

ספר

זוהר השירה השלם

והוא כרך ה': מספר זוהר הפסח השלם

ובו שני ספרים נפתחים

ספר א. הוא, זוהר השירה, בו לקטנו מאמרי זוהר בארמית ולשון הקודש.

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, למודים משבח יציאת מצרים, ושירת הים, ועוד מאמרים חוצבי להבות אש מדברי זוהר הקדוש. עם פותרות, תמצית הענין לכל קטע וקטע. וכו' צויין בו סימני פסוק, והוספנו מראה מקומות, דבר דבור על אופנו. ובזכות שנקיים דברי התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע, בני שנו מדותי (גיטין ס"ז), נזכה ל"ובא לציון גואל" בב"א.

ספר ב. זוהר שירת האר"י לפסח, בו לקטנו מאמרים מכתבי האר"י לשחבר הצה"ק רבנו חיים ויטאל ז"ע, מתורת רבו הקדוש מרן האר"י החי ז"ע, שער הפסוקים, - ספר הליוטים, - שער הכוננות, - פרי עין חיים, - לקוטי תורה, למודים משבח יציאת מצרים, ושירת הים, עם פותרות, תמצית הענין לכל קטע וקטע. וכו' צויין בו סימני פסוק, והוספנו מראה מקומות, דבר דבור על אופנו. ובזכות שנקיים דברי התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ז"ע, בני שנו מדותי (גיטין ס"ז), נזכה ל"ובא לציון גואל" בב"א.

יצא לאור ערב חג הפסח תשע"ב על ידי "מפעל זוהר העולמי"
נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש - 0548436784

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי
בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פק: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

ספר זוהר השירה

והוא כַּרְדָּא': מַסְפָּר זוהר השירה השלים

בו לקטנו מאמרי הזוהר בארמית ולשון הקודש.

לקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש, למודים משבח יציאת
מצרים, ושירת הים, ועוד מאמרים חוצבי להבות אש מדברי
הזוהר הקדוש. עם כותרות, תמצית הענין לכל קטע וקטע.
וכן צויין בו סימני פסוק, והוספנו מראה מקומות, דבר דבור
על אופנו. ובזכות שנקיים דברי התנא האלוקי רבי שמעון
בר יוחאי זי"ע, בני שנו מהותי (גיטין ס"ז), נזכה ל"ובא לציון
גואל" בב"א.

הַמְשִׁיחַ מְחַכֶּה שְׁנֵלְמַד זֶהֱר הַקָּדוֹשׁ

"וְהַמְשִׁכִּילִים יִזְהִירוּ בְּזֹהַר הָרְקִיעַ", כִּף אֹמֵר מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם לְרֹשֶׁב"י זִיעַ"א: "בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילְךָ דְּאִיהוּ סִפְר הַזֶּהֱר... וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל "לְמַטְעַם" מְאִילְנָא דְּחַיִּי, דְּאִיהוּ סִפְר הַזֶּהֱר, יִפְקוּן בֵּיה מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי". פְּרוּשׁ: מְשׁוּם שְׁעֵתִידִים יִשְׂרָאֵל לְטְעַם מְאִילְן הַחַיִּים שֶׁהוּא סִפְר הַזֶּהֱר, עַל יְדוּ יִצְאוּ מִן הַגְּלוּת בְּרַחֲמִים (רַעֲיָא מְהֵימְנָא פִּי נְשָׂא דִף קַבֵּד: (רמ"ק))

אַלְיָהוּ הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב יָרַד מִן הַשָּׁמַיִם עִם בְּמָה חֲיִילִין שֶׁל נְשָׁמוֹת וְכַמְּה מְלֹאכִים סְבִיבוּ וְשִׁכְיִנְתָּא עֲלָאָה עֲטָרָא עַל כְּלָהוּ [וְשִׁכְיִנְהָ עָלְיוּנְהָ הֵיטְהָ עֲטָרָה עַל כָּל הַנְּשָׁמוֹת]... וְאָמַר לְרֹשֶׁב"י: רַבִּי רַבִּי... וְאָמַר אֲלֵיָהוּ הַנְּבִיא לְרֹשֶׁב"י: וְכַמְּה בְּנֵי נְשָׂא לְתַתָּא יִתְפַּרְנְסוּן מֵהַאי חֲבוּרָא דִּילְךָ, כִּד יִתְגַּלִּי לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתַרְרָאָה בְּסוּף יוּמָיָא... פְּרוּשׁ: כְּמָה בְּנֵי אָדָם לְמַטָּה יִתְפַּרְנְסוּן מִזָּה הַחֲבוּר שְׁלָךְ [שִׁיְהִיָּה לָהֶם מְזוּן וְתַקוּן הַנְּפֶשׁ ע"י לְמוּד הַזוּה"ק] כְּאֲשֶׁר יִתְגַּלֶּה לְמַטָּה בְּדוּר הָאֲחֵרוֹן בְּסוּף הַיָּמִים [קְרוֹב לְבִיאַת מְשִׁיחַ], וּבְשִׁבִיל לְמוּד הַזוּה"ק יִתְקַיֵּם מַה שְׁכַתוּב "וּקְרָאתֶם דְּרוּר בְּאַרְץ לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ" - פְּרוּשׁוֹ, שְׁיָבוֹא מְשִׁיחַ צְדִיקְנוּ וְיִתְקַע בְּשׁוּפָר גְּדוּל לְחֵרוּתְנוּ בְּב"א (תִּיק"ז תי"ו - הַגְּר"א וּבִל"ר). - לְשׁוֹן הַפְּסָא מְלָךְ: וְעַל זֶה הַלְּמוּד אָמַר הַקַּב"ה (בְּרֻכּוֹת ח ע"א), שְׁנַחֲשֵׁב כְּאֵלוּ פְּדָאֲנִי לִי וּלְבָנֵי מַהְגְּלוֹת. - וּבְמַקְדָּשׁ מְלָךְ אָמַר: כִּי כְּמָה מַעְלוֹת טוֹבוֹת יֵשׁ לְמַשְׁתַּדֵּל בְּלְמוּד פְּרוּשׁ מְאֵמְרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, וְאִין קַץ לְגַדֵּל שְׁכָרוֹ, וְאֲשֶׁרִינוּ וּמַה טוֹב חֲלַקְנוּ אִם נִזְכָּה לְעֵזֶר וּלְקָרֵב בִּיאַת מְשִׁיחְנוּ, כִּי כִּף גְּזֵר הַבוּרָא יִתְבַּרַךְ שְׁלֵא יִתְגַּלֶּה וְיִהְיֶה גְנוּז סִפְר הַזֶּהֱר הַקָּדוֹשׁ עַד סוּף הַיָּמִים שְׁבִזְכוּתוֹ יָבוֹא הַגּוֹאֵל, כִּי סְגָלָה זוּ בּוּ דוּקָא וְלֹא בְּזוּלְתוֹ, עַכ"ל.

תַּכּוּן הַעֲנִינִים

- א בְּשִׁחֵי יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם
- א בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה
- א אִז נִמְצָא רְצוֹן בְּכָל הָעוֹלָמוֹת
- ב הַיָּם עָשָׂה מִנְהַגִּים עֲלִיּוֹנִים
- ב סוּד הָאֵילָה נִוּקְבָא קַדִּישָׁא דְזַעִיר אַנְפִּין
- ב וּמִתְיַחַד עָמְהָ הַיָּסוּד דְקַטְנוֹת דְזַעִיר אַנְפִּין
- ג קַלְפַת פְּרַעָה
- ד פְּרַעָה הַרְשָׁע יָדַע בְּעוֹלָמוֹת מַצַּד הַטְּמֵאָה, כִּי זֶה לַעֲמַת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים
- ד וַיִּחְזַק ה' אֶת לֵב פְּרַעָה
- ה הָם וְרָשָׁע הוּא מְכֻלָּה
- ה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה עוֹנְשִׁים וְנִקְמוֹת גּוֹלוֹת בְּמִצְרַיִם, בְּעִבּוֹר הַיְהוּדִים בְּנֵי אַהֲוָבִיו (דף נ"ג ע"א)
- ו אִיּוֹב לָקַח בְּגָלִל שֶׁהוּא גְלוּל תֵּרַח אָבִי אַבְרָהָם, וְזֶה הָיָה תּוֹנֵו
- ו בְּנֵאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, יִמְטִיר הַקִּבְ"ה אֲבִינוּ בְּרַךְ עַל אָדָם וּבְנוֹתֶיהָ
- ז וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל - הוּא יַעֲקֹב אָבִינוּ
- ז הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא תְּרָאָה לַיעֲקֹב אָבִינוּ אֶת יְצִיאַת מִצְרַיִם
- ז אֵל תֵּיבֵר מִרְדָּה מִצְרַיִמָה, מִשְׁמַע שְׁלַפְנֵי זֶה בֵּן הָיָה לוֹ פַחַד
- ח כִּי לִנְוֵי גְדוֹל אֲשִׁימֹךְ שָׁם, וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךְ גַּם עִלָּה
- ח בַּיּוֹם שֶׁיֵּצְאוּ הַיְהוּדִים מִמִּצְרַיִם, הִבִּיא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת יַעֲקֹב אָבִינוּ וְאָמַר לוֹ קוּם תְּרָאָה בְּנֵאֻלַת בְּנֵיךְ
- ט בְּפָנָיו - זֶה יַעֲקֹב אָבִינוּ אוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ
- ט בְּפָנָיו - אֵלֹהֵי הָאֲבוֹת
- ט בְּפָנָיו - יַעֲקֹב אָבִינוּ, בְּכַחוֹ - יִצְחָק אָבִינוּ, הַגְּדוֹל - אַבְרָהָם אָבִינוּ תָּמִיד נִמְשָׁךְ גְּאוּלָּה לְיִשְׂרָאֵל בְּנוֹכוֹת הָאֲבוֹת וְדוֹד הַמְּלֶכֶךְ (דף נ"ג ע"ב)
- י נַפְסִים וְנַפְלְאוֹת

- י' ויחזק ה' את לב פרעה.
- יא' ויאמינו בה'
- יא' ויבא ישראל את מצרים מת
- יא' מן העולם ועד העולם.
- יב' אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם יותר מכל שאר העמים.
- יג' כל עטרה ועטרה עולה ומאירה באלף עולמות שמאירים, ומנורות שנגנונים בנגווי המלך הקדוש העליון.
- יד' הרפכת אנוש לראשנו באנו באש ובמים (דף נ"ד ע"א)
- טז' הפקידו בידו את כל מפתחות המלך.
- טז' בשפתות ובראשי חדשים מעלה אותו אל המלך.
- טז' בטרם אצרך בבטן ידעתיך.
- טז' או ישיר משה ובני ישראל.
- טז' עשה נסים וגבורות.
- יז' עתידים ישראל לשבח בשירה הזו משה ובני ישראל.
- יז' אין העולם מתקיים אלא על אותם שעושים עצמם שירים.
- יח' יקומו ויהיה בעלי עצה למלך המושח.
- יח' משה עתיד לומר שירה לעתיד לבא (דף נ"ד ע"ב)
- יט' כל אדם שאומר שירה זו בכל יום ומבונן בה, זוכה לאמרה לעתיד לבא.
- יט' המלך מאיר לה פנים.
- כ' אשרי חלקם של משה וישראל.
- כ' קומי רני - זו בנסת ישראל.
- כא' כל מי שזוכה לשירה הזו בעולם הזה, זוכה לשבח בה בימות מלך המושח.
- כב' גאה בעולם הזה, גאה לעולם הבא.
- כב' לא עושה הקדוש ברוך הוא דין למטה, עד שיעשה בשליטיהם למעלה.
- כג' על האדם להיות שליט על הכל (דף נ"ה ע"א)
- כד' מה פתוב בספרו של חנוך.

- כה הקדוש ברוך הוא נתן נשמה בָּאָדָם, וְכָלֵל בָּהּ חֲכָמָה לְדַעַת הַכֹּל
- כו אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ חֲכָמָה עֲלִיזָה יוֹתֵר מִמִּלְאָכֵי הַשָּׁרָת
- כו נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ
- כו זֶה אֵלֵי וְאֵנְהוּ - זֶה צַדִּיק
- כו עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה (דָּף ג"ה ע"ב)
- כה יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים אֲחִים וְרַעִים לְקַב"ה
- כט בְּמָה יֵשׁ לְאָדָם לְאַהֲבָת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא... קוֹרָא לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲהוּב
- כט זֶה עֲבוֹדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - לְאַהֲבֵה אוֹתוֹ כְּכֹל
- ל עֲבוֹדָה עֲלִיזָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
- ל קוֹל צַפִּיד נִשְׁאָו קוֹל יַחְדוֹ יִרְנְנוּ
- אין לך דָּבָר בַּתּוֹרָה שְׂאִין בּוֹ בְּמָה סוֹדוֹת, בְּמָה טַעְמִים... עַל כֵּן יֹאמֵר בְּסֵפֶר מִלְחַמַת ה' (דָּף ג"ו ע"א)
- לב סֵפֶר ה'
- לד אוֹי לְאוֹתָם שֶׁהִמְלִיךְ הַקְּדוֹשׁ יַעֲזֹר עֲלֵיהֶם קֶרֶב. אִזְ כְּתוּב ה' אִישׁ מִלְחָמָה
- לד הָאוֹתִיּוֹת מִתְנַלּוֹת לְבַעֲלֵי אָמַת
- לה לְעֵתִיד לְבֹא עֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַרְךָ קֶרֶב חֶזֶק בְּעַמִּים כְּדֵי לְכַבֵּד אֶת שְׁמוֹ
- לו הֲרַג אֶת כָּל הָאוֹיְבוֹסִים הַלָּלוּ, וְאַחַר כֵּן זָרַק אוֹתָם חוּצָה, אַחַר כֵּן בִּסְפָה הַיָּם עֲלִיהֶם
- לו בְּמָה מִרְכָּבוֹת עֲשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה (דָּף ג"ו ע"ב)
- לו מִרְכָּבוֹת פָּרַעַה וְחִילוֹ יִרְהַ בָּיָם
- לח וּמִבְּחַר שְׁלִשׁוֹ טָבְעוּ בָיָם סוּף
- לח עֲשֶׂה הָאֲצַבְעוֹת, בְּנִגְדַת עֲשֶׂה אֲמִירוֹת
- לט כָּל רִקִיעַ וְרִקִיעַ הַלּוֹכוֹ מֵאֲתַיִם שָׁנָה, וְרוֹמֵז חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה
- מ זֶה הַיָּם גָּדוֹל
- הָאָדָם שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה בַּתּוֹרָה, בְּשַׁעַת שְׁמִתְעוֹרְרַת רוּחַ צַפּוֹן, בָּא עִמָּה לְעַמֵּד לִפְנֵי הַמְּלֶכֶךְ, וּבְשַׁעַת שְׁמֵאִיר הַבֶּקֶר מוֹשְׁכִים עָלָיו חוֹטֵשׁ שֶׁל חֶסֶד (דָּף ג"ו ע"א)
- מא כֵּן חֵיבֵל הַמְּלֶכֶךְ

- מב קרוב ה' לְכַל קְרָאיו
- מב ומי כַעמֻד יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ
- מב זורקים את תַּפְלָתוֹ הַחוּצָה
- מג פְּנֵי הַמֶּלֶךְ נִרְאִים וּמְאִירִים לְכָל
- מג אֲשֶׁרֵי תִבְחַר וּתִקְרַב
- מד הַיָּמִין כּוֹלֵל אֶת הַכֹּל
- מד בְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וַיִּגְבֵּר יִשְׂרָאֵל
- מה נְטִיטָה יְמִינָךְ תִּבְלַעְמוֹ אֶרֶץ
- מה בְּשִׂרְבֵי שְׂמֵעוֹן הָיְהָ מְגִיעַ לְפָסוּק הַזֶּה, הִיָּה בּוֹכָה, שְׂפָתָיו הֵשִׁיב אַחֲרָי יָמִינוֹ
- מו יְמִינָךְ ה' נֶאֱדָרֵי בַּפֶּה (דף נ"ו ע"ב)
- מו יְמִינָךְ ה' תִּרְעַץ אוֹיֵב
- מו וְכָרַב וְאָנַף תִּתְהַרֵם קְמוּד - לְבִיאַת גּוֹג וּמְגוֹג
- מח אֲשֶׁרֵי אוֹתָם שִׁישְׂאוּ בְּעוֹלָם
- מח יְהִי כְבוֹד ה' לְעוֹלָם וַיִּשְׁמַח ה' בְּמַעֲשָׁיו
- מט לְחַזוֹת בְּנַעַם ה'
- נ דף נ"ח ע"א
- נא אֲשֶׁרֵי חֲלָקָךְ, מֹשֶׁה, שֶׁהִתְנַלָּה לְךָ מַה שְׂלֵא הִתְנַלָּה לְמַלְאָכִים הַעֲלִיזִים
- נב בְּשִׁעָה שְׂמֹנֶעַת הַכֶּתֶר הַזֶּה לְרֵאשׁ הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ, הוּא מְקַבֵּל אֶת תַּפְלוֹת יִשְׂרָאֵל
- נג מֹשֶׁה הִרְבֵּה בַתְּפִלוֹת וּבְקִשּׁוֹת לְפָנָי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
- נג פְּנֵי מֹשֶׁה מִבְּחִיקִים
- נד כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל מִתְעַפְּקִים בַּתּוֹרָה, הַיָּמִין מִתְחַזֵּק
- נה חֶסֶל קוֹל יַעֲקֹב (דף נ"ח ע"ב)
- נו עֲתִידִים הֵם שְׁבַעִים שָׁרֵי צְבָאוֹת לַעֲשׂוֹת קָרֵב עַל יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְדוֹשׁ, וְלֶאֱחֹז עֲצוֹת עַל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
- נו עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַחֵק עֲלֵיהֶם, וַיִּשְׁמִיד אוֹתָם מִן הָעוֹלָם
- נו עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְחַחֲיוֹת אֶת כָּל אוֹתָם הַמְלָכִים שֶׁחֲצִיקוֹ לְיִשְׂרָאֵל

- נטב שבעים פרים של חג הסופות, לתת שלום לשבעים ענפים שפתוך העץ (דף נ"ט ע"א)
- נטב מי כמכה נאדר בקדש
- סא אין לך הבל שאין לו קול
- סא זרעו לכם לצדקה
- סג בצדקה תבונני (דף נ"ט ע"ב)
- סד כל מי שנמול... נקרא צדיק
- סה אין לך דבר בתורה או אות קטנה בתורה שאין בה סודות עליונים וטעמים קדושים
- סה מצוה לבנות בית מקדש למטה כמו בית המקדש שלמעלה (רעיא מהימנא)
- סו בית המקדש למטה הוא עומד כמו בית המקדש שלמעלה
- סו והולך ובוקע רקיעים (דף ס' ע"א)
- סח נבנתה בעשרים ושתים אותיות קדושות
- סח רוח הקדש בפי כל אהר ואהר
- סט זיו כבודו של המלך הקדוש
- עא כי האדם עץ השדה (דף ס' ע"ב)
- עב ותתן טרף לבייתה וחק לנערתיה
- עג כי אני ה' רפאך
- עד כל מי ששומר את הרשם הקדוש הזה, עולה עד המלך הקדוש העליון
- עה במה זוכים ישראל לקבל פני שכינה?
- עה והישר בעיניו תעשה - זה צדיק (דף ס"א ע"א)
- עו חוד והדר לבשת
- עו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רפאך
- עז ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו

שירת הים

שמות פרק טו

א אִזּוּ יִשִׁיר-מִשָּׁהּ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת לִיהוָה וַיֹּאמְרוּ
 לֵאמֹר אֲשִׁירָה לִיהוָה כִּי-נָאָה נָאָה סוּם וּרְכַבּוּ רָמָה בָּיָם: ב עָזוּ
 וּזְמַרְתִּי יְהוָה וַיְהִי-לִי לִישׁוּעָה וְהָ אֱלֹהֵי וַאֲנֹהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרַמְּנָהוּ: ג
 יְהוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהוָה שְׁמוֹ: ד מִרְבַּבַּת פְּרָעָה וַחִילוֹ יִרְהַב יְהוָה בָּיָם
 וּמִבְּחַר שְׁלֹשֵׁי מִבְּעוֹ בָּיִם-סוּף: ה תְּהַמַּת יְבַסִּימוּ יַרְדּוֹ בְּמִצּוֹלֹת
 כְּמוֹ-אֲבָן: ו יְמִינֶךָ יְהוָה נֶאֱדָרִי בַכַּחַשׁ יְמִינֶךָ יְהוָה תִּרְעֵץ אֹיֵב: ז וּבְרַב
 נְאוֹנֶךָ תִּתְרַם קַמִּיךָ תִּשְׁלַח חַרְבֶךָ יֹאכְלֵמוּ פִקְשׁ: ח וּבְרוּחַ אַפִּיךָ
 נִעְרַמוּ מַיִם נִצְבּוּ כְּמוֹ-נֶד נְזֻלִים קָפְאוּ תְהַמַּת בְּלִבָּיָם: ט אָמַר אֹיֵב
 אֲרַדֵּף אֲשִׁיב אֲחַלֵּק שְׁלַל תִּמְלֵאמוּ נַפְשֵׁי אֲרִיב חַרְבֵי תוֹרִישְׁמוּ יָדַי: י
 נִשְׁפַּת בְּרוּחְךָ כִּסְמוּ יָם צִלְלוּ כַּעֲזוֹפֶרֶת בְּמַיִם אֲדִירִים: יא מִי-כַמְכָּה
 בְּאֵלִם יְהוָה מִי כַמְכָּה נֶאֱדָר בַּקֶּדֶשׁ נוֹרָא תִחַלַּת עֲשֵׂה פֶלְא: יב נְטִיַת
 יְמִינֶךָ תִּבְלַעְמוּ אֲרָץ: יג נְתִיַת בְּחֶסֶדְךָ עִסְוּוּ נְאֻלֹת נְחֻלֹת כַּעֲזוֹ
 אֶל-נְוֹה קְדֻשָּׁה: יד שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן חֵיל אֲחֹו יִשְׁבִי פְלִשְׁתִּי: טו אִזּוּ
 נִבְהָלוּ אֱלֹהֵי אֲדוּמֵי אֵילֵי מוֹאָב יֶאֱחֹזְמוּ רֶעֶד נִמְנוּ כֹּל יִשְׁבֵי כְנָעַן: טז
 תִּפְּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וּפְחַד בְּגִדְל וְרוּעָה יִדְמוּ כַּאֲבֹן עַד-יַעֲבֹר עִמָּךָ
 יְהוָה עַד-יַעֲבֹר עִסְוּוּ קִנְיַת: יז תִּבְאָמוּ וְתִשְׁלַעְמוּ בְּחַר נְחֻלֹתֶיךָ מִכּוֹן
 לְשִׁבְתֶּךָ פַּעֲלֹת יְהוָה מִקֶּדֶשׁ אֲדָנִי בּוֹנְנוּ יִדְוֶה: יח יְהוָה | יִמְלֹךְ לְעֵלְמֹ
 וְעַד: יט כִּי בָא סוּם פְּרָעָה בְּרַכְבּוֹ וּבַפְּרָשׁוֹ בָּיָם וַיֵּשֶׁב יְהוָה עֲלֵהֶם
 אֶת-מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִלְכוּ בִיבֻשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם:

כ וּתִקַּח מַרְגָּם הַנְּבִיאָה אֲחֹוֹת אֲחֶרָן אֶת-הַתָּפַח בְּיָדָהּ וּתִצְאֵן:
 כָּל-הַנָּשִׁים אַחֲרֶיהָ בְּתַפִּים וּבְמַחֲלַת: כא וּתַעַן לָהֶם מַרְגָּם שִׁירוּ
 לִיהוָה כִּי-נָאָה נָאָה סוּם וּרְכַבּוּ רָמָה בָּיָם:

זוהר הקדוש שירת הים

פרשת בשלח מדף נ"ב ע"ב

כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַה שֶׁהָיוּ
יִשְׂרָאֵל שְׂרוּיִים עַל הַיָּם,
רָאוּ כַּמָּה אוֹכְלוֹסִים, כַּמָּה חִילוֹת,
וְכַמָּה מַחֲנוֹת מְלַמְעָלָה וּמְלַמְטָה,
וְכֻלָּם בְּכַנוּס עַל יִשְׂרָאֵל. הִתְחִילוּ
בְּתַפְלָה מִתּוֹךְ צָרָתָם.

בְּאוֹתָהּ הַשַּׁעָה

בְּאוֹתָהּ הַשַּׁעָה רָאוּ יִשְׂרָאֵל
צָרוֹת מִכָּל הַצְּדָדִים:
הַיָּם בְּגִלּוֹ שְׁעוֹלִים לַפְּנֵיהֶם.
מֵאֲחוּרֵיהֶם כָּל אוֹתָם אוֹכְלוֹסִים,
כָּל אוֹתָם מַחֲנוֹת מְצָרִים.
מְעַלְיָהֶם כַּמָּה קֶטְגוֹרִים. הִתְחִילוּ
צוֹנְחִים לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אִז נִמְצָא רְצוֹן בְּכֹל הַעוֹלָמוֹת

אִז כְּתוּב, וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה מֶה
תַּצְעַק אֵלַי. וְשָׁנִינוּ בְּסִפְרָא
דְּצִנְיֵעוֹתָא, אֵלַי דְּוָקָא, הַכֹּל תְּלוּי
בְּעֵתִיק. בְּאוֹתָהּ הַשַּׁעָה נִגְלָה

כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּשַׁעַתָּא דְּשָׂרוּ
יִשְׂרָאֵל עַל יָמָא, חָמוּ לְכַמָּה
(דף נ"ב ע"ב) אֲכַלוֹסִין, לְכַמָּה חִיִּלּוֹן,
לְכַמָּה מְשִׁירֵיין, מְעִילָא וְתַתָּא,
וְכֻלְהוֹן בְּכַנוּפִיא עֲלֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל,
שְׂרִיאוּן בְּצִלוֹ מְגוּ עֲאָקוּ דְּלֵהוֹן.

בְּאוֹתָהּ הַשַּׁעָה

בִּיהַ שַׁעַתָּא, חָמוּ יִשְׂרָאֵל עֲאָקוּ
מִכָּל סַמְרִין, יָמָא בְּגִלוּחֵי
דְּוָקָפִין קַמְבִּייהוּ. בְּתַרְיֵיהוּ, כָּל אֵינּוֹן
אֲכַלוֹסִין, כָּל אֵינּוֹן מְשִׁירֵיין
דְּמְצָרִים, לְעִילָא עֲלֵיהוֹן כַּמָּה
קַמְיַגוֹרִין. שְׂרִיאוּן צוֹנְחִין לְקוֹדֶשׁא
בְּרִיךְ הוּא.

אִז נִמְצָא רְצוֹן בְּכֹל הַעוֹלָמוֹת

כְּדִין כְּתִיב, וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה
מֶה תַּצְעַק אֵלַי. וְתַאנָּא
בְּסִפְרָא דְּצִנְיֵעוֹתָא, אֵלַי, (כ"א ע"א)
דְּיִקָּא, בְּעֵתִיקָא תְּלוּיָא בְּלָא. בִּיהַ

הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְנִמְצָא רְצוֹן בְּכָל
הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְאִזּוּ הָאֹר
שֶׁל הַכֹּל הָאִיר.

הֵימ עֲשֵׂה מִנְהַגִּים עֲלִיוֹנִים

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֲזוּ, כְּשֶׁהִכֵּל
מֵאִיר כְּאֶחָד, וְעֲשֵׂה הֵימ
מִנְהַגִּים עֲלִיוֹנִים, וְנִמְסְרוּ בְּיָדוֹ
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים. וְלִכֵּן קָשָׂה
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֹּל כְּמוֹ
קָרִיעַת יַם סוּף. וְהַכֹּל כְּךָ פִּרְשׁוּהָ.
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁקָּרִיעַת יַם
סוּף תְּלוּיָה בְּעֲתִיק.

סוד האילה נוקבא קדישא דזעיר אנפין

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יֵשׁ אֵילַת אַחַת
בְּרַקִיעַ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹשֶׂה הַרְבֵּה בְּשִׁבְלָהּ. בְּשַׁעֲהָ
שֶׁהִיא צוֹנַחַת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שׁוֹמֵעַ אֶת הַצִּרָה שֶׁלָּהּ וּמְקַבֵּל
קוֹלָהּ, וּכְשֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ לְרַחֲמִים,
הִיא נוֹתֶנֶת קוֹלוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָהּ, וְאִזּוּ חָס עַל
הָעוֹלָם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים מב)
כִּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם.

ומתנחד עמה היסוד דקטנות דזעיר אנפין

וּבְשִׁרְיָצָה לְהוֹלִיד, הִיא נִסְתַּרַת
מִכָּל הַצְּדָדִים, וְאִזּוּ
בָּאָה וְשָׁמָּה רֵאשָׁה בֵּין בְּרַכְיָהּ,

שֶׁעֲתָא אֲתַגְּלִי עֲתִיקָא קַדִּישָׁא,
וְאִשְׁתַּכַּח רְעוּא בְּכֻלְהוּ עֲלִמִין
עֲלִיִין, בְּדִין נְהִירוֹ דְּכֻלָּא, אֲתַנְהִיר.

הֵימ עֲשֵׂה מִנְהַגִּים עֲלִיוֹנִים

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּדִין, כִּד אֲתַנְהִיר
כֻּלָּא כְּחֻדָּא, וְעַבִּיד יִמָּא
נִימוּסִין עֲלִיִין, וְאֲתַמְסְרוּ בְּיָדוֹ
עֲלִיִין וְתַחְתּוֹנִין. וּבְגִינֵי כַּד, כְּשִׂיא
כְּמִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא כֻּלָּא,
כְּקָרִיעַת יַם סוּף, וְכֻלָּא הָכִי
אוּקְמוּהָ. מֵאִי טַעַמָּא. בְּגִין דְּקָרִיעַת
יַם (בראשית ר"ס ע"א) סוּף בְּעֲתִיקָא
תְּלוּיָא.

סוד האילה נוקבא קדישא דזעיר אנפין

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, חַד אֵיילַתָּא אֵית
בְּאַרְעָא, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
עַבִּיד סִגְיָא בְּגִינָהּ, כְּשֶׁעֲתָא דְהִיא
צוֹנַחַת, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁמַע
עֲאִקוּ דִּילָהּ, וְקַבִּיל קוֹלָהּ. וְכִד
אֲעֲמִידֵךְ עֲלֵמָא לְרַחֲמֵי לְמִיָּא, הִיא
יְהַבַת קוֹלִין, וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
שְׁמַע קוֹלָהּ, וּבְדִין חַיִּים עַל עֲלֵמָא,
הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים מב) כִּאֵיל
תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם.

ומתנחד עמה היסוד דקטנות דזעיר אנפין

וְכִד בְּעִיא לְאוּלְדָּא, הִיא סְתִימָא
מִכָּל סְטְרִין, בְּדִין אֲתִיָּא
וְשׁוּיָאֵת רִישָׁא בֵּין בְּרַכְיָא, וְצוֹנַחַת

וְצוֹחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת, וְהַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֶיהָ, וּמְזַמֵּן
 כְּנִגְדָּה אוֹתָהּ נֹחַשׁ אֶחָד, וְנוֹשֵׁף
 בְּעֶרְוֹתָהּ, וּפּוֹתַח אוֹתָהּ וְקוֹרֵעַ לָהּ
 אוֹתוֹ מְקוֹם, וּמוֹלִידָה מִיָּד. אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּדָבָר הַזֶּה אֵל
 תִּשְׁאַל וְאַל תִּנְסֶה אֶת ה', וְכִף
 דּוֹקָא. וַיּוֹשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת
 יִשְׂרָאֵל וְגו', וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת
 מִצְרַיִם מֵת. אוֹתוֹ שְׁלִיט מְמַנָּה
 עַל הַמִּצְרַיִם הִרְאָה לָהֶם הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שְׁמַעְעִיר אוֹתוֹ בְּנֶהַר
 דִּינֹר, שְׁהִיָּה בְּשִׁפְתַי הַיָּם הַגְדוֹל.
 מֵת, מָה הַטַּעַם מֵת? כְּמוֹ
 שְׁבָאֲרוֹהוּ, שְׁהַעֲבִירוּ אוֹתוֹ
 מִשְׁלֹטוֹנוֹ. וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד
 הַגְּדוֹלָה וְגו'. רַבִּי חִיָּיא אָמַר, כָּאֵן
 הַשְׁתַּלְמָה הַיָּד וְכֹל הָאֲצַבְעוֹת,
 וְנִשְׁתַּלְמָה הַיָּד, שְׁנִכְלָלָה בּוֹ
 בַּיָּמִין. שְׁכָף שְׁנִינּוּ, הַכֹּל נִכְלָל
 בַּיָּמִין וְתַלּוּי בַּיָּמִין, זֶהוּ שְׁפָתוֹב
 יְמִינָךְ ה' נֶאֱדָרִי בְּכַח יְמִינָךְ ה'
 תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

קלפת פרעה

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא מְצָאתִי מִי
 חִזַּק לְבוֹ לַפְּנֵי הַקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ פְרַעֲזָה. אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, סִיחוּן וְעוּג גַּם כֶּף. אָמַר לוֹ,

וְרַמַּת קַלּוּי, וְקוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא
 חַיִּים עָלֶיהָ, (ר"ט ע"ב) וְנִמְיֵן לְקַבְּלָהּ
 חַד נֹחַשׁ, וְנִשְׁיָף בְּעֶרְוִיתָא דִּילָהּ,
 וּפְתַח לָהּ, וְקָרַע לָהּ הַהוּא אֶתָּה,
 וְאוֹלִידַת מִיָּד. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
 בְּהַאי מַלְחָה, לֹא תִשְׁאַל וְלֹא תִנְסֶה
 אֶת יי', וְהָכִי דִּיִּיקָא. (שְׁמוֹת יד) וַיּוֹשַׁע
 יי' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל וְגו',
 וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת, הַהוּא
 שְׁלִטָנָא מְמַנָּא דְּמִצְרַיִם, אַחְמִי לֹון
 קוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא, דְּאֵעְבֵּר לִיהּ,
 בְּנֶהַר (ד' ע"א, רכ"ב ע"ב) דִּינֹר, דְּתַחַה
 בְּשִׁפְתָא דִּימָא רַבָּא. מֵת, מֵאִי
 טַעְמָא מֵת. כְּמָה דְּאוּקְמוּהּ,
 דְּאֵעְבֵּרוּ לִיהּ, מַה־הוּא שְׁלִטָנוּתָא
 דִּילָיהּ. (שְׁמוֹת יד) וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת
 הַיָּד הַגְּדוֹלָה וְגו'. רַבִּי חִיָּיא אָמַר,
 הָכָא אֲשַׁתְּלִים יָדָא, וְכֹלְהוּ אֲצַבְעוֹ,
 וְאֲשַׁתְּלִים יָדָא, דְּאֵתְכַלִּיל בֵּיהּ
 בַּיָּמִינָא, דְּהָכִי תִּנְיֵן, בְּלֹא בַּיָּמִינָא
 אֵתְכַלִּיל, וּבַיָּמִינָא תִּלְיָא, הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב, יְמִינָךְ יי' נֶאֱדָרִי בְּכַח יְמִינָךְ
 יי' תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

קלפת פרעה

וְאָמַר רַבִּי יִצְחָק, לֹא אֲשַׁכְחָנָא,
 מֵאֵן דְּאֵתְקוּף לְבִיָּהּ, לְנַבִּיָּהּ
 קוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא, בְּפַרְעֵהָ. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, סִיחוּן וְעוּג הָכִי נָמִי. אָמַר

לא כף! הם התחזקו כנגד
 ישראל, אבל לגבי הקדוש ברוך
 הוא לא כמו שפרעה חזק את
 רוחו כנגדו, והיה רואה כל יום
 את הגבורות שלו ולא היה שב.

פרעה הרשע ידע בעולמות מצד הטמאה, כי זה
 לעמת זה עשה אלקים

אמר רבי יהודה אמר רבי יצחק,
 פרעה היה חכם מכל
 מכשפיו ובכל אותם הפתרים,
 ובכל אותן הידיעות הסתפל.
 ובכל הצד שלהם לא ראה את
 גאלת ישראל, ולא היה תולה
 באחד מהם. ועוד, שהרי בכלם
 קשרו קשר על ישראל, ופרעה
 לא סבר שיש קשר אמונה אחר
 ששולט על הכל, ולכן היה
 מחזק את לבו.

ויחזק ה' את לב פרעה

רבי אבא אמר, רק השם הזה
 חזק את לב פרעה.
 שפשהיה משה אומר כה אמר ה'
 - הדבר הזה ממש חזק את לבו.
 זהו שכתוב ויחזק ה' את לב
 פרעה. שהרי בכל החכמה שלו
 לא נמצא שהשם הזה שולט
 בארץ. ועל זה אמר, מי ה'?

ליה, לאו הכי. אינון לנביה
 דישראל אתתקפו, אבל לנביה
 דקודשא בריך הוא, לא, כמה
 דאתקפו פרעה רוחיה לקבליה,
 והוה חמי כל יומא גבוראן דיליה,
 ולא הוה תב.

פרעה הרשע ידע בעולמות מצד הטמאה, כי זה
 לעמת זה עשה אלקים

אמר רבי יהודה אמר רבי יצחק,
 פרעה חכים מכל חרשוי
 הוה, ובכל אינון בתרון, ובכל
 אינון ידיעון, אסתפל. ובכל סמרא
 דלהזן, לא חמא פורקנא דלהזן
 ישראל, ולא הוה תלי בחד מנייהו.
 ועוד, דהא נבלהו קשירו קשרא
 עלייהו דישראל, ופרעה לא סבר
 דאית קשרא אחרא דמהימנותא,
 דאיהו שליט על פלא. ועל דא הוה
 אתקופ לביה.

ויחזק ה' את לב פרעה

רבי אבא אמר, לא אתקופ לבא
 דפרעה, אלא שמא דא. דכד
 הוה אמר משה, כה אמר יי', דא
 מלה ממש, אתקופ לביה, הדא
 הוא דבתיב, (שמות ט) ויחזק יי' את
 לב פרעה. דהא בכל חכמתא
 דיליה, לא אשתבת, דשמא דא
 שליט בארעא. ועל דא אמר, מי יי'.

וְאַחַר כֵּן אָמַר, ה' הַצְדִּיק. אָמַר
 רַבִּי יוֹסֵי, אַחַר כֵּן אָמַר (שְׁמוֹת י'
 חֲטָאתִי לֵה'. אוֹתוֹ פֶּה שֶׁאָמַר זֶה
 - אָמַר זֶה.

תָּם וְרָשָׁע הוּא מְכַלָּה

רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (אִיּוֹב ט)
 אַחַת הִיא עַל כֵּן אָמַרְתִּי תָם
 וְרָשָׁע הוּא מְכַלָּה. פָּסוּק זֶה
 הַתְּבָאָר בְּסוּד הַחֲכָמָה. אַחַת
 הִיא, מַה זֶה אַחַת הִיא? זֶהוּ
 שְׁכָתוּב (שִׁיר ו) אַחַת הִיא יוֹנְתִי
 תִּמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה. וּבְזֶה
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן דִּינָיו
 לְמִטָּה, וְדֵּן דִּינָיו לְמַעְלָה בְּכָל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה עוֹנָשִׁים וּנְקָמוֹת גּוֹלוֹת
 בְּמִצְרַיִם, בְּעַבְדֵי הַיְהוּדִים בְּנֵי אֱהוֹבָיו

וּבְשֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעוֹרֵר
 דִּינָיו, הוּא דֵּן אֶת
 דִּינָיו בְּכֶתֶר הַזֶּה, וְאִז כְּתוּב תָּם
 וְרָשָׁע הוּא מְכַלָּה. מִשּׁוֹם שְׁאוֹתָם
 הַצְדִּיקִים נִתְפָּסִים בַּחֲטָאֵי
 הַרְשָׁעִים, שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר ה'
 לְמַלְאָךְ הַמְשַׁחִית בְּעַם רַב וְגו'.
 וְעַל זֶה אָמַר [ר' יוֹסֵי] אִיּוֹב אֶת
 הַדָּבָר הַזֶּה, [אָמַר] וְלֹא פָּרַשׁ אֶת
 הַדָּבָר, וּפְרָשׁוּהָ - טַל הָרֵב. רַבִּי

וּלְבַתֵּר אָמַר, יי' הַצְדִּיק. אָמַר רַבִּי
 יוֹסֵי, לְבַתֵּר אָמַר, (שְׁמוֹת י') חֲטָאתִי
 לֵיי' הַהוּא פּוֹמָא דְאָמַר דָּא, אָמַר
 דָּא.

תָּם וְרָשָׁע הוּא מְכַלָּה

רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (אִיּוֹב ט)
 אַחַת הִיא עַל כֵּן אָמַרְתִּי תָם
 וְרָשָׁע הוּא מְכַלָּה. הֵאֵי קָרָא,
 אוֹקְמוּהָ בְּרוּזָא דְחֲכָמְתָא. אַחַת
 הִיא, מֵאֵי אַחַת הִיא. הֲדָא הוּא
 דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) אַחַת הִיא
 יוֹנְתִי תִּמְתִּי אַחַת הִיא לְאִמָּה.
 וּבַהֲאֵי, קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא דָּאִין
 דִּינָיו לְתַתָּא, וְדָאִין דִּינָיו לְעִילָא
 בְּכָלָא.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹשֶׂה עוֹנָשִׁים וּנְקָמוֹת גּוֹלוֹת
 בְּמִצְרַיִם, בְּעַבְדֵי הַיְהוּדִים בְּנֵי אֱהוֹבָיו

(דף נ"ג ע"א)

וּבַד קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא אֲתַעֵר
 דִּינָיו, דָּאִין דִּינָיו בְּהֵאֵי
 בְּתַרְא, בְּדִין כְּתִיב, תָּם וְרָשָׁע הוּא
 מְכַלָּה. (דף נ"ג ע"א) בְּגִין דְאִינּוּן
 צְדִיקֵינָא, מִתְפָּסָאן בְּחוּבֵיהוֹן
 דְרִשְׁעֵינָא, דְכְּתִיב, (שְׁמוּאֵל ב כד)
 וַיֹּאמֶר יי' לְמַלְאָךְ הַמְשַׁחִית בְּעַם
 רַב וְגו', וְעַל דָּא אָמַר [ר' יוֹסֵי] אִיּוֹב
 מְלָה דָּא, (אָמַר) וְלֹא אֲנִמְר מְלָה,
 וְאוֹקְמוּהָ טוּל הָרֵב, רַבִּי יוֹסֵא אָמַר,

יִיסָא אָמַר, אַחַת הִיא - זֹו כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת מִצְרַיִם,
 שְׁבַשְׁבִּילָה הָרַג הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בְּמִצְרַיִם וְעָשָׂה בָהֶם
 נְקָמוֹת. זֶהוּ שְׁכַתוּב תָּם וְרָשַׁע
 הוּא מְכַלָּה.

איוב לקה בגלל שהוא גלגול תרח אבי אברהם,
 וזה היה תקונו

רַבִּי חֵיִיא אָמַר, אִיּוֹב לֹא נִלְקָה,
 אֲלֵא בְּזִמְן שִׁיצְאוּ יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם. אָמַר אִיּוֹב, אִם כֶּף, כָּל
 הַפָּנִים שׁוֹיִם, תָּם וְרָשַׁע הוּא
 מְכַלָּה. פְּרַעַה הַחֲזִיק בְּיִשְׂרָאֵל
 וְאָמַר (שמות ה) מִי ה' אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע
 בְּקִלּוֹ, וְאֲנִי לֹא הִחֲזַקְתִּי בָהֶם וְלֹא
 עָשִׂיתִי דָבָר - תָּם וְרָשַׁע הוּא
 מְכַלָּה! ? זֶהוּ שְׁכַתוּב (שם ט)
 הִירָא אֶת דְּבַר ה' מֵעַבְדֵי פְרַעַה,
 זֶה אִיּוֹב.

בגאלה השלמה, ימטיר הקב"ה אבני ברד על
 אדום ובנותיה

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֵינּוֹן אַבְנֵי
 בְּרָד שְׁהִיּוּ יוֹרְדִים,
 הַתְּעַכְּבוּ עַל יְדֵי מִשָּׁה, וְאַחַר כֵּן
 עָשׂוּ נְקָמוֹת בַּיּוֹמֹת יְהוֹשֻׁעַ,
 וְלַעֲתִיד לָבֹא עֲתִידִים לָרַדֵּת
 אוֹתָם שֶׁנִּשְׁאַרוּ עַל אֲדוּם
 וּבְנוֹתֶיהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זֶהוּ

אַחַת הִיא: דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 בְּגָלוֹתָא דְּמִצְרַיִם, דְּכַנְיָנָה קָמַל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמִצְרַאֵי, וְעַבִּיד
 בְּהוּ נִוְקְמִין, הִדָּא הוּא דְּכַתִּיב תָּם
 וְרָשַׁע הוּא מְכַלָּה.

איוב לקה בגלל שהוא גלגול תרח אבי אברהם,
 וזה היה תקונו

ר' חֵיִיא אָמַר, אִיּוֹב לֹא אִלְקוּ, אֲלֵא
 בְּזִמְנָא דְּנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם.
 אָמַר אִיּוֹב, אִי הָכִי, כָּל אִפִּיִיא
 שׁוֹיִן, תָּם וְרָשַׁע הוּא מְכַלָּה, פְּרַעַה
 אֶתְקִיף בְּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל, וְאָמַר (שמות
 ה) מִי יי' אֲשֶׁר אֲשַׁמַּע בְּקוּלוֹ. וְאֵנָּה
 לֹא אֶתְקִיפְנָא בְּהוּ, וְלֹא עַבִּידְנָא
 מִיּוֹדֵי, תָּם וְרָשַׁע הוּא מְכַלָּה. הִדָּא
 הוּא דְּכַתִּיב, (שמות ט) הִירָא אֶת
 דְּבַר יי' מֵעַבְדֵי פְרַעַה, זֶה אִיּוֹב.

בגאלה השלמה, ימטיר הקב"ה אבני ברד על
 אדום ובנותיה

ר' יְהוּדָה אָמַר, אֵינּוֹן אַבְנֵי בְּרָדָא,
 דִּהוּוּ נְחֻתִין, אֶתְעַכְּבוּ עַל יְדֵי
 דְּמִשָּׁה, לְכַתֵּר עַבְדוֹ נִוְקְמִין, בְּיוֹמֵי
 דִּיהוֹשֻׁעַ. וְלִזְמַנָּא דְּאַתִּי, וְמִינִין
 לְאַחֲתָא אֵינּוֹן דְּאַשְׁתְּאַרוּ, עַל אֲדוּם
 וּבְנוֹתֶיהָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הִדָּא הוּא
 דְּכַתִּיב, (מיכה ז) כִּימִי צֵאתְךָ מֵאַרְצֵן

מצרים אראנו נפלאות.

שכתוב (מיכה ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות.

וירא ישראל - הוא יעקב אבינו

דבר אחר, וירא ישראל את היד הגדולה וגו', האי קרא לאו רישיה סיפיה, ולא סיפיה רישיה. בקדמיתא וירא ישראל, ובתרא וייראו העם את יי'. אלא אמר רבי יהודה, תהוא סבא דנחת עם בנוי בגלותא, וסביל עליה גלותא, ואעיל לבנוי בגלותא, הוא ממש חמא, כל אינון נוקמין, וכל גבוראן, דעבד קודשא בריך הוא במצרים, תרא הוא דכתיב וירא ישראל, ישראל ממש.

וירא ישראל - הוא יעקב אבינו

דבר אחר, וירא ישראל את היד הגדולה וגו' - פסוק זה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו. בתחלה וירא ישראל, ואחר כך וייראו העם את ה'. אלא אמר רבי יהודה, אותו זקן שירד עם בנוי לגלות וסבל עליו את הגלות והכניס את בנוי לגלות, הוא ראה ממש את כל אותן נקמות וגבורות שעשה הקדוש ברוך הוא במצרים. זהו שכתוב וירא ישראל, ישראל ממש.

הקדוש ברוך הוא הראה ליעקב אבינו את יציאת מצרים

ואמר רבי יהודה, סליק קודשא בריך הוא להאי סבא, ואמר ליה, קום חמי בניך דנפקין מגו עמא תקיפא. קום חמי גבורין דעבדית, בגין בניך במצרים.

הקדוש ברוך הוא הראה ליעקב אבינו את יציאת מצרים

ואמר רבי יהודה, העלה הקדוש ברוך הוא את אותו זקן ואמר לו, קום תראה את בניך יוצאים מתוך עם חזק. קום תראה את הגבורות שעשיתי בשביל בניך במצרים.

אל תירא מרדה מצרימה, משמע שלפני זה כן היה לו פחד

והיינו דאמר רבי ייסא, בשעתא דנמלי ישראל לנחתא בגלותא דמצרים, דחילו ואימתא

אל תירא מרדה מצרימה, משמע שלפני זה כן היה לו פחד

והינו מה שאמר רבי ייסא, בשעתא דנמלי ישראל לנחתא בגלותא דמצרים, פחד ואימה

חֲזָקָה נִפְלוּ עָלָיו. אָמַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב, לָמָּה אַתָּה
פּוֹחֵד? (בראשית מו) אַל תִּירָא
מִדְּרָה מִצְרֵימָה. מִמָּה שְׁכַתוּב אַל
תִּירָא, מִשְׁמַע דְּחִילוֹ הָוָה דְּחִיל.

כי לגוי גדול אשימך שם, ואנכי אעלך גם עלה
אָמַר לוֹ, כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׁימְךָ
שֵׁם. אָמַר לוֹ, אֲנִי פּוֹחֵד
שְׂיִכְלוּ בְּנֵי. אָמַר לוֹ, אֲנִי אֲרַד
עִמָּךְ מִצְרֵימָה. אָמַר לוֹ, עוֹד אֲנִי
פּוֹחֵד - שְׁלֵא אֲזַכֵּה לְהַקְבֵּר בֵּין
אֲבוֹתַי וְלֹא אֲרָאָה אֶת גְּאֻלַּת בְּנֵי
וְהַגְּבוּרוֹת שֶׁתַּעֲשֶׂה לָהֶם. אָמַר
לוֹ, וְאֲנִי אֲעַלְךָ גַם עָלָה. אֲעַלְךָ
- לְהַקְבֵּר בְּקַבְרֵי אֲבוֹתֶיךָ. גַּם
עָלָה - לְרֹאוֹת אֶת גְּאֻלַּת בְּנֵיךָ
וְהַגְּבוּרוֹת שֶׁאֲעֲשֶׂה לָהֶם.

ביום שיצאו היהודים ממצרים, הביא הקדוש
בְּרוּךְ הוּא אֶת יַעֲקֹב אֲבִינוּ וְאָמַר לוֹ קוּם תִּרְאֶה
בְּגֹאֲלַת בְּנֵיךָ

וְחַתּוּמֵי יוֹמָא דְּנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם, סְלִיק לִיה
קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב, וְאָמַר
לִיה, קוּם, חֲמֵי בְּפוּרְקָנָא דְּבְרָךְ,
דְּכַמְּה חִילִין וְגַבּוּרָאן עֲבָדִית לְהוֹ,
וְיַעֲקֹב הָוָה תַּמּוֹ, וְחֲמֵא כְּלָא, הֲדָא
הוּא דְּכַתִּיב וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד
הַגְּדוֹלָה.

תקיפא נפל עליו. אמר ליה קודשא
בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב, אֲמַאי אַתְּ דְּחִיל,
(בראשית מו) אַל תִּירָא מִדְּרָה
מִצְרֵימָה. מִמָּה דְּכַתִּיב אַל תִּירָא,
מִשְׁמַע דְּחִילוֹ הָוָה דְּחִיל.

כי לגוי גדול אשימך שם, ואנכי אעלך גם עלה
אָמַר לִיה כִּי לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׁימְךָ
שֵׁם. אָמַר לִיה, דְּחִילָנָא דִּי
יִשְׂרָאֵל בְּנֵי. אָמַר לִיה, אֲנִי אֲרַד
עִמָּךְ מִצְרֵימָה. אָמַר לִיה תּוֹ
דְּחִילָנָא, דְּלֹא אֲזַכֵּי לְאַתְקַבְּרָא בֵּין
אֲבָהָתַי, וְלֹא אֲחֲמֵי פּוּרְקָנָא דְּבְנֵי,
וְגַבּוּרָאן דְּתַעֲבִיד לְהוֹ. אָמַר לִיה,
וְאֲנִי אֲעַלְךָ גַם עָלָה, אֲעַלְךָ
לְאַתְקַבְּרָא בְּקַבְרֵי אֲבָהָתְךָ. גַּם
עָלָה, לְמַחְמֵי פּוּרְקָנָא דְּבְרָךְ,
וְגַבּוּרָאן דְּאֲעֲבִיד לְהוֹ.

ביום שיצאו היהודים ממצרים, הביא הקדוש
בְּרוּךְ הוּא אֶת יַעֲקֹב אֲבִינוּ וְאָמַר לוֹ קוּם תִּרְאֶה
בְּגֹאֲלַת בְּנֵיךָ

וְחַתּוּמֵי יוֹמָא דְּנִפְקוּ יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם, סְלִיק לִיה
קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְיַעֲקֹב, וְאָמַר
לִיה, קוּם, חֲמֵי בְּפוּרְקָנָא דְּבְרָךְ,
דְּכַמְּה חִילִין וְגַבּוּרָאן עֲבָדִית לְהוֹ,
וְיַעֲקֹב הָוָה תַּמּוֹ, וְחֲמֵא כְּלָא, הֲדָא
הוּא דְּכַתִּיב וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד
הַגְּדוֹלָה.

בפניו - זה יעקב אבינו או אברהם אבינו
רבי יצחק אמר, מכאן, (דברים ד)
 ויוציאך בפניו בכחו הגדול
 ממצרים. מה זה בפניו? בפניו
 זה יעקב, שהכניס לשם את כלם.
 רבי חזקיה אמר, ויוציאך בפניו -
 בפניו זה אברהם, שכתוב (בראשית יז)
 ויפל אברהם על פניו.

בפניו - אלו האבות

בא ראה, אברהם אמר, הלכנן
 מאה שנה יולד וגו'. אמר
 לו הקדוש ברוך הוא, חייך,
 אתה תראה כמה אוכלוסים
 וכמה חילות שיצאו ממך.
 בשעה שיצאו ישראל ממצרים,
 כל אותם שבטים, כל אותם
 רבבות, העלה הקדוש ברוך הוא
 את אברהם וראה אותם. זהו
 שכתוב ויוציאך בפניו. רבי אבא
 אמר, כל האבות הזדמנו לשם
 בכל אותה הגאולה. זהו שכתוב
 ויוציאך בפניו. מה זה בפניו?
 אלו האבות.

בפניו - יעקב אבינו, בכחו - יצחק אבינו, הגדול
 - אברהם אבינו תמיד נמשך גאולה לישראל
 בזכות האבות ודוד המלך

רבי אלעזר אמר, ויוציאך בפניו -
 זה יעקב. בכחו - זה יצחק.
 הגדול - זה אברהם. אמר רבי

בפניו - זה יעקב אבינו או אברהם אבינו
ר' יצחק אמר, מהכא, (דברים ד)
 ויוציאך בפניו בכחו הגדול
 ממצרים. מאי בפניו. בפניו דא
 יעקב, דאעיל לבלהו תמן. רבי
 חזקיה אמר, ויוציאך בפניו, בפניו:
 דא אברהם. דכתיב, (בראשית יז)
 ויפל אברהם על פניו.

בפניו - אלו האבות

תא חוי, אברהם אמר, הלכנן מאה
 שנה יולד וגו', אמר ליה
 קודשא בריך הוא, חייך, אתה תחמי
 כמה אכלוסין, וכמה חילין דיפקון
 ממך. בשעתא דנפקו ישראל
 ממצרים, כל אינון שבטין, כל
 אינון רבון, סליק קודשא בריך
 הוא לאברהם, וחמא לון, הדא הוא
 דכתיב ויוציאך בפניו. רבי אבא
 אמר בלהו אבהתא אודמנו תמן
 בכל החוה פורקנא. הדא הוא
 דכתיב ויוציאך בפניו. מאי בפניו
 אלין אבהתא.

בפניו - יעקב אבינו, בכחו - יצחק אבינו, הגדול
 - אברהם אבינו תמיד נמשך גאולה לישראל
 בזכות האבות ודוד המלך (דף ג' ע"ב)

רבי אלעזר אמר, ויוציאך בפניו:
 דא יעקב. בכחו: דא יצחק.
 הגדול: דא אברהם. אמר רבי

שמעון, וכן בשביל האבות
 מזדמנת תמיד גאלה לישראל,
 שכתוב (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי
 יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף
 את בריתי אברהם אזכר והארץ
 אזכר. האבות מילא, אבל מה זה
 והארץ אזכר? אלא להכליל עמם
 את דוד המלך, שהוא מרכבה עם
 האבות, והם מעוררים תמיד
 גאלה לישראל.

נסים ונפלאות

וירא ישראל את היד הגדלה
 אשר עשה ה' במצרים.
 וכי עכשו עשה, והרי מקדם לכן
 זה נעשה? מה זה את היד הגדלה
 אשר עשה ה'? אלא יד לא
 נקראת פחות מחמש אצבעות.
 הגדלה - שכלולים בה חמש
 אצבעות אחרות, ואז נקראים
 גדולה. וכל אצבע ואצבע עולה
 לחשבון גדול, והקדוש ברוך
 הוא עשה בהם (כעת נסים) נסים
 וגבורות, וכזה נעקרו כל הדרגות
 מהשתלשלותם.

ויחזק ה' את לב פרעה

מבאן למדנו זה, שבחמש
 האצבעות הראשונות
 כתוב ויחזק לב פרעה. פיון

שמעון, וכן בנייתוון דאבכתא,
 אודמן פורקנא תדיר לישראל,
 דבתיב (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי
 יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף
 את בריתי אברהם אזכור והארץ
 אזכור. אבכתא תינה, מהו והארץ
 אזכור. אלא, לאכללא עמהון דוד
 מלכא, דאיהו רתיכא באבכתא (דף
 ג"ג ע"ב) ואינון מתערין פורקנא
 תדיר לישראל.

נסים ונפלאות

וירא ישראל את היד הגדולה
 אשר עשה יי' במצרים. וכי
 השתא עשה, והא מקדמת דנא
 אתעביר, מאי את היד הגדולה
 אשר עשה יי'. אלא, יד לא אקרי
 פחות מחמש אצבעאן. הגדולה:
 דכלילן בה חמש אצבעאן אחרנין,
 ואתקרון כדון גדולה. וכל אצבעא
 ואצבעא, סליק לחושבנא רבא,
 וקודשא בריך הוא עביר בהו (ס"א
 השתא ניסין) ניסין ונבורן, ובהאי
 אתעקרו פלהו דרגין משלשוליהון.

ויחזק ה' את לב פרעה

מבאן אוליפנא דא, דבחמש
 אצבעאן קמאי, כתיב,
 ויחזק לב פרעה, פיון דאשתלמו

שֶׁנִּשְׁלְמוּ אוֹתָן חֲמֵשׁ, שׁוֹב לֹא
הָיָה דְבַר בְּרִשׁוֹת פְּרָעָה, וְאֵז
כְּתוּב וַיִּחְזַק ה' אֶת לֵב פְּרָעָה.

וַיֵּאֱמִינוּ בָהּ

וְעַל זֶה וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד
הַגְּדוֹלָה וְגו', וַיֵּאֱמִינוּ בָהּ.
וְכִי עַד עַכְשָׁיו לֹא הֵאֱמִינוּ בָהּ,
וְהָרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת ד) וַיֵּאֱמֵן הָעָם
וַיִּשְׁמְעוּ וְגו'? וְהָרִי רָאוּ כָּל אוֹתָם
גְּבוּרָתוֹ שֶׁעָשָׂה לָהֶם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּמִצְרַיִם. אֲלֵא מָה זֶה
וַיֵּאֱמִינוּ? אוֹתוֹ הַדְּבָר שֶׁאָמַר,
וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה אֶל הָעָם אֵל תִּירָאוּ
הַתִּיַּצְבוּ וּרְאוּ וְגו'.

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת

רַ' יֵיסָא שְׂאִיל וְאָמַר, כְּתִיב וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת, וְכְתִיב
לֹא תוֹסִיפוּ לְרְאוֹתָם עוֹד עוֹלָם.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵתִין חָמוּ לָהּ. אָמַר
לִיָּה, אֵי כְּתִיב לֹא תוֹסִיפוּ לְרְאוֹתָם
חַיִּים, הֲוֵה אֱמִינָא הַכִּי. אָמַר לִיָּה רַ'
אָבָא יֵאוֹת שְׂאִילָתָא.

מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם

אֲלֵא בֵּא רָאָה, כְּתוּב מִן הָעוֹלָם
וְעַד הָעוֹלָם, וְשִׁנִּינוּ - עוֹלָם
לְמַעַלָּה וְעוֹלָם לְמַטָּה. עוֹלָם
שְׁלֹמַעַלָּה - מִשָּׁם הִיא הָרְאוּשִׁית

אֵינּוֹן חֲמֵשׁ, תּוֹ לֹא הָוּה מִלָּה
בְּרִשׁוֹתֶיהָ דְּפְרָעָה, כְּדִין כְּתִיב
וַיִּחְזַק יי' אֶת לֵב פְּרָעָה.

וַיֵּאֱמִינוּ בָהּ

וְעַל דָּא וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד
הַגְּדוֹלָה וְגו', וַיֵּאֱמִינוּ בָהּ.
וְכִי עַד הַשְּׁתָּא לֹא הֵאֱמִינוּ בָהּ,
וְהָא כְּתִיב (שְׁמוֹת ד) וַיֵּאֱמֵן הָעָם
וַיִּשְׁמְעוּ וְגו'. וְהָא חָמוּ כָּל אֵינּוֹן
גְּבוּרָאן דְּעֵבֶד לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא בְּמִצְרַיִם. אֲלֵא מָה וַיֵּאֱמִינוּ,
הַהוּא מִלָּה דְּאָמַר וַיֵּאמֶר מֹשֶׁה אֶל
הָעָם אֵל תִּירָאוּ הַתִּיַּצְבוּ וּרְאוּ וְגו'.

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת

רַ' יֵיסָא שְׂאִיל וְאָמַר, כְּתִיב וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת, וְכְתִיב
לֹא תוֹסִיפוּ לְרְאוֹתָם עוֹד עוֹלָם.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵתִין חָמוּ לָהּ. אָמַר
לִיָּה, אֵי כְּתִיב לֹא תוֹסִיפוּ לְרְאוֹתָם
חַיִּים, הֲוֵה אֱמִינָא הַכִּי. אָמַר לִיָּה רַ'
אָבָא יֵאוֹת שְׂאִילָתָא.

מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם

אֲלֵא תָא חֲזוּ, כְּתִיב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א
טז) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
וְתַנִּינוּ, עוֹלָם לְעִילָא, וְעוֹלָם לְתַתָּא.
עוֹלָם דְּלְעִילָא, מִתַּמָּן הוּא שִׁירוּתָא

לְהַדְלִיק מְנוֹרוֹת. הָעוֹלָם שְׁלֵמָטָה
 - שֵׁם הַסִּיּוּם, וְנִכְלָל מֵהַכֹּל.
 וּמֵעוֹלָם הַזֶּה שְׁלֵמָטָה מִתְעוֹרְרוֹת
 גְּבוּרוֹת לְתַחְתּוֹנִים.

אֲשֶׁרֵי חֻלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הִתְרַצָּה בָּהֶם יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הָעַמִּים

וּבְהֵאֵי עוֹלָם, עֶבֶד קוֹדֶשׁא בְּרוּךְ
 הוּא אֲתִין לְיִשְׂרָאֵל
 וְהִרְחִישׁ לָהֶם נְסִים, וּכְשֶׁהִתְעוֹרֵר
 עוֹלָם זֶה לַעֲשׂוֹת לָהֶם נְסִים, כָּל
 הַמְצָרִים נִשְׁקָעוּ בָּיָם עַל יְדֵי
 עוֹלָם זֶה, וְהִתְרַחַשׁ לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל
 נְסִים בְּעוֹלָם זֶה. וְעַל זֶה כָּתוּב לֹא
 תִסְפוּ לְרִאֲתָם עוֹד עַד עוֹלָם, עַד
 שִׁיתְעוֹרֵר אוֹתוֹ עוֹלָם וַיִּמְסְרוּ
 לְדִינּוֹ. וְכִינּוֹן שֶׁנִּמְסְרוּ לוֹ לְדוֹן,
 אֲזַי כָּתוּב וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מְצָרִים
 מִתְּעַל שְׁפַת הַיָּם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב מִן
 הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. עַד הָעוֹלָם
 דְּוָקָא. וְאֲזַי כָּתוּב וַיִּאֲמִינוּ בָּהּ
 וּבִמְשֶׁה עֲבָדוּ. אֲזַי יִשִּׁיר מֹשֶׁה.
 רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (ירמיה א) בְּטָרָם
 אֶצְרָךְ כַּבְטָן יִדְעִיתִךְ וְגו'. אֲשֶׁרֵי
 חֻלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא הִתְרַצָּה בָּהֶם יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר
 הָעַמִּים, וּמִרַב הָאֲהָבָה שֶׁהוּא
 אוֹהֵב אוֹתָם, הִקִּים עֲלֵיהֶם נְבִיא
 אֲמֵת וְרוּעָה נְאֻמָּן, וְעוֹרֵר עָלָיו

לְאֲדַלְקָא בּוֹצִינִין. עוֹלָם דְּלִתְתָא,
 תַּמָּן הוּא סִיּוּמָא, וְאֲתַבְּלִיל מִכְּלָא,
 וַיִּמְהָאֵי עוֹלָם דְּלִתְתָא, מִתְעַרְוֵן גְּבוּרֵן
 לְתַתָּאֵי.

אֲשֶׁרֵי חֻלְקָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הִתְרַצָּה בָּהֶם יוֹתֵר מִכָּל שְׂאֵר הָעַמִּים

וּבְהֵאֵי עוֹלָם, עֶבֶד קוֹדֶשׁא בְּרוּךְ
 הוּא אֲתִין לְיִשְׂרָאֵל
 וְהִרְחִישׁ לוֹן נִסָּא. וְכֵד אֲתַעַר הֵאֵי
 עוֹלָם לְמַעַבְד נְסִין, כְּלָהוּ מְצָרָאֵי
 אֲשִׁתְקָעוּ בַיָּמָא, עַל יְדָא דְהֵאֵי
 עוֹלָם, וְאֲתַרְחִישׁ לוֹן לְיִשְׂרָאֵל נִסָּא
 בְּהֵאֵי עוֹלָם. וְעַל דָּא כְּתִיב, לֹא
 תוֹסִיפוּ לְרִאֲוֹתָם עוֹד עַד עוֹלָם, עַד
 דִּיתְעַר הֵהוּא עוֹלָם, וַיִּתְמַסְרוּן
 לְדִינּוֹ, וְכִינּוֹן דְּאֲתַמְסְרוּ בֵּיה
 לְמַתְדוֹ, בְּדִין כְּתִיב וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל
 אֶת מְצָרִים מִתְּעַל שְׁפַת הַיָּם, הִדָּא
 הוּא דְכְּתִיב מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם,
 עַד הָעוֹלָם דְּוָקָא. בְּדִין כְּתִיב,
 וַיִּאֲמִינוּ בֵּינִי וּבִמְשֶׁה עֲבָדוּ. (שמות
 טו) אֲזַי יִשִּׁיר מֹשֶׁה. ר' יְהוּדָה פִּתַּח,
 (ירמיה א) בְּטָרָם אֶצְרָךְ כַּבְטָן יִדְעִיתִךְ
 וְגו'. וְכַפָּאָה חוּלְקֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל,
 דְּקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא אֲתַרְעִי בְּהוּ
 וְתִיר מִכָּל שְׂאֵר עַמִּין. וּמִסְנִיאֹת
 רְחִימוּתָא דְּרַחֲמִים לָהּ, אוֹקִים
 עֲלֵיהֶוּ נְבִיאָה דְּקָשׁוּמ, וְרַעֲיָא

רוח הקדוש יותר מכל שאר הנביאים הנאמנים. והוציאו מחלקו ממש ממה שהפריש יעקב מבניו להקדוש ברוך הוא - שבט לוי. וכיון שהיה לוי שלו, לקח אותו הקדוש ברוך הוא ועטר אותו בכמה עטרות, ומשח אותו בשמן משחת קדש העליון, ואז הוציא מבניו רוח קדש לעולם, וזרז אותו באבנטיו הקדושים, האמונה הגדולה.

כל עטרה ועטרה עולה ומאירה באלף עולמות שמאירים, ומנורות שגנוזים בגנזי המלך הקדוש העליון

למדנו, באותה השעה שהגיע זמנו של משה הנביא הנאמן לרדת לעולם, הוציא הקדוש ברוך הוא רוח קדש ממחצב הספיר של אבן טובה, שהיה גנוז במאתים ארבעים ושמונה [אורות, והאיר עליו. ועטרו בשם"ה] עטרות שעומדות לפניו, והפקיד אותו על כל אשר לו, ונתן לו מאה ושבעים ושלשה מפתחות. (גנוז שם, ועטר אותו בשלש מאות וששים וחמש עטרות, והאיר עליו מאתים ארבעים ושמונה

מהימנא. ואתער עליה רוחא קדישא, ויתיר מכל שאר נביאי מהימני, ואפיק ליה מחולקיה ממש, ממה דאפריש יעקב מבניו לקודשא בריך הוא, שבטא דלוי, וכיון דתהו לוי דיליה, נטל ליה קודשא בריך הוא, ואעטר ליה בכמה עטרין, ומשח ליה במשח רבות קדישא דלעילא, וכדין אפיק מבניו, רוחא קדישא לעלמא, וזרזו ליה בהימנוי קדישי, מהימנתא

רבא.

כל עטרה ועטרה עולה ומאירה באלף עולמות שמאירים, ומנורות שגנוזים בגנזי המלך הקדוש העליון

תנא, בההיא שעתא דמטא ומניה דמשה נביאה מהימנא לאחתא לעלמא, אפיק קודשא בריך הוא רוחא קדישא מנורא דספירו דאבן טובא, דתהו גניו במאתן וארבעין ותמנניא (נהורין, ואתנהיר עליה. ואעטריה בשם"ה) עטרין, קיימי קמיה, ואפקיד ליה בכל דיליה. (נ"א ביתיה) ויחב ליה מאה ושבעין ותלת מפתחין. (נ"א גניז תמן ואעטריה בתלת מאה ושתין וחמש עטרי ואנהיר עליה מאתן וארבעין ותמנניא נהורין וקאים קמיה ואפקיד ליה בכל ביתא דיליה

אורות, והעמיד לפניו, והפקיד אותו בכל ביתו, ונתן לו מאה ושבעים ושלשה מפתחות. נ"א מאתים ושבעים וחמשה) וְעָטְרוּ בְּחֵמֶשׁ עֲטָרוֹת, וְכָל עֲטָרָה וְעֲטָרָה עוֹלָה וּמְאִירָה בְּאַלְף עוֹלָמוֹת שְׁמַאִירִים, וּמְנוֹרוֹת שְׁגֻנוּזִים בְּגֻנוּזֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיוֹן.

ויהב ליה מאה ושבעין ותלת מפתחן. (נ"א מאתן ושבעין וחמש) וְאֶעְמַד לִיה בְּחֵמֶשׁ עֲטָרִין, וְכָל עֲמָרָא וְעֲמָרָא סָלִיק וְאִנְהִיר בְּאַלְף עֲלָמִין דְּנַחְרִין, וּבּוּצִינִין דְּגֻנוּזִין בְּגֻנוּזֵיא דְּמֶלְכָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה.

הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים

הרכבת אנוש לראשנו באנו באש ובמים

(דף נ"ד ע"א)

וְאִזְ הָעֵבִיר אוֹתוֹ בְּכָל הַמְּנוֹרוֹת (הבשמים) שְׂבָגַן עֲדָן, וְהִכְנִיסוּ לְהִיכְלוֹ, וְהָעֵבִירוּ בְּכָל חֵילוֹתָיו וּגִיסוֹתָיו. אִז כָּלֵם הַזְדַּעְזְעוּ, פְּתָחוּ וְאָמְרוּ: הַסְתַּלְקוּ מִסְבִּיבוֹ [צד הצדדים], שְׁהֵרֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹרֵר רוּחַ לְשֵׁלֵט לְהַרְגִּיז עוֹלָמוֹת. יֵצֵא קוֹל וְאָמַר: מִי הוּא זֶה שְׂכַל הַמִּפְתָּחוֹת הַלָּלוּ בִּידוֹ? פְּתַח קוֹל אַחַר וְאָמַר: קִבְּלוּ אוֹתוֹ בְּתוֹכְכֶם! זֶהוּ שְׁעֵתִיד לְרֹדֵת בֵּין בְּנֵי אָדָם, וְעֵתִידָה תוֹרָה, גְּנִיזַת הַגְּנִיזוֹת, לְהַמְסֹר בִּידוֹ, וּלְהַרְעִישׁ עוֹלָמוֹת שְׁלֹמְעָלָה וְשְׁלֹמְטָה עַל יְדוֹ שֶׁל זֶה. בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כָּלֵם הַתְּרַגְּשׁוּ וּנְסַעוּ אַחֲרָיו. פְּתָחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים סו) הַרְכַּבְתָּ אָנוּשׁ לְרֹאשְׁנוּ בְּאֵנוּ בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם.

בְּרִין אֶעְבְּרִיה בְּכָל בּוּצִינִין (נ"א בוסמין) דְּבִגְנֻתָא דְעָדָן, וְאֶעְבְּרִיה בְּכָל חֵיילִין וּגְנִיסִין דִּילִיה. בְּרִין אֹדְעֻעֻו בְּלָהוּ, פְּתָחוּ וְאָמְרוּ, אִסְתַּלְקוּ מִסְבִּחֲרִינָה, (סטרא דסטרין) דְּהָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַעַר רוּחָא לְשֵׁלֵמְטָא לְמַרְגּוֹ עֲלָמִין. קָלָא נִפְק וְאָמַר, מֵאֵן הוּא דִּין, דְּכָל מִפְתָּחֵן אֲלִין (דף נ"ד ע"א) בִּידוֹ. פְּתַח קָלָא אַחֲרָא וְאָמַר, קִבְּלוּ לִיה בְּגֻנוּזֵיבוּ, דָּא הוּא דְּזַמִּין לְנַחְתָּא בֵּין בְּנֵי נְשָׂא, וְזַמִּינָא אֹרִייתָא, גְּנִיזָא דְּגֻנוּזֵיא, לְאַתְמַפְרָא בִּידוֹ, וּלְאַרְעֻשָׁא עֲלָמִין דְּלַעִילָא וְתַתָּא עַל יְדָא דְרִין. בִּיה שְׁעֵתָא אַתְרֵגִּישׁוּ בְּלָהוּ, וְנַטְלִין אַבְתְּרִיה, פְּתָחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים סו) הַרְכַּבְתָּ אָנוּשׁ לְרֹאשְׁנוּ בְּאֵנוּ בְּאֵשׁ וּבַמַּיִם.

הפקידו בידו את כל מפתחות המלך

אז עלתה אותה רוח ועמדה לפני המלך. מ' פתוחה עלתה והתעטרה בעטרותיה, ועטרה אותו בשלש מאות ועשרים וחמש עטרות, והפקיד מפתחות בידו. ש' של האבות עטרו אותו בשלש עטרות קדושות, והפקידו בידו את כל מפתחות המלך, והפקידו אותו באמונה, להיות נאמן הבית. ה' עלתה ועטרה אותו בעטרותיה, וקבלה אותו מהמלך.

בשבתות ובראשי חדשים מעלה אותו אל המלך ואז ירד אותו הרוח לאגניות ששטות באות הים הגדול, וקבלה אותו לגדל אותו למלך, ונתנה לו משם כלי זין להלקות את פרעה ואת כל ארצו. ובשבתות ובראשי חדשים מעלה אותו אל המלך, ואז נקרא שמו באותיות הרשומות הללו.

בטרם אצור בבטן ידעתיך

ובאותה שעה שיצא לרדת לארץ בזרע של לוי, נתקנו ארבע מאות ועשרים וחמש מנורות למלך, וארבע מאות ועשרים וחמש חקיקות

הפקידו בידו את כל מפתחות המלך

בדין סלקא ההוא רוחא, וקיימא קמי מלכא. מ פתיחא, סליק ואתעטר בעטרוי, ואעטריה בתלת מאה ועשרין וחמש עטרוי, ואפקיד מפתחוי בידוי. ש דאבכתא, אעטרו ליה בתלת עטרוי קדישין, ואפקידו כל מפתחן דמלכא בידיה, ואפקידו ליה בהימנותא, מהימנא דביתא. ה סלקא ואתעטרא בעטרוי, וקבילת ליה מן מלכא.

בשבתות ובראשי חדשים מעלה אותו אל המלך בדין, נחת ההוא רוחא פארבין דשאטן, בההוא ימא רבא, וקבילת ליה לנדלא ליה למלכא, והיא יתבת ליה מתמן זיגניו, לאלקאה לפרעה ולכל ארעיה. ובשבתא ובראשי ירחי, סלקת ליה למלכא, בדין אקרי שמייה, פאלין אתוון רשימין.

בטרם אצור בבטן ידעתיך

ובההיא שעתא, דנפק לנחתא לארעא, בורעא דלוי, אתתקנו ארבע מאה ועשרין וחמש בוצינין למלכא, וארבע מאה ועשרין וחמש גליפין ממנו, אוזפויה

מִמְּנִים לוֹו אֶת אוֹתָהּ רוּחַ
לְמִקוּמָהּ. כְּשִׁיצָא לְעוֹלָם, הַאִירָה
ה' בְּפָנָיו, וְהַבִּית הַתְּמַלָּא מִזִּיוו.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה קָרָא עָלָיו הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, בְּטָרָם אֶצְרֵךְ בְּכַטָּן
יִדְעָתִיךְ וּבְטָרָם תִּצָּא מִרְחָם
הַקְּדוֹשְׁתִּיךְ נִבְיָא לְגוֹיִם נִתְתִּיךְ.

אז ישיר משה ובני ישראל

רְבִי יִצְחָק אָמַר, בְּאוֹתָהּ שָׁעָה
הַרְג (הפיל) הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הַשֵּׁר הַמְּמַנָּה הַגְּדוֹל
שֶׁל מִצְרַיִם, וְרָאוּ אוֹתוֹ מֹשֶׁה
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָז אָמְרוּ שִׁירָה.
זֶהוּ שְׁכָתוּב וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת
מִצְרַיִם מֵת, אִזּוּ יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל וְגו'. רְבִי אֲבָא פִתַּח
וְאָמַר, הַסֵּתֶכְלֶתִי בְּכָל
הַתְּשַׁבְּחוֹת שֶׁשִּׁבְּחוּ אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְכֹלָם פִּתְחוּ בְּאִזּוּ.
(מלכים א ח) אִזּוּ אָמַר שְׁלֹמֹה.
(יהושע י) אִזּוּ יִדְבַר יְהוֹשֻׁעַ. אִזּוּ
יִשִּׁיר יִשְׂרָאֵל. מָה הַטַּעַם?

עשה נסים וגבורות

אֲלֵא כֶּךָ שְׁנִינוּ, כָּל הַנְּסִים
וְהַגְּבוּרוֹת וְשִׁנְעָשׂוּ
לְיִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהָאִיר אוֹר הַעֲתִיק
הַקְּדוֹשׁ בְּעֶטְרוֹתָיו, חֲקוּקִים
רְשׁוּמִים בְּאִזּוּ, בְּא', וְא' בְּז', נִקְבַּ

לְתֵהוּא רוּחָא לְאַתְרֵיהּ, כִּד נִפְק
לְעֵלְמָא, אֶתְנַהֲרָא בְּאַנְפּוּי, וּבִיתָא
אֶתְמַלֵּיָא מִזִּוּוֹתֶיהּ. בִּיה שְׁעָתָא,
קָרָא עָלֶיהָ קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא,
בְּטָרָם אֶצְרֵךְ בְּכַטָּן יִדְעָתִיךְ וּבְטָרָם
תִּצָּא מִרְחָם הַקְּדוֹשְׁתִּיךְ נִבְיָא לְגוֹיִם
נִתְתִּיךְ.

אז ישיר משה ובני ישראל

רְבִי יִצְחָק אָמַר, בִּיה שְׁעָתָא קְטַל
(נ"א אפיל) קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא
לְרַבְרַבָּא מְמַנָּא דְּמִצְרַאִי, וְחִמּוּ לִיה
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, כְּדִין אָמְרוּ
שִׁירָה. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, וַיִּרְא
יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת, אִזּוּ יִשִּׁיר
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. (שמות טו) אִזּוּ
יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. רְבִי
אֲבָא פִתַּח וְאָמַר, אִסְתַּכְלֵנָא בְּכָל
תּוֹשַׁבְּחוֹת דְּשִׁבְּחוּ לְקוּדְשָׁא בְּרוּךְ
הוּא, וְכוּלָם פִּתְחוּ בְּאִזּוּ. (מלכים א ח)
אִזּוּ אָמַר שְׁלֹמֹה. (יהושע י) אִזּוּ יִדְבַר
יְהוֹשֻׁעַ, (במדבר כא) אִזּוּ יִשִּׁיר יִשְׂרָאֵל.
מֵאִי טַעַמָּא.

עשה נסים וגבורות

אֲלֵא הָכִי תֵּאֲנָא, כָּל נְסִין וְכָל
גְּבוּרָן דְּאַתְעִבִּידוּ לְהוּ
לְיִשְׂרָאֵל, כִּד אֶתְנַהֵר נְהִירוּ
דְּעִתִּיקָא קוּדְשָׁא בְּעֶטְרוּי, גְּלִיפִין
רְשִׁימִין בְּאִזּוּ, בְּא', וְא', כִּד, אֲנִקִּיב

בַּחֲשׁוֹבֵי, וְנִהְיֶה לְכֹל עֵיבֵר. וְכִד
 אֶתְחַבֵּר נִהְיֶה דְאֶלֶף וּמִטִּי לְזַיִן,
 מֵאֵן זַיִן, דָּא (ישעיה לה) חֲרֵב לִי
 מְלֶאכֶה דָם. בְּדִין עֵבֵר נְסִין וּגְבוּרָא,
 בְּגִין דְּאֶתְחַבֵּר א' עִם ו'. וְדָא הוּא
 שִׁירְתָּא. שִׁירְתָּא הוּא דְכָל סְטְרִין,
 וְדָא הוּא אִזּוּ יִשְׂרָאֵל.

בַּחֲשׁוֹבֵי, וְנִהְיֶה לְכֹל עֵיבֵר. וְכִד
 אֶתְחַבֵּר נִהְיֶה דְאֶלֶף וּמִטִּי לְזַיִן,
 מֵאֵן זַיִן, דָּא (ישעיה לה) חֲרֵב לִי
 מְלֶאכֶה דָם. בְּדִין עֵבֵר נְסִין וּגְבוּרָא,
 בְּגִין דְּאֶתְחַבֵּר א' עִם ו'. וְדָא הוּא
 שִׁירְתָּא. שִׁירְתָּא הוּא דְכָל סְטְרִין,
 וְדָא הוּא אִזּוּ יִשְׂרָאֵל.

עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְשַׁבַּח בְּשִׁירָה הַזֹּאת מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לְשַׁבַּח בְּשִׁירָה הַזֹּאת מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

יִשְׂרָאֵל, שֶׁר מִכְּעֵי לִיה. אֶלָּא מִלָּה
 דָּא תִּלְיָא, וְאֶשְׁלִים לְהוּא
 זְמַנָּא, וְאֶשְׁלִים לְזְמַנָּא דְאֶתִי,
 דְּזַמְנִין יִשְׂרָאֵל לְשַׁבַּח שִׁירְתָּא דָּא
 מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, מִכְּאֵן אִוְלִיפְנָא,
 דְּצִדִּיקִיָּא קְדָמָי, אִף עַל גַּב
 דְּאֶסְתְּלִקוּ בְּדַרְגִּין עֲלָאִין דְּלַעֲלָא,
 וְאֶתְקִשְׁרוּ בְּקִשְׁרוֹא דְּצִרְוֹא דְחַיִּי,
 זְמַנִּין בְּלִהוּ לְאֶחָיָא בְּגוּפָא,
 וְלִמְחַמֵּי אֶתִּין וּגְבוּרִין דְּקָא עֵבֵר
 קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְיִשְׂרָאֵל.
 וְלִמְיָמֵר שִׁירְתָּא דָּא, הִדָּא הוּא
 דְּכַתִּיב אִזּוּ יִשְׂרָאֵל מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

יִשְׂרָאֵל, שֶׁר מִכְּעֵי לִיה. אֶלָּא מִלָּה
 דָּא תִּלְיָא, וְאֶשְׁלִים לְהוּא
 זְמַנָּא, וְאֶשְׁלִים לְזְמַנָּא דְאֶתִי,
 דְּזַמְנִין יִשְׂרָאֵל לְשַׁבַּח שִׁירְתָּא דָּא
 מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, מִכְּאֵן אִוְלִיפְנָא,
 דְּצִדִּיקִיָּא קְדָמָי, אִף עַל גַּב
 דְּאֶסְתְּלִקוּ בְּדַרְגִּין עֲלָאִין דְּלַעֲלָא,
 וְאֶתְקִשְׁרוּ בְּקִשְׁרוֹא דְּצִרְוֹא דְחַיִּי,
 זְמַנִּין בְּלִהוּ לְאֶחָיָא בְּגוּפָא,
 וְלִמְחַמֵּי אֶתִּין וּגְבוּרִין דְּקָא עֵבֵר
 קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְיִשְׂרָאֵל.
 וְלִמְיָמֵר שִׁירְתָּא דָּא, הִדָּא הוּא
 דְּכַתִּיב אִזּוּ יִשְׂרָאֵל מִשֶּׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל.

אִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים עֲצָמָם שִׁירִים

אִין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל אוֹתָם שְׁעוֹשִׂים עֲצָמָם שִׁירִים

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר מִכְּאֵן, (ישעיה יא)
 יוֹסִיף ה' שְׁנִית יְדוֹ לְקִנּוֹת אֶת
 אֶת שְׁאָר עַמּוֹ. לְקִנּוֹת - כְּמוֹ

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר מִהֶבֶא, (ישעיה יא)
 יוֹסִיף ה' שְׁנִית יְדוֹ לְקִנּוֹת אֶת
 שְׁאָר עַמּוֹ. לְקִנּוֹת: כְּמִתְּ דְּאֶת אָמַר,

שְׁנֵאמֵר (משלי ח) ה' קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרָכוֹ. אֶת שְׁאֵר עֲמוֹ - אֵלּוּ הֵם הַצְּדִיקִים שְׂבָהֵם שְׁנִקְרָאִים שְׁאֵר, כְּמוֹ שְׁנֵאמֵר (במדבר יא) וַיִּשְׁאֲרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בַּמַּחְנֶה. וְשִׁנִּינוּ, אֵינן הָעוֹלָם מִתְקִים אֲלָא עַל אוֹתָם שְׁעוֹשִׁים עֲצָמָם שִׁירִים.

(משלי ח) יי' קִנְנִי רֵאשִׁית דְּרָכוֹ. אֶת שְׁאֵר עֲמוֹ: אֵלּוּ אֵינּוֹן צְדִיקִיָּא דְּבַחּוֹן, דְּאֶקְרוּן שְׁאֵר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (במדבר יא) וַיִּשְׁאֲרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בַּמַּחְנֶה. וְתַנִּינוּ, לִית עֲלֵמָא מִתְקִימָא אֲלָא עַל אֵינּוֹן דְּעַבְרֵי גְרַמֵּיהוּ שִׁירִים.

יְקוּמוּ וַיְהִיָּה בְעַלֵי עֲצָה לְמַלְךְ הַמְּשִׁיחַ

וְאִי תִימָא, הוֹאִיל וְאִתְקִשְׁרוּ בְּצִרּוֹר הַחַיִּים וּמִתְעַנְּגִים בְּעִנְגַּת הָעֲלִיּוֹן, לָמָּה יוֹרִיד אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָרֶץ? צֵא וּלְמַד מִזְמַן רֵאשׁוֹן, שְׁכָל אוֹתָם רוּחֹת וּנְשָׁמוֹת שְׁהִיוּ בַּדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁלַמְעֵלָה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹרִיד אוֹתָם לְאָרֶץ לְמַטָּה. כָּל שְׁכֵן עַכְשׁוֹ, שְׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִיִּשְׂרָאֵל אֶת הָעֵקֶם, כְּמוֹ שְׁנֵאמֵר (קהלת ז) כִּי אָדָם אֵינן צְדִיק בְּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יַחֲטֵא. וְאִם תֹּאמֵר, אוֹתָם שְׁמַתּוֹ בְּעֵטְיוֹ שֶׁל נַחֲשׁ, אֲפִלוּ הֵם יְקוּמוּ וַיְהִיָּה בְעַלֵי עֲצָה לְמַלְךְ הַמְּשִׁיחַ.

מִשָּׁה עֲתִיד לֹמַר שִׁירָה לְעֲתִיד לְבֹא

וְעַל זֶה שְׁנִינוּ, מִשָּׁה זְמַן לְמִימְרָה שִׁירָתָא לְזִמְנָא דְאַתִּי. לְבֹא. מָה

יְקוּמוּ וַיְהִיָּה בְעַלֵי עֲצָה לְמַלְךְ הַמְּשִׁיחַ

וְאִי תִימָא, הוֹאִיל וְאִתְקִשְׁרוּ בְּצִרּוֹרָא דְחַיִּי, וּמִתְעַנְּגִי בְּעִנְוִתָא עֲלֵמָה, אִמָּא יְחִית לֹון קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָרְעָא. פּוֹק וְאוֹלִיף מוֹמְנָא קְדַמָּה, דְּכָל אֵינּוֹן רוּחִין וּנְשָׁמַתִּין, דְּהוּן בְּדַרְנָא עֲלֵמָה דְלַעִילָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲחִית לְחוּ לְאָרְעָא לְתַתָּא. כָּל שְׁכֵן הַשְּׁתָּא, דְּבַעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִיִּשְׂרָאֵל לְעַקְוִמָּא, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (קהלת ז) כִּי אָדָם אֵינן צְדִיק בְּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יַחֲטֵא. וְאִי תִימָא, אֵינּוֹן דְּמִיתּוּ בְּעֵטְיוֹ דְנַחֲשׁ. אֲפִילוּ אֵינּוֹן יְקוּמוּן, וַיְהוּן מֵאֲרֵי דְעִימָא, לְמַלְכָּא מְשִׁיחָא.

מִשָּׁה עֲתִיד לֹמַר שִׁירָה לְעֲתִיד לְבֹא

(דף נ"ד ע"ב)

וְעַל דָּא תַנִּינוּ, מִשָּׁה זְמַן לְמִימְרָה שִׁירָתָא לְזִמְנָא דְאַתִּי. מָא

הטעם? משום שכתוב (מיכה ז)
 כימי צאתך מארץ מצרים אראנו
 נפלאות. אראנו? אראך ה'יה
 צריך להיות! אלא אראנו ממש,
 למי שראה בתחלה - אראנו
 פעם שניה. וזהו אראנו. וכתוב
 (תהלים ג) אראנו בישע אלהים,
 ואראהו בישועתי. ואז, אז ישיר
 משה ובני ישראל את השירה
 הזאת לה'.

כל אדם שאומר שירה זו בכל יום ומכון בה,
 זוכה לאמרה לעתיד לבא

שירה של הגבירה לקדוש ברוך
 הוא. שנינו, כל אדם
 שאומר שירה זו בכל יום ומכון
 בה, זוכה לאמרה לעתיד לבא,
 שהרי יש בה עולם שעבר, ויש
 בה עולם הבא, ויש בה קשרי
 האמונה, ויש בה ימות מלך
 המשית, ותלויים עליה (אות
 למעלה) כל אותן תשבחות אחרות
 שאומרים עליונים ותחתונים.

המלך מאיר לה פנים

השירה? שיר זה ה'יה צריך
 להיות! אלא השירה
 שמשבחת הגבירה למלך. ומשה
 אמר מלמטה למעלה, והרי

מעמא. בנין דכתיב, (מיכה ז) כימי
 צאתך מארץ מצרים אראנו
 נפלאות. אראנו, אראך מבעי ליה.
 אלא אראנו ממש, למאן דחמא
 בקדמיתא, יחמי ליה תננינות, ודא
 הוא אראנו, וכתיב (תהלים ג) אראנו
 בישע אלהים, ואראהו בישועתי.
 (דף ג'ד ע"ב) וכדין אז ישיר משה
 ובני ישראל את השירה הזאת ליה'.

כל אדם שאומר שירה זו בכל יום ומכון בה,
 זוכה לאמרה לעתיד לבא

שירתא דמטרוניתא לקודשא
 בריך הוא. תנינו, כל
 בר נש דאמר שירתא דא בכל
 יומא, ומכוון בה, וכו' למימרא
 לזמנא דאתי. דהא אית בה עלמא
 דעבר, ואית בה עלמא דאתי, ואית
 בה קשרי מהימנותא, ואית בה
 יומי דמלפא משיחא. (נ"א את לעילא
 כל אינון וכי') ותלי עליה, כל אינון
 תושבחהן אחרניו, דקאמרי עלי
 ותתאי.

המלך מאיר לה פנים

השירה שיר זה מבעי ליה. אלא
 שירתא, דקא משבחת
 מטרוניתא למלפא. ומשה מתתא
 לעילא קאמר, והא אוקמוה. ליה'!

בְּגִין דְּאַנְהִיר לָהּ מַלְכָּא אֲנַפְהָא,
 (נ"א דנהיר אנפוי מלכא לקבלה) ר' יוסי
 אָמַר, דְּכָל אֵינּוֹן מְשַׁחִין, דִּהּוּ
 נַגְדִין, מְשִׁיךְ מַלְכָּא קַדִּישָׁא
 לְקַבְלָהּ, בְּגִינֵי כַּךְ מְשַׁבְּחָא לִיה
 מְטְרוֹנִיתָא.

אשרי חלקם של משה וישראל

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִי הָכֵי, אֲמַאי
 כְּתִיב מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְהָא מְטְרוֹנִיתָא בַּעֲיָא לְשַׁבְּחָא.
 אֲלָא, זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּמֹשֶׁה
 וְיִשְׂרָאֵל, דְּאֵינּוֹן הוּוּ יוֹדְעִין לְשַׁבְּחָא
 לְמַלְכָּא, בְּגִין מְטְרוֹנִיתָא כְּדָקָא
 יְאוּת, בְּגִין דְּכָל תְּהוּא חִילָא וְגַבּוּרָה
 דִּילָהּ, יִרְתָּא מִן מַלְכָּא.

קומי רני - זו כנסת ישראל

ר' חניא פתח ואמר, (איכה ב) קומי
 רוני בלילה לראש אשמורות.
 קומי רוני: דא כנסת ישראל. בלילה:
 בגלותא. ר' יוסי אמר, בלילה:
 בזמנא דהיא שלטא ומתערא,
 לראש אשמורות, פראש מבעי ליה.
 אלא לראש, כמה דכתיב, (בראשית
 מז) על ראש המטה. ואוקימנא, ראש
 המטה, דא יסוד. אוף הכא לראש,
 דא יסוד, דמטרוניתא מתברכא
 פיה. ראש אשמורות: דא הוא
 רישא, דנצח והוד.

אשרי חלקם של משה וישראל

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִם כֶּךָ, לָמָּה
 כְּתוּב מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל,
 וְהָרִי הַגְּבִירָה צְרִיכָה לְשַׁבַּח?
 אֲלָא אֲשֶׁרִי חֶלְקָם שֶׁל מֹשֶׁה
 וְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם הָיוּ יוֹדְעִים לְשַׁבַּח
 אֶת הַמֶּלֶךְ בְּשִׁבִיל הַגְּבִירָה
 כְּרָאוּי, מִשּׁוּם שֶׁכָּל אוֹתוֹ כַּח
 וְגַבּוּרָה שְׁלָהּ יִרְשָׁה מִן הַמֶּלֶךְ.

קומי רני - זו כנסת ישראל

רבי חניא פתח ואמר, (איכה ב)
 קומי רוני בלילה לראש
 אשמורות. קומי רוני - זו כנסת
 ישראל. בלילה - בגלות. רבי יוסי
 אמר, בלילה - בזמן ששולטת
 ומתעוררת. לראש אשמורות!
 בראש הנה צריך להיות! אלא
 לראש, ככתוב (בראשית מז) על ראש
 המטה. ובארנו, ראש המטה זה
 יסוד. אף כאן לראש - זה יסוד,
 שהגבירה מתברכת בו. ראש
 אשמורות - זהו ראש של נצח והוד.

רבי יוסי אָמַר, זֶהוּ רֵאשׁ שֶׁל
כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ וְהַסִּיּוּם. רַבִּי
אָבָא אָמַר, לְרֵאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת כְּתוּב
חֶסֶד, וְזֶהוּ הָרֵאשׁ, רֵאשׁ הַמִּטָּה.
וְהַכֹּל נֶאמַר בַּמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ
הָעֲלִיּוֹן, וְזֶהוּ לֵה'.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לֵה' - זֶהוּ הַנְּהַר שִׁיּוּצָא
מֵעֵדָן, שְׁכָל שְׁמֵן וּמִשְׁחָה יוּצְאִים
מִמֶּנּוּ לְהַדְלִיק מְנוֹרוֹת. וּמִשְׁמַע
אֲחֵר כֶּף שְׁכָתוּב אֲשִׁירָה לֵה' - זֶה
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה
לֹא כְּתוּב אֲשִׁירָה לו'.

כָּל מִי שֶׁזֹּכֵה לְשִׁירָה הַזֹּאת בְּעוֹלָם הַזֶּה, זֹכֵה
לְשִׁבְחָה בָּהּ בְּיָמֹת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר - [זֶהוּ] לְדוֹרֵי
דוֹרוֹת, כִּדִּי שְׁלֹא
יִשְׁתַּכַּח מֵהֶם לְעוֹלָמִים. שְׁכָל
מִי שֶׁזֹּכֵה לְשִׁירָה הַזֹּאת בְּעוֹלָם
הַזֶּה, זֹכֵה לָהּ בְּעוֹלָם הַבָּא,
וְזֹכֵה לְשִׁבְחָהּ בְּיָמֹת מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ בְּחֻדוֹת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּקְדוּשָׁה - בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכָתוּב
לֵאמֹר - לֵאמֹר בְּאוֹתוֹ זְמַן.
לֵאמֹר בְּאַרְצָה הַקְּדוּשָׁה, בְּזְמַן
שֶׁשְׁכָנוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָה. לֵאמֹר
בְּגִלּוֹת. לֵאמֹר בְּגִלְתֵּי יִשְׂרָאֵל.
לֵאמֹר לְעוֹלָם הַבָּא.

ר' יוסי אָמַר, דָּא הוּא רֵיִשָּׁא
דְּכְתָרֵי מַלְכָּא וְסִיּוּמָא. רַבִּי
אָבָא אָמַר, לְרֵאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת כְּתוּב
חֶסֶד, וְדָא הוּא רֵיִשָּׁא, רֵאשׁ הַמִּטָּה.
וְכֹלָא בְּמַלְכָּא קְדִישָׁא עֲלָאָה
אֲתָמַר, וְדָא הוּא לֵינִי'.

רַבִּי יִיסָא אָמַר, הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵינִי',
דָּא הוּא נְהַרָא דְנַפְיָק מֵעֵדָן,
דְּכָל מִשְׁחָא וּרְבוּ נַפְיָק מִנֵּיהּ,
לְאַדְלָקָא בּוּצִינִין. וּמִשְׁמַע לְכְתָר
דְּכְתוּב אֲשִׁירָה לֵינִי', דָּא הוּא מַלְכָּא
קְדִישָׁא עֲלָאָה, וְעַל דָּא לֹא כְּתוּב
אֲשִׁירָה לו'.

כָּל מִי שֶׁזֹּכֵה לְשִׁירָה הַזֹּאת בְּעוֹלָם הַזֶּה, זֹכֵה
לְשִׁבְחָה בָּהּ בְּיָמֹת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ

וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר, לְדוֹרֵי דְרִין, בְּגִין
דְּלֹא יִתְנַשִּׁי מִנֵּיהּ
לְעֵלְמִין. דְּכָל מֵאן דְּזָכִי לְהֵאִי
שִׁירָתָא בְּהֵאִי עֲלָמָא, זָכִי לָהּ
בְּעֲלָמָא דְאַתִּי, וְזָכִי לְשִׁבְחָהּ בְּהַ
בְּיוֹמוֹי דְּמַלְכָּא מְשִׁיחָא, בְּחֻדוֹתָא
דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּקְדוּשָׁא בְּרִידָה הוּא.
דְּכְתוּב לֵאמֹר, לֵאמֹר בְּהוּוּא זְמַנָּא.
לֵאמֹר בְּאַרְצָה קְדִישָׁא, בּוּמְנָא
דְּשָׁרוּ יִשְׂרָאֵל בְּאַרְצָה. לֵאמֹר
בְּגִלּוֹתָא. לֵאמֹר בְּפּוֹרְקָנָא דְלְהוֹן
דִּישְׂרָאֵל. לֵאמֹר לְעֲלָמָא דְאַתִּי.

גאה בעולם הזה, גאה לעולם הבא

אֲשִׁירָה לַיְי' נָשִׁיר מִבְּעֵי לַיהוָה, מֵאֵי אֲשִׁירָה. אֲלֵא בְּגִין דְּהוּוּ מְשַׁבְּחֵן תּוֹשַׁבְּחָתָא דִּמְטָרוֹנִיתָא. (בעו לשבחא) לַיְי': דָּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא. כִּי נָאָה גָּאָה (קמָה): דִּסְלִיק וְאִתְעַטֵּר בְּעֵטְרוֹי, לְאַפְקָא בְּרַפְאֵן וְחִילִין וּבְנוֹרָאן, לְאַפְקָא בְּנִלְאָ. כִּי נָאָה גָּאָה: נָאָה בְּהֵאֵי עֲלֵמָא, גָּאָה בְּעֲלֵמָא דְאֵתִי. כִּי נָאָה בְּהוּא זְמַנָּא, גָּאָה בְּגִין דִּיתְעַטֵּר בְּעֵטְרוֹי בְּחִדּוֹתָא שְׁלִימוֹתָא.

גאה בעולם הזה, גאה לעולם הבא

אֲשִׁירָה לַה'! נָשִׁיר הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מָה זֶה אֲשִׁירָה? אֲלֵא מְשׁוּם שְׁהִיּוּ מְשַׁבְּחִים אֶת תְּשַׁבְּחַת הַגְּבִירָה. [הצטרכו לשבח] לַה' - זֶה הַמְּלֶכֶךְ הַקָּדוֹשׁ. כִּי גָאָה גָּאָה [קמָה] - שְׁעֵלָה וְהִתְעַטֵּר בְּעֵטְרוֹתָיו לְהוֹצִיא בְּרָכוֹת וְכַחוֹת וּגְבוּרוֹת לְהִתְעַלּוֹת בְּכָל. כִּי גָאָה גָּאָה גָּאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, גָּאָה לְעוֹלָם הַבָּא. כִּי גָאָה בְּאוֹתוֹ זְמַן, גָּאָה כְּדִי שִׁיתְעַטֵּר בְּעֵטְרוֹתָיו בְּחִדּוֹה שְׁלָמָה.

לא עושה הקדוש ברוך הוא דין למטה, עד שיעשה בשליטיהם למעלה

סוּם וְרוֹכְבוֹ רָמָה בְּיָם, שׁוֹלְטָנִיתָא דְלִתְתָא, וְשׁוֹלְטָנִיתָא דְלַעֲיָלָא דְאִתְחִידֵן בְּהוּ, אִתְמַסְרוּ בְּהוּא יַמָּא רַבָּא, וְשׁוֹלְטָנִיתָא רַבָּא לְמַעַבְדַּ בְּהוּ נוֹקְמִין. וְתַנִּינֵן, לֹא עָבִיד קוֹרְשָׁא בְּרִיד הוּא דִּינָא לְתַתָּא, עַד דִּיעָבִיד בְּשׁוֹלְטָנִיהוֹן לְעֵילָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה כד) יִפְקוֹד יְי' עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדְמָה עַל הָאָדְמָה.

לא עושה הקדוש ברוך הוא דין למטה, עד שיעשה בשליטיהם למעלה

סוּם וְרוֹכְבוֹ רָמָה בְּיָם - הַשְּׁלִטוֹן שְׁלֵמָטָה וְהַשְּׁלִטוֹן שְׁלֵמָעֵלָה שְׁאֲחוּזִים בְּהֵם, נִמְסְרוּ לְאוֹתוֹ הַיָּם הַגָּדוֹל וְהַשְּׁלִיט הַגָּדוֹל לַעֲשׂוֹת בְּהֵם נְקָמוֹת. וְשַׁנִּינוּ, לֹא עוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּין לְמִטָּה, עַד שִׁיעֲשֶׂה בְּשְׁלִיטֵיהֶם לְמַעְלָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה כד) יִפְקוֹד ה' עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדְמָה עַל הָאָדְמָה.

על האדם להיות שליט על הכל (דף נ"ה ע"א)
 רָמָה בַּיָּם, אָמַר ר' יְהוּדָה, בִּיה
 בְּלִילְיָא, אֲתַעַר גְּבוּרָא
 תְּקִיפָא, דְּבַתִּיב בִּיה וַיּוֹלְךָ יי' אֶת
 הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה פֶלַח הַלִּילְיָה.
 (ס"א דאתער ביה גבורה תקיפא) פָּהוּא
 זְמָנָא, פְּעָאת מְטְרוּנִיתָא מִן
 מְלַכָּא, כֹּל אֵינּוֹן אַבְלוּסִין דְּלַתְתָּא,
 וְכֹל אֵינּוֹן שׁוּלְטָנִין דְּלַעִילָא,
 דִּיתְמַסְרוּן בִּידְהָא. וְכִלְהוּ אֲתַמְסְרוּ
 בִּידְהָא, לְמַעַבְדַּ בְּהוּ נּוֹקְמִין, הָדָא
 הוּא דְבַתִּיב סוּס וְרוֹכְבּוּ רָמָה בַּיָּם.
 בַּיָּם סְתָם, לַעִילָא וְתַתָּא. (שמות טו)
 עֲזִי וּזְמֶרֶת יְהוָה. רַבִּי חֵיִיא פִּתַח
 וְאָמַר, (תהלים קלט) אַחֲזֹר וְקָדַם
 צַרְתָּנִי וְתַשֵּׁת עָלַי כַּפְּכָה. כַּמָּה
 אֲצַטְרִיכוּ בְּנֵי נֶשֶׁא לִּיקְרָא
 לְקוֹדֶשֶׁא בְּרִידָה הוּא, בְּנִין דְּקוֹדֶשֶׁא
 בְּרִידָה הוּא כַּד בְּרָא עֲלֵמָא, (דף נ"ה
 ע"א) אֲסַתְּכַל בִּיה בְּאָדָם לְמַהוּ
 שְׁלִיט עַל כֻּלָּא. (נ"א למהוי שלים
 בכלא ואתברי דו פרצופין) וְהוּזָה דְאֲמִי
 לַעֲלֵאִין וְתַתָּאִין. נְחַת לִיה בְּדַמּוּת
 וְקוֹרָא, וְחַמּוּ לִיה בְּרִיּוּן, כְּדִין
 אֲתַכְנָשׁוּ לְנַבִּיחָא, וְסַגִּידוּ לְקַבְלִיחָא,
 וְאִימְתָא וְדַחֲלָא נְפֻלַת עַלְיֵיהוּ
 מְדַחֲלַתִּיהָ, הָדָא הוּא דְבַתִּיב,
 (בראשית ט) וּמּוֹרָאכֶם וְחַתְכֶם יִהְיֶה

על האדם להיות שליט על הכל
 רָמָה בַּיָּם - אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 בּוּ בְּלִילְיָה הִתְעוֹרְרָה
 גְּבוּרָה חֲזָקָה, שְׁכַתּוּב בּוּ וַיּוֹלְךָ
 ה' אֶת הַיָּם בְּרוּחַ קָדִים עֲזָה כֹּל
 הַלִּילְיָה. (שהתעוררה בו גבורה חזקה)
 בְּאוֹתוֹ זְמַן בִּקְשָׁה הַמְּלָכָה מִן
 הַמֶּלֶךְ אֶת כֹּל אוֹתָם אוֹכְלוּסִים
 שְׁלַמְטָה וְכֹל אוֹתָם שְׁלִיטִים
 שְׁלַמְעֵלָה שְׁיַמְסְרוּ בִידֶיהָ, וְכֹלָם
 נִמְסְרוּ לִידֶיהָ לַעֲשׂוֹת בְּהֵם
 נְקָמוֹת. זְהוּ שְׁכַתּוּב סוּס וְרוֹכְבוּ
 רָמָה בַּיָּם. בַּיָּם סְתָם, לְמַעֲלָה
 וְלַמַּטָּה. עֲזִי וּזְמֶרֶת יְהוָה. רַבִּי
 חֵיִיא פִּתַח וְאָמַר, (תהלים קלט)
 אַחֲזֹר וְקָדַם צַרְתָּנִי וְתַשֵּׁת עָלַי
 כַּפְּכָה. כַּמָּה הַצְּטַרְכוּ בְּנֵי אָדָם
 לְכַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 מִשׁוּם שְׁכַאֲשֵׁר בְּרָא הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, הִסְתַּכַּל
 עַל הָאָדָם לְהִיּוֹת שְׁלִיט עַל
 הַכֹּל, (להיות שלם בכל, ונברא בשני
 פרצופים) וְהָיָה דוּמָה לַעֲלִיּוֹנִים
 וְלַתַּחְתּוֹנִים. הוֹרִיד אוֹתוֹ בְּדַמּוּת
 מְכַבְּדָת, וְרָאוּ אוֹתוֹ הַבְּרִיּוֹת. אַז
 הִתְכַּנְּסוּ אֵלָיו וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנָיו,
 וּפְחַד וְאִימָה נִפְלוּ עֲלֵיהֶם
 מִפְּחָדוֹ. זְהוּ שְׁכַתּוּב (בראשית ט)

ומוראכם וחתכם יהיה על כל
 חית הארץ ועל כל עוף השמים.
 הכנים אותו לגנו לשמרו,
 להיות לו שמחה על
 שמחה ולהשתעשע בו. עשה לו
 חפה מכסה באבנים יקרות,
 ומלאכים עליונים שמחים לפניו.
 אחר כך צוה אותו על עץ אחד,
 ולא עמד במצות רבונו.

מה כתוב בספרו של חנוך

מצאנו בספרו של חנוך,
 שלאחר שהעלה
 אותו הקדוש ברוך הוא והראה
 לו את כל גנזי המלך, עליונים
 ותחתונים, הראה לו את עץ
 החיים והעץ שהצטוה עליו
 אדם, והראה לו מקומו של
 אדם בגן עדן. וראה, שאלמלא
 שמר אדם מצוה זו, יכול לעמד
 תמיד ולהיות שם תמיד. הוא
 לא שמר מצות רבונו - יצא
 בדימוס ונענש.

רבי יצחק אמר, אדם נברא
 דו-פרכופים, והרי בארנו,
 (שם ב) ויקח אחת מצלעותיו - נסרו
 הקדוש ברוך הוא ונעשו שנים,
 ממזרח וממערב. זהו שכתוב
 (תהלים קלט) אחר וקדם צרתני.

על כל חית הארץ ועל כל עוף
 השמים.

עייליה לגנתיה דנטע, לגנריה
 למתוי ליה חרו על חרו,
 ולא שתעשע ביה. עבד ליה
 טרוצטבולין מחפין באבני יקר,
 ומלאכין עלאין חדאין קמיה. לכתר
 פקיד ליה על אילנא חד ולא קאים
 בפקודא דמאריה.

מה כתוב בספרו של חנוך

אשכחנא בספרא דחנוך, דלכתר
 דסליק ליה קודשא
 ברוך הוא, ואחמי ליה כל גנזי
 דמלכא, עלאי ותתאי, אחמי ליה
 אילנא דחיי, ואילנא דאתפקד
 עליה אדם, ואחמי ליה דוכתיה
 דאדם בגנתא דעדן. וחתא,
 דאלמלי נטיר אדם פקודא דא,
 יביל לקיימא תדירא, ולמתוי
 תדירא תמן. הוא לא נטר פקודא
 דמאריה, נפק בדימוס ואתענש.

רבי יצחק אמר, אדם דו פרכופין
 אתברי, והא אוקימנא,
 (בראשית ב) ויקח אחת מצלעותיו,
 נסרו הקדוש ברוך הוא ואתעבדו
 תרין, ממזרח וממערב, הלא הוא
 דכתבי, (תהלים קלט) אחר וקדם

אָחוּר זֶה מְעַרְב. וְקָדָם זֶה מְזַרְח.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר, מִה עֲשֵׂה הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא? תִּקְנן אוֹתָהּ
נִקְבָּה, וְשִׁכְלֵל אֶת יַפְיָה עַל הַכֹּל,
וְהַכְנִיסָה לְאָדָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב וַיִּבֶן
ה' אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לְקַח
מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה. בֵּא רֵאֵה מִה
כְּתוּב לְמַעְלָה? וַיִּקַּח אַחַת
מִצֶּלְעֹתָיו. מִה זֶה אַחַת? כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר ו) אַחַת הִיא יוֹנְתִי
תְּמִיתִי אַחַת הִיא לְאִמָּה. מִצֶּלְעֹתָיו
- מִצֶּדְדָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כו)
וּלְצֶלַע הַמִּשְׁכָּן.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן נִשְׁמָה בְּאָדָם, וְכָלל בָּהּ
חֻקָּמָה לְדַעַת הַכֹּל

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן נִשְׁמָה
עַלְיוֹנָה בְּאָדָם, וְכָלל בָּהּ
חֻקָּמָה וְהַשְׁפֵּל כְּדִי לְדַעַת
הַכֹּל. מֵאִיזָה מְקוֹם נִתֵּן בּוֹ
נִשְׁמָה? רַבִּי יִצְחָק אָמַר, מִמְּקוֹם
שֶׁשָּׂאָר הַנְּשָׁמוֹת הַקְדוּשׁוֹת
בְּאוֹת.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִכָּאֵן, שְׁפָתוֹב
(בְּרַאשִׁית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ
חַיָּה. מִי זוֹ הָאָרֶץ? מֵאוֹתוֹ מְקוֹם
שֶׁהַמְקַדָּשׁ נִמְצָא בּוֹ. נֶפֶשׁ חַיָּה -

צִרְתָּנִי. אָחוּר דָּא מְעַרְב, וְקָדָם דָּא
מְזַרְח.

ר' חֲזִיא אָמַר, מִה עֲבִיד קוּדְשָׁא
בְּרוּךְ הוּא, תִּקְנִין לְתַחֲוּא נּוֹקְבָא
וְשִׁכְלִיל שְׁפִירוֹתָהּ עַל בְּלָא, וְעֵיילָה
לְאָדָם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיִּבֶן יי'
אֱלֹהִים אֶת הַצֶּלַע אֲשֶׁר לְקַח מִן
הָאָדָם לְאִשָּׁה. תָּא חֲזִי, מִה בְּתִיב
לְעֵילָא, וַיִּקַּח אַחַת מִצֶּלְעוֹתָיו. מֵאִי
אַחַת. בְּמַה דְרָאתָ אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ו)
אַחַת הִיא יוֹנְתִי תְּמִיתִי אַחַת הִיא
לְאִמָּה. מִצֶּלְעוֹתָיו: מִסְּטְרוֹי. בְּמַה
דְרָאתָ אָמַר, (שְׁמוֹת כו) וּלְצֶלַע
הַמִּשְׁכָּן.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן נִשְׁמָה בְּאָדָם, וְכָלל בָּהּ
חֻקָּמָה לְדַעַת הַכֹּל

ר' יְהוּדָה אָמַר, קוּדְשָׁא בְּרוּךְ
הוּא נִשְׁמָתָא עַלְלָה יְהֵב
בֵּיהּ בְּאָדָם, וְכָלִיל בֵּיהּ חֻקְמָתָא
וְסִבְלָתָנוּ, לְמַנְדַּע בְּלָא. מֵאֵן אַתָּר
יְהֵב בֵּיהּ נִשְׁמָתָא. ר' יִצְחָק אָמַר,
מֵאַתָּר דְשָׂאָר נִשְׁמָתִין קְדִישִׁין קָא
אַתְיִין.

ר' יְהוּדָה אָמַר, מִהֲכָא. דְכְּתִיב,
(בְּרַאשִׁית א) תּוֹצֵא הָאָרֶץ
נֶפֶשׁ חַיָּה, מֵאֵן הָאָרֶץ. מִתַּחֲוּא
אַתָּר דְמִקְדָּשָׁא אֲשֶׁתַּבַּח בֵּיהּ.

נֶפֶשׁ חַיָּה סֶתֶם, זוֹ נֶפֶשׁ שֶׁל אָדָם
הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַכֹּל.

אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ חֻמָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי
הַשָּׁרָת

ר' חַיִּיא אָמַר, אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ
חֻמָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר
מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרָת, וְהָיָה מְסַתְּפֵל
בְּכֹל, וְיוֹדֵעַ וְנוֹדֵעַ לְרֹבּוֹנוֹ יוֹתֵר
מִכָּל שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם. לְאַחַר
שִׁחְטָא נִסְתָּמוּ מִמֶּנּוּ מַעֲיִנוֹת
הַחֻמָּה. מָה פְּתוּב? (מִמָּה שִׁכְתוּב)
(שם א) וַיִּשְׁלַחֵהוּ ה' אֱלֹהִים מִגֶּן
עֵדֵן לְעֵבֶד אֶת הָאָדָמָה.

ר' אַבָּא אָמַר, אָדָם הָרֵאשׁוֹן
מְזָכָר וְנִקְבָּה נִמְצָא, זֶהוּ
שְׁכָתוּב (שם א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ.
וְעַל זֶה זָכָר וְנִקְבָּה נַעֲשׂוּ כְּאַחַד,
וְנִפְרְדוּ אַחַר כֶּף. וְאִם תֹּאמַר, זֶה
שְׂאֵמֶר הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם -
כֶּף הוּא וְדַאי, וְזוּהִי הַנִּקְבָּה,
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַשְּׁתַּתְּפָה
עִמָּה, וְזֶהוּ זָכָר וְנִקְבָּה, וְהַכֹּל
דְּבָר אַחַד.

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ

ר' יוֹסִי אָמַר, עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה,
אוֹתָם הַכֹּלּוּלִים זֶה בְּזֶה

נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ חַיָּה סֶתֶם,
דָּא נֶפֶשׂא דְאָדָם קְדָמָא
דְּבִלְאָ.

אָדָם הָיָה יוֹדֵעַ חֻמָּה עֲלִיוֹנָה יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי
הַשָּׁרָת

ר' חַיִּיא אָמַר, אָדָם הוּא יוֹדֵעַ
חֻמָּתָא עֲלֵיָהּ, יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי
עֲלֵיָהּ, וְהוּא מְסַתְּפֵל בְּכֹלָא, וְיוֹדֵעַ
וְאֲשַׁתְּמוּדֵעַ לְמֵאֲרִיָהּ, יוֹתֵר מִכָּל
שְׂאֵר בְּנֵי עֲלְמָא. בְּתַר דְּחָב,
אִסְתִּימוּ מִנִּיהּ מִבּוּעֵי דְּחֻמָּתָא,
מָה פְּתִיב (נ"א מִמְדוּ דְּכְתִיב) (בְּרֵאשִׁית א)
וַיִּשְׁלַחֵהוּ יי' אֱלֹהִים מִגֶּן עֵדֵן לְעֵבֶד
אֶת הָאָדָמָה.

ר' אַבָּא אָמַר, אָדָם הָרֵאשׁוֹן מְדַבֵּר
וְנוֹקְבָא אֲשַׁתְּבַח, הָדָא הוּא
דְּבִתִּיב, (בְּרֵאשִׁית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, וְעַל
דָּא, דְּבַר וְנוֹקְבָא אֲתַעֲבִידוּ בְּחֵדָא,
וְאֲתַפְרְשׁוּ לְבִתְרָא. וְאִי תִימָא, הָא
דְּאָמֵר הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם.
הָכִי הוּא וְדַאי, וְדָא הוּא נִוְקְבָא,
וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא אֲשַׁתְּתַּף עִמָּה,
וְדָא הוּא דְּבַר וְנוֹקְבָא, וְכִלְאֵי הוּא
מִלָּה חֵדָא.

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ

ר' יוֹסִי אָמַר, עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה, אֵינִינִי
דְּבִלְיִן דָּא בְּדָא וְלֹא (נ' ע"ב)

ולא נפרדים זה מזה, ולעולמים הם בחביבות, ברצון אחד, שמשם נמצאות (נמשכו) משיכות הנחלים והמעיינות לספק לכל ולברך את הכל, לא מכזבים מימי המעיינות, כמו שנאמר (ישעיה נח) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, ועל זה ויהי לי לישועה, שבשביל כך המלך הקדוש מושך ומוריש למטה, ומתעורר הימין לעשות נסים.

זה אלי ואנוהו - זה צדיק

זה אלי ואנוהו - זה צדיק, שמשנו יוצאות ברכות בזווג. ואנוהו - באותו מקום שנמצאת בו חביבות, וזהו המקדש. אלהי אבי וארמנהו - משה אמר את זה למקום שהלויים באים מאותו צד, ועל זה [היה] שלמות הכל הוא באותו מקום (בזה הפסוק).

עזי וזמרת יי

רבי יצחק אמר, ויהי לי לישועה - זה המלך הקדוש, וכך הוא. ומנין לנו? מקרא אחר מצאנו לו, שכתוב כי עזי וזמרת יי ה' ויהי לי לישועה. ממשמע שאמר ה' ויהי לי לישועה - זה

אתפרשן דא מן דא ולעלמין אינון בחביבותא, ברעותא חדא, דמתמן אשתכחו (נ"א אתמשכו) משיכן דנחלין ומפועין לאסתפקא בלא, ולברכא בלא, לא כדיבו מימי מפועין, כמה דאת אמר (ישעיה נח) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו ועל דא ויהי לי לישועה, דבניי כה, מלכא קדישא משיך ואחסין לתתא, ואתער ימינא למעבד נסין.

זה אלי ואנוהו - זה צדיק

זה אלי ואנוהו. דא צדיק, דמניה נפקין ברבאן בזווג. ואנוהו: ביה הוא אתר דחביבותא אשתכח ביה, ודא הוא מקדשא. אלהי אבי וארמנהו, משה קאמר דא, לגבי אתר דלואי אתיין מההוא סטרא ועל דא (היה) שלימותא דכלא הוא ביה הוא אתר. (נ"א בהאי קרא)

עזי וזמרת יי

(דף נ"ה ע"ב)

ר' יצחק אמר, ויהי לי לישועה, דא מלכא קדישא, ויהי לי לישועה, ומנלן. מקרא אחרניא אשכחנא ליה, דבתיב, (ישעיה י"ב) כי עזי וזמרת יי ויהי לי לישועה, ממשמע דקאמר יי' ויהי לי

המלך הקדוש. עזי וזמרת יה
וגו'. רבי חזקיה פתח ואמר,
בפסוק זה שכתוב (משלי יז) בכל
עת אהב הרע ואח לצרה יולד,
בכל עת אהב הרע - זה הקדוש
ברוך הוא, שכתוב בו רעך ורע
אביך אל תעזב.

ישאל נקראים אחים ורעים לקב"ה
ואח לצרה יולד - בשעה שיציקו
לך שונאים, מה אומר
הקדוש ברוך הוא? (תהלים קכב)
למען אחי ורעי אדברה נא שלום
בך, שישראל נקראים אחים
ורעים לקב"ה. יולד מה זה? וכי
עכשו יולד? אלא בשעה
שנולדת צרה בעולם, יהיה אח
כנגדך להציל אותך מכל אותם
שמציקים לך.

רבי יהודה אמר, יולד - שהמלך
הקדוש יתעורר בעז הזה
לנקם לך מהאמות, להיניק לך
מהאם באתו צד, כמו שנאמר
עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה.
לעורר גבורות כנגד אמות עובדי
כוכבים ומזלות.

לישועה, (דף ג"ה ע"ב) דא מלכא
קדישא. (שמות טו) עזי וזמרת יה
וגו', ר' חזקיה פתח ואמר, בהאי
קרא דבתיב, (משלי יז) בכל עת
אוהב הרע ואח לצרה יולד. בכל
עת אוהב הרע, דא קודשא בריך
הוא, דבתיב ביה (משלי כז) רעך ורע
אביך אל תעזב.

ישאל נקראים אחים ורעים לקב"ה
ישאל נקראים אחים ורעים
לקב"ה הוא לצרה יולד,
בשעתא דיעיקון לך שנאה, קודשא
ברוך הוא מה אמר, (תהלים קכב)
למען אחי ורעי אדברה נא שלום
בך, דישראל, אקרונ אחים ורעים
לקודשא בריך הוא. יולד מהו, וכי
השתא יולד. אלא בשעתא דעקתא
יולד בעלמא, אח יהא לקבלה,
לשזבא לך מפל אינון דעקין לך.

רבי יהודה אמר, יולד: דמלכא
קדישא יתער בהאי עז,
לנקמא לך מאומיו, לינקא לך
מאימא, בהחוא סמרא, במה דאת
אמר, עזי וזמרת יה ויהי לי
לישועה. לאתערא גבוראן לקבל
אומין עובדי כוכבים ומזלות.

כמה יש לאדם לאהב את הקדוש ברוך הוא...
קורא לו הקדוש ברוך הוא אהוב

רבי ייסא פתח ואמר, כמה יש
לאדם לאהב את הקדוש
ברוך הוא, שהרי אין לך עבודה
לקדוש ברוך הוא [אלא] [כמו]
אלא אהבה, וכל מי שאהב אותו
ועושה עבודתו באהבה, קורא לו
הקדוש ברוך הוא אהוב. אם כך,
במה בארנו פסוקים אלו - רעך
ורע אביך אל תעזב, וכתוב (משלי

כה) הקר רגלך מבית רעך?
אלא, הרי בארנו החברים,
פסוק זה (בעולות ושלמים,
וזה בחטאות ואשמות, וכתוב וכו') נכתב
בעולות. עכשו, רעך ורע אביך
אל תעזב, לעבד אותו ולהדבק
בו ולעשות מצוותיו. אל תעזב,
נדאי. וזה שנאמר הקר רגלך
מבית רעך. כלומר, הוקר יצרך
שלא ירתח כנגדך ולא ישלט בך,
ולא תעשה הרהור אחר. מבית
רעך, מי זה בית רעך? זו הנשמה
הקדושה שהכניס בך רעך ונתן
אותה בתוכך.

זה עבודת הקדוש ברוך הוא - לאהב אותו בכל
ועל דא פולחנא דקודשא בריך
הוא - לאהב אותו בכל,

כמה יש לאדם לאהב את הקדוש ברוך הוא...
קורא לו הקדוש ברוך הוא אהוב

ר' ייסא פתח ואמר, כמה אית ליה
לבר נש לרחמא, ליה לקודשא
ברוך הוא, דהא לית ליה פולחנא
לקודשא בריך הוא, (אלא) (כמה)
רחימותא. וכל מאן דרחים ליה,
ועבד פולחנא ברחימותא, קארי
ליה לקודשא בריך הוא רחיקא. אי
הכי, במאי אוקימנא הני קראי,
רעך ורע אביך אל תעזב. וכתוב
(משלי כה) הוקר רגלך מבית רעך.

אלא הא אוקמונא חבריאי, האי
קרא (ס"א בעולות ושלמים והאי
בחטאות ואשמות וכתוב וכו') בעולות
בתיב. השתא, רעך ורע אביך אל
תעזב, למפלח ליה, ולאתדבקא
ביה, ולמעבד פקודוי. אל תעזב
נדאי. והא דאתמר הוקר רגלך
מבית רעך. כלומר הוקר יצרך,
דלא ירתח לךבלך, ולא ישלום בך,
ולא תעבד הרהורא אחרא. מבית
רעך, מאן בית רעך. דא נשמתא
קדישא, דאעיל בה רעך ויתבה
בגוף.

זה עבודת הקדוש ברוך הוא - לאהב אותו בכל
ועל דא פולחנא דקודשא בריך
הוא, לרחמא ליה בכלא,

כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב (דברים ו) וְאַהֲבַתְּ אֶת
ה' אֱלֹהֶיךָ. זֶה אֵלֵי וְאַנְוָהוּ -
שְׁכַל יִשְׂרָאֵל רָאוּ עַל הַיָּם מָה
שֶׁלֹּא רָאָה יְחִזְקֵאל הַנְּבִיא,
וְאִפְלוּ אוֹתָם הָעֹבְרִים שְׁבַמְעֵי
אִמָּם הָיוּ רוֹאִים וּמְשַׁבְּחִים אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֹלָם הָיוּ
אוֹמְרִים זֶה אֵלֵי וְאַנְוָהוּ אֱלֹהֵי
אָבִי וְאַרְמְמָנְהוּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.

עבודה עליונה של הקדוש ברוך הוא

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִם כֶּף, לְמָה
וְאַרְמְמָנְהוּ, שְׁהָרִי אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם הוּא לְמַעֲלָה? אָמַר לוֹ,
אִפְלוּ כֶּף צְרִיךְ, וְהַפֵּל דְּבַר אֶחָד,
וְאַרְמְמָנְהוּ בְּכֹל, לְהַכְלִיל מִי
שִׁיּוֹדֵעַ לֵיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
הַגָּדוֹל, שְׁהָרִי זוֹהֵי עֲבוּדָה
עֲלִיוֹנָה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

קול צפיק נשאו קול יחדו ירננו

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה יוֹשֵׁב לְפָנֵי רַבִּי
שְׁמַעוֹן, וְהוּא קוֹרֵא, פְּתוּב
(ישעיה נב) קוֹל צוֹפִיךָ נִשְׂאוּ קוֹל
יַחְדָּו יִרְנְנוּ. קוֹל צוֹפִיךָ, מִי הֵם
צוֹפִיךָ? אֵלָּא אֵלֶּה הֵם שְׁמַצְפִּים
מִתֵּי יְרַחֵם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְבָנוֹת אֶת בֵּיתוֹ. נִשְׂאוּ קוֹל?
יִשְׂאוּ קוֹל הִיָּה צְרִיךְ לְהִיּוֹת!

בְּמָה דְבַתִּיב, (דברים ו) וְאַהֲבַתְּ אֶת יי'
אֱלֹהֶיךָ. זֶה אֵלֵי וְאַנְוָהוּ, דְּכַל
יִשְׂרָאֵל חָמוּ עַל יָמָא, מָה דְלֹא חָמָא
יְחִזְקֵאל נְבִיאָה, וְאִפְלוּ אֵינֻן
עוֹבְרֵי דְבַמְעֵי אַמְהוֹן, הוּוּ חָמָאן
וּמְשַׁבְּחָן לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
וְכֹלְהוּ הוּוּ אַמְרִין זֶה אֵלֵי וְאַנְוָהוּ
אֱלֹהֵי אָבִי וְאַרְמְמָנְהוּ, בְּמָה דַּאֲתָּ
אָמַר אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.

עבודה עליונה של הקדוש ברוך הוא

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אִי הָבִי אִמְאִי
וְאַרְמְמָנְהוּ, דְּהָא אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם לְעֵילָא הוּא. אָמַר לֵיהּ,
אִפְלוּ הָבִי אַצְטְרִיךְ, וְכֹלָא חַד
מְלָה, וְאַרְמְמָנְהוּ בְּכֹלָא, לְאַכְלִלָּא,
מֵאן דִּידַע לֵיחַדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא
רַבָּא, דְּהָא הוּא פְּלַחְנָא עֲלֵיָּה
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

קול צפיק נשאו קול יחדו ירננו

ר' יְהוּדָה הָוָה יְתִיב קַמִּיה דְּר'
שְׁמַעוֹן, וְהוּא קֹאֲרִי, פְּתִיב
(ישעיה נב) קוֹל צוֹפִיךָ נִשְׂאוּ קוֹל
יַחְדָּו יִרְנְנוּ. קוֹל צוֹפִיךָ, מֵאן אֵינֻן
צוֹפִיךָ. אֵלָּא אֵלִין אֵינֻן דְּמַצְפִּאן,
אִימְתֵי יְרַחֵם קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
לְמַנְנֵי בֵּיתֵיהּ. נִשְׂאוּ קוֹל, יִשְׂאוּ קוֹל
מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאִי נִשְׂאוּ קוֹל. אֵלָּא,

מה זה נשאו קול? אלא כל אדם שבוכה ומרים קולו על חרבן ביתו של הקדוש ברוך הוא, זוכה למה שכתוב אחר כך - יחדו ירננו, וזוכה לראותו מישב בחדוה.

אין לך דבר בתורה שאין בו כמה סודות, כמה טעמים... על כן יאמר בספר מלחמת ה'

בְּשׁוּב יי' צִיּוֹן, ה' הִיָּה צְרִיף
 לְהִיּוֹת בְּשׁוּב ה' אֵל צִיּוֹן!
 מה זה בשוב ה' ציון?
 אלא בשוב ה' ציון ודאי. בא ראה, בשעה שחרבה ירושלים למטה וכנסת ישראל גרשה, עלה המלך הקדוש לציון, ונאנח כנגדו, משום שכנסת ישראל גרשה, [עתה שגתגלתה כנסת ישראל, מעלה אותה אליו] וכשתחזר כנסת ישראל למקומה, אז ישוב המלך הקדוש לציון למקומו להזדווג אחד באחד, וזהו בשוב ה' ציון. ואז עתידים ישראל לומר זה אלי ואנוהו, וכתוב זה ה' קנינו לו נגילה ונשמחה בישועתו, בישועתו ודאי. ה' איש מלחמה ה' שמו. ה' שמו. רבי אבא פתח, (במדבר כא)

כל בר נש דבכי, וארים קליה על חרבן ביתיה דקודשא בריך הוא, זכי למה דכתיב לבתר יחדיו ירננו. וזכי למחמי ליה בישובא בחדוותא.

אין לך דבר בתורה שאין בו כמה סודות, כמה טעמים... על כן יאמר בספר מלחמת ה' (דף נ"ו ע"א)

בְּשׁוּב יי' צִיּוֹן, (אמר ליה) בְּשׁוּב יי' אֵל צִיּוֹן מִבְּעֵי לִיָּה, מֵאֵי בְּשׁוּב יי' צִיּוֹן אֵלָּא בְּשׁוּב יי' צִיּוֹן ודאי.
 תא חזי, בשעתא דאתחריב ירושלים לתתא, וכנסת ישראל אתתרכת, סליק מלכא קדישא לציון, ואנגיד ליה לקבליה, בגין דכנסת ישראל (ויקרא ע"ה) אתתרכת. (השתא דאתגליא כנסת ישראל סליק ליה לגביה) (ויצא קס"ב ע"ב) וכד תתחדר כנסת ישראל לאתרה, בדין יתוב מלכא קדישא לציון לאתריה, לאודוונא חד בחד, ודא הוא בשוב יי' ציון. וכדין ומינין ישראל למימר, זה אלי ואנוהו. וכתוב, זה יי' קנינו לו נגילה ונשמחה בישועתו, בישועתו ודאי. (שמות טו) יי' איש מלחמה יי' שמו. רבי אבא פתח (במדבר כא) על כן

על כן יאמר בספר מלחמת ה' את וְהַב בְּסוּפָה וְאֵת הַנְּחָלִים אֲרִנּוּן. כִּמָּה יֵשׁ לָנוּ לְהִסְתַּכֵּל בְּדַבְרֵי הַתּוֹרָה, כִּמָּה יֵשׁ לָנוּ לְעִיֵּן בְּכָל דְּבָרֵיהָ, שְׂאִין לָךְ דְּבַר בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא נִרְמַז בְּשֵׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן, וְאִין לָךְ דְּבַר בַּתּוֹרָה שְׂאִין בּוֹ כִּמָּה סוּדוֹת, כִּמָּה טַעְמִים, כִּמָּה שְׂרָשִׁים, כִּמָּה עֲנָפִים. כָּאֵן יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל, עַל כֵּן יֹאמֶר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת ה' - וְכִי סֵפֶר מִלְחָמוֹת ה' הֵיכֵן הוּא? אֵלֹא כָּאֵן הַתְּעוֹרְרוּ הַחֲבָרִים, שְׁכָל מִי שֶׁעוֹרֵךְ קָרַב בַּתּוֹרָה, זוֹכֵה לְהִרְבוֹת שְׁלוֹם בְּסוּף דְּבָרָיו. כָּל הַקְּרֻבוֹת שֶׁבְּעוֹלָם - קִטְטָה וְחֲרָבָן, וְכָל הַקְּרֻבוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה - שְׁלוֹם וְאַהֲבָה. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב עַל כֵּן יֹאמֶר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת ה' וְאֵת וְהַב בְּסוּפָה, כְּלוֹמֵר, אַהֲבָה בְּסוּפָה. שְׂאִין לָךְ אַהֲבָה וְשְׁלוֹם פָּרֵט לְזֶה.

ספר ה'

עוֹד קָשָׁה בְּמִקּוּמוֹ. עַל כֵּן יֹאמֶר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת ה' - בַּתּוֹרָת מִלְחָמוֹת ה' הִיא צְרִיף לְהִיּוֹת! מֵהוּ בְּסֵפֶר? אֵלֹא סוּד עֲלִיּוֹן הוּא. מְקוֹם יֵשׁ לְקַדּוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא

יֹאמֶר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת יי' אֵת וְהַב בְּסוּפָה וְאֵת הַנְּחָלִים אֲרִנּוּן. כִּמָּה אֵיִת לָן לְאַסְתַּכְּלָא בְּפִתְנָמִי אֹרִיִּיתָא, כִּמָּה אֵיִת לָן לְעִיֵּינָא בְּכָל מַלְהָא, דְּלִית לָךְ מַלְהָא בְּאֹרִיִּיתָא, דְּלֹא אֶתְרַמִּיָּא בְּשָׂמָא קִדִּישָׁא עֲלָאָה, וְלִית לָךְ מַלְהָא בְּאֹרִיִּיתָא, דְּלִית בָּהּ כִּמָּה רִיזוֹן, כִּמָּה טַעְמִין, כִּמָּה שְׂרָשִׁין, כִּמָּה עֲנָפִין. (דף נ"ו ע"א) הֵכָא אֵיִת לְאַסְתַּכְּלָא, עַל כֵּן יֹאמֶר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת יי', וְכִי סֵפֶר מִלְחָמוֹת יי', אֵן הוּא. אֵלֹא הֵכִי אֶתְעַרוּ חֲבָרִיָּא, כָּל מֵאן דְּאִנְחַ קְרָבָא בְּאֹרִיִּיתָא, זְכִי לְאַסְנָאָה שְׁלָמָא בְּסוּף מְלוּי. כָּל קְרַבִּין דְּעֲלָמָא, קִטְטָה וְחֲרָבָנָא. וְכָל קְרַבִּין דְּאֹרִיִּיתָא, שְׁלָמָא וְרַחֲמִימוּתָא, הֵדָּא הוּא דְכִתִּיב עַל כֵּן יֹאמֶר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת יי' אֵת וְהַב בְּסוּפָה, כְּלוֹמֵר, אַהֲבָה בְּסוּפָה. דְּלִית לָךְ אַהֲבָה וְשְׁלָמָא בַּר מֵהֵאִי.

ספר ה'

תוֹ קָשָׁיָא בְּאַתְרֵיהּ. עַל כֵּן יֹאמֶר בְּסֵפֶר מִלְחָמוֹת יי', בַּתּוֹרָת מִלְחָמוֹת יי' מְבַעֵי לִיהּ, מֵאִי בְּסֵפֶר. אֵלֹא רִיָּא עֲלָאָה הוּא, אֶתְרָא אֵיִת לִיהּ לְקִדּוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִקְרִי

שְׁנַקְרָא סִפְר (ומספר), כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
 דְּרִשׁוּ מֵעַל סִפְר ה' וּקְרָאוּ. שְׁכַל
 הַכַּחוֹת וְהַגְּבוּרוֹת שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, תְּלוּיִים בְּאוֹתוֹ סִפְר,
 (ומשם יוצאים. את והב בסופה וכו')
 וּכְשֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹרֵךְ אֶת
 קְרִבּוּתֵינוּ, בְּמָקוֹם אֶחָד שֶׁהוּא
 בְּסוֹף הַדְּרָגוֹת, וְנִקְרָא וְהַב, כְּמוֹ
 שְׁנַאֲמַר (משלי ל) לַעֲלוּקָה שְׁתֵּי
 בָנוֹת הֵב הֵב. בְּסוֹפָה - נִמְצָא
 בְּסוֹף הַדְּרָגוֹת. בְּסוֹפָה - נִקְרָאת
 יָם סוּף, יָם שֶׁהוּא סוֹף הַדְּרָגוֹת.

וְנִהְרֵי יֵצֵא מֵעֵדֶן

וְאֶת הַנְּחָלִים אֲרִנּוֹן, וְעַם
 הַנְּחָלִים שְׁנִמְצָאוּ
 וְנִמְשְׁכוּ לוֹ מֵאוֹתוֹ מְקוֹם עֲלִיּוֹן
 שְׁנַקְרָא אֲרִנּוֹן. [מהו ארנון,] זווג
 עֲלִיּוֹן שֶׁל חֲבִיבוֹת, שֶׁלֹּא נִפְרָדִים
 לְעוֹלָמִים, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (בראשית ב)
 וְנִהְרֵי יֵצֵא מֵעֵדֶן. וּבִזְהָ נִשְׂרָשִׁים
 שְׂרָשָׁיו וּמִתְרַבֵּים עֲנָפָיו, לְהוֹשִׁיט
 קְרִבּוּתֵנוּ בְּכָל מְקוֹם, לְהוֹשִׁיט
 כַּחוֹת וּגְבוּרוֹת, וְלְהִרְאוֹת שֶׁלְטוֹן
 גָּדוֹל וְנִכְבָּד שֶׁל הַפֶּל.

סִפְר (נ"א ומספר) כְּמָה דָּאֵת אֲמַר,
 (ישעיה לה) דְּרִשׁוּ מֵעַל סִפְר יי'
 וּקְרָאוּ. דְּכָל חִילּוֹן וּגְבוּרָן דְּעֵבִיד
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּהַחוּא סִפְר
 תְּלוּיָן, (נ"א ומתמן נפקין את והב בסופה.
 מאן והב, אלא כל אינון חילין, וכל אינון
 גבוראן דעביד קודשא בריך הוא, בההוא
 ספר תליין.) וְכַד אֲנַח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא קְרִבּוּי, בְּחַד אֲתֵר דְּאִיהוּ
 בְּסוֹפָא דְּרִגְיָן, וְאֲקָרִי וְהַב. כְּמָה
 דָּאֵת אֲמַר (משלי ל) לַעֲלוּקָה שְׁתֵּי
 בָנוֹת הֵב הֵב. בְּסוֹפָה: בְּסוֹף דְּרִגְיָן
 אֲשַׁתְּכַח. בְּסוֹפָה: יָם סוּף אֲתֵקְרִי,
 יָם דְּאִיהוּ סוּף לְכָל דְּרִגְיָן.

וְנִהְרֵי יֵצֵא מֵעֵדֶן

וְאֶת הַנְּחָלִים אֲרִנּוֹן וְעַם נְחִלְיָא
 דְּאֲשַׁתְּכַחוּ וְאֲתִנְגִּידוּ.
 לְנַפְיָה, מַהֲהוּא אֲתֵר עֲלָא, דְּאֲקָרִי
 אֲרִנּוֹן. מַאי אֲרִנּוֹן, זְוִינָא עֲלָא
 דְּחִבִּיבוֹתָא, דְּלֹא (נ' ע"ב) מִתְפָּרְשָׁן
 לְעוֹלָמִין, כְּמָה דָּאֵת אֲמַר (בראשית ב)
 וְנִהְרֵי יֵצֵא מֵעֵדֶן. וּבְדָא, מִשְׁתַּרְשֵׁן
 שְׂרָשָׁיו, וְאֲתֵרְבִּיאַו עֲנָפָיו,
 לְאוֹשְׁטָא קְרִבּוּי בְּכָל אֲתֵר,
 לְאוֹשְׁטָא חִילּוֹן וּגְבוּרָאן,
 וְלְאֲתִחוּזָא שׁוּלְטָנָא רַבָּא וְיִקְרָא
 דְּכִלָּא.

אוי לאותם שהמלך הקדוש יעורר עלים קרב.
 אז כתוב ה' איש מלחמה

אוי לאותם שהמלך הקדוש יעורר עלים קרב.
 אז כתוב ה' איש מלחמה

תא תוי, בדר מתערין גבוראן
 וקרבין דקודשא בריה הוא,
 כמה גרדיני מהירין, מתערין לכל
 עיבר, בדין שנגן רומחין, וסייפין,
 ומתערין גבוראן, וימא אתרגישת
 וגלגלוי סלקין ונחתין, וארבין
 דאזלין ושאטן בימא, לכל עיבר
 מסתלקין. **שנא קרבא** (נ"א חרבא)
באבני בלסטראות, מארי דרומחין
וסייפין, בדין (תהלים מה) חציף
שנונים (נ"א מתערין לאושטא קרבין בכל
 אתר ולאושטא חילין וגבוראן לכל עיבר
 כדין ימא אתרגישת וגלגלוי סלקין וארבין
 דאזלין ושאטין נחתין וסלקין וזעפא
 אשתכח. כדין מתערין מגיחי קרבא באבני
 בלסטראין מארי דרומחין וסייפין גירין
 וקשתין כמה דאת דאת חציך שנונים)
וקודשא בריה הוא אתתקיף
בחילוי, ולא אתערא קרבא. ווי
 לאינון דמלבא קדישא יתער
 עליהו קרבא. **בדין בתיב, וי' איש**
מלחמה.

בא ראה, כשמתעוררות
 הגבורות והקרבות של
 הקדוש ברוך הוא, כמה בעלי דין
 מתעוררים לכל עבר, ואז רמחים
 שנונים וחרבות, ומעוררים
 גבורות, והים מתרגש, וגליו
 עולים ויורדים, והאניות
 שהולכות ושטות בים, מסתלקות
 לכל עבר. **קרב (חרב) שנון באבני**
בלסטראות, בעלי רמחים
וחרבות. אז (תהלים מא) חציף
שנונים (מתעוררים להושיט קרבות בכל
 מקום ולהושיט כחות וגבורות לכל עבר, ואז
 הים מתרגש וגליו עולים, והאניות שהולכות
 ושטות יורדות ועולות, והזעף נמצא. ואז
 מתעוררים עורכי הקרב באבני בליסטראות,
 בעלי רמחים וחרבות, חצים וקשתות, כמו
 שגאמר חציך שנונים), **והקדוש ברוך**
הוא מתחזק בכחו ולעורר קרב.
אוי לאותם שהמלך הקדוש
יעורר עלים קרב. אז כתוב ה'
איש מלחמה.

האותיות מתגלות לבעלי אמת
ומהבא, ומאינון אתנון, ומהאי
קרא, נפקין מורי קרבא
לאינון חייביא, לאילין מארי דבבו

האותיות מתגלות לבעלי אמת
ומבאן, ומאותן אותיות,
ומפסוק זה, יוצאים
הרי קרבות לאותם השעים,

לְאוֹתָם בְּעֲלֵי מְרִיבָה שְׁחָטְאוּ
 לְקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהָאוֹתוֹת
 מִתְגַּלּוֹת לְאוֹתָם בְּעֲלֵי אַמֶּת, וְהָרִי
 הַדְּבָרִים הַתְּפָרְשׁוּ וְהָרִי נִתְבָּאֵר.
 ה' אִישׁ מִלְחָמָה ה' שָׁמוּ. כִּיּוֹן
 שְׁכָתוֹב ה' אִישׁ מִלְחָמָה, לֹא
 יִדְעֶנּוּ שֶׁה' שָׁמוּ? אֶלֶּא, כְּמוֹ
 שְׁכָתוֹב (בְּרֵאשִׁית יט) וְהו' הַמְטִיר עַל
 סֶדֶם וְעַל עַמּוּרָה גְּפָרִית וְאֵשׁ מִן
 הַשָּׁמַיִם. וְהַכֹּל תְּלוּי בַּסֶּפֶר הַזֶּה,
 כְּנֶאֱמַר (אִיּוֹב ב) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֹנֹו
 וְאָרֶץ מִתְקוּמָהּ לוֹ. [וְעַל זֶה].

לְעֵתִיד לְבֹא עֵתִיד הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֶרְךָ קָרֵב
 חִזַּק בְּעַמִּים כְּדִי לְכַבֵּד אֶת שְׁמוֹ

בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעָה שֶׁהַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְעוֹרֵר קָרֵב בְּעוֹלָם,
 נַעֲקָרִים מִמְּקוֹמָם עֲלִיוֹנִים
 וְתַחְתּוֹנִים, כְּמוֹ שְׂבָאֲרֵנוּ, זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב מִרְכַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יֵרֶה
 בָּיָם. וְלְעֵתִיד לְבֹא עֵתִיד הַקֹּדֶשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְעֶרְךָ קָרֵב עֲלִיוֹן וְחִזַּק
 בְּעַמִּים כְּדִי לְכַבֵּד אֶת שְׁמוֹ. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (זְכוּרִיה יד) וַיֵּצֵא ה' וְנִלְחַם
 בְּגוֹיִם הֵהֱם כִּיּוֹם הַלְחָמוֹ בְּיוֹם
 קָרֵב, וְכָתוֹב (יִחְזַקָּאל לח) וְהַתְּגַדְּלֵתִי
 וְהַתְּקַדְּשֵׁתִי וְנִדְעֵתִי וְגו'.
 [מִרְכַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יֵרֶה בָּיָם.
 כֹּאשֶׁר יַעֲוֹר הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא

דְּחָבוּ לְקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא. וְאֶתּוֹן
 אֶתְגַּלִּיין לְאִינוֹן מְאָרִי קְשׁוּמִ, וְהָא
 אֶתְפָּרְשֵׁן מִלִּין וְהָא אֶתְמַר. יי' אִישׁ
 מִלְחָמָה יי' שָׁמוּ. כִּיּוֹן דְּכָתִיב יי'
 אִישׁ מִלְחָמָה, לֹא יִדְעֶנּוּ דִּי יי' שָׁמוּ.
 אֶלֶּא, כְּמָה דְּכָתִיב, (בְּרֵאשִׁית יט) וַיִּי'
 הַמְטִיר עַל סֶדֶם וְעַל עַמּוּרָה גְּפָרִית
 וְאֵשׁ מִאֵת יי' מִן הַשָּׁמַיִם. וְכֹלֵא
 בְּהָא סֶפֶר תְּלִיין, כְּמָה דְּאֵת אֶמַר
 (אִיּוֹב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֹנֹו וְאָרֶץ
 מִתְקוּמָהּ לוֹ. (וְעַל דֹּא)

לְעֵתִיד לְבֹא עֵתִיד הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעֶרְךָ קָרֵב
 חִזַּק בְּעַמִּים כְּדִי לְכַבֵּד אֶת שְׁמוֹ

תֵּא חֲזִי, בְּשַׁעָה דְּקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ
 הוּא אֶתְעַר קָרֵבא בְּעֹלָמָא,
 עֲלֵא וְתֵאִי אֶתְעַקְרוּ מֵאֶתְרֵיהוּ,
 כְּמָה דְּאִוְקִימְנָא הָדֵא הוּא דְּכָתִיב
 מִרְכַּבּוֹת פְּרָעָה וְחִילוֹ יֵרֶה בָּיָם.
 וְלִמְנָא דְּאֵתִי, זְמִין קוֹדֶשׁא בְּרוּךְ
 הוּא לְאַנְחָא קָרֵבא עֲלָה וְתַקִּיפָא
 בְּעַמְמֵיָא, כְּגִין לְאוֹקְרָא שְׁמֵיהּ,
 הָדֵא הוּא דְּכָתִיב (זְכוּרִיה יד) וַיֵּצֵא יי'
 וְנִלְחַם בְּגוֹיִם הֵהֱם כִּיּוֹם הַלְחָמוֹ
 בְּיוֹם קָרֵב וְכָתִיב (יִחְזַקָּאל לח)
 וְהַתְּגַדְּלֵתִי וְהַתְּקַדְּשֵׁתִי וְנִדְעֵתִי
 וְגו'. (מִרְכַּבּוֹת פְּרָעָה וְחִילוֹ יֵרֶה בָּיָם. כֹּד
 אֶתְעַר קוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא קָרֵבא כְּדִין אֶתְעַרו

קרב, אז יתעוררו דרגות עליונות
ודרגות תחתונות שלמטה, ואז
מרכבת פרעה וחילו ירה בים].

ר' יהודה פתח ואמר, (תהלים עז)
ראוף מים אלהים ראוף מים
יחילו וגו'. בשעה שעברו ישראל
את הים, אמר הקדוש ברוך הוא
למלאך הממנה על הים: חלק
מימך! אמר לו: למה? אמר לו:
כדי שבני יעברו בתוךך. אמר
לו: מדת הגאולה היא אמת, אבל
מה שונים אלה מאלה?

הרג את כל האוכלוסים הללו, ואחר כך זרק
אותם החוצה, אחר כך פסה הים עליהם
על תנאי זה עשיתי את הים
כשבראתי את העולם. מה
עשה הקדוש ברוך הוא? עורר
את גבורתו ונקמטו המים. זהו
שכתוב ראוף מים אלהים ראוף
מים יחילו. אמר לו הקדוש ברוך
הוא: הרג את כל האוכלוסים
הללו, ואחר כך זרק אותם
החוצה, אחר כך פסה הים
עליהם. זהו שכתוב מרכבת
פרעה וחילו ירה בים.

דרגין עלאין ודרגין תתאין דלתתא וכדין
מרכבות פרעה וחילו ירה בים)

ר' יהודה פתח ואמר, (תהלים עז)
ראוף מים אלהים ראוף מים
יחילו וגו', בשעתא דעברו ישראל
ית ימא, אמר קודשא בריך הוא
למלאכא די ממנא על ימא, פליגי
מימך. אמר ליה למה. אמר ליה
בגין דבני יעברון בגוונך. אמר ליה,
פורקנא דקימנא קשומי. מאי שנא
אלין מאלין.

הרג את כל האוכלוסים הללו, ואחר כך זרק
אותם החוצה, אחר כך פסה הים עליהם
אמר ליה על תנאי דא, עבדית
לימא בר בראתי עלמא.
מה עבד קודשא בריך הוא, אתער
גבורתא דיליה, ואתקמטו מיא.
הדא הוא דכתיב ראוף מים אלהים
ראוף מים יחילו. אמר ליה קודשא
ברוך הוא, קטול כל אינון
אכלוסין, לבתר ארמי לון לבר.
לבתר חפי ימא עלייהו, הדא הוא
דכתיב מרכבות פרעה וחילו ירה
בים.

כמה מרכבות עשה הקדוש ברוך הוא למעלה

אמר רבי אלעזר, צא ראה כמה
מרכבות עשה הקדוש
ברוך הוא למעלה, כמה
אוכלוסים, כמה חילות, וכלם
קשורים אלו באלו, [והרילמדנו]
כל המרכבות אלו לאלו, דרגות
על דרגות, ומצד השמאל
מתעוררות מרכבות [שלא]
קדושות ששולטות, וכלן דרגות
ידועות למעלה.

והרי בארנו בכבוד פרעה, שהוא
אחת הדרגות שהרג
הקדוש ברוך הוא (דרגה שלו,
נ"א חילותיו) ושבר אותו משלשלתו
החזקה, [והדרגתו] תחת שלטונו
כמה מרכבות וכמה חילות של
גבורים מצד השמאל, מהם
אחוזים במקום עליון של
השלטון שלהם, ומהם אחוזים
במלכות העליונה. מהם אחוזים
אחר ארבעה פסאות (החיות)
כמו שנאמר.

מרכבות פרעה וחילו ירה בים

וכלם נמסרו בידו, בדין
המלכות, שנקראת
הים הגדול, לשבר אותם

כמה מרכבות עשה הקדוש ברוך הוא למעלה

(דף נ"ו ע"ב)

אמר רבי אלעזר, פוק חמי כמה
רתיבין עבד קודשא ברוך
הוא לעילא, כמה אבלוסין, כמה
חילין, וכלהו (דף נ"ו ע"ב) קשירין
אלין באלין. (והא אוליפנא) בלהו
רתיבין אלין לאלין, דרגין על
דרגין, ומספרא דשמאלא מתערין
רתיבין (נ"א דלא) קדישין שליטין.
וכלהו דרגין ידיען לעילא.

והא אתערנא בכבוד פרעה, שהוא
דרגא חד, דקטל קודשא
ברוך הוא (דרגא דיליה נ"א חיליה)
ותבר ליה משולשליה תקיפא,
(והרגא דיליה) תחות שולטניה, כמה
רתיבין וכמה חילין דקוומיטין
מספרא שמאלא, מנהון אחידן
באתר עלאה דשולטנותא דלהון,
ומנהון אחידן במלכותא דלעילא.
מנהון אחידן בתר ארבע פרסוון
(ס"א חיון), (נ"א רחיון) כמה דאתמר.

מרכבות פרעה וחילו ירה בים

וכלהו אתמסרו בידה, בדינא
דמלכותא, דאקרי ימא
רבא, לתברא לון מדרגיהון, וכד

מדרגתם. וכשנשפכים למעלה,
 כל אותם שלמטה נשפכים
 ונאבדים ביים התחתון. זהו
 שכתוב מרכבת פרעה וחילו ירה
 ביים. ביים סתם.

ומבחר שלשיו טבעו ביים סוף

ומבחר שלשיו טבעו ביים סוף.
 ומבחר שלשיו, הרי
 נתבאר, ושלשם על כלו. כל
 הדרגות - שנים ואחד. אלה על
 אלה. כגון עליון כף נעשו. וכלם
 נמסרו בידיה להשבר משלטונם
 אלה ואלה.

עשר האצבעות, כנגד עשר אמירות

בא ראה, הרי נאמר שכל עשר
 המכות שעשה הקדוש
 ברוך הוא במצרים, הכל היה יד
 אחת, שהשמאל כלולה בימין.
 שעשר האצבעות כלולות זו בזו,
 כנגד עשר אמירות שהקדוש
 ברוך הוא נקרא בהם אחר כף.
 כנגדו של הכל זה של היים חזק
 וגדול ושולט, כמו שנאמר
 והאחרון הכביד. זהו שכתוב
 מרכבת פרעה וחילו ירה ביים
 וגו'. ולעתיד לבא עתיד הקדוש
 ברוך הוא להרג אוכלוסים
 וקונטרסין וקונטרסין

אינון אתברו לעילא, כל אינון
 דלתא אתברו, ואתאבדו בימא
 תתאה. הךא הוא דכתיב, מרכבות
 פרעה וחילו ירה ביים. ביים סתם.

ומבחר שלשיו טבעו ביים סוף

ומבחר שלשיו טבעו ביים סוף.
 ומבחר שלשיו, הא
 אתמר, ושלשים על כלו, בלהו
 דרגין תרין וחד. אלין על אלין.
 כגוונא עלאה הכי אתעבידו.
 ובלהו אתמסרו בידהא, לאתברא
 משולטניהון, אלין ואלין.

עשר האצבעות, כנגד עשר אמירות

תא חזי, הא אתמר דבלהו עשר
 מחאן דעבר קודשא בריך
 הוא במצרים, בלא הוה ידא חדא,
 דשמאלא אכליל בימינא. דעשר
 אצבעין כלילין דא חדא, לקבל עשר
 אמירן, דקודשא בריך הוא אתקרי
 ביה לכתר. לקבליה דבלא האי
 דימא, תקיף ורב ושלטא. כמה
 דאת אמר, (ישעיה ח) והאחרון
 הכביד. הךא הוא דכתיב מרכבות
 פרעה וחילו ירה ביים וגו'. ולומנא
 דאתי, זמין קודשא בריך הוא
 לקטלא אכלוסין וקונטרסין
 וקונטרסין וקלטרולסין דאדום

וְקַלְטִירוּלְסִין שֶׁל אָדוּם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (ישעיה ג) מִי זֶה בָּא
מֵאָדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים מְבַצָּרָה.
מִרְכַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ יָרָה בָּיָם.
רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (ירמיה) לְקוֹל
תַּתּוֹ הַמּוֹן מִים בְּשָׁמַיִם וַיַּעֲלֶה
נְשָׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ בְּרָקִים
לְמָטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ
מֵאֲצֻרֹתָיו. הֲרִי שְׁנִינוּ, שְׁבָעָה
רְקִיעִים עָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וּבְכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ כּוֹכָבִים
קְבוּעִים שְׂרָצִים בְּכָל רְקִיעַ
וְרְקִיעַ, וַיַּמְעַל כָּלֶם עֲרֻבוֹת.

כָּל רְקִיעַ וְרְקִיעַ הַלוֹכוֹ מֵאֲתֵימִ שְׁנָה, וְרוֹמוֹ חֲמֵשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה

וּבְכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ הַלוֹכוֹ מֵאֲתֵימִ
שְׁנָה, וְרוֹמוֹ חֲמֵשׁ מֵאוֹת
שָׁנָה, וּבֵין רְקִיעַ לְרְקִיעַ חֲמֵשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה. וְהָעֲרֻבוֹת הַזֵּה הַלוֹכוֹ
בְּאֶרְצוֹ אֶלְף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה,
וּרְחִיבוֹ אֶלְף וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה,
וּמִזְיוֹ מֵאִירִים כָּל אוֹתָם רְקִיעִים.

וְהֲרִי שְׁנִינוּ, מַעַל לְעֲרֻבוֹת רְקִיעַ
הַחַיּוֹת. הַפְּרָסוֹת שֶׁל
הַחַיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְרוֹמָם - כְּכֹלֶם.
מַעַלֵיהֶם קִרְסְלֵי הַחַיּוֹת כְּכֹלֶם.
שׁוֹקֵי הַחַיּוֹת כְּכֹלֶם. אֲרַכְבֵּי

הָרָא הוּא רַבְתִּיב, (ישעיה ג) מִי זֶה
בָּא מֵאָדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים מְבַצָּרָה.
(שמות טו) מִרְכַּבַּת פְּרָעָה וְחִילוֹ
יָרָה בָּיָם. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (ירמיה י)
לְקוֹל תַּתּוֹ הַמּוֹן מִים בְּשָׁמַיִם
וַיַּעֲלֶה נְשָׂאִים מִקְצֵה הָאָרֶץ
בְּרָקִים לְמָטָר עָשָׂה וַיּוֹצֵא רוּחַ
מֵאֲצֻרֹתָיו. הֲאֵ תְנִינִן, שְׁבָעָה
רְקִיעִין עֶבֶד קוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא,
וּבְכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּכָבִין
קְבִיעִין, וְרַחֲטִין בְּכָל רְקִיעַ
וְרְקִיעַ, וְלַעֲיִלָּא מְבַלְהוֹ עֲרֻבוֹת.

כָּל רְקִיעַ וְרְקִיעַ הַלוֹכוֹ מֵאֲתֵימִ שְׁנָה, וְרוֹמוֹ חֲמֵשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה

וּבְכָל רְקִיעַ וְרְקִיעַ בְּהַלוֹכוֹ מֵאֲתֵימִ
שְׁנִין, וְרוֹמֵיהֶ חֲמֵשׁ מֵאָה
שְׁנִין. וּבֵין רְקִיעַ וְרְקִיעַ, חֲמֵשׁ
מֵאָה שְׁנִין. וְהֵא עֲרֻבוֹת הַלוֹכוֹ
בְּאוֹרְבֵיהֶ, אֶלֶף וְחֲמֵשׁ מֵאָה שְׁנִין.
וּפּוֹתֵיהֶ, אֶלֶף וְחֲמֵשׁ מֵאָה שְׁנִין,
וּמִזְיוֹא דִּילֵיהֶ, נְהַרִין כָּל אֵינוֹן
רְקִיעִין.

וְהֵא תְנִינִן, לַעֲיִלָּא מְעֲרֻבוֹת, רְקִיעַ
דְּחַיּוֹת. פְּרָסוֹת דְּחַיּוֹת
קְדִישִׁין וְרוֹמְהוֹן, כְּבַלְהוֹ. לַעֲיִלָּא
מְנַהוֹן קְרַסוֹלִין דְּחַיּוֹת כְּבַלְהוֹ.
שׁוֹקֵי הַחַיּוֹת, כְּבַלְהוֹ. אֲרַכְבֵּי

החיות ככלם. ירכי החיות ככלם. עגבי החיות ככלם. וגוף החיות ככלם. פנפיהם ככלם, והצואר שלהם ככלם. ראשי החיות ככלם. מה זה כמו כלם? כנגד כלם.

וכל איבר ואיבר שבחיות כנגד שבעה תהומות, וכנגד שבעה היכלות, וכנגד מן הארץ לרקיע, וכנגד מרקיע לרקיע, והשעור של כלם ורומם עשרים וחמשה אלף חלקים משעורו של הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו.

ועוד רקיע אחד למעלה מן קרני החיות, שכתוב (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע. מלמטה כמה מרכבות, בימין ובשמאל.

זה הים גדול

מתחת לים שרויים כל דגי הים ושטים, מתכנסים בארבע בזיום, יורדים בדרגותיהם, וכל המרכבות נקראות בשמות. מתחת אלה הולכים ושטים אותם קטנים, דרגות על דרגות, שכתוב (תהלים קד) זה הים גדול ורחב ידיים שם

דחיות, ככלהו. ירכין דחיות, ככלהו. עגבי דחיות, ככלהו. וגופא דחיות ככלהו. גרפייהו, ככלהו. וצואריהו, ככלהו. ראשי החיות, ככלהו. מאי ככלהו. כקבלי כלהו.

וכל שייפא ושייפא דבחיות, לקבל שבעה תהומין, ולקבל שבעה היכלין ולקבל מאדעא לרקיעא. ולקבל מרקיעא לרקיעא, ושיעורא דכלהו ורומהון עשרין וחמשה אלפין חולקין, משיעורא דקודשא בריך הוא, כמה דאוקימנא.

ועוד רקיע חד לעילא, מן קרני החיות, דכתיב, (יחזקאל א) ודמות על ראשי החיה רקיע. מלרע כמה רתיבין, בימינא ושמאלא.

זה הים גדול

מתחות יפא שראן כלהו נוני יפא, ושטאן, אתכנפו בזויהון ארבע, נחתין בדרגייהו, וכלהו רתיבין אקרונ בשמחון. מתחות אליו, אולין ושאטין אינון ועירין, דרגין על דרגין, דכתיב, (תהלים קד) זה הים גדול ורחב ידים שם רמש ואין מספר חיות קטנות

רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדולות. והרי בארנו הדברים.

האדם שמשתדל בחצות הלילה בתורה, בשעה שמתעוררת רוח צפון, בא עמה לעמד לפני המלך, ובשעה שמאיר הבקר מושכים עליו חוט של חסד

מצד שמאל התחתון ממשתל הצד האחר, ואחוזים מאותם שלמעלה, וירדו להשבר מכח החזק הקדוש, כמו שבארנו מרכבת פרעה וחילו וגו'. ימינך ה' נאדרי בכח. אמר רבי שמעון, בשעה שהבקר מאיר והאילת עומדת במקומה, מתעברת בצדה, ונכנסת למאתים היכלות של המלך. האדם שמשתדל בחצות הלילה בתורה, בשעה שמתעוררת רוח צפון (ותשוקת האילת) וכואבת האילת להתעורר בעולם, בא עמה לעמד לפני המלך, בשעה שמאיר הבקר (ואותו אדם מתפלל תפלתו וליחד השם הקדוש כראוי) מושכים עליו חוט של חסד.

בן היכל המלך

מסתכל ברקיע, שורה עליו אור ההשכלה של דעת הקדושה, ומתעטר בו האדם,

עם גדולות. והא אוקימנא מלי.

האדם שמשתדל בחצות הלילה בתורה, בשעה שמתעוררת רוח צפון, בא עמה לעמד לפני המלך, ובשעה שמאיר הבקר מושכים עליו חוט של חסד (דף ג"ז ע"א)

מסטר שמאלא תתאה, קוומיטא סטרך אחרא ואחידן מאינון דלעילא, ונחתו לאתברא מחילא תקיפא קדישא. כמה דאוקימנא, מרכבת פרעה וחילו וגו'. (שמות ט"ו) ימינך ה' נאדרי בכח. אמר רבי שמעון, בשעתא דצפרא נהיר, ואילתא קיימא בקיומה, אתעברת בסטרךא, ועאלת במאתן היכלין דמלכא. בר נש דאשתדל (דף ג"ז ע"א) בפלגות ליליא באורייתא, בשעתא דאתער רוחא דצפון, (ס"א ותיאובתא דאילתא) וכאיבת אילתא לאתערךא בעלמא, אתי עמה לקיימא קדם מלכא, בשעתא דנהיר צפרא (ס"א ויהוא בר נש צלי צלותיה וליחד שמיה קדישא כדקא יאות) משכיין עליה חד חוטא דחסד.

(ק"ל ע"ב)

בן היכל המלך

מסתכל ברקיעא, שריא עליה נהירו דסכלתנו דדעתא קדישא, ומתעטר ביה בר

וְכֻלָּם פּוֹחָדִים מִמֶּנּוּ. אָז הָאָדָם
הַזֶּה נִקְרָא בֶּן לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
בֶּן הַיִּכְל הַמְּלֶךְ. נִכְנָס לְכָל
שְׁעָרָיו, וְאֵין מוֹחָה בְּיָדוֹ.

קרוב ה' לכל קראיו

בְּשַׁעֲתָא שְׁקוּרָא לְהִיכָל הַמְּלֶךְ,
כְּתוּב עֲלָיו (תהלים קמה)
קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאָיו לְכָל אֲשֶׁר
יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת. מֵאֵי בְּאֵמֶת?
כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ, (מיכה ז) תִּתֵּן אֵמֶת
לְיַעֲקֹב, שְׂיֹדַע לְיַחַד אֶת הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ בְּתַפְלָתוֹ (בעולם) כְּרָאוּי,
וְזוֹ עֲבוּדָתוֹ שֶׁל (השם) הַמְּלֶךְ
הַקָּדוֹשׁ.

ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ

וּמִי שְׂיֹדַע לְיַחַד אֶת הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ כְּרָאוּי, מִעֲמִיד
אֲמָה יַחֲדָה בְּעוֹלָם, שְׂכָתוּב
(שמואל ב ז) וּמִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי
אֶחָד בְּאֶרֶץ. וְעַל זֶה בְּאֲרָנוּ, כָּל
כֹּהֵן שְׂלֵא יוֹדַע לְיַחַד אֶת הַשֵּׁם
הַקָּדוֹשׁ כְּרָאוּי, אֵין עֲבוּדָתוֹ
עֲבוּדָה, שְׂהָרִי הַכֹּל תְּלוּי בּוֹ,
עֲבוּדָה עֲלִיוֹנָה וְעֲבוּדָה תַּחְתּוֹנָה.
וְצָרִיךְ לְכַוֵּן לֵב וְרָצוֹן כְּדֵי
שְׂיִתְבָּרְכוּ עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

זורקים את תפלתו החוצה

כְּתוּב (ישעיה א) כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת

נֶשׁ, וְדַחְלִין מִנִּיהַ כְּלָא. כְּדִין הָאֵי
בְּרַ נֶשׁ אֲקָרִי כְּרָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, בְּרַ הַיִּכְלָא דְּמַלְכָּא. עָאֵל בְּכָל
תְּרַעוּי, לִית דִּימְחִי בִּידִיהַ.

קרוב ה' לכל קראיו

בְּשַׁעֲתָא דְּקָרִי לְהִיכְלָא דְּמַלְכָּא,
עֲלִיָּה בְּתִיב, (תהלים קמה)
קְרוֹב יי' לְכָל קוּרְאָיו לְכָל אֲשֶׁר
יִקְרְאוּהוּ בְּאֵמֶת. מֵאֵי בְּאֵמֶת. כְּמָה
דְּאוּקִימְנָא, (מיכה ז) תִּתֵּן אֵמֶת
לְיַעֲקֹב, דִּיִּדַע לְיַחַדָּא שְׂמָא כְּדִישָׁא
בְּצִלּוֹתֶיהַ (ג"א בעלמא) כְּדָקָא יְאוּת.
וְדָא פּוֹלְחָנָא דְּמַלְכָּא (ג"א דשמא)
כְּדִישָׁא.

ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ

וּמֵאֵן דִּידַע לְיַחַדָּא שְׂמָא כְּדִישָׁא
כְּדָקָא יְאוּת, אוּקִים אוּמָא
יַחֲדָא בְּעֵלְמָא, דְּכְתִיב, (שמואל ב ז)
וּמִי כְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ.
וְעַל דָּא אוּקִימְנָא, כָּל כֹּהֵן דְּלֵא יוֹדַע
לְיַחַדָּא שְׂמָא כְּדִישָׁא כְּדָקָא יְאוּת,
לֵאן פּוֹלְחָנִיהַ פּוֹלְחָנָא. דְּהָא כְּלָא
פִּיהַ תְּלוּיָא, פּוֹלְחָנָא עֲלָאָה,
וּפּוֹלְחָנָא תַּתְּאָה. וּבְעֵי לְכוּוֹנָא לְכָא
וְרַעוּתָא, כְּגִין דִּיִּתְבָּרְכוּן עֲלָאֵי
וְתַתְּאֵי.

זורקים את תפלתו החוצה

כְּתִיב (ישעיה א) כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת

פָּנִי. כָּל אָדָם שָׁבָא לְיַחַד אֶת
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, וְלֹא מִתְכַּוֵּן בּוֹ
בְּלֵב וְרִצּוֹן וְיִרְאַה כְּדֵי שְׂיִתְבָּרְכוּ
בּוֹ עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, זוֹרְקִים
אֶת תְּפִלָּתוֹ הַחוּצָה, וְכֻלָּם
מְכַרְיִזִים עָלָיו לְרַע. וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא קוֹרָא עָלָיו, כִּי תִבְאוּ
לְרֵאוֹת פָּנִי.

פני המלך נראים ומאירים לכל

כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת הִיא צָרִיף
לְהִיּוֹת! מַה זֶה לְרֵאוֹת פָּנִי?
אֵלָּא כָּל פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הִלְלוּ גְנוּזִים
בְּעַמֻּק (במקום) אַחַר הַחֲשֻׁכָה
(ישתחשך סתרו וכל וכו'), וְכָל אוֹתָם
שְׂיִוְדְעִים לְיַחַד אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
כְּרֵאוֹי מִתְבַּקְעִים כָּל אוֹתָם כְּתִלֵי
הַחֲשֻׁכָה, וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ נִרְאִים
וּמְאִירִים לְכָל. וְכִשְׁהֵם נִרְאִים
וּמְאִירִים, כָּל הָעֲלִיוֹנִים
וְהַתַּחְתּוֹנִים מִתְבָּרְכִים, וְאֵז
נִמְצְאוֹת בְּרִכּוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
וְאֵז כְּתוּב לְרֵאוֹת פָּנִי.

אשרי תבחר ותקרב

מִי בִקֵּשׁ זֹאת מִיְדָכֶם, מַה זֶה
אוֹמֵר? אֵלָּא מִי שָׁבָא לְיַחַד
אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיוֹן, צָרִיף
לְיַחַד מִצַּד שֶׁל זֹאת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(ויקרא טז) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

פָּנִי. כָּל כִּרְ נִשׁ דְּאֵתִי לְיַחַדָּא שְׁמָא
קְדִישָׁא, וְלֹא אִתְבְּוּן בֵּיהּ בְּלִבָּא
וְרַעוּתָא וְדַחִילוֹ, בְּגִין דִּיִּתְבָּרְכוּן
בֵּיהּ עֲלָאֵי וְתַתָּאֵי, רְמָאן לִיהּ
צְלוּתִיהּ לְבָר, וְכֻלָּא מְכַרְיִזֵי עָלֵיהּ
לְבִישׁ. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיף הוּא קְרִי
עָלֵיהּ כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת פָּנִי.

פני המלך נראים ומאירים לכל

כִּי תִבְאוּ לְרֵאוֹת מִבְּעֵי לִיהּ, מֵאֵי
לְרֵאוֹת פָּנִי. אֵלָּא כָּל אֵינּוֹן
אֲנַפִּין דְּמִלְכָא, טְמִירִין בְּעַמֻּקָא
(נ"א באתר) לְבַתֵּר חֲשׁוּכָא (ס"א ישת
חשך סתרו וכל וכו') וְכָל אֵינּוֹן דִּידְעִין
לְיַחַדָּא שְׁמָא קְדִישָׁא כְּדָקָא יֵאוֹת
מִתְבַּקְעִין כָּל אֵינּוֹן בּוֹתְלֵי חֲשׁוּכָא,
וְאֲנַפִּין דְּמִלְכָא אִתְחַוְוִין, וְנַהְרִין
לְבִלָּא. וְכִד אֵינּוֹן אִתְחַוְוִין וְנַהְרִין,
מִתְבָּרְכִין כְּלָא עֲלָאֵין וְתַתָּאֵין.
כְּדִין כְּרַבָּאן אֲשֶׁתְּכַחוּ בְּכֻלְהוּ
עָלְמִין, וְכְדִין כְּתִיב לְרֵאוֹת פָּנִי.

אשרי תבחר ותקרב

מִי בִקֵּשׁ זֹאת מִיְדָכֶם, מֵאֵי קָא
מִיְרִי. אֵלָּא מֵאֵן דְּאֵתִי לְיַחַדָּא
שְׁמָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, בְּעֵי לְיַחַדָּא
מִסְפָּרָא דְּאוֹת. כְּמָה דְּכְתִיב, (ויקרא
טז) בְּזֹאת יָבֵא אֶהְרֵן אֶל הַקֹּדֶשׁ.

הקדש. כדי שיזדווגו כאחד אותם השנים, צדיק וצדק בזווג אחד, כדי שיתברכו הכל מהם, ואלה נקראים חצריך, ככתוב (תהלים סה) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך. ואם הוא בא ליחד את השם הקדוש, ולא מתפונן בו ברצון הלב, ביראה ואהבה - הקדוש ברוך הוא אומר, מי בקש זאת מידכם רמס חצרי. זאת ודאי, שהרי לא נמצא בהם ברכות. ולא די שלא נמצא בהם ברכות, אלא ששרוי בהם הדין ונמצא דין בכל.

הימין כולל את הכל

בא ראה, מימינו של הקדוש ברוך הוא מתעוררים כל האורות, כל הברכות וכל שמחה. בו כלול השמאל, כמו שיש באדם ימין ושמאל, והשמאל נכלל בימין, והימין כולל את הכל. וכשמתעורר הימין, מתעורר עמו השמאל, שהרי בו הוא אחוז וכולל.

כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל

ובא ראה, בשעה שאדם מרים את ידיו בתפלה ומכוון באצבעותיו למעלה, ככתוב

בגין דיודוונן בחדא, אינון תרין: צדיק וצדק, בזוונא חדא. בגין דיתפרבון בלא מנייהו ואלין אקרונ חצרה, כמה דכתיב, (תהלים סה) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצרה. ואי איהו אתי ליחדא שמא קדישא, ולא יתפונן ביה ברעותא דלבא, בדחילו ורחימו. קודשא בריך הוא אמר, מי בקש זאת מידכם רמוס חצרי. זאת ודאי, דהא לא אשתבח בהו ברפאן. ולא די דלא אשתכחו בהו ברפאן, אלא דשריא בהו דינא ואשתבח דינא בבלא.

הימין כולל את הכל

תא חזי, ימינא דקודשא בריך הוא, מניה מתערין כל נהירו, כל ברפאן, וכל חדו. ביה כליל שטמאלא כמה דאית בבר נש ימינא ושטמאלא, ושטמאלא אתכליל בימינא, וימינא הוא כליל בלא. וכד אתער ימינא שטמאלא אתער עמיה, דהא ביה אחיד ואתכליל.

כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל

ותא חזי, בשעתא דארים בר נש ידיה בצלותא, מכוון באצבעין דיליה לעילא. כמה

(שמות יז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל. שְׁהָרִי בְיַמִּין הַכֹּל תִּלְוִי, וְכָתוּב (ויקרא ט) וַיִּשָּׂא אֶהָרֶן אֶת יָדוֹ, וְכָתוּב חֶסֶר, וְאָז מִתְכַּוֵּן לְבָרֶךְ לְמַעְלָה.

נטית ימינה תבלעמו ארץ

וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא כֶּף - בְּשַׁעַת שְׁמַרִים יִמִּין לְמַעְלָה, אוֹי לְתַחְתּוֹנִים! שְׁהָרִי כָּל הַסִּיּוּעַ, וְכֹל הַבְּרָכוֹת מְסַתְּלִים מֵהֶם. מִנֵּין לָנוּ? שְׁכָתוּב נְטִית יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. מַה זֶה נְטִית יְמִינְךָ? כְּתֻבָּה מִן הַרְמֵת יְמִינְךָ. מִיָּד תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. וְכִשְׁיִמִּין נִמְצָא, הַשְּׂמָאל נִמְצָא עִמוֹ, וְאָז לֹא שׁוֹלְטִים הַדֵּינִים בְּעוֹלָם. מַה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁהִיִּמִּין נִמְצָא עִמוֹ, וְאִם הִיִּמִּין מְסַתְּלֶקֶת, הָרִי מִזְדַּמְּנֶת הַשְּׂמָאל, וְאָז מִתְעוֹרְרִים דֵּינִים בְּעוֹלָם, וְהַדֵּין שְׂרוֹי בְּכֹל.

כְּשִׁרְבֵי שְׁמַעוֹן הָיָה מְגִיעַ לְפָסוּק הַזֶּה, הָיָה בּוֹכָה, שְׁכָתוּב הַשִּׁיב אַחֲרָי יְמִינוֹ

כְּשִׁרְבֵי שְׁמַעוֹן הָיָה מְגִיעַ לְפָסוּק הַזֶּה, הָיָה בּוֹכָה, שְׁכָתוּב (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲרָי יְמִינוֹ. וְכִי אֶפְשָׁר שְׁהִיִּב אַחֲרָי יְמִינוֹ? אֶלֶּא מִשׁוּם

דְּבַתִּיב, (שמות יז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹּר יִשְׂרָאֵל. דְּהָא (פ"ז ע"א) בְּיַמִּנָּא תִּלְוִי כְּלָא. וְכַתִּיב (ויקרא ט) וַיִּשָּׂא אֶהָרֶן אֶת יָדוֹ, וְכַתִּיב חֶסֶר. וְכַדִּין אֶתְבוּוֹן לְבָרְכָה לְעִילָא.

נטית ימינה תבלעמו ארץ

וְקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא לֹא הִבֵּי, בְּשַׁעַת דְּאָרִים יְמִינָא לְעִילָא, וְוִי לְהוּ לְתַתָּאי, דְּהָא כָּל סִיּוּעָא וְכֹל בְּרַכָּאן אֶסְתְּלִיקוּ מִנֵּיהוּ. מְנַלְן. דְּכַתִּיב נְטִית יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. מֵאִי נְטִית יְמִינְךָ. כְּתֻבָּה מִן אֲרִימַת יְמִינְךָ. מִיָּד תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. וְכִד יְמִינָא אֶשְׁתַּכַּח, שְׂמָאלָא אֶשְׁתַּכַּח עִמִּיהּ, וְכַדִּין לֹא שְׁלִטִין דֵּינִין בְּעִלְמָא, מֵאִי טַעְמָא, בְּנִין דֵּימִינָא אֶשְׁתַּכַּח עִמִּיהּ. וְאִי יְמִינָא אֶסְתְּלֶקֶת, הָא שְׂמָאלָא אֶזְדַּמְּנַת, כְּדִין דֵּינִין מִתְעַרְרִין בְּעִלְמָא, וְדִינָא שְׂרִיא בְּכֹלָא.

כְּשִׁרְבֵי שְׁמַעוֹן הָיָה מְגִיעַ לְפָסוּק הַזֶּה, הָיָה בּוֹכָה, שְׁכָתוּב הַשִּׁיב אַחֲרָי יְמִינוֹ

רְבִי שְׁמַעוֹן כִּד הָוָה מְטִי לְהָאִי קָרָא, הָוָה כְּבִי, דְּכַתִּיב, (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲרָי יְמִינוֹ. וְכִי אֶפְשָׁר דְּהַשִּׁיב אַחֲרָי יְמִינוֹ. אֶלֶּא בְּנִין דְּאֶקְרִים שְׂמָאלָא לְנַחְתָּא בְּעִלְמָא,

וימינא אשתתארת באתר אחרא.

שֶׁהַקְּדִים הַשָּׁמַאֵל לָרַדְתָּ לְעוֹלָם,
וְהַיְמִין נִשְׁאַרָה בְּמָקוֹם אַחֵר.

יְמִינְךָ ה' נֶאֱדָרִי בַכַּח

(דף נ"ז ע"ב)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב (ישעיה נז)
הַצְדִּיק אָבֵד. וְהָאֵ אֲוִקִימָנָא

יְמִינְךָ ה' נֶאֱדָרִי בַכַּח

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (ישעיה נז)
הַצְדִּיק אָבֵד. וְהָרִי בְּאַרְנוֹ

מְלִי, הַצְדִּיק נֶאֱבֵד לָא (דף נ"ז ע"ב)

אֶת הַדְּבָרִים, לֹא כְּתוּב הַצְדִּיק

כְּתִיב, אֲלֵא הַצְדִּיק אָבֵד. מִכָּל

נֶאֱבֵד, אֲלֵא הַצְדִּיק אָבֵד. מִכָּל

אֵינוֹן אֲנִפִּי מִלְכָּא, לֹא אֲשַׁתְּבַח

אוֹתָם פְּנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא נִמְצָא שְׁאָבֵד

דְּאָבֵד, אֲלֵא צְדִיק. אָבֵד בְּתַרִּי

אֲלֵא צְדִיק. אָבֵד בְּשְׁנֵי צְדָדִים:

סְטָרִי: חַד, דְּלֵא שְׂרָאן בִּיהַ בְּרַכָּאן,

אָחַד - שְׁלֵא שׁוֹרוֹת בּוֹ בְּרֻכּוֹת

כַּד בְּקַדְמִיתָא. וְחַד, דְּאֲתַרְחִיקַת

כְּבַתְחֻלָּה, וְאָחַד - שֶׁהַתְּרַחֲקָה

מִנִּיהַ בַּת זִוְגִיָּה דְּהִיא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל.

מִמְנוּ בַת זִוְגוֹ שְׁהִיא כְּנֻסַת

אֲשַׁתְּבַח, דְּצְדִיק אָבֵד יִתִּיר מִכָּלֵא.

יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא שֶׁהַצְדִּיק אָבֵד

וְלִמְנָא דְּאֲתִי כְּתִיב, (זכריה ט) גִּילִי

יִוֹתֵר מִכָּל, וְלַעֲתִיד לְבֹא כְּתוּב

מָאֵד בַּת צִיּוֹן הֲרִיעִי בַת יְרוּשָׁלַם

(זכריה ט) גִּילִי מָאֵד בַּת צִיּוֹן הֲרִיעִי

הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֵא לָךְ צְדִיק וְנוֹשָׁע

בַּת יְרוּשָׁלַם הִנֵּה מִלְכָּךְ יָבֹא לָךְ

הוּא. צְדִיק וְמוֹשִׁיעַ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא

צְדִיק וְנוֹשָׁע הוּא. אֲלֵא צְדִיק וְנוֹשָׁע

צְדִיק וְנוֹשָׁע הוּא. הוּא נוֹשָׁע וְדָאִי.

לֹא כְּתוּב, אֲלֵא צְדִיק וְנוֹשָׁע הוּא.

וְהָא אֲתַמַּר. (שמות טו) יְמִינְךָ יי'

הוּא נוֹשָׁע וְדָאִי, וְהָרִי זֶה נִתְבָּאֵר.

נֶאֱדָרִי בַכַּח. מֵאִי נֶאֱדָרִי, נֶאֱדָר

יְמִינְךָ ה' נֶאֱדָרִי בַכַּח. מֵהַ זֶה

מִכְּפַעֵי לִיהַ. אֲלֵא, בְּשַׁעֲתָא

נֶאֱדָרִי? הִיָּה צְרִיף לִהְיוֹת נֶאֱדָר!

דְּשְׁמַאֲלָא אֲתִיָּא לְאַזְדַּוּוּנָא בִּימִינָא,

אֲלֵא בְּשַׁעֲתָא

כְּדִין כְּתִיב נֶאֱדָרִי (ס"א בכח, תרי,

אֲזַ כְּתוּב נֶאֱדָרִי, תַרְעֵץ,

וְלַעוֹלָם וְכו') תַרְעֵץ, וְלַעוֹלָם הָכִי הוּא

שְׁנַיִם, וְלַעוֹלָם וְכו') וְלַעוֹלָם זֶה

כְּנִין דְּשְׁמַאֲלָא אֲשַׁתְּבַח בִּימִינָא,

כֶּךָ, מִשׁוּם שְׁשִׁמַּאֲלָא נִמְצָא בִּימִין

וְאֲתַפְלִיל בִּיהַ.

וְנִכְלָל בּוֹ.

יְמִינְךָ ה' תַרְעֵץ אוֹיֵב

יְמִינְךָ ה' תַרְעֵץ אוֹיֵב

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמַה דְּאֲוִקִימָנָא

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ -

כִּף זֶה, שְׁאָדָם נִמְצָא שְׁנַחֲלֵק. מָה
הַטַּעַם? כְּדֵי לְקַבֵּל עִמּוֹ בֵּת זִוְגוֹ
שִׁיעֵשׂוּ גוֹף אֶחָד מִמָּשׁ.
כְּשִׁימִינָךְ, נִמְצָא שְׁנַחֲלֵק. מָה
הַטַּעַם? כְּדֵי לְקַבֵּל עִמּוֹ שְׁמָאֵל.
וְכֵן זֶה הַכֹּל, אֶחָד בְּאֶחָד. וְעַל זֶה
בְּאֶחָד מִכָּה וּמִרְפָּא. זֶהוּ שְׁכָתוּב
יְמִינֶךָ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

וּבְרַב גְּאֻנָּךְ תִּהְרַס קִמְיָךְ - לְבִיאַת גּוֹג וּמַגּוּג

בֵּא רָאָה, שִׁירָה זֹו נִאֲמָרָה עַל
אוֹתוֹ זְמַן וְעַל הַזְּמַן שִׁיבָא
לְעֵתִיד, בְּיָמִים שִׁיתְעוֹרֵר מְלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, שְׁכָתוּב יְמִינֶךָ ה' תִּרְעֵץ
אוֹיֵב. לֹא כָּתַב רְעֻצָּת, אֲלֵא
תִּרְעֵץ. מָה כָּתוּב בְּתַחֲלָה? (אִיכָּה
ב) הַשִּׁיב אַחֲרֵי יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב.
בְּאוֹתוֹ זְמַן הִיא תִּרְעֵץ אוֹיֵב
לְעֵתִיד לְבָא. וְהַכֹּל כֵּן הוּא.
תִּהְרַס קִמְיָךְ - לֹא כָּתוּב הִרְסָתְךָ,
אֲלֵא תִהְרַס. תִּשְׁלַח חֲרוֹנֶךָ יֹאכְלֵמוֹ
כְּקֶשׁ. הַכֹּל לְעֵתִיד לְבָא. יְמִינֶךָ ה'
נִאֲדָרִי בַּכַּח - בְּזְמַן הַזֶּה, בְּעוֹלָם
הַזֶּה. יְמִינֶךָ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב - בְּזְמַן
מְלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. וּבְרַב גְּאֻנָּךְ תִּהְרַס
קִמְיָךְ - לְבִיאַת גּוֹג וּמַגּוּג. תִּשְׁלַח
חֲרוֹנֶךָ יֹאכְלֵמוֹ כְּקֶשׁ - לְתַחֲתֵי
הַמַּתִּים, שְׁכָתוּב (דְּנִיאֵל יב) וְרַבִּים
מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרַיִם יִקְיִצּוּ אֶלֶּה

הַכִּי הוּא, דְּבַר נֶשׁ אֲשֶׁתִּכַּח
דְּאֵתְפִלְגָּ. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין לְקַבֵּלָא
עִמִּיה בֵּת זִוְגִיָּה, דִּיתְעַבְדּוּ חַד גּוֹפָא
מִמָּשׁ. כֵּד יְמִינָךְ, אֲשֶׁתִּכַּח
דְּאֵתְפִלְגָּ. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין לְקַבֵּלָא
עִמִּיה שְׁמָאֵל. וְהַכִּי הוּא בְּלָא, חַד
בְּחַד. וְעַל דָּא, בְּחַד מַחֵי וּמַפְּנֵי, הִדָּא
הוּא דְכַתִּיב יְמִינֶךָ יי' תִּרְעֵץ אוֹיֵב.

וּבְרַב גְּאֻנָּךְ תִּהְרַס קִמְיָךְ - לְבִיאַת גּוֹג וּמַגּוּג

תָּא חֲזִי, שִׁירָתָא דָּא אֲתַמַּר, עַל
הַהוּא זְמַנָּא, וְעַל זְמַנָּא דְּאֵתִי,
בְּיוֹמֵי דִּיתְעַר מְלָכָא מְשִׁיחָא,
דְּכַתִּיב, יְמִינֶךָ יי' תִּרְעֵץ אוֹיֵב,
רְעֻצָּת לָא כְּתִיב, אֲלֵא תִרְעֵץ. מָה
כְּתִיב בְּקִדְמִיתָא, (אִיכָּה א) הַשִּׁיב
אַחֲרֵי יְמִינוֹ מִפְּנֵי אוֹיֵב, כִּהְהוּא
זְמַנָּא, הִיא תִּרְעֵץ אוֹיֵב לְזְמַנָּא
דְּאֵתִי. וְכֵלָא הַכִּי הוּא, תִּהְרַס
קִמְיָךְ, הִרְסָתְךָ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא
תִהְרַס. תִּשְׁלַח חֲרוֹנֶךָ יֹאכְלֵמוֹ
כְּקֶשׁ, בְּלָא לְזְמַנָּא דְּאֵתִי. יְמִינֶךָ יי'
נִאֲדָרִי בַּכַּח, בְּזְמַנָּא דָּא, בְּעוֹלָמָא
דְּיוֹ. יְמִינֶךָ יי' תִּרְעֵץ אוֹיֵב, בְּזְמַנָּא
דְּמְלָכָא מְשִׁיחָא. וּבְרַב גְּאֻנָּךְ
תִּהְרַס קִמְיָךְ, לְבִיאַת גּוֹג וּמַגּוּג.
תִּשְׁלַח חֲרוֹנֶךָ יֹאכְלֵמוֹ כְּקֶשׁ,
לְתַחֲתֵי הַמַּתִּים. דְּכַתִּיב, (דְּנִיאֵל יב)
וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת עֶפְרַיִם יִקְיִצּוּ

לחיי עולם ואלה לחרפות
ולדראון עולם.

אשרי אותם שישארו בעולם

בזה הוא זמנא, אמר רבי שמעון,
אשרי אותם שישארו
בעולם. ומי הם? בא ראה, לא
ישארו בעולם רק אותם מהולים,
שקבלו אות ברית הקדוש,
ונכנסו לברית הקדוש באותם
שני חלקים, כמו שבארנו, והוא
שומר את אותו הברית ולא
מכניסו למקום שלא צריך. אלה
הם ישארו ויכתבו לחיי עולם.

יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו

מנלן? דכתוב (ישעיה ד) והיה
הנשאר בציון והנותר
בירושלם קדוש יאמר לו כל
הכתוב לחיים בירושלם. משמע
הנשאר בציון והנותר בירושלם,
שכל מי שנמול, בשתי הדרגות
הללו נכנס. ואם שומר אותו
ברית פראוי ויזהר בו, עליו כתוב
הנשאר בציון והנותר בירושלם.
אלו ישארו לאותו זמן, ובהם
עתיד הקדוש ברנך הוא לחדש
את העולם ולשמח בהם. על
אותו זמן כתוב, (תהלים קד) יהי

אלה לחיי עולם ואלה לחרפות
ולדראון עולם.

אשרי אותם שישארו בעולם

בה הוא זמנא, אמר רבי שמעון,
וכאין אינון דישתארו
בעלמא, ומאן אינון. תא חזי, לא
ישתאר מבני עלמא, בר אינון
גזירין, דקבילו את קיימא קדישא,
ועאלו בקיימא קדישא, באינון
תרין חולקין, במה דאוקימנא.
והוא נטיר ליה לההוא קיים, ולא
עייליה באתר דלא אצטריה, אלן
אינון דישתארו, ויכתבו לחיי
עלמא.

יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו

מנלן. דכתוב, (ישעיה ד) והיה
הנשאר בציון והנותר
בירושלם קדוש יאמר לו כל
הכתוב לחיים בירושלם. משמע
הנשאר בציון והנותר בירושלם,
דכל מאן דאתגור, באלין תרין
דרגין עאל. ואי נטיר לההוא קיים
בדקא חזי, ויודחר ביה, עליה פתיב
הנשאר בציון והנותר בירושלם.
אלן ישתארו ביה הוא זמנא, ובהו
זמין קודשא בריך הוא לחדתא
עלמא, ולמחדי בהו. על ההוא
זמנא פתיב, (תהלים קד) יהי כבוד ה'

לְעוֹלָם יִשְׁמַח יי' בְּמַעֲשָׂיו.

כְּבוֹד ה' לְעוֹלָם יִשְׁמַח ה'
בְּמַעֲשָׂיו.

לחזות בנעם ה'

לחזות בנעם ה'

ר' חֲתִיָּא הָוָה אָוִיל לְגַבֵּי רַבֵּי אֶלְעָזָר,
אֲשֶׁכְּחִיָּה, דְּהָוָה יְתִיב לְגַבֵּיהּ
דְּרַבֵּי יוֹסִי בְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּיא
חֲמוּי. עַד דְּזָקַף רִישֵׁיהּ, חָמָא לִיהּ
לְרַבֵּי חֲתִיָּא, אָמַר, (ישעיה יט) בַּיּוֹם
הַהוּא יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיָּה
לְמִצְרַיִם וּלְאֲשׁוּר בְּרַכָּה בְּקֶרֶב
הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּרַכּוּ יי' צְבָאוֹת לֵאמֹר
בְּרוּךְ עַמֵּי מִצְרַיִם וּמַעֲשֵׂה יְדֵי אֲשׁוּר
וּנְחַלְתִּי יִשְׂרָאֵל, וְכִי אֲשׁוּר וּמִצְרַיִם
קָרִיבִין אֵינּוּן לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא?
אֱלֹא, עַל גְּלוּתָא דִּי־סִקּוֹן מִמִּצְרַיִם
וּמִאֲשׁוּר אֲתַמַּר, וְאִי אֲתַמַּר עַל
מִצְרַיִם וְעַל אֲשׁוּר, עַל אֵינּוּן חֲסִידֵין
דְּלַהוּן, דְּאֶהְרָרוּ בְּתִיּוּבְתָא,
וְאֲשַׁתְּאָרוּן לְמַפְלַח לְיִשְׂרָאֵל
וּלְמַלְכָּא מְשִׁיחָא, דְּכַתִּיב, (תהלים
עב) וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לוֹ כָּל מַלְכִּים. וְכַתִּיב,
(ישעיה מט) וְהָיוּ מַלְכִּים אוֹמְנִידֵי וְגו'.

אָמַר לִיהּ, מַאי דְּכַתִּיב, (משלי ג)
דְּרַכֵּיהּ דְּרַבֵּי נַעֲם אָמַר לִיהּ בְּמָה
טַפְּשִׁין כּו' בְּנֵי עֲלָמָא, דְּלֹא יַדְעִין
וְלֹא מְשַׁנְיָחִין בְּמַלּוּי דְּאוֹרֵייתָא,
דְּהָא מְלִין דְּאוֹרֵייתָא (נ"א כמה רזין
עלאין אית בהו) אֵינּוּן אֲרַחָא לְמוֹפִי

רַבֵּי חֲתִיָּא הָיָה הוֹלֵךְ לְרַבֵּי
אֶלְעָזָר. מִצָּאוּ שְׁהֵיָה יוֹשֵׁב
אֶצֶל רַבֵּי יוֹסִי בְּרַבֵּי שְׁמַעוֹן בֶּן
לְקוֹנִיָּיא חֲמוּי. עַד שֶׁהָרִים רִאשׁוּ,
רָאָה אֶת רַבֵּי חֲתִיָּא. אָמַר, (ישעיה
יט) בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יִשְׂרָאֵל
שְׁלִישִׁיָּה לְמִצְרַיִם וּלְאֲשׁוּר בְּרַכָּה
בְּקֶרֶב הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּרַכּוּ ה'
צְבָאוֹת לֵאמֹר בְּרוּךְ עַמֵּי מִצְרַיִם
וּמַעֲשֵׂה יְדֵי אֲשׁוּר וּנְחַלְתִּי
יִשְׂרָאֵל. [וכי אשור ומצרים הם
קרובים לקדוש ברוך הוא, אלא,
על הגלות שתעלה ממצרים
ומאשור זה נאמר. ואם נאמר על
מצרים ועל אשור על אותם
חסידים שלהם שחזרו בתשובה
ונשאר לעבד את ישראל ואת
מלך המשיח, שכתוב (תהלים עב)
וישתחוו לו כל מלכים, וכתוב
והיו מלכים אמניך וגו'. אמר לו,
מה זה שכתוב דרכיה דרכי נעם?
אמר לו, כמה טפשים] בְּנֵי
הָעוֹלָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא
מְשַׁנְיָחִים בְּדַבְּרֵי תוֹרָה, שְׁהָרִי
דְּבַרֵּי תוֹרָה (כמה סודות עליונים יש

בהם) הם דרך לזכות באותו נעם ה', שכתוב דרכיה דרכי נתיבותיה שלום. דרכי נעם ודאי. מה זה נעם? כמו שכתוב (תהלים כז) לחזות בנעם ה', והרי פרשנה, משום (כד) שהתורה ודרכיה באים מאותו נעם, ואותן דרכים מפרשות בה, ועל זה דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום.

אמר רבי חייא, שנינו, בשעה שהקדוש ברוך הוא נתן תורה לישראל, יצא אור מאותו נעם, והתעטר בו הקדוש ברוך הוא, ומאותו נעם הבהיקו זיום של כל העולמות, של כל הרקיעים, של כל הכתרים. על אותה שעה כתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'.

ואותה שעה שנבנה המקדש, התעטר הקדוש ברוך הוא באותה עטרה, וישב בכסאו והתעטר בעטרותיו. ומאותו זמן שנחרב בית המקדש, לא התעטר הקדוש ברוך הוא בעטרותיו, ואותו נעם התפסה ונגנז.

אמר רבי אלעזר, בשעה שנכנס משה לתוך הענן, ככתוב

בהוא נעם יי' דכתיב דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום. דרכי נעם ודאי. מאי נעם. כמה דכתיב, (תהלים כז) לחזות בנעם יי', והא אוקמוה, בגין (ג"א כד) דאורייתא, וארחוי, מההוא נעם אתנין, ואינון ארחין פרישין ביה, ועל דא דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום.

דף ג"ח ע"א

אמר רבי חייא, תנינן, בשעתא דקודשא בריך הוא יהב אורייתא לישראל, נפק נהורא מההוא נעם, ואתעטר ביה קודשא בריך הוא, ומההוא נעם אבהיקו זיוון דכלהו עלמין (דף ג"ח ע"א) דכלהו רקיעין, דכלהו כתרין. על ההיא שעתא כתיב, (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה וגו'.

וההיא שעתא דאתבני מקדשא, אתעטר קודשא בריך הוא בההוא עטרה, ויטיב בכרסיה דיליה, ואתעטר בעטרותיה. ומההוא זמנא דאתחרב בי מקדשא, לא אתעטר קודשא בריך הוא בעטרותיה, וההוא נעם אתמטר ואתגנז.

אמר רבי אלעזר, בשעתא דעאל משה בנו עננא, כמה

דְּבַתִּיב, (שמות כד) וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הָעֵנָן,
 כְּאִדָּם שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּמִקְוֵם שֶׁל
 רוּחַ, וּפָגַשׁ בּוֹ מֵלֶאֱךָ גְדוֹל אֶחָד.
 וְשָׁנִינוּ שֶׁשְּׁמוֹ קְמוּא"ל, וְהוּא
 מְמַנֶּה עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר אֲלֶף מְמַנִּים
 שְׁלִיחִים. רָצָה לְהַזְדַּוֵּג בְּמֹשֶׁה.
 פָּתַח מֹשֶׁה פִּיּוֹ בַשְּׂתִימִים עֲשֶׂרָה
 אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ שֶׁלְמַד אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא בְּסִנְהָ, וְהִתְרַחַק מִמֶּנּוּ
 שְׂתִימִים עֲשֶׂרָה אֲלֶף פְּרָסוֹת, וְהָיָה
 מֹשֶׁה הוֹלֵךְ בְּעֵנָן, וְעִינָיו לוֹהֵטוֹת
 כְּגַחְלֵי אֵשׁ.

עַד שֶׁפָּגַשׁ בּוֹ מֵלֶאֱךָ אֶחָד גְּדוֹל
 וְנִכְבָּד מִן הַקְּדָם, וְשָׁנִינוּ
 שֶׁשְּׁמוֹ הִדְרֵנִיא"ל, וְהוּא עֲלִיּוֹן
 עַל כָּל שְׂאֵר הַמְּלֵאכִים אֲלֶף
 וְשָׁשִׁים רְבּוּא פְּרָסוֹת, וְקוֹלוֹ
 הוֹלֵךְ בְּמֵאֲתִים אֲלֶף רְקִיעִים
 שְׁמֻקָּפִים בְּאֵשׁ לְבָנָה. פִּיּוֹן
 שְׂרָאָהוּ מֹשֶׁה, לֹא יָכַל לְדַבֵּר.
 רָצָה לְזַרֵּק אֶת עֲצָמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵנָן.

אֲשֶׁרֵי חֲלָקָה מֹשֶׁה, שֶׁהִתְגַּלָּה לָּךְ מֵה שְׁלֹא
 הִתְגַּלָּה לַמְּלֵאכִים הָעֲלִיּוֹנִים

אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 מֹשֶׁה, וְכִי אָתָּה שֶׁהִרְבִּיתָ
 דְּבָרִים עִמִּי בְּסִנְהָ, שְׂרָצִית לְדַעַת
 אֶת סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא פָחַדְתָּ.

דְּבַתִּיב, (שמות כד) וַיָּבֵא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ
 הָעֵנָן, כִּכְר נֶשֶׁ דְהוּה אֹזִיל בְּאֶתֶר
 דְּרוּחָא. אִיעָרַע בֵּיה חַד (ויקרא ע"ח
 ע"ב) מֵלֶאֱכָא רְבִרְבָא, וְתֵאֲנָא,
 קְמוּא"ל שְׂמִיָּה. וְהוּא מְמַנֶּה עַל
 תְּרִיסַר אֲלִפִּין מְמַנֵּן שְׁלִיחֵן. בְּעָא
 לְאֻזְדוּוּנָא בֵּיה בְּמֹשֶׁה, פָּתַח מֹשֶׁה
 פּוּמִיָּה, (בראשית ט"ז ע"א) בְּתִרִיסַר
 אֲתוּוֹן גְּלִיפִין דְּשֻׁמְא קְדִישָׁא דְאֹלִיפִי
 לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּסִנְהָ,
 וְאִתְרַחַק מִנִּיהָ תְּרִיסַר אֲלִפִּין
 פְּרָסִין, וְהוּה אֹזִיל מֹשֶׁה בְּעֵנָא,
 וְעִינָיו מְלַחְטֵן כְּגוּמְרִין דְּאִשָּׁא.

עַד דְּאִיעָרַע בֵּיה חַד מֵלֶאֱכָא,
 רְבִרְבָא וְיִקְרִיא מִן קְדֻמָּתָה,
 וְתֵאֲנָא הִדְרֵנִיא"ל שְׂמִיָּה, וְהוּא
 עֲלִיָּא עַל שְׂאֵר מֵלֵאכִין, אֲלֶף
 וְשִׁתִּין רְבּוּא פְּרָסִין, וְקָלִיָּה אֹזִיל
 בְּמֵאֲתָן אֲלֶף רְקִיעִין, דְּמִסְתַּחְרָאן
 בְּאִשָּׁא חִיּוּרָא. פִּיּוֹן דְּחֻמָּא לִיָּה
 מֹשֶׁה, לֹא יָכִיל לְמַלְלָא. בְּעָא
 לְמִשְׁדֵּי גְרַמִּיָּה מְנוּ עֵנָא.

אֲשֶׁרֵי חֲלָקָה מֹשֶׁה, שֶׁהִתְגַּלָּה לָּךְ מֵה שְׁלֹא
 הִתְגַּלָּה לַמְּלֵאכִים הָעֲלִיּוֹנִים

אָמַר לִיָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 מֹשֶׁה, וְכִי אָנֹתָ הוּא
 דְאִסְגִּית מְלִין עִמִּי בְּסִנְהָ, דְּבַעִית
 לְמַנְדַּע רוּא דְשֻׁמְא קְדִישָׁא, וְלֹא

וְעַכְשָׁו אֶתָּה פּוֹחַד מֵאֶחָד
 מְשֻׁמְשֵׁי? כִּיּוֹן שְׁשָׁמַע מִשָּׂה אֶת
 קוֹל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּחִזֵּק.
 פֶּתַח פִּיּו בְּשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם
 אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן. כִּיּוֹן
 שְׁשָׁמַע הַדְּרַנְיָא לְ אֶת אוֹתִיּוֹת
 הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ מִפִּי מִשָּׂה, הִזְדַּעְזַע.
 קָרַב אֵלָיו וְאָמַר לוֹ: אֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ,
 מִשָּׂה, שֶׁהִתְגַּלָּה לְךָ מֵה שְׁלֵא
 הַתְּגַלָּה לְמַלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים.

בְּשַׁעָה שְׁמַגִּיעַ הַכְּתוּר הַזֶּה לְרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ,
 הוּא מְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל

וְהָיָה אוֹיֵל עֲמִיה, עַד דְּמַטּוּ
 לְאֵשׁ חֲזָקָה שֶׁל מְלֶאךָ
 אֶחָד שְׁשָׁמוּ סְנַדְלָפוֹן. וְשָׁנִינוּ,
 סְנַדְלָפוֹן עֲלִיּוֹן הוּא עַל שְׁאָר
 חֲבָרֵי חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנָה, וְהוּא
 עוֹמֵד אַחַר הַפְּרָגוּד שֶׁל רְבוּנוּ,
 וְקוֹשֵׁר לוֹ כְּתָרִים מִבְּקֻשׁוֹתֵיהֶם
 שֶׁל הַתְּפִלָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
 וּבְשַׁעָה שְׁמַגִּיעַ הַכְּתוּר הַזֶּה
 לְרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, הוּא
 מְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֹל
 הַחֲלִלוֹת וְהַהֲמוֹנִים מְזַדְּעָזְעִים,
 וְנוֹהֲמִים וְאוֹמְרִים: בְּרוּךְ כְּבוֹד
 ה' מִמְּקוֹם בֵּית שְׁכִינָתוֹ.

אָמַר לוֹ הַדְּרַנְיָא לְמִשָּׂה, מִשָּׂה,
 אֵינֶנִּי יְכוֹל לְלַכֵּת עִמָּךְ,

דְּחַלְתָּ. וְהִשְׁתָּא אֶת דְּחִיל מִחַד
 מְשֻׁמְשֵׁי. כִּיּוֹן דְּשָׁמַע מִשָּׂה קְלִיָּה
 דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֶתְתַּקַּת. פֶּתַח
 פּוּמִיָּה, בְּע"ב אֶתְוּוֹן דְּשָׁמַע עֲלָאָה,
 כִּיּוֹן דְּשָׁמַע הַדְּרַנְיָא לְ אֶתְוּוֹן
 דְּשָׁמַע קְדִישָׁא, מִפּוּמִיָּה דְּמִשָּׂה,
 אוֹדְעָזַע. קָרִיב לְגַבִּיָּה, אָמַר לִיָּה,
 וְכָאָה חוֹלְקָךְ מִשָּׂה, דְּאֶתְגַּלִּי לָךְ,
 מֵה דְלָא אֶתְגַּלִּי לְמַלְאָכֵי עֲלָאֵי.

בְּשַׁעָה שְׁמַגִּיעַ הַכְּתוּר הַזֶּה לְרֹאשׁ הַמֶּלֶךְ
 הַקְּדוֹשׁ, הוּא מְקַבֵּל אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל

וְהָיָה אוֹיֵל עֲמִיה, עַד דְּמַטּוּ
 לְאֵשׁ תְּקִיפָא, דְּחַד
 מְלֶאכָא דִּי שְׁמִיָּה סְנַדְלָפוֹן.
 וְתֵאנָא, סְנַדְלָפוֹן עֲלָאָה הוּא עַל
 שְׁאָר חֲבָרֵי, חֲמֵשׁ מֵאָה שָׁנִין.
 וְהוּא קָאִים בְּתַר פְּרָגוּדָא דְּמֵאֲרִיָּה,
 וְקוֹשֵׁר לִיָּה בְּתָרִין, מִבְּקֻשׁוֹתֵיהוֹן
 (בראשית קס"ז ע"ב) דְּצִלוֹתָא
 דְּיִשְׂרָאֵל. וּבְשַׁעָתָא דְּמַטּוּ הָאֵי
 בְּתַר לְרִישֵׁיה דְּמְלֶאכָא קְדִישָׁא,
 הוּא מְקַבֵּל צִלוֹתֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל.
 וְכָלֵהוּ חֲיִילוֹן וְאֶכְלוּסִין מְזַדְּעָזְעִין,
 וְנוֹהֲמִין וְאוֹמְרִין, בְּרִיךְ יְקָרָא דִּיָּי
 מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינָתֵיה.

אָמַר לִיָּה הַדְּרַנְיָא לְמִשָּׂה, מִשָּׂה,
 לִיָּת אֵנָא יְכוֹל לְמַהֵךְ עִמָּךְ,

שלא תשרף אותי האש החזקה
 של סנדלפון. באותה שעה
 הזדעזע משה, עד שהחזיק
 הקדוש ברוך הוא במשה,
 והושיבו לפניו ולמד אותו תורה.
 וכסה את משה באותו אור וזיו
 של אותו נעם, והיו פניו של
 משה מאירים בכל אותם
 הרקיעים, וכל חיל השמים היו
 מזדעזעים לפניו בשעה שהיה
 מוריד תורה.

משה הרבה בתפלות ובקשות לפני הקדוש
 ברוך הוא

בין שחטאו ישראל למטה, נטל
 הקדוש ברוך הוא (ממשה)
 אלף חלקים מאותו זיו. באותה
 שעה רצו מלאכים עליונים, וכל
 אותם המונים, לשרף את משה
 בשעה שאמר לו הקדוש ברוך
 הוא (שמות לב) לך רד פי שחת
 עמך. הזדעזע משה ולא יכל
 לדבר, עד שהרבה בתפלות
 ובקשות לפני הקדוש ברוך הוא.

פני משה מבהיקים

אמר לו הקדוש ברוך הוא,
 משה, החזק בכסאי! עד
 שגער הקדוש ברוך הוא בכל
 אותם המונים ובכל אותם חילות,

דלא יוקיד לי אשא תקיפא
 דסנדלפון. ביה שעתא אודעזע
 משה, עד דאתקיף ביה קודשא
 בריך הוא במשה, ואותביה קמיה,
 ואוליף ליה אורייתא. וקפא ליה
 למשה, בתהוא נהורא וזיוא דההוא
 נעם, והוון אנפוי דמשה נחירין בכל
 אינון רקיעין. וכל חילא דשמאי
 הוון מזדעזעין קמיה, בשעתא דהוה
 נחית באורייתא.

משה הרבה בתפלות ובקשות לפני הקדוש
 ברוך הוא

בין דחבו ישראל לתתא, נטל
 קודשא בריך הוא (נ"א)
 אלף חולקין מההוא זיוא.
 ביה שעתא, בעו מלאכין עלאין,
 וכל אינון אכלוסין, לאוקדא
 למשה, בשעתא דאמר ליה
 קודשא בריך הוא (שמות לב) לך רד
 פי שחת עמך. אודעזע משה, ולא
 יביל למללא, עד דאסגי בצלותין
 ובעותין קמי קודשא בריך הוא.

פני משה מבהיקים

אמר ליה קודשא בריך הוא,
 משה, אתקיף בכורסייא
 דילי, עד דגער קודשא בריך הוא
 בכל אינון אכלוסין, בכל אינון

וְהַחֲזִיק מִשֶּׁה בְּשָׁנֵי לִוְחֹת
 הָאֲבָנִים, וְהוֹרִיד אוֹתָם לְמִטָּה,
 וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי כא) עֵיר גְּבוּרִים
 עָלָה חָכֶם וַיּוֹרֵד עִז מִבְּטָחָה.
 וּמֵאוֹתוֹ זִיו שֶׁנִּשְׁאַר בּוֹ, הָיוּ פָּנֵי
 מִשֶּׁה מִבְּהִיקִים. וּמָה בְּאוֹתוֹ
 שֶׁנִּשְׁאַר בּוֹ לֹא הָיוּ יְכוּלִים
 לְהִסְתַּכֵּל בְּפָנָיו - בְּאוֹתוֹ שֶׁהִסְתַּלַּק
 מִמֶּנּוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

חֲיִילִין, וְאַתְקוּף מִשֶּׁה בְּתַרְיִן לִוְחִין
 דְּאֲבָנִין, וְאַחִית לֹון לְתַתָּא. וְדָא
 הוּא דְבַתִּיב, (משלי כא) עֵיר גְּבוּרִים
 עָלָה חָכֶם וַיּוֹרֵד עִז מִבְּטָחָה.
 וּמַה הוּא זִיו דְּאַשְׁתָּאר בֵּיהּ, הוּוּ
 מִבְּהִיקִין אֲנָפוּי דְּמִשֶּׁה. וּמָה בְּהֵאֵי
 דְּאַשְׁתָּאר בֵּיהּ לֹא הָוֵי יְכַלִּין
 לְאַסְתַּבְּלָא בְּאַנְפּוּי, בְּהֵהוּא
 דְּאַסְתַּלַּק מִיַּנְיָה עַל אַחַת כַּמָּה
 וְכַמָּה.

כל זמן שישראל מתעסקים בתורה, הימין
 מתחזק

כל זמן שישראל מתעסקים בתורה, הימין
 מתחזק

רַבִּי חֲזִיא אָמַר, יְמִינְךָ הִ'
 נְאֻדְרִי בְּכַח - זֹו הַתּוֹרָה.
 וְעַל זֶה יְמִינְךָ הִ' תִּרְעֵץ אוֹיֵב.
 שְׂאִין דְּבַר בְּעוֹלָם שִׁישְׁבַר כַּחַם
 שֶׁל עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת פָּרַט לְשַׁעָה שִׁישְׁרָאֵל
 מִתְּעַסְקִים בַּתּוֹרָה. שְׁכָל זְמַן
 שִׁישְׁרָאֵל מִתְּעַסְקִים בַּתּוֹרָה,
 הַיַּמִּין מִתְּחַזֵּק, וְנִשְׁבַּר כַּחַ וְתִקְרָף
 שֶׁל עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת. וְלִכֵּן הַתּוֹרָה נִקְרָאת
 עַז, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים כט) הִ'
 עַז לְעַמּוֹ יִתֵּן.

ר' חזיא אמר, ימינך ה' נאודרי
 בכח, דא אודריתא. ועל דא,
 ימינך ה' תרעץ אויב. דלית מלה
 בעלמא דיתבר חיליהון דעמין
 עובדי כוכבים ומזלות, בר
 בשעתא דישראל מתעסקין
 באוריתא. דכל זמן דישראל
 מתעסקין באוריתא, ימינא
 אתתקף, ואתבר חילא ותוקפא
 דעובדי עבודת כוכבים ומזלות.
 ובגניי כד אוריתא אקרית עז,
 כמה דאת אמר (תהלים כט) ה' עז
 לעמו יתן.

ובשעה שישראל לא מתעסקים
 בתורה - מתחזק
 השמאל, ומתחזק כח של עמים

ובשעתא דישראל לא מתעסקין
 באוריתא שמאלא
 אתתקף, ואתתקף חיליהון דעובדי

עובדי כוכבים ומזלות,
 ושולטים עליהם, וגוזרים
 עליהם גזרות שלא יכולים
 לעמד בהם, ועל זה הגלו בני
 ישראל והתפזרו בין העמים.

הקל קול יעקב

זהו זה שכתוב, על מה אבדה
 הארץ וגו', ויאמר ה' על
 עזבם את תורת. שהרי כל זמן
 שישראל ישתדלו בתורה, נשבר
 כח ותקפם של עובדי עבודה
 זרה, זהו שכתוב 'מינך ה'
 תרעץ אויב. אמר רבי אלעזר,
 ודאי כך הוא, שכל זמן שקולם
 של ישראל נשמע בבתי כנסיות
 ובבתי מדרשות וכו', כמו
 ששנינו (בראשית כז) הקל קול
 יעקב. ואם לא, אז הידים ידי
 עשו, והרי בארנו. וברב גאונך
 תהרס קמך. רבי חזקיה פתח
 ואמר, (תהלים י) למה ה' תעמד
 ברחוק תעלים לעתות בצרה.
 בשעה שחטאי העולם גורמים,
 הקדוש ברוך הוא עולה
 למעלה למעלה, ובני אדם
 צווחים ומורידים דמעות ואין
 מי שישגיח עליהם. מה
 הטעם? משום שהוא עולה

עבודת כוכבים ומזלות, ושלטין
 עליהם, וגזרין עליהם גזרין, ולא
 יכלין למיקם בהו. ועל דא
 אתגליאו בני ישראל, ואתפדרו
 ביני עממיא.

הקל קול יעקב

(דף נ"ח ע"ב)

דהא הוא דכתיב (דף נ"ח ע"ב)
 (ירמיה ט) על מה אבדה
 הארץ וגו', ויאמר יי' על עזבם את
 תורת. דהא כל זמנא דישראל
 ישתדלון באורייתא, אתבר חילא
 ותוקפא דכל עובדי עבודה זרה,
 הדא הוא דכתיב 'מינך יי' תרעץ
 אויב. אמר רבי אלעזר, ודאי הכי
 הוא, דכל זמנא דקליהון דישראל,
 אשתמע בבתי כנסיות ובבתי
 מדרשות וכו', כמה דתנינא
 (בראשית כז) הקול קול יעקב, ואי
 לאו הידים ידי עשו, והא אוקימנא.
 (שמות טו) וברב גאונך תהרום קמך.
 ר' חזקיה פתח ואמר, (תהלים י) למה
 יי' תעמוד ברחוק תעלים לעתות
 בצרה, כשעתא דחובי עלמא גרמו,
 קודשא בריך הוא סליק לעילא
 לעילא, ובני נשא צווחין ונחתין
 דמעין, ולית מאן דישגח עליהו.
 מאי טעמא. בגין דאיהו סליק
 לעילא לעילא, ותשובה אתמנע

לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, וְנִמְנַעַת מֵהֶם
תְּשׁוּבָה, וְאִז כָּתוּב וּכְרַב גְּאוּנָה
תְּהָרֵס קָמִיךְ.

עֲתִידִים הֵם שְׁבַעִים שָׁרֵי צְבָאוֹת לַעֲשׂוֹת קָרֵב
עַל יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקִּדְּשׁ, וְלֶאֱחֹז עֲצוֹת עַל
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, פְּסוּק זֶה,
בְּשַׁעַה שְׁמַתְלֵבֶשׁ הַקִּדּוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּגֵאוּהַ עַל הָעַמִּים
שִׁיתְכַנְסוּ עָלָיו, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (שם
ב) וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל ה' וְעַל
מְשִׁיחוֹ. וְלִמְדֵנוּ, עֲתִידִים הֵם
שְׁבַעִים שָׁרֵי צְבָאוֹת מְכַל עֶבֶר
(עַמִּים) לְהִתְכַנֵּס בְּאוֹתוֹ זְמַן
בְּהַמּוֹנִים מְכַל הָעוֹלָם, וְלַעֲשׂוֹת
קָרֵב עַל יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקִּדְּשׁ,
וְלֶאֱחֹז עֲצוֹת עַל הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא. וּמָה אוֹמְרִים? נַעֲמֵד עַל
הַפְּטָרוֹן בְּהִתְחַלָּה, וְאַחַר כֵּן עַל
עֲמוֹ וְעַל הַיְכָלֹו.

עֲתִיד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַחֵק עֲלֵיהֶם, וַיִּשְׁמֵד
אוֹתָם מִן הָעוֹלָם

אִז עֲתִיד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְצַחֵק עֲלֵיהֶם, שְׁכָתוּב יוֹשֵׁב
בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק ה' יִלְעַג לָמוֹ.
בְּאוֹתוֹ זְמַן יִלְבֵּשׁ הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא גְּאוּהַ עֲלֵיהֶם, וַיִּשְׁמֵד אוֹתָם
מִן הָעוֹלָם, כְּכָתוּב (זכריה יד) וְזֹאת
תְּהִיָּה הַמַּגִּפָּה אֲשֶׁר יִגַּף ה' אֶת כָּל

מִנְיֵיהֶם, כְּדִין כְּתִיב, וּכְרַב גְּאוּנָה
תְּהָרוֹס קָמִיךְ.

עֲתִידִים הֵם שְׁבַעִים שָׁרֵי צְבָאוֹת לַעֲשׂוֹת קָרֵב
עַל יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקִּדְּשׁ, וְלֶאֱחֹז עֲצוֹת עַל
הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

ר' יִצְחָק אָמַר, הַאי קָרָא, בְּשַׁעַתָּא
דְּאִתְלַבֵּשׁ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
גְּאוּתָא, עַל עַמְמֵיָא דִּיתְכַנְשׁוּן
עָלֵיהּ, כְּמָה דְכְּתִיב, (תהלים ב)
וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל יי' וְעַל
מְשִׁיחוֹ. וְתֵאנָא זְמִינֵן אֵינּוּן שְׁבַעִין
קַסְטוּרִין מְכַל עִיבְרָ, (נ"א עמין)
לְאִתְכַנְשָׁא בְּהָהוּא זְמַנָּא
בְּאוּכְלוּסִין דְכָל עַלְמָא, וְלִמְעַבְד
קָרְבָא עַל יְרוּשָׁלַם קְרִתָא קְדִישָׁא,
וְלֹאֲתִירָא עֵיטוּן עָלֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא. וּמַאי אִמְרִי, נוֹקִים עַל
פְּטָרוֹנָא בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַר עַל
עַמִּיהּ, וְעַל הַיְכָלֵיהּ.

עֲתִיד הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַחֵק עֲלֵיהֶם, וַיִּשְׁמֵד
אוֹתָם מִן הָעוֹלָם

כְּדִין זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְחֵיבָא עֲלֵיהֶוּ. דְכְּתִיב,
(תהלים ב) יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק יי'
יִלְעַג לָמוֹ. בְּהָהוּא זְמַנָּא יִלְבֵּשׁ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְּאוּוֹתָא עֲלֵיהֶוּ,
וַיִּשְׁעִינּוּן מִן עַלְמָא, כְּמָה דְכְּתִיב,
(זכריה יד) וְזֹאת תְּהִיָּה הַמַּגִּפָּה אֲשֶׁר

הַעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ עַל יְרוּשָׁלַם
הֵמָּה בְּשָׂרוֹ וְהוּא עֵמֶד עַל רַגְלָיו.

עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְיֹת אֶת כָּל אוֹתָם
הַמַּלְכִים שֶׁהֲצִיקוּ לְיִשְׂרָאֵל

רַבִּי אֲבָא אָמַר מִשְׁמוֹ שֶׁל רַב
יִיסָא סָבָא, וְכֵן אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַחְיֹת אֶת כָּל אוֹתָם הַמַּלְכִים
שֶׁהֲצִיקוּ לְיִשְׂרָאֵל וְלִירוּשָׁלַם,
אֶת אַנְדְּרִיאָנוֹס, לְלוֹפִינוֹס,
וְנְבוֹכַדְנֶצַּר, וְלִסְנַחְרִיב, וְלִכְל
שָׂאֵר מַלְכֵי הָעַמִּים שֶׁהֲחָרִיבוּ
בֵּיתוֹ, וְלֵהַשְׁלִיט אוֹתָם כְּבַתְחִלָּה,
וְיִתְכַנְּסוּ עִמָּהֶם שָׂאֵר הָעַמִּים.
וְעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֹעַ
מֵהֶם בְּגִלּוּי סָבִיב יְרוּשָׁלַם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וְזֹאת תְּהִיָּה הַמַּגְפָּה אֲשֶׁר
יִגַּף ה' אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ
עַל יְרוּשָׁלַם. אֲשֶׁר יִצְבְּאוּ לֹא
כְּתוֹב, אֲלֵא אֲשֶׁר צָבְאוּ. אִזְ כְּתוֹב
וְכָרַב גְּאוּנְדָּה תִּהְרַס קִמְיָה. וְזֶה
לְזִמְן שְׂיָבֵא הַמְּשִׁיחַ כְּתוֹב,
וְשִׁירָה זֹו הִיא שִׁירַת הָעוֹלָמִים.
וְכָרוּחַ אֲפִיָּד נַעְרָמוּ מִים - בְּאוֹתוֹ
זִמְן. וּמִשׁוּם כֵּן יֵשׁ בְּאוֹתוֹ זִמְן,
וְלְזִמְנוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְלְזִמְן
גּוֹג וּמָגוּג. נִצְבּוּ כְּמוֹ נֶד - לְזִמְן

יִגַּף יי' אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ
עַל יְרוּשָׁלַם הֵמָּה בְּשָׂרוֹ וְהוּא עֵמֶד
עַל רַגְלָיו.

עֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחְיֹת אֶת כָּל אוֹתָם
הַמַּלְכִים שֶׁהֲצִיקוּ לְיִשְׂרָאֵל

רַבִּי אֲבָא אָמַר מִשְׁמִיָּה דְרַב יִיסָא
סָבָא, וְהַכִּי אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
זְמַן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲיָא
לְכָל אֵינּוֹן מַלְכִין, דְּעָקוּ לְיִשְׂרָאֵל
וְלִירוּשָׁלַם, לְאַנְדְּרִיאָנוֹס,
לְלוֹפִינוֹס, וְנְבוֹכַדְנֶצַּר, וְלִסְנַחְרִיב,
וְלִכְל שָׂאֵר מַלְכֵי עַמִּין, דְּחָרִיבוּ
בֵּיתָהּ, וְלִשְׁלִטָּאָה לִזְן בְּקַדְמִיתָא,
וְיִתְכַנְּשׁוּן עִמָּהוֹן שָׂאֵר עַמִּין, וְזְמַן
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְּפָרְעָא
מְנִיָּהוּ בְּאַתְנָלְיָא, סַחְרֵי יְרוּשָׁלַם.
הַדָּא הוּא דְכְּתִיב, וְזֹאת תְּהִיָּה
הַמַּגְפָּה אֲשֶׁר יִגַּף יי' אֶת כָּל הָעַמִּים
אֲשֶׁר צָבְאוּ עַל יְרוּשָׁלַם. אֲשֶׁר
יִצְבְּאוּ לֹא כְּתִיב, אֲלֵא אֲשֶׁר צָבְאוּ.
בְּרִין כְּתִיב, וְכָרַב גְּאוּנְדָּה תִּהְרַס
קִמְיָה, וְדָא לְזִמְנָא דְאַתָּא מְשִׁיחָא,
כְּתִיב, וְשִׁירַתָּא דָּא שִׁירַתָּא דְעוֹלָמִין
הִיא. (שמות טו) וְכָרוּחַ אֲפִיָּד נַעְרָמוּ
מִים, בְּהִהוּא זְמַנָּא. וּבְגִין כֵּן אִית
בְּתַהוּא זְמַנָּא, וְלְזִמְנָא דְמֶלֶךְ
מְשִׁיחָא, וְלְזִמְנָא דְגּוֹג וּמָגוּג. נִצְבּוּ
כְּמוֹ נֶד, לְזִמְנָא דְעִלְמָא דְאַתָּה,

שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהִיא חֲדוּת כָּל
הָעוֹלָמוֹת. אָמַר אוֹיֵב אֲרֻדָּף אֲשִׁיג
אֲחַלֵּק שָׁלֵל. אָמַר אוֹיֵב - זֶה אוֹתוֹ
מִמֶּנָּה גָדוֹל עַל הַמְצָרִים, בְּשַׁעֲה
שֶׁנִּתֵּן לוֹ שֶׁלֹּטוֹן עַל יִשְׂרָאֵל,
חָשַׁב שִׁישְׁמִיד אוֹתָם תַּחַת
שֶׁלֹּטוֹנוֹ, אֲלֵא שֶׁזָכַר הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת הָרִי הָעוֹלָם שֶׁהָיוּ
מְגַנְיִים עֲלֵיהֶם. וְאֵל תֹּאמַר זֶה
לְבַדּוֹ, אֲלֵא כָּל אוֹתָם גְּדוֹלִים
שֶׁמְמַנִּים עַל עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
וּמְזֻלוֹת. וְכִשְׁנִתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת
וְשֶׁלֹּטוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, כָּלֵם רוֹצִים
לְהַשְׁמִיד אֶת יִשְׂרָאֵל תַּחֲתֵיהֶם.

וְעַל זֶה, אוֹתָם עַמִּים שֶׁתַּחַת
אוֹתָם הַשְּׁלִיטִים הַמְמַנִּים,
כָּלֵם גּוֹזְרִים גּוֹזְרוֹת לְהַשְׁמִיד
אוֹתָם, אֲלֵא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
זוֹכֵר אֶת הָרִי הָעוֹלָם, וּמִגֵּן
עֲלֵיהֶם. וְכִשְׁרָאָה אֶת זֶה מִשָּׁה,
הִתְחִיל לְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וְאָמַר, מִי כְמוֹכָה בָּאֵלִים ה'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עֵץ גְּדוֹל אֶחָד
עָלִיּוֹן וְחֹזֵק, בּוֹ נִזְוָנוּ
עָלִיּוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים, וְהוּא מִתְחַם
בְּשָׁנִים עֶשֶׂר תַּחֲוּמִים, הִתְחַזַּק
בְּאַרְבָּעָה צַדֵּי הָעוֹלָם
שֶׁהִסְתַּוְּכָבוּ (שֶׁהִתְחַבְּרוּ) בְּמִקּוּמָם.

דְּאִיְהוּ חֲדוּתָא דְּכָל עֲלָמִין. (שְׁמוֹת
טו) אָמַר אוֹיֵב אֲרֻדָּף אֲשִׁיג אֲחַלֵּק
שָׁלֵל. אָמַר אוֹיֵב, דָּא הוּא מְמַנָּא
רַבְרַבָּא עַל מְצָרַי, בְּשַׁעֲתָא
דְּאִתְיַהֵיב לֵיהּ שֶׁלֹּטְנוֹתָא עַל
יִשְׂרָאֵל, חָשִׁיב דִּישִׁיַצִּינוּן תַּחֲתֵ
שֶׁלֹּטְנִיהּ. אֲלֵא דְדַבְרֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא טוּרֵי עֲלָמָא, דִּתְהוּ מְגִינִין
עֲלֵיהוּ. וְלֵא תִימָא דָּא בְּלַחֲדוּי,
אֲלֵא כָּל אִינוּן רַבְרַבִּין דְּמִמְנָן עַל
כָּל עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת בּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת,
וְכַד אִתְיַהֵיב לְהוּ רְשׁוּתָא
וְשֶׁלֹּטְנוֹתָא עַל יִשְׂרָאֵל, כְּלָהוּ בְּעָאן
דִּישִׁיַצוֹן יִשְׂרָאֵל תַּחֲתֵיהוּ.

וְעַל דָּא, אִינוּן עַמִּין דִּתַּחֲתֵ
שׁוֹלְטְנִיהוּן דְּאִינוּן מְמַנָּן,
כְּלָהוּ גּוֹזְרִין גּוֹזְרִין לְשִׁיַצָּה לֹוּן,
אֲלֵא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְכַר טוּרֵי
עֲלָמָא, וְאִנִּין עֲלֵיהוּ. וְכַד חָמָא
מִשָּׁה דָּא, שָׂרָא לְשַׁבְחָא לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְאָמַר מִי כְמוֹכָה בָּאֵלִים
י'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אִילָנָא חַד
רַבְרַבָּא עֲלָהָה, תְּקִיפָא,
בֵּיהּ אִתְּוָנוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין. וְהוּא
אִתְחַם בְּתַרִּיסַר תַּחֲוּמִין, אִתְתַּקַּף
בְּאַרְבַּע סַטְרֵי עֲלָמָא, דְּאִסְתַּחֲרָאן
(נ"א דִּאתְחַבְּרוּן) בְּדוֹכְתֵיהוּ. שְׁבַעֲיָן

שְׁבָעִים עֲנָפִים עוֹלִים בְּתוֹכוֹ
וְנִזְנָנִים מִמֶּנּוּ, בְּעֵקֶר שְׁרָשָׁיו
יוֹנְקִים הֵם סְבִיבוֹ, וְאוֹתָם
הָעֲנָפִים שְׁנַמְצָאִים בְּעֵץ.

שְׁבָעִים פְּרִים שֶׁל חַג הַסְּכוּת, לְתַת שְׁלוֹם
לְשִׁבְעִים עֲנָפִים שְׁבִתוֹף הָעֵץ
כְּשִׁמְנֵיעַ שְׁלֹטוֹנוֹ שֶׁל כָּל עֲנָף
וְעֲנָף, כָּלֵם רוֹצִים
לְהִשְׁמִיד אֶת כָּל גּוֹף הָעֵץ שֶׁהוּא
עֵקֶר שֶׁל כָּל הָעֲנָפִים, אוֹתוֹ
שֶׁשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם, וְיִשְׂרָאֵל אֲחֻזִּים
בּוֹ. כְּשִׁמְגִיעַ עֲלֵיהֶם לְהִשְׁלִטוֹן
שֶׁל אוֹתוֹ גּוֹף הָעֵץ, הַחֶלֶק שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, הוּא רוֹצֵה לְשַׁמֵּר אוֹתָם
וְלְתַת שְׁלוֹם בְּכֻלָּם, וְעַל זֶה
שְׁבָעִים פְּרִים שֶׁל חַג הַסְּכוּת,
לְתַת שְׁלוֹם לְשִׁבְעִים עֲנָפִים
שְׁבִתוֹף הָעֵץ.

מי כמכה נאדר בקדש

וְעַל זֶה מִי כְּמוֹכָה בְּאֵלִים ה'. [מה
זֶה בְּאֵלִים, הָעֵץ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאמַר (ישעיה א) כִּי יִבְשׁוּ מְאִילִים
אֲשֶׁר חִמְדַּתְּם. שְׁאוֹתוֹ עֵץ שֶׁהָיוּ
עוֹבְדִים לְדַפּוֹס אַחַד שֶׁהָיָה חֲקוֹק
בְּתוֹכוֹ, וְנִקְרָא אֵילִים עֵץ] מִי
כְּמוֹכָה שְׁיַעֲשֶׂה כְּמַעֲשֵׂיךָ וְיִרְחַם
עַל הַכֹּל. מִי כְּמוֹכָה בְּכֹל אוֹתוֹ
סְבִיב הָעֵץ, שְׁאֵף עַל גֵּב שֶׁהוּא

עֲנָפִין סְלִקִין בְּגוּיָה, וְאִתְּזָנוּ מִנִּיה,
בְּעֵקֶר שְׁרָשׁוּי יִנְקִין אִינוֹן סַחְרָנִיה,
וְאִינוֹן עֲנָפִין דְּמִשְׁתַּבְּחִין בְּאִילָנָא.

שְׁבָעִים פְּרִים שֶׁל חַג הַסְּכוּת, לְתַת שְׁלוֹם
לְשִׁבְעִים עֲנָפִים שְׁבִתוֹף הָעֵץ (דף נ"ט ע"א)
כִּד מְטִי עֲדָן שְׁלִטְנִיה דְּכָל עֲנָפָא
וְעֲנָפָא, כְּלָהוּ בְּעָאן לְשִׁינְצָאָה
כְּלָא גּוּפָא דְּאִילָנָא, דְּאִיהוּ עֵקֶרָא
דְּכָלֵהוּ עֲנָפִין, הֵהוּא דְּשִׁלִּיט
עֲלֵיָהוּ, וְיִשְׂרָאֵל אֲחִידָן בִּיה. כִּד
מְטָא עֲלֵיָהוּ שְׁלִטְנוּתָא דְּהֵהוּא (דף
נ"ט ע"א) גּוּפָא דְּאִילָנָא, חוֹלְקָא
דְּיִשְׂרָאֵל. כְּעִי לְנִמְרָא לֹזֵן, וְלְמִיָּהֵב
שְׁלָמָא בְּכָלֵהוּ. וְעַל דָּא שְׁבָעִים פְּרִי
הָחַג, לְמִיָּהֵב שְׁלָמָא לְשִׁבְעִין עֲנָפִין
דְּבָגוּ אִילָנָא.

מי כמכה נאדר בקדש

וְעַל דָּא מִי כְּמוֹכָה בְּאֵלִים יי'.
[מִאֵי בְּאֵלִים. אִילָנָא. כְּמָה
דָּאת אֲמַרוּ, (ישעיה א) כִּי יִבְשׁוּ
מְאִילִים אֲשֶׁר חִמְדַּתְּם. דֵּהוּא
אִילָנָא, דֵּהוּוּ פִלְחִין לְחַד דְּפּוֹסָא,
דְּמַחְקִין בְּגוּיָה. וְאִקְרִי אֵלִים
אִילָנָא] מִי כְּמוֹכָה דִּיעֲבִיד בְּעוֹבְדֵיךָ
וְיִרְחַם עַל כָּלֵהוּ. מִי כְּמוֹכָה בְּכֹל
הֵהוּא סַחְרָנִיה דְּאִילָנָא דְּאֵף עַל גֵּב

שולט - שומר את הכל, שומר את כל השאר, ולא רוצה לעשות עמהם כליון. מי כמכה נאדר בקדש - באותו כח עליון שנקרא קדש, נאדר בקדש ממש, ונקרא כח ה' נעם ה', והרי בארנו את הדברים. מי כמכה באלם ה'. רבי יוסי פתח, (קהלת א) ראיתי את כל המעשים אשר נעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח. שלמה המלך שהתעלה בחכמה יתרה על כל בני העולם, איך אמר שכל המעשים הם הבל ורעות רוח? יכול אף מעשה הצדקה? והרי כתוב (ישעיה לב) והיה מעשה הצדקה שלום? אלא הרי פשוטה, כתוב כל המעשים אשר נעשו תחת השמש. שונה מעשה הצדקה, שהוא למעלה מן השמש.

והנה הכל הבל ורעות רוח, מה זה אומר? אם תאמר הכל הבל כמו שבארנו, שהוא בסוד החכמה, כמו שנאמר הבל הבלים אמר קהלת. ואותם הבלים קיום של העולם שלמעלה ושלמטה. מה תאמר בזה שכתוב פאן הכל הבל

דאיהו שלמא, נטיר לבלא, נטיר לבל שאר, ולא בעיא למעבד עמהון נטירא. מי כמכה נאדר בקדש, ביהוה חילא עלאה דאקרי קדש. נאדר בקדש ממש, ואקרי כח ה' נעם ה', והא אוקימנא מילי. (שמות טו) מי כמכה באלים ה'. ר' יוסי פתח (קהלת א) ראיתי את כל המעשים אשר נעשו תחת השמש והנה הכל הבל ורעות רוח. שלמה מלכא, דאסתלק בחכמתא יתירא על כל בני עלמא, היך אמר דכל עובדין הבל ורעות רוח. יכול אף מעשה הצדקה, והא כתיב (ישעיה לב) והיה מעשה הצדקה שלום. אלא הא אוקמוה, כל המעשים אשר נעשו תחת השמש כתיב. שאני מעשה הצדקה, דאיהו לעילא מן שמשא.

והנה הכל הבל ורעות רוח, מאי קא מיירי. אי תימא הכל הבל כמה דאוקימנא, דאיהו ברוא דחכמתא, כמה דאת אמר הבל הבלים אמר קהלת, ואינון הבלים קיומא דעלמא דלעילא ותתא. מאי תימא כהאי, דכתיב הכא, הכל

וּרְעוֹת רוּחַ? [וְהִרִי דָבָר זֶה תַּחַת
הַשֶּׁמֶשׁ כְּתוּב].

אין לך הבל שאין לו קול

אֵלֶּא כִּף פְּרִשׁוּיָה וְכִף הוּא. בֵּא
רָאָה, בְּשַׁעֲה שְׁהַמַּעֲשִׂים
מְכַשְּׂרִים לְמַטָּה וְאָדָם מְשַׁתְּדֵל
בְּעִבּוּדַת הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ - מֵאוֹתוֹ
דְּבָר שְׁעוֹשָׂה, נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ הֶבֶל
לְמַעְלָה, וְאִין לָךְ הֶבֶל שְׂאִין לוֹ
קוֹל שְׁעוֹלָה וּמַתְעַטֵּר לְמַעְלָה,
וְנַעֲשֶׂה סְנַגּוֹר לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

וְכָל אוֹתָם מַעֲשִׂים שְׁמַשְׁתְּדֵל
בְּהֵם הָאָדָם שְׂאִינִם עִבּוּדַת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - מֵאוֹתוֹ דְּבָר
שְׁעוֹשָׂה, נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ הֶבֶל,
וְהוֹלֵךְ וּמְשׁוֹטֵט בְּעוֹלָם.
וּכְשִׁיּוֹצֵאת נִשְׁמַת הָאָדָם, אוֹתוֹ
הֶבֶל מְגַלְגֵּל אוֹתוֹ בְּעוֹלָם כְּאֶבֶן
בְּכִף הַקְּלַע, כְּכַתוּב (שְׁמוּאֵל א כה)
וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ
כִּף הַקְּלַע.

זרעו לכם לצדקה

מֵהוּ יִקְלַעְנָה? אוֹתוֹ הֶבֶל
שְׁמַגְלֵגֵל אוֹתוֹ סְבִיבוֹ
בְּעוֹלָם, וְאִז כָּל הַדְּבָרִים שְׁנַעֲשִׂים
[וְאוֹתָם שֶׁתַּחַת הַשָּׁמַיִם] שְׂאִינִם
עִבּוּדַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, נַעֲשֶׂה

הֶבֶל וּרְעוֹת רוּחַ. (וְהֵא מִלְתָּא דָא
תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כְּתִיב)

אין לך הבל שאין לו קול

אֵלֶּא חֲכִי אוּקְמוּיָה, וְהֲכִי הוּא. תָּא
חֲוִי, בְּשַׁעֲתָא דְּעוּבְדִין
מִתְבַּשְּׂרִין לְתַתָּא, וְכִר נָשׁ אֲשַׁתְּדֵל
בְּפוֹלְחָנָא דְּמִלְכָא קְדִישָׁא, הֵהוּא
מֶלֶךְ דְּעִבְדִי, הֶבֶל אֲתַעְבִּיד מִיְנִיָּה
לְעִילָא. וְלִית לָךְ הֶבֶל, דְּלִית לִיָּה
קָלָא, דְּסָלִיק וְאֲתַעְטֵר לְעִילָא,
וְאֲתַעְבִּיד סְנַיְגּוֹרָא קָמִי קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא.

וְכָל אִינּוֹן עוּבְדִין דְּאֲשַׁתְּדֵל בְּהוּ
כִּר נָשׁ, דְּלָאוּ אִינּוֹן פּוֹלְחָנָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵהוּא מֶלֶךְ
דְּעִבְדִי, הֶבֶל יִתַּעְבִּיד מִיְנִיָּה, וְאוּלָּא
וְשִׁאֲמַת בְּעִלְמָא. וְכִר נַפְקַת
נִשְׁמַתִּיָּה דְּבָר נָשׁ, הֵהוּא הֶבֶל
מְגַלְגֵּלָא לִיָּה בְּעִלְמָא, כְּאֶבֶן
בְּקוּסְפִיתָא, כְּמָה דְּכְתִיב, (שְׁמוּאֵל א
כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אוּיְבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ
כִּף הַקְּלַע.

זרעו לכם לצדקה

מֵאִי יִקְלַעְנָה. הֵהוּא הֶבֶל דְּמְגַלְגֵּל
לִיָּה סַחְרֵינִיָּה בְּעִלְמָא, כְּדִין
כָּל מַלְיָן דְּמַתְעַבְדִין (וְאִינּוֹן דַּתַּחַת
שְׁמַשׁ) דְּלָאוּ אִינּוֹן פּוֹלְחָנָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֶבֶל יִתַּעְבִּיד

מִהֶם הֶבֶל, שֶׁהוּא שְׁבוּרוֹן רוּחַ,
 שְׁמִשְׁבֵּר אֶת הָרוּחַ שְׁעוּלָה
 וְיורֶדֶת וּמִתְגַּלְגֶּלֶת בְּעוֹלָם. זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ. אֲבָל
 אוֹתוֹ דָּבָר שֶׁהוּא עֲבוּדֶת רְבוּנוֹ,
 זֶה עוּלָה [נִקְרָא] מֵעַל לְשִׁמְשׁ,
 וְנַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ הֶבֶל קָדוֹשׁ, וְזֶהוּ
 הַזֶּרַע שֶׁזֶרַע הָאָדָם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם,
 וּמָה שָׁמוֹ? צְדָקָה, שְׁכָתוֹב (הוֹשֵׁעַ
 י) זָרְעוּ לָכֶם לְצְדָקָה.

זֶה מָה שֶׁמְנַהֵיג אֶת הָאָדָם,
 כְּשֶׁתִּצָּא מִמֶּנּוּ נִשְׁמָתוֹ,
 וְעוּלָה לָהּ לְמָקוֹם שֶׁל כְּבוֹד
 שְׁלֹמֵעָלָה נִמְצָא לְהַצָּרֵר בְּצִרּוֹר
 הַחַיִּים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה נח)
 וְהִלֵּךְ לְפָנָיִךְ צְדָקָךְ, כְּדִי לְהַנְהִיג
 אוֹתְךָ, לְהַעֲלוֹת אוֹתְךָ [מִמָּקוֹם]
 לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא כְּבוֹד ה', שְׁכָתוֹב
 כְּבוֹד ה' יֵאֲסֹפֶךָ.

כָּל אוֹתָן נִשְׁמוֹת שְׁאוֹתוֹ הֶבֶל
 קָדוֹשׁ מְנַהֵיג אוֹתָן, אוֹתוֹ
 שֶׁנִּקְרָא כְּבוֹד ה' כּוֹנֵס אוֹתָן
 לְתוֹכוֹ וְנִצְרָרוֹת בּוֹ. [זֶהוּ שְׁכָתוֹב
 כְּבוֹד ה' יֵאֲסֹפֶךָ] וְזֶה נִקְרָא נַחַת
 רוּחַ. אֲבָל הָאֲחֵר נִקְרָא רַעוּת
 רוּחַ. אֲשֶׁרִי הַצְּדִיקִים שְׁכָל
 מַעֲשֵׂיהֶם מֵעַל לְשִׁמְשׁ, וְזוֹרְעִים
 זֶרַע שֶׁל צְדָקָה לְזִכּוֹת אוֹתָם

מִנִּייהוּ, אִיהוּ תְּכִירָא דְרוּחָא,
 דְּמִתְבַּר לְרוּחָא דְסְלִיק וְנַחִית
 וּמִתְגַּלְגֶּל בְּעוֹלָמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב
 הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ. אֲבָל הֵהוּא מִלָּה
 דְּאִיהִי פּוֹלְחָנָא דְמַרְיָה דָּא סְלִיק
 (אִקְרִי) לְעִילָא מִן שְׁמִשָּׁא, וְאִתְעַבִּיד
 מִנִּיהּ הֶבֶל קָדִישָׁא, וְדָא הוּא זְרַעָא
 דְזֶרַע בֵּר נִשׁ בְּהַהוּא עוֹלָמָא, וּמָה
 שְׁמִיָּה. צְדָקָה. דְכְּתִיב, (הוֹשֵׁעַ י) זָרְעוּ
 לָכֶם לְצְדָקָה.

הָאִי מְדַבֵּר לִיהּ לְבַר נִשׁ, בֵּר
 תִּיפּוּק נִשְׁמָתִיהּ מִנִּיָּה,
 וְסִלְקָא לָהּ בְּאִתְרָא דְכְּבוֹד דְלְעִילָא
 אֲשֶׁתְּבַח לְאִתְצִרָא בְּצִרּוֹרָא דְחַיִּי,
 הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה כח) וְהִלֵּךְ
 לְפָנָיִךְ צְדָקָה בְּגִין לְדַבְּרָא לָהּ,
 לְסִלְקָא לָהּ, (מִן אֲחֵר) לְאִתְרֵי דְאִקְרִי
 כְּבוֹד יי'. דְכְּתִיב, (ישעיה כח) כְּבוֹד
 יי' יֵאֲסֹפֶךָ.

כָּל אֵינּוֹן נִשְׁמָתִין, דְּהַהוּא הֶבֶל
 קָדִישָׁא מְדַבֵּר לָהּ, הַהוּא
 דְאִקְרִי כְּבוֹד יי', כְּנִישׁ לִזֵּן בְּנִיָּה,
 וְאִתְצִרִין בֵּיהּ. (הַדָּא הוּא דְכְּתִיב כְּבוֹד
 ה' יֵאֲסֹפֶךָ) וְדָא אִקְרִי נִיָּהָא דְרוּחָא.
 אֲבָל אֲחֵרָא וְרַעוּת רוּחַ אִקְרִי.
 וְכַאֲזִי אֵינּוֹן צְדִיקִיָּא, דְכָל
 עוֹבְדֵיהוֹן לְעִילָא מִן שְׁמִשָּׁא וְזַרְעִין
 זְרַעָא דְצְדָקָה, לְמוֹפִי לִזֵּן לְעוֹלָמָא

לְעוֹלָם הַבָּא, וְעַל זֶה כָּתוּב
(מלאכי ג) וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאֵי שְׁמִי
שְׁמֹשׁ צְדָקָה.

בצדקה תכונני

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בֵּא רְאֵה,
בַּתְּחִלָּה כְּשֶׁנִּבְנְהָ בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ לַמֶּטֶה, לֹא נִבְנְהָ אֶלָּא
בְּדִין וְרִגְז, כְּכָתוּב (ירמיה לב) כִּי עַל
אִפִּי וְעַל חֲמַתִּי וּגְו', מִשּׁוּם
שְׁכַמְקוּם הַדִּין שְׁרוּי. לְעֵתִיד לְבֹא
עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַנוֹת
אוֹתוֹ וְלִהְתַּקֵּינוּ בְּדַרְגָּה אַחֶרֶת
עַל־יוֹנָה שְׁנִקְרֵאת צְדָקָה, שְׁכַתוּב
(ישעיה נד) בְּצְדָקָה תִּכּוֹנְנִי. מִשּׁוּם
כֶּךָ יִתְקַיֵּם [בר], וְשָׁמוּ מִמֶּשׁ יִקְרָא
צְדָק. מִנֵּיִן לָנוּ? שְׁכַתוּב (ירמיה כג)
וְזֶה שָׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוּ ה' צְדָקְנוּ.
נְטִית יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. הֲרִי
נֹאמַר שֶׁהֲרַמְתָּ יְמִינְךָ. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, הֲרִי הִתְעוֹרְרוּ בּוֹ הַחֲבָרִים,
שְׁכַפְאֲשֶׁר הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא אֶת הַמְצָרִים מִתַּחַת לַמַּיִם,
אָמַר לְאֶרֶץ: כִּנְסִי אוֹתָם לְתוֹכְךָ.
וְלֹא רָצְתָה. עַד שֶׁהוֹשִׁיט הַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא אֶת יְמִינוֹ כִּנְגֻדָּה
וְהִשְׁבִּיעַ אוֹתָהּ, אִזּוֹ בִּלְעָה אוֹתָם
הָאֲדָמָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב תִּבְלַעְמוּ
אֶרֶץ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נְטִית

דְּאֵתִי, וְעַל דָּא כְּתִיב (מלאכי ג)
וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאֵי שְׁמִי שְׁמֹשׁ
צְדָקָה.

בצדקה תכונני

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חוּי,
בְּקִדְמִיתָא כִּד אֲתַבְּנִי בִּי
מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, לֹא אֲתַבְּנִי אֶלָּא
בְּדִינָא וְרוּגְזָא, כְּמָה דְכְּתִיב, (ירמיה
לב) כִּי עַל אִפִּי וְעַל חֲמַתִּי וּגְו' בְּגִין
דְּבִאֲתֵר דְּדִינָא שְׁרִיא. לְזִמְנָא דְּאֵתִי,
זְמִין קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְמַכְּנִי לִיה,
וְלֹאֲתַקְנָא לִיה בְּדַרְגָּא אַחֶרָא עַלְמָה
דְּאֶקְרִי צְדָקָה, דְכְּתִיב, (ישעיה נד)
בְּצְדָקָה תִּכּוֹנְנִי. בְּגִין כִּד אֲתַקְנִים,
(ביה) וְשָׁמִיָּה (דף נ"ט ע"ב) מִמֶּשׁ צְדָק
יִתְקַרֵּי. מְנַלְן. דְכְּתִיב, (ירמיה כג) וְזֶה
שָׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוּ יי' צְדָקְנוּ. (שמות
טו) נְטִית יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. הָא
אֲתַמַּר, אֲרִימַת יְמִינְךָ. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק, הָא אֲתַעְרוּ בֵּיה חֲבָרִיָּא,
דְּכִד אִפִּיק קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא
לְמַעְרָאֵי מִתִּין מִתַּחַת מִיָּא, אָמַר
לְאֶרְעָא, כְּנִישׁ לִזֵּן בְּגוּוּדָה, וְלֹא
כְּעֵאתָ, עַד דְּאוּשִׁיט קוּדְשָׁא בְּרוּךְ
הוּא יְמִינָא לְקַבְּלָהּ, וְאוּמִי לָהּ, כְּדִין
כְּלַעְתִּינוּ אֶרְעָא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב
תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. אָמַר ר' אֶלְעָזָר,
נְטִית יְמִינְךָ: לְאֶפְרָשָׁא לָהּ

יְמִינֶךָ - לְהַפְרִידָהּ מִן הַשְּׂמָאל, וְאֵז נַעֲשֶׂה בָּהֶם דִּין. נַחֲתַתְּ בַּחֲסֻדְךָ עִם זֶה גְּאֻלַּתְּ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים מד) כִּי יְמִינֶךָ וּזְרוּעֶךָ וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רְצִיתָם. כִּי יְמִינֶךָ - זֶה גְּדוּלָה. נִהְלַתְּ בַּעֲזָךָ - זֶה שְׁכָתוּב וּזְרוּעֶךָ, זֶה גְבוּרָה. אֵל נוֹה קִדְשֶׁךָ - זֶה שְׁכָתוּב וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רְצִיתָם, זֶה צְדִיק. וְכֻלָּם נִמְצְאִים בְּכָתוּב. תִּפְלַעְלֵיהֶם אֵימָתָה וּפְחַד. אֵימָתָה? אֵימָה הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה אֵימָתָה, שְׁהָרִי אֵין לָךְ אוֹת אוֹ מְלָה אַחַת בַּתּוֹרָה שְׁאֵין בָּהּ סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים? מַה זֶה אֵימָתָה? אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, כְּלוֹמַר יִרְאֵת הַשְּׂכִינָה.

כל מי שנמול... נקרא צדיק

כְּמוֹ זֶה תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נַחֲלַתְךָ וְגו'. תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֲמוּ? תִּבְיָאִם וְתִטְעִם הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה תִּבְאֵמוּ? אֵלֶּא רִיחַ הַקֹּדֶשׁ אוֹמְרַת עַל אוֹתוֹ הַדּוֹר הָאֲחֵרוֹן שְׂמַל יְהוֹשֻׁעַ וְהַתְּגִלָּה בָּהֶם גְּלוּי שֶׁל הָרָשָׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁל שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂאֵלָה אַחֲזוּזִים בּוֹ, וְאֵלָה רְאוּיִים לְרִשְׁתָּ אֵת הָאָרֶץ, כְּכָתוּב (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלָם

מִשְׂמָאלָא וּבְדִין אֲתַעֲבִיד בְּהוּ דִּינָא. (שמות טו) נַחֲתַתְּ בַּחֲסֻדְךָ עִם זֶה גְּאֻלַּתְּ, כְּמוֹ דְכַתִּיב, (תהלים מה) כִּי יְמִינֶךָ וּזְרוּעֶךָ וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רְצִיתָם. כִּי יְמִינֶךָ: דָּא גְּדוּלָה. נִהְלַתְּ בַּעֲזָךָ, דָּא דְכַתִּיב וּזְרוּעֶךָ, דָּא גְבוּרָה. אֵל נוֹה קִדְשֶׁךָ, דָּא דְכַתִּיב, וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רְצִיתָם, דָּא צְדִיק. וְכֻלְהוּ מִשְׂתַּבְּחִי בְּקִרְא. (שמות טו) תִּפְּוֹל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וּפְחַד. אֵימָתָה, אֵימָה מִבְּעֵי לִיָּה, מַאי אֵימָתָה. דְּהָא לִית לָךְ אֵת אוֹ מְלָה חֲדָא בְּאוֹרֵייתָא, דְּלֹא אֵית בָּהּ רוּזִין עֲלֵאִין. מַאי אֵימָתָה. אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, כְּלוֹמַר דְּחִילוֹ דְּשְׂכִינָתָא.

כל מי שנמול... נקרא צדיק

בְּהָאֵי גְּוֹנָא, (שמות טו) תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נַחֲלַתְךָ וְגו', תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֲמוּ, תִּבְיָאִם וְתִטְעִם מִבְּעֵי לִיָּה, מַאי תִּבְאֵמוּ. אֵלֶּא רוּחָא דְּקוּדְשָׁא אָמַר, עַל אֵינּוֹן דְּרָא בַּתְּרָאָה, דְּנִזְרַי יְהוֹשֻׁעַ, וְאֲתַנְגְּלִיא בְּהוּ גְּלוּיָא דְּרִשִׁימָא קְדִישָׁא דְּשִׁמְיָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֵלִין אַחֲדָן בִּיה בּוֹ, וְאֵלִין אַתְחֻזִּיאוּ לְמִירַת אַרְעָא. כְּמוֹ דְכַתִּיב, (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ

צדיקים לעולם יירשו ארץ.
שכל מי שנמול והתגלה בו
רשם הקדוש ושומר אותו,
נקרא צדיק. משום כך, לעולם
יירשו ארץ.

אין לך דבר בתורה או אות קטנה בתורה שאין
בה סודות עליונים וטעמים קדושים
ועל זה תבאמו, ו' יתרה. תבאמו
לאותם האחוזים בו'
(תפארת). ותטעמו, כנאמר נצר
מטעי ידי להתפאר.
לאותם שאחוזים בו', ולאותם
אחרונים התעורר הדבר. ואין לך
דבר בתורה או אות קטנה בתורה
שאין בה סודות עליונים וטעמים
קדושים. אשרי חלקם של
היודעים בהם.

מצוה לבנות בית מקדש למטה כמו בית
המקדש שלמעלה

מצוה לבנות בית מקדש למטה
כמו בית המקדש
שלמעלה, כמו שנאמר מִכֹּן
לשבתך פעלת ה'. שצריך לבנות
בית מקדש למטה ולהתפלל
בתוכו תפלה בכל יום, לעבוד
את הקדוש ברוך הוא, שהרי
תפלה נקראת עבודה.

ואותו בית הכנסת צריך
לבנותו ביפי רב

ארץ. דכל מאן דאתגזר, ואתגליא
ביה רשימא קדישא, ונטיר ליה,
אקרי צדיק, בגין, כך, לעולם
יירשו ארץ.

אין לך דבר בתורה או אות קטנה בתורה שאין
בה סודות עליונים וטעמים קדושים

ועל דא תבאמו, ו' יתרה,
תביאמו לאינון דאחידן בו'.
ותטעמו כמה דאת אמר נצר מטעי
מטעי ידי להתפאר. לאינון
דאחידן בו', ולאינון בתרא, אתער
מלה. ולית לך מלה באורייתא, או
את ועירא באורייתא, דלית פה
רוזן עלאין, וטעמין קדישין, ופאה
חולקיהון דידעין בהו.

מצוה לבנות בית מקדש למטה כמו בית
המקדש שלמעלה (רעיא מהימנא)

פקודא למבני מקדשא לתתא,
בגוונא דבי מקדשא
דלעילא, כמה דאת אמר, מכון
לשבתך פעלת יי'. דאצטריך למבני
בי מקדשא לתתא, ולצלוא בגויה
צלותא בכל יומא, למפלח ליה
לקודשא בריך הוא, דתא צלותא
אקרי עבודה.

וההוא בי בגשתא, אצטריך
למבני ליה בשפירו

ולתקנו בכל התקונים, שהרי
בית הכנסת שלמטה עומד כנגד
בית הכנסת שלמעלה.

בית המקדש למטה הוא עומד כמו בית
המקדש שלמעלה

בית המקדש למטה הוא עומד
כמו בית המקדש
שלמעלה, שעומד זה כנגד זה.
ואותו בית מקדש, כל תקוניו וכל
עבודותיו וכל אותם כלים
ושמשים, כלם הם כמו
שלמעלה. המשכן שעשה משה
במדבר, הכל היה כמו שלמעלה.

בית המקדש שונה שלמה
המלך, הוא בית מנוחה
כדגמא עליונה בכל אותם
תקונים, להיות בתקון שלמעלה
בית מנוחה וירשה. כך בית
הכנסת צריך בכל תקוני היפי,
להיות כדגמא עליונה, להיות
בית תפלה, לתקן תקונים
בתפלה, כמו שבארנה.

ואותו בית מקדש שיהיו בו
חלונות, שכתוב (דניאל ו)
חלונות פתוחים. כמו שלמעלה.
ועל זה (שיר ב) משגיח מן
החלונות מציץ מן החרכים. ואם

סגיא, ולא תקנא ליה בכל תקוניו,
דהא בי כנשתא דלתתא, קיימא
לקבל בי כנשתא דלעילא.

בית המקדש למטה הוא עומד כמו בית
המקדש שלמעלה

בית המקדש לתתא, איהו קאים
כגוונא דבית המקדש
דלעילא, דקאים דא לקבל דא.
והוא בי מקדשא, כל תקוניו, וכל
פולחניו, וכל אינון מאניו,
ושמשינו, בלהו אינון כגוונא
דלעילא. משכנא דקא עבד משה
במדברא, בלא הוה כגוונא
דלעילא.

בי מקדשא דבנא שלמה מלכא,
הוא בי נייחא כגוונא עלאה,
בכל אינון תקוניו, למחוי בתקונא
דלעילא, בי נייחא ואחסנתא. הכי
בי כנשתא, אצטריך בכל תקוני
שפירו, למחוי כגוונא עלאה,
למחוי בית צלותא, לאתקנא
תקוניו בצלותא, כמה דאוקמוה.

והוא בי מקדשא דליהו ביה
(רנ"א ע"א) חלונות,

דבתיב, (דניאלו) ובון פתיחן.
כגוונא דלעילא, ועל דא (שיר
השירים ב) משגיח מן החלונות מציץ

תאמר, אֶפְלוּ בַשְּׁדָה, כְּדֵי שְׁהָרוּחַ
תִּהְיֶה עוֹלָה? לֹא כֶּן, שְׁהָרִי אָנוּ
צְרִיכִים בֵּית, וְאֵין לְהַמְצֵא בֵּית
לְמִטָּה כְּמוֹ בֵּית עֲלִיּוֹן, לְהוֹרִיד
דִּיּוֹר עֲלִיּוֹן לְדִיּוֹר תַּחְתּוֹן.

והולך ובוקע רקיעים

וְעוֹד, שְׁאוֹתָה תִּפְלָה וְאוֹתָה רוּחַ
צְרִיכִים לְעֵלוֹת וּלְצֵאוֹת
מִתּוֹךְ מְצוּקָה בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָה כְּנֶגֶד
יְרוּשָׁלַיִם. וְעַל זֶה כְּתוּב מִן הַמְצַר
קָרָאתִי יְהוָה. שְׁצַרְיָךְ מְקוֹם דְּחוּק
בְּצָרָה לְשַׁלַּח בְּתוֹכוֹ אוֹתָה רוּחַ
שֶׁלֹא יִסְטָה יְמִינָה אוֹ שְׁמֵאלָהּ.
וּבַשְּׁדָה לֹא יִכּוֹל הַקּוֹל לְשַׁלַּח
אוֹתוֹ כֶּן, שְׁהָרִי כְּמוֹ זֶה קוֹל
הַשּׁוֹפָר נִדְחָה הַחוּצָה בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָה
מִתּוֹךְ מְקוֹם דְּחוּק, וְהוֹלֵךְ וּבוֹקֵעַ
רְקִיעִים, וְעוֹלָה בְּעֲלִיָּה לְעוֹרֵר
רוּחַ שְׁלִמְעֵלָה.

וְאֵם תֹּאמֶר, הֲרִי כְּתוּב (כּוֹרָשִׁית כּד)
וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בַּשְּׁדָה?
שׁוֹנֵה יִצְחָק, שְׁדָכְר אַחַר הָיָה בּוֹ
מָה שֶׁלֹא הָיָה בְּכָל הָעוֹלָם. וְעוֹד,
שְׁפָסוּק זֶה לֹא לָזֶה הוּא בָּא,
שׁוֹדָאֵי בַשְּׁדָה לֹא הָיָה מִתְפַּלֵּל,
וְהֲרִי בְּאַרְנוֹ. (ע"כ רעיא מהימנא)

מִן הַחֲרָבִים. וְאִי תִימָא אֶפִּילוּ
בְּחַקְלָא, בְּנִין דְּרוּחָא לְחַוֵּי סְלִיק.
לֹא הֵכֵי, דְּהָא אָנּוּ צְרִיכִין בֵּית
וּלְיָבֵא. לֹא שְׁתַּבְּחָא בֵּית לְתַתָּא,
בְּנוּנָא דְּבֵית עֲלָתָה, לְנַחְתָּא דִּיּוֹרָא
עֲלָתָה לְדִיּוֹרָא תַתָּא.

והולך ובוקע רקיעים

וְתוֹ דְּהָהוּא צְלוֹתָא, וְהָהוּא רוּחָא,
אֶצְטְרִיךְ לְסַלְקָא, וּלְנַפְקָא
מִגּוֹ עֲאִקוּ, בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָה, לְקַבֵּל
יְרוּשָׁלַם. (דף ס' ע"א) וְעַל דָּא בְּתִיב,
(תהלים קיח) מִן הַמְצַר קָרָאתִי יְהוָה,
דְּאֶצְטְרִיךְ אַתְרַ דְּחוּק בְּעֲאִקוּ,
לְשַׁדְרָא בְּנוּיָה הָהוּא רוּחָא, דְּלֹא
יִסְטִי לְיְמִינָא וְלְשְׁמֵאלָא. וּבְחַקְלָא
לֹא יִכּוֹל קָלָא לְשַׁדְרָא לִיהֵ הֵכֵי,
דְּהָא בְּנוּנָא דָּא קָלָא דְשׁוֹפֵר,
אֶתְדַחֲיָא לְבַר בְּאַרְחַ מִיִּשְׂרָה, מִגּוֹ
אַתְרַ דְּחוּק, וְאִזִּיל וּבוֹקֵעַ רְקִיעִין,
וּסְלִיק בְּסַלְקוּ, לְאַתְעָרָא רוּחָא
לְעִילָא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (כּוֹרָשִׁית כּד)
וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בַּשְּׁדָה.
שְׁאֵנִי יִצְחָק, דְּמִלָּה אַחֲרָא הוּא
בֵּיה, מָה דְּלֹא הוּא בְּכָל עֲלָמָא. וְתוֹ
דְּהָא קָרָא לֹא לְהֵכֵי אֲתָא, דְּוִדָּאֵי
בַשְּׁדָה אַחַר לֹא הוּא מְצַלִּי וְהָא
אֲזִקְמָנָא. (ע"כ רעיא מהימנא).

נבנתה בעשרים ושתים אותיות קדושות

תנאי אמר רבי אבא, וכאן
חולקיהו, דאינון דופאן
למיטר שירתא דא בהאי עלמא,
דופאן למיטר לה בעלמא דאתי.
ושירתא דא, אתפני בעשרין ותריין
אתוון קדישן גליפן, ובעשר אמירו,
וכלא אתרשים בשמא קדישא,
וכלא שלימותא דשמא קדישא,
והא אתערנא מלי.

אמר רבי שמעון, פההיא שעתא
דהוון קיימין ישראל על ימא,
והוון אמרי שירתא, אתגלי קודשא
ברוך הוא עליהו, וכל רתיבוי
וחילוי, בגין דינדעון למלפיהו,
דעבד לון כל אינון נסין וגבוראן,
וכל חד וחד ידע ואסתפל, מה דלא
ידעו ואסתכלו שאר נביאי עלמא.

ויח הקדש בפי כל אחד ואחד

דאי תימא דלא ידעין ולא אדבקו
חכמתא עלאה, מן שירתא
דא תחמי, דבלהו בחכמתא
אסתכלו, וידעו מלין ואמרו. דאי
לאו חכי, איך אמרו בלהו מלין
אחרין, דלא סטו אלין מאלין, ומה
דאמר דא, אמר דא, ולא אקדים

נבנתה בעשרים ושתים אותיות קדושות

שנינו, אמר רבי אבא, אשרי
חלקם של אותם
שזכאים לומר שירה זו בעולם
הזה, שזכאים לאמרה לעולם
הבא. ושירה זו נבנתה בעשרים
ושתים אותיות קדושות
חקוקות ובעשר אמירות, והכל
נרשם בשם הקדוש, והכל
שלמות של השם הקדוש, והרי
עוררנו הדברים.

אמר רבי שמעון, באותה שעה
שהיו עומדים ישראל על
הים ואומרים שירה, התגלה
הקדוש ברוך הוא עליהם, וכל
מרכבותיו וחילותיו, כדי שיכירו
את מלכם שעשה להם כל אותם
נסים וגבורות, וכל אחד ואחד
ידע והתבונן מה שלא ידעו
והתבוננו שאר נביאי העולם.

ויח הקדש בפי כל אחד ואחד

שאם תאמר שלא ידעו ולא
הביקו השיגו חכמה
העליונה - מן השירה הזו תראה
שכלם הסתכלו בחכמה וידעו
דברים ואמרו. שאם לא כך, איך
אמרו כלם מלים אחידות שלא
סטו אלה מאלה, ומה שאמר זה

- אָמַר זֶה, וְלֹא הִקְדִּים מְלֶה זֹו
לְמֶלֶה זֹו, אֲלֵא כֻלָּם בְּמִשְׁקָל
אֶחָד, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּפִי כָל אֶחָד
וְאֶחָד, וְכָל הַדְּבָרִים נִאֲמָרוּ כְּאֵלוֹ
יֵצְאוּ מִפֶּה אֶחָד? אֲלֵא וְדַאי כֻלָּם
בְּחֻכְמָה הָעֲלִיּוֹנָה הַסֹּתְכָלוֹ, וַיִּדְעוּ
דְּבָרִים עֲלִיּוֹנִים, וְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ בְּפִי
כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁבַמְעֵי אָמֵם הָיוּ
כֻלָּם כְּאֶחָד אוֹמְרִים
שִׁירָה, וְהָיוּ כֻלָּם רוֹאִים מֶה שֶׁלֹּא
רָאָה יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיאַי, וְעַל כֵּן הָיוּ
כֻלָּם מְסֻתְכָלִים כְּאֵלוֹ רוֹאִים עֵינַי
בְּעֵינַי. וְכִשְׁסִימוּ הַדְּבָרִים, כֻּלָּם
מְבַשְׂמִים בְּנִפְשָׁם וְתַאֲבִים לְרֹאוֹת
וְלִהְסֻתְכָל, וְלֹא הָיוּ רוֹצִים לְנִסְעַ
מִשָּׁם מֵרַב הַשְּׁתוֹקְקוֹת.

זיו כבודו של המלך הקדוש

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אָמַר מֹשֶׁה
לְקַדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּנִיךָ לֹא רוֹצִים לְנִסְעַ מִן הַיָּם
מֵרַב הַשְּׁתוֹקְקוֹת לְהַסֹּתְכָל בְּךָ.
מֶה עָשָׂה הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא?
הַסִּתִּיר אֶת כְּבוֹדוֹ הַחוּצָה
לְמַדְבָּר, וְשָׁם הִתְגַּלָּה וְלֹא
הִתְגַּלָּה. אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה
לְיִשְׂרָאֵל: כִּמָּה (פַּעֲמִים לְנִסְעַ מִשָּׁם,
וְלֹא רִצּוּ) פַּעֲמִים אָמַרְתִּי לְנִסְעַ

מְלֶה דָא, לְמֶלֶה דָא, אֲלֵא בְּלַחוּ
בְּשִׁקּוּלָא חֲדָא, וְרוּחָא דְקוֹדֶשׁ
בְּפוּמָא דְכָל חַד וְחַד, וּמְלִין אֲתַמְרוּ
בְּלַחוּ כְּאֵלוֹ נִפְקִין מִפוּמָא חַד. אֲלֵא
וְדַאי כּוּלְהוּ בְּחֻכְמָתָא עֲלֵיָה
אִסְתְּכָלוּ, וַיִּדְעוּ מִלִּין עֲלֵאִין,
וְרוּחָא דְקוֹדֶשׁא בְּפוּם כָּל חַד וְחַד.

וְאֶפְלוּ אֵינּוֹן דְּבַמְעֵי אִמְהוֹן, הָיוּ
אִמְרֵי שִׁירָתָא בְּלַחוּ
בְּחֲדָא, וְהָיוּ חֲמָאן בְּלַחוּ, מֶה דְלֵא
חֲמָא יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָהּ. וְעַל כֵּן הָיוּ
בְּלַחוּ מְסֻתְכָלִי, כְּאֵלוֹ חֲמָאן עֵינַי
בְּעֵינַי. וְכַד סִימּוּ מְלִין, בְּלַחוּ
מִתְבַּסְּמָאן בְּנִפְשֵׁיהוּ, וְתַאֲבוֹן
לְמַחְמֵי וְלֹאִסְתְּכָלָא, וְלֹא הָיוּ בְּעָאן
לְנִטְלָא מִתְמָן, מִסְּנִיאוֹת תִּיאוּבְתָא.

זיו כבודו של המלך הקדוש

בְּהֵיאָ שְׁעָתָא, אָמַר מֹשֶׁה
לְקוֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא,
בְּנִיךָ מִסְּנִיאוֹת תִּיאוּבְתָא
לֹאִסְתְּכָלָא בְּךָ, לֹא בְּעָאן לְנִטְלָא
מִן יָמָא. מֶה עָבַד קוֹדֶשׁא בְּרוּךְ
הוּא, אִסְתִּים יְקָרִיָה לְבַר לְמַדְבָּרָא,
וְתַמָּן אֲתַגְלִי וְלֹא אֲתַגְלִי. אָמַר לוֹן
מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, כִּמָּה (ס"א זְמַנִּין
לְנִטְלָא מִתְמָן, וְלֹא בְּעִי) וְזַמְנִין אִמְיָנָא
לְנִטְלָא מִתְמָן וְלֹא בְּעִיתוֹן עַד דִּי

מָשֶׁם וְלֹא רְצִיתָם? עַד שֶׁהָרָאָה
 לָהֶם זִיו כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא בַּמְדַּבֵּר, וּמִיָּד הָיוּ תְּאֵבִים.
 וְלֹא נָסְעוּ, עַד שֶׁאַחַז בָּהֶם מֹשֶׁה
 וְהָרָאָה לָהֶם זִיו כְּבוֹדוֹ שֶׁל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּמְדַּבֵּר. אָז
 מְרַב תְּשׁוּקָה וְרִצּוֹן לְהִסְתַּכֵּל
 הִסִּיעַ אוֹתָם מֹשֶׁה. זֶהוּ שִׁכְתוּב
 וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף
 וַיֵּצֵאוּ אֶל מִדְבַר שׁוּר. מַה זֶה
 מִדְבַר שׁוּר? מִנְהִיג שֶׁהָיוּ רוֹצִים
 לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, זִיו כְּבוֹדוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ
 הַקְּדוֹשׁ, וְעַל זֶה נִקְרָא מִדְבַר שׁוּר
 - שֵׁם הִסְתַּכְלוּת. וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת
 יָמִים בַּמְדַּבֵּר וְלֹא מָצְאוּ מַיִם.
 וַאֲיֵן מַיִם אֲלֵא תוֹרָה, שְׁנֵאמַר
 (ישעיה נה) הוּי כָּל צָמָא לְכוּ לַמַּיִם.
 אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי מֵאֵן יֵהֵב לָהּ
 כָּאֵן תוֹרָה, וְהָרִי עַד עַכְשָׁו לֹא
 נִתְּנָה לָהֶם תוֹרָה?

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, הֵם יֵצְאוּ
 לַמְדַּבֵּר לְהִסְתַּכֵּל,
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִטַּל זִיו
 כְּבוֹדוֹ מִשָּׁם, וְהֵם הִלְכוּ
 לְהִסְתַּכֵּל [לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא] בּוֹ
 וְלֹא מָצְאוּ אוֹתוֹ. וְלִמְדֵנוּ
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא
 תוֹרָה, וַאֲיֵן מַיִם אֲלֵא תוֹרָה,

אֲחֵזִי לֹזֵן זִינָא יִקְרָא דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בַּמְדַּבֵּרָא, וּמִיָּד הוּוּ
 תְּאֵבִין, וְלֹא נִטְלוּ, עַד דְּאֲחִיד
 בְּהוּ מֹשֶׁה וְאֲחֵמִי לֹזֵן זִינָא יִקְרָא
 דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַּמְדַּבֵּרָא,
 כְּדִין מְסֻנְיָאוֹת תִּיאַוּבְתָּא וְרַעוּתָא
 לְאַסְתַּכְּלָא, אֲנִטְיִיל לֹזֵן מֹשֶׁה, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל
 מִיַּם סוּף וַיֵּצֵאוּ אֶל מִדְבַר שׁוּר. מֵאֵי
 מִדְבַר שׁוּר. מִדְבַרָא, דְּהוּוּ בְּעָאן
 לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, זִינָא יִקְרָא דְמִלְכָא
 קְדִישָׁא, וְעַל דָּא אִקְרִי מִדְבַר שׁוּר:
 אֲסְתַּכְּלוּתָא שָׁם. (שמות טו) וַיִּלְכוּ
 שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמְדַּבֵּר וְלֹא מָצְאוּ
 מַיִם. וַאֲיֵן מַיִם אֲלֵא תוֹרָה, שְׁנֵאמַר
 (ישעיה נה) הוּי כָּל צָמָא לְכוּ לַמַּיִם.
 אָמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי מֵאֵן יֵהֵב לָהּ
 אֲוִרְיָתָא הַכָּא, וְהָא עַד כְּעַן לֹא
 אֲתִיְהִיבַת לֹזֵן אֲוִרְיָתָא.

אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, אֵינּוֹן נִפְקוּ
 לַמְדַּבֵּרָא לְאַסְתַּכְּלָא,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִטַּל זִינָא
 יִקְרָא דִּילִיָּה מִתַּמָּן, וַאֲיֵנּוֹן אָזְלוּ
 לְאַסְתַּכְּלָא (לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא)
 בֵּיהּ, וְלֹא אֲשַׁכְּחוּהוּ. וְאֲוִלִּיפְנָא
 דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תוֹרָה
 אִקְרִי, וַאֲיֵן מַיִם אֲלֵא תוֹרָה,

וְאִין תּוֹרָה אֶלָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים בַּמִּדְבָּר, הַתְגַּלָּה עֲלֵיהֶם רְשׁוּת אַחֲרַת שֶׁל שְׂאֵר הָעַמִּים, אוֹתוֹ שִׁשּׁוּלַט בַּמִּדְבָּר, וּפְגַשׁ בָּהֶם שֵׁם. רְאוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁזֶה לֹא הָיָה אוֹתוֹ זִיו כְּבוֹד מִלְכָם. זֶהוּ שִׁפְתוֹב וַיִּבְאוּ מֵרְתָהּ וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מִיָּם מִמֶּנָּה. מָה הַטַּעַם? כִּי מָרִים הֵם. לֹא הִתְבַּשְׂמָה נַפְשָׁם כְּבַתְחִלָּה. וְלֹא עוֹד, אֶלָּא שֶׁבֶּא לְקַטְרַג עֲלֵיהֶם.

כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה

מָה כְּתוּב? וַיִּצְעַק אֵל ה' וַיֹּרְהוּ ה' עֵץ, וְאִין עֵץ אֶלָּא תּוֹרָה, שִׁכְתוּב (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. וְאִין תּוֹרָה אֶלָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. רַבִּי אַבָּא אָמַר, אִין עֵץ אֶלָּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שִׁכְתוּב (דברים כ) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, עֵץ הַשָּׂדֶה וְדַאי, זֶה עֵץ שָׂדֶה שֶׁל תְּפוּחִים קְדוּשִׁים (מלכות). וּכְשֶׁהַתְּגַלָּה זִיו כְּבוֹד מִלְכָם עֲלֵיהֶם, אָז וַיִּשְׁלַף אֵל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם? שֶׁקְטַגוֹר נַעֲשֶׂה סַנְגוֹר.

וְאִין תּוֹרָה אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד דִּהוּוּ אוּלֵי בַּמִּדְבָּרָא, אַתְגְּלִי עֲלֵיהוּ רְשׁוּתָא אַחֲרָא, דְשְׂאֵר עַמִּין, הֵהוּא דְשְׁלִיט בַּמִּדְבָּרָא, וְאֶעֱרְעוּ בְּהוּ תַמְזִין. חֲמוּ יִשְׂרָאֵל, דְלֹא הוּוּ הֵהוּא זִיוָא יִקְרָא דְמַלְבִּיהוֹן, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיִּבְאוּ מֵרְתָהּ וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מִיָּם מִמֶּנָּה. מַאי טַעְמָא. כִּי מָרִים הֵם, לֹא אַתְבָּסִם נַפְשֵׁיהוּ בְּקַדְמֵיתָא. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְאִתִּי לְקַטְרַגָּא עֲלֵיהוּ.

כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה

(דף ס' ע"ב) מָה כְּתִיב, וַיִּצְעַק אֵל יי' וַיֹּרְהוּ יי' עֵץ, (דף ס' ע"ב) וְאִין עֵץ אֶלָּא תּוֹרָה, דְכְּתִיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים בָּהּ. וְאִין תּוֹרָה, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי אַבָּא אָמַר, אִין עֵץ אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְכְּתִיב, (דברים כ) כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה, עֵץ הַשָּׂדֶה וְדַאי, דָּא עֵץ שָׂדֶה דְתְּפוּחִין קְדוּשִׁין. וְכֹד אַתְגְּלִי זִיו יִקְרָא דְמַלְבְּהוֹן עֲלֵיהוּ, כְּדִין וַיִּשְׁלַף אֵל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. מַאי וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. דְּקַטְרַגָּא אַתְעֵבִיד סַנְגוֹרָא.

ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה

אָמַר רַבִּי אַבָּא, תָּא חֲזִי בְּקַדְמֵיתָא
 בַּד עָאָלוּ יִשְׂרָאֵל בְּקִינְיָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא עָאָלוּ בְּרָקָא
 יָאוּת. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִתְגַּזְרוּ
 וְלֹא אִתְפְּרְעוּ, וְלֹא אִתְגַּלְיָא רְשִׁימָא
 קִדְיָשָׁא. כִּיּוֹן דְּמָטוּ הָבָא, מַה פְּתִיב,
 שָׁם שָׁם לֹא חֵק וּמְשַׁפֵּט. תַּמָּן עָאָלוּ
 יִשְׂרָאֵל בְּתַרְיִן חוּלְקִין קִדְיָשִׁין,
 בְּהָהוּא גְלוּיָא דְּאִתְגַּלְיָא רְשִׁימָא
 דְּלַהוּן, וְאַקְרוּן חֵק וּמְשַׁפֵּט. חֵק;
 בְּמַה דְּאִתְ אָמַר (משלי כא) וְתַתֵּן מִרְתָּ
 לְבֵיתָהּ וְחֵק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. וּמְשַׁפֵּט;
 בְּמַה דְּאִתְמַר (תהלים פא) מְשַׁפֵּט
 לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. וְשָׁם נִפְהוּ, בְּהָהוּא
 אֶת קִדְיָשָׁא. בְּמַה דְּאִתְ אָמַר, כִּי חֵק
 לְיִשְׂרָאֵל הוּא. בְּסַפְרָא דְּרַב יִיבָא
 סְבָא, אָמַר מְלַח עַל הַהוּא חוּמְרָא
 קִדְיָשָׁא. (שמות טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוּעַ
 תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ. וַיֹּאמֶר, מַאי
 וַיֹּאמֶר. לֹא פְתִיב מֵאֵן קָאָמַר דָּא.
 אֲלָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר. רַבִּי
 חֲזַקִּיָּה אָמַר, שְׁמַעִינָן (נ"א משמע)
 אֲמִירָה סְתָם, מֵאֲמִירָה סְתָם.
 דְּבִתְיָב, (שמות כד) וְאֵל מֹשֶׁה אָמַר
 עֲלֵה אֵל יְיָ. אָמַר, לֹא פְתִיב מֵאֵן
 קָאָמַר. אוּתְ הָבָא וַיֹּאמֶר סְתָם, וְלֹא
 פְתִיב מֵאֵן קָאָמַר.

ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בָּא רָאָה,
 בְּתַחֲלָה כְּשֶׁנְּכַנְסוּ יִשְׂרָאֵל
 לְבְרִית שְׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא
 נְכַנְסוּ כְּרָאוּי, מַה הִטְעַם? כִּי
 נִמְלוּ וְלֹא נִפְרְעוּ, וְלֹא הִתְגַּלְּהָ
 הָרָשָׁם הַקְּדוֹשׁ. כִּיּוֹן שְׁהִגִּיעוּ
 לְכָאן מַה כְּתוּב? שָׁם שָׁם לֹא חֵק
 וּמְשַׁפֵּט. שָׁם נְכַנְסוּ יִשְׂרָאֵל לְשִׁנֵּי
 חֲלָקִים קְדוֹשִׁים בְּאוּתוֹ גְלוּי
 שְׁהִתְגַּלְּהָ הָרָשָׁם שְׁלָהֶם, וְנִקְרָאוּ
 חֵק וּמְשַׁפֵּט. חֵק - כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר
 (משלי לא) וְתַתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְחֵק
 לְנַעֲרוֹתֶיהָ. וּמְשַׁפֵּט - כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר
 מְשַׁפֵּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. וְשָׁם נִסְהוּ -
 בְּאוּתוֹ אוּת קִדְשׁ, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר כִּי
 חֵק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. בְּסַפְרוֹ שְׁל רַבִּי
 יִיבָא סְבָא אָמַר הַדְּבָר עַל אוּתוֹ
 מְטָה קְדוֹשׁ. וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוּעַ
 תִּשְׁמַע לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ. וַיֹּאמֶר,
 מַה זֶה וַיֹּאמֶר? לֹא כְּתוּב מִי אָמַר
 אֶת זֶה. אֲלָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 אָמַר. רַבִּי חֲזַקִּיָּה אָמַר, שְׁמַעִנּוּ
 (משמע) אֲמִירָה סְתָם מֵאֲמִירָה
 סְתָם, שְׁכְּתוּב (שמות כד) וְאֵל מֹשֶׁה
 אָמַר עֲלֵה אֵל ה'. אָמַר, לֹא כְּתוּב
 מִי אָמַר. אֲפִי כָּאן וַיֹּאמֶר סְתָם,
 וְלֹא כְּתוּב מִי אָמַר.

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מִשְׁמַע שְׁכָתוּב
וַיִּצְעַק אֵל ה' וַיּוֹרְחוּ יְיָ
עַץ, מִכָּאן מִשְׁמַע וַיֹּאמֶר,
וּמִשְׁמַע מִי אָמַר דָּבָר זֶה. לְקוֹל
ה' אֱלֹהֶיךָ? לְקוֹלֵי הָיְהוּ צְרִיף
לְהִיּוֹת! אֲלֵא לְאוֹתוֹ קוֹל
שְׁנַכְנְסוּ בּוֹ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, אַחַר שֶׁהִתְגַּלָּה
בָּהֶם רֶשֶׁם הַקְּדוֹשׁ, נִכְנְסוּ
בְּשָׁנֵי חֲלָקִים קְדוּשִׁים, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר, וְכִיּוֹן שְׁנַכְנְסוּ בְּשָׁנֵי
אֵלֶּה, נִכְנְסוּ בְּשָׁנֵי הַחֲלָקִים
הָאַחֲרִים הַלְלוּ, שְׁכַאֲשֶׁר יַעֲלוּ
בְּשָׁנֵי הָאַחֲרִים הַלְלוּ, יִתְחַבְּרוּ
בְּאֵלֶּה וְלֹא יִמְנְעוּ הַבְּרָכוֹת,
וְלִכְּן בְּאֵלֶּה מְגִיעוֹת הַבְּרָכוֹת
[וּמְשׁוּם כֵּךְ בֹּאֵלֶּה מְגִיעִים] עַד
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

כִּי אֲנִי ה' רַפְאֵךְ

וּמִמְקוֹמוֹ שֶׁל הַכָּתוּב נִשְׁמַע
הַדָּבָר, שְׁכָתוּב
וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע. וַיֹּאמֶר
- זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וּמָה אָמַר?
אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל ה'
אֱלֹהֶיךָ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כִּי ה'
אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכֵלָה הוּא - זו
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְהַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו
תַּעֲשֶׂה - זֶה צְדִיק. וְהַאֲזִינָה

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, מִשְׁמַע דְּכַתִּיב,
וַיִּצְעַק אֵל יְיָ וַיּוֹרְחוּ יְיָ
עַץ, מִחֵבָא מִשְׁמַע וַיֹּאמֶר,
וּמִשְׁמַע מֵאֵן אָמַר מִלָּה. לְקוֹל יְיָ
אֱלֹהֶיךָ, לְקוֹלֵי מִבְּעֵי לֵיָהּ. אֲלֵא
לְהִיּוֹת קוֹל דְּעָאֵלוּ בֵּיהּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּתַר דְּאִתְגַּלְיָא
בְּהוּ רְשִׁימָא קְדִישָׁא, עָאֵלוּ
בְּתַרִּין חוֹלְקִין קְדִישִׁין, בְּמָה
דְּאִתְמַר, וּכְיִוֵן דְּעָאֵלוּ בְּאֵלִין תַּרִּין,
עָאֵלוּ בְּאֵלִין תַּרִּין חוֹלְקִין אַחֲרִינִין,
דְּכַד יִסְתַּלְקוּן בְּאֵלִין תַּרִּין אַחֲרִינִין,
יִתְחַבְּרוּן בְּאֵלִין, וְלֹא מִמְנְעֵי
בְּרַפְאָן, וּפְגִיז בְּהּ, בְּאֵלִין מְטוּ
בְּרַפְאָן, (וּבְגִינֵי כֵךְ בֹּאֵלִין מְטִין) עַד
מִלְכָּא קְדִישָׁא.

כִּי אֲנִי ה' רַפְאֵךְ

וּמֵאִתְרִיָּה דְקָרָא אֶשְׁתַּמַּע מִלָּה,
דְּכַתִּיב, וַיֹּאמֶר אִם
שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע. וַיֹּאמֶר: דָּא מִלְכָּא
קְדִישָׁא. וּמֵאִי קָאֵמַר, אִם שָׁמוֹעַ
תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, בְּמָה דְאִתְ
אָמַר (דְּבֵרִים ד) כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ
אוֹכֵלָה הוּא, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
וְהַיֵּשֶׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה: דָּא צְדִיק,
וְהַאֲזִינָה לְמַצּוֹתָיו: דָּא נֹצֵחַ. וְשִׁמְרֵת

למְצוֹתָיו - זֶה נִצַּח. וְשִׁמְרָתְךָ כָּל
חֻקָּיו - זֶה הוֹד. כִּיּוֹן שְׁנִכְנְסוּ
בְּאַלֶּה, הָרִי הִגִּיעוּ לְמִלְךָ הַקְּדוֹשׁ.
אֲחֵר כֶּךָ מִה כְּתוּב? כָּל הַמַּחֲלָה
אֲשֶׁר שִׁמְתִי בַּמְצָרִים לֹא אֲשִׁים
עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי ה' רַפְּאֵךְ. כִּי אֲנִי ה'
- זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

כָּל מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת הַרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, עוֹלָה
עַד הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן

נִשְׁמָע, שְׁכָל מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת
הַרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה,
מִמֶּנּוּ עוֹלָה עַד הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ
הָעֲלִיּוֹן. מִה מִשְׁמָע? מִשְׁמָע
אוֹתָם שְׁנַיִם שֶׁהִתְכַּנְּסוּ בָּהֶם הַזֶּרַע,
וְשִׁמְן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ, שְׁשׁוֹפְכִים
אוֹתוֹ בְּפִי הָאֵמָה, [וְעַל זֶה]
נִקְּשְׁרוּ כְּאֶחָד, וְהַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן
עָלִיהֶם, וְנִקְּשְׁרוּ בּוֹ. וְעַל כֶּךָ, מִי
שְׁנִכְנְסוּ בְּשִׁנֵי אֱלֹהִים וְשׁוֹמֵר אוֹתָם,
נִקְּשֶׁר בְּשִׁנֵי הָאֲחֵרִים וְנִכְנְסוּ בָּהֶם,
וְאִזּוּ מִגִּיעַ לְמִלְךָ הַקְּדוֹשׁ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדַאי מִי שְׁזוֹכָה
בְּצַדִּיק, זוֹכָה בְּנִצָּח וְהוֹד
וְשִׁלְשֵׁת אֱלֹהִים, שֶׁהִתְבָּרְכָה בָּהֶם
כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. וּמִי שְׁזוֹכָה בָּהֶם,
זוֹכָה בְּמִלְךָ הַקְּדוֹשׁ, וְנִכְנְסוּ בְּכָל
הָאֲרֵבָעָה.

וּכְנִנְדָר אֲרֵבָעָה אֵלּוּ שְׁמִירָה

כָּל חֻקָּיו: דָּא הוֹד. כִּיּוֹן דְּעָאֵלוּ
בְּאַלִּיּוֹן, הָא מְטוּ לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא.
לְבַתֵּר מַה בְּתוּב, כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר
שִׁמְתִי בַּמְצָרִים לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי
אֲנִי ה' רַפְּאֵךְ. כִּי אֲנִי ה': דָּא
מַלְכָּא קַדִּישָׁא.

כָּל מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת הַרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה, עוֹלָה
עַד הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ הָעֲלִיּוֹן

אֲשִׁתְּמָע, דְּכָל מִאֵן דְּנִטִּיר לְהֵאִי
רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, מְנִיחָה
סְלִיק עַד מַלְכָּא קַדִּישָׁא עֲלָאָה.
מִאי מִשְׁמָע. מִשְׁמָע אֵינּוֹן תְּרִינּוּ,
דְּאִתְּבַנְשׁ בְּהוּ וְרַעָא, וּמִשְׁחַ רְבוּת
קוּדִישָׁא, דְּשִׁדְרִינּוּ לִיה בְּפּוּם אֵמָה,
(וְעַל דָּא) אִתְּקַשְׁרוּ בְּחֵדָא, וּמַלְכָּא
עֲלָאָה עָלִייהוּ, וְאִתְּקַשְׁרוּ בֵּיה. וְעַל
כֶּךָ, מִאֵן דְּעָאֵל בְּאַלִּיּוֹן תְּרִינּוּ, וְנִטִּיר
לוֹן, אִתְּקַשְׁר בְּתְרִין אֲחֵרִינּוּ, וְעָאֵל
בְּהוּ, וּבְדִין מְטִי לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדַאי מִאֵן דְּזָכִי
בְּצַדִּיק, זָכִי בְּנִצָּח וְהוֹד,
וְאַלִּיּוֹן אֵינּוֹן תְּלָתָא, דְּאִתְּבָרְכָא בְּהוּ
כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל. וּמִאֵן דְּזָכוּ בְּהוּ, זָכִי
בְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְעָאֵל בְּכָלְהוּ
אֲרֵבָעָה.

וְלִקְבִלִי אֲרֵבָעָה אֵלּוּ, נִטִּירוּ

לְרֶשֶׁם הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה מֵאַרְבָּעָה
דְּבָרִים: שְׁמִירָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
- שְׁמִירָה שֶׁל נְדָה. שְׁמִירָה שֶׁל
צַדִּיק - שְׁמִירָה שֶׁל שְׁפָחָה.
שְׁמִירָה שֶׁל נֶצַח - שְׁמִירָה שֶׁל בַּת
עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת. שְׁמִירָה
שֶׁל הוֹד - שְׁמִירָה שֶׁל זוֹנָה. וְעַל
זֶה לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ - זו כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל.

בְּמָה זֹכִים יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה?
בְּמָה זֹכִים יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל פְּנֵי
שְׂכִינָה? בְּשְׁמִירָה מִנְדָה,
וְעַל זֶה כְּתוּב (ויקרא יח) וְאֵת
אִשָּׁה בְּנֶדֶת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב
לְגִלּוֹת עִרְוָתָהּ. מַה זֶה לְגִלּוֹת?
זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וּבִזְזָה אֲחֻזִּים
וְנִקְשְׂרִים דְּבָרִים אֲחֵרִים שְׁכָנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל נִקְשְׂרַת בָּהֶם. וְהִרִי
בְּאַרְנו הַדְּבָרִים.

וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה - זֶה צַדִּיק

וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה - זֶה צַדִּיק,
כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תהלים לד)
עֵינֵי ה' אֶל צַדִּיקִים, לְהַשְׁמֵר
מִשְׁפָּחָה. וְהִרִי בְּאַרְנו אֵת
הַדְּבָרִים, שְׁכָתוּב וְשְׁפָחָה כִּי
תִירַשׁ גְּבִירָתָהּ, שְׁגוּרָם לְצַדִּיק
שִׁדְבָק בְּשְׁפָחָה. וְהַאֲזַנְתָּ

לְהֵאֵי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, מֵאַרְבָּע
מַלְיָן: נְטִירוֹ דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
אִסְתְּמֵרוּתָא דְנְדָה. נְטִירוֹ דְצַדִּיק,
אִסְתְּמֵרוּתָא דְשְׁפָחָה. נְטִירוֹ דְנֶצַח,
אִסְתְּמֵרוּתָא דְבַת עֹבְדֵת בּוֹכְבִים
וּמַזְלוֹת. נְטִירוֹ דְהוֹד, אִסְתְּמֵרוּתָא
דְזוֹנָה. וְעַל דָּא לְקוֹל יי' אֱלֹהֶיךָ, דָּא
כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

בְּמָה זֹכִים יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה?
בְּמָה זֹכֵאן יִשְׂרָאֵל לְקַבֵּל אִפִּי
שְׂכִינָתָא, בְּאִסְתְּמֵרוּתָא מִן
נְדָה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא יח) וְאֵל
אִשָּׁה בְּנֶדֶת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב
לְגִלּוֹת עִרְוָתָהּ. מַאי לְגִלּוֹת עִרְוָתָהּ
דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וּבְהֵאֵי אֲחִידִין
וּמִתְקַשְׂרִין מַלְיָן אֲחֵרִינֵן, דְּכְנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל אֲתִקְשְׂרַת בְּהוּ. וְהֵא
אוּקְמוּהָ מַלְיָ.

וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה - זֶה צַדִּיק

(דף ס"א ע"א)

וְהִיָּשֵׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה: דָּא צַדִּיק,
כְּמוֹ דְכְּתִיב, (תהלים לה)
עֵינֵי יי' אֶל צַדִּיקִים, לְאִסְתְּמֵרָא
מִשְׁפָּחָה. (דף ס"א ע"א) וְהֵא
אוּקְמוּמָא מַלְיָ. דְכְּתִיב, (משלי ל)
וְשְׁפָחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירָתָהּ, דְגֵרִים
לְצַדִּיק דָּאֲתִדְבֵק בְּשְׁפָחָה. וְהַאֲזַנְתָּ

למצותיו - זה נצח, להשמר
[שלא ישקר בן] שלא יכניס רשם
זה בכת אל נכר, ולא ישקר
בנצח, שכתוב (שמואל א טו) וגם
נצח ישראל לא ישקר. ומי
ששומר את זה, קיים מצוותיו,
שכתוב (שמות לד) כי לא תשתחוה
לאל אחר. ושמרת כל חקיו - זה
סוד, להשמר מן זונה.

זוה הולך כמו ששנינו. אמר רבי
יהודה, מה זה שכתוב (תהלים
מה) חגור חרבך על ירך גבור
הודך והדרך. אלא, כל מי שמזרז
את עצמו ושם את פחד החרב
השנונה החזקה כנגדו, על ירך -
מה זה על ירך? זהו הרשם
הקדוש, כמו שנאמר (בראשית כד)
שים נא ירך תחת ירכי.

הוד והדר לבשת

דבר אחר, חגור חרבך - כלומר,
זרז ותקף את היצר הרע
שלך, שהוא חרבך, על ירך, על
אותו רשם קדוש לשמר אותו.
ואם שמר אותו אז נקרא גבור,
והקדוש ברוך הוא מלביש אותו
בלבושיו. ומהו לבוש של
הקדוש ברוך הוא? הוד ונצח
(והדר), שכתוב (תהלים קד) הוד

למצותיו: דא נצח, לאסתמרא (דלא
שקר ביה) דלא יעול רשימא דא בכת
אל נכר, ולא ישקר ביה בנצח.
דבתיב, (שמואל א טו) וגם נצח
ישראל לא ישקר. ומאן דנטיר
האי קיים מצותיו, דבתיב, (שמות
לה) כי לא תשתחוה לאל אחר.
ושמרת כל חקיו: דא הוד,
לאסתמרא מן זונה.

ואזלא הא, כמה דתנינן, אמר
רבי יהודה, מאי דבתיב
(תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור
הודך והדרך. אלא, כל מאן דמזרז
גרמיה, ושוי דחילו דחרבא שגנא
תקיפא לקבליה. על ירך, מאי על
ירך? דא רשימא קדישא. כמה דאת
אמר, (בראשית כד) שים נא ירך תחת
ירכי.

הוד והדר לבשת

דבר אחר, חגור חרבך, כלומר,
זרז ואתקיף יצרך בישא,
דאיהו חרבך. על ירך, על ההוא
רשימא קדישא לנטרא ליה. ואי
נטר ליה, בדין אקרי גבור,
וקודשא בריך הוא אלביש ליה
בלבושוי, ומאן לבושוי דקודשא
ברוך הוא. הוד ונצח. (נ"א והדר)
דבתיב, (תהלים קד) הוד והדר

וְהִדְר לְבָשֶׁת. אַף כָּאן הוֹדָךְ
וְהִדְרָךְ. וְאִז נִדְבַק הָאָדָם בְּמַלְךְ
הַקְדוֹשׁ כְּרֹאוּי.

כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך
כי אני ה' רפאך

מכאן וְהִלָּאָה - כָּל הַמַּחֲלָה
אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בַּמִּצְרַיִם
לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי ה'
רִפְאֶךָ. זֶה הַמֶּלֶךְ הַקְדוֹשׁ. וְעַל
זֶה הַזְהִיר אוֹתָם עַל אוֹתוֹ דָּבַר
מִמֶּשׁ, שֶׁנִּתֵּן וְרָשָׁם בָּהֶם וְלֹא
יִוָּתֵר. וְעַד עַכְשָׁיו לֹא נִתְּנָה לָהֶם
תּוֹרָה. אֲלֹא כִּיּוֹן שֶׁפָּתוּב, שֶׁם
שָׁם לֹו חֵק וּמִשְׁפָּט, מִיָּד -
וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע וְגו'.

בא רָאָה, כְּשֶׁרָצָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְהַזְהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל עַל
הַתּוֹרָה, בְּכַמָּה דְבָרִים מִשָּׁךְ
אוֹתָם, בְּכַמָּה מְשִׁיכוֹת שֶׁל
חֻבֵיבוֹת, כְּאָדָם שֶׁמוֹשֵׁךְ בְּנוֹ
לְבֵית הָרֵב. וּבֹא רָאָה, לֹא רָצָה
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת לָהֶם
תּוֹרָה עַד שֶׁקָּרְבוּ אֵלָיו. וּבְכַמָּה
קָרְבוּ אֵלָיו? בְּגִלּוּי שֶׁל הָרָשָׁם
הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁנִּתְּבָאָר.

ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו

אמר רַבִּי יְהוּדָה, לֹא קָרְבוּ
יִשְׂרָאֵל לָהֶר סִינִי, עַד

לְבָשֶׁת. אוֹף הָכָא הוֹדָךְ וְהִדְרָךְ,
וּכְדִין אִתְדַבֵּק בֵּר נָשׁ בְּמַלְכָּא
קְדִישָׁא כְּדָקָא יֹאוֹת.

כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך
כי אני ה' רפאך

מכאן וְהִלָּאָה, כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר
שָׁמַתִּי בַּמִּצְרַיִם לֹא אֲשִׁים
עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יי' רִפְאֶךָ. דָּא מַלְכָּא
קְדִישָׁא, וְעַל דָּא אוֹהֵר לִזְוֹן עַל
הַהוּא מְלָה מִמֶּשׁ, דִּיְהֵב וְרָשִׁים
בְּהוּ, וְלֹא יִתִּיר וְעַד כְּעַן לֹא
אִתְיַהֲבֵת לְהוּ אוֹרִייתָא, אֲלֹא כִּיּוֹן
דְּבִתִּיב, שָׁם שָׁם לֹו חֵק וּמִשְׁפָּט,
מִיָּד וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע וְגו'.

תא חֲזוּ, בֵּר כְּעָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
הוּא לְאַזְהָרָא לְיִשְׂרָאֵל, עַל
אוֹרִייתָא, בְּכַמָּה מַלְיִן מְשִׁיךְ לְהוּ,
בְּכַמָּה מְשִׁיכֵן דְּחֻבֵיבוֹתָא, כְּבֵר נָשׁ
דְּמְשִׁיךְ בְּרִיה לְבִי רַב. וְתֵא חֲזוּ, לֹא
כְּעָא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיְהֵב לְהוּ
אוֹרִייתָא, עַד דְּקָרְבִּיבוּ בְּהִדְיָה. וּבְכַמָּה
קָרְבִּיבוּ בְּהִדְיָה, בְּגִלּוּיָא דְּרָשִׁימָא
דָּא, כְּמָה דְּאִתְמַר.

ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו

אמר ר' יְהוּדָה, לֹא קָרְבִּיבוּ יִשְׂרָאֵל
לְטוֹרָא דְּסִינִי, עַד דְּעָאֵלוּ

בְּחֹלְקָא דְצַדִּיק, וְזָכוּ בֵּיתָהּ. מְנַלָּהּ, שְׂנַכְנְסוּ בַחֲלֵק שֶׁל צַדִּיק וְזָכוּ בוֹ.
 דְּבַתִּיב, (שְׁמוֹת יט) בְּיוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִיָּד לָנוּ? שְׁפָתוֹב (שְׁמוֹת יט) בְּיוֹם
 מְדַבֵּר סִינִי, בְּיוֹם הַזֶּה מִמֶּשׁ דְּיִיקָא, הַזֶּה בָּאוּ מְדַבֵּר סִינִי. בְּיוֹם הַזֶּה
 וּבַתִּיב (יִשְׁעִיהוּ כה) וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא מִמֶּשׁ דְּוִקָא. וְכַתוֹב (יִשְׁעִיהוּ כה)
 הִנֵּה אֶלְהִינוּ זֶה קִינֵנוּ לוֹ וְגו'. וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֶלְהִינוּ זֶה
 קִינֵנוּ לוֹ וְגו'.

סֵפֶר

זוהר שירת האר"י לפסח

והוא כרך ב': מספר זוהר השירה השלים

בו לקטנו מאמרים מכתבי האריז"ל שחבר הצה"ק רבנו חיים ויטאל זי"ע, מתורת רבו הקדוש מרן האר"י החי זי"ע, שער הפסוקים, - ספר הליקוטים, - שער הכנונות, - פרי עין חיים, - לקוטי תורה, למודים משבח יציאת מצרים, ושירת הים, עם כותרות, תמצית הענין לכל קטע וקטע. וכן צויין בו סימני פסוק, והוספנו הזוהר המזכר בפנים, מראה מקומות, דבר דבור על אופנו. ובזכות שנקיים דברי התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, בני שנו מדותי (גיטין ס"ז), נזכה ל"ובא לציון גואל" בב"א.

נחל לכישע 24/8 בית שמש
054-843678

קבר רבי שמעון בר יוחאי ז"ע
אוהל הרשב"י

70.000 איש

**מתאחדים בקריאת הזוהר הקדוש
יחד שבטי ישראל, אנשים, נשים, וטף
כל לומד מתחייב לקרוא בכל יום 3 עמודים מהזוהר.
בכל חודש מסיימים לקרוא ביחד
אלף פעמים את הזוהר הקדוש**

**המצטרף יזכה לברכה מידי חודש
בציון של אוהל הרשב"י במירון
ומקבל שכר כנגד כולם - 70 מיליון סיומים של כל ספרי הזוהר**

**להצטרפות נא להתקשר לטל: 03-5784413 פקס: 03-578-4480
מייל: AOEL612@gmail.com**

יש לציין: שם ומשפחה, שם האמא, מקום הלימוד, עיר, טלפון
וכן את סוג הבקשה לברכה: זוג, פרנסה, זרע של קיימא, רפואה, שלום בית, וכו'

**שְׂעִירֵי שָׁמַיִם נִפְתָּח, וּמִיד לָנוּ יָרוּחַ, לְהַחִישׁ לְגֵאֲלָנוּ כְּפִי שְׁהַבְטַח,
וּמְשִׁיחַ צְדָקֵינוּ לָנוּ יִשְׁלַח, וּבְאוֹ הַשְּׁלוֹם וְהַשְּׁלוּהַ וְהַשְּׁקֵט וּבְטַח**

לקוט נפלא מכתבי האר"י הקדוש על שירת הים

שער הפסוקים

פרשת בשלח

- פרק י"ד -

ויאמר ה' אל משה מה תצַעַק אלי:

מה תצַעַק אלי - ראשי תבות אמת

(מזולתו) הנה ראשי תבות 'מה' תצַעַק 'אלי, הוא אמ"ת. וזה שאמרו בזהר ובספרא דצניעותא, הא בעתיקא תליא מילתא^(א). גם מילת אל"י גימטריא מ"א, שהם מספר מ"א אותיות, שבשם אהי"ה בפשוטו ובמלואו ובמלוי מלוי. (עד כאן מזולתו):

לשונות הזוהר

א) אמר רבי יצחק, בשעתא דשרו ישראל על ימא, חמו לכמה (הפ ג"ב ע"ב) אכלוסין, לכמה חילין, לכמה משירין, מעילא ותתא, וכלהו בכנופיא עליהו דישראל, שריאו בצלו מגו עאקו דלהון.

אמר רבי יצחק, בשעה שהיו ישראל שרויים על הים, ראו כמה איכלוסים, כמה חילות, וכמה מחנות מלמעלה ומלמטה, וכלם בכנוס על ישראל. התחילו בתפלה מתוך צרתם.

ביה שעתא, חמו ישראל עאקו מכל סטרון, ימא בגלוי דזקפן קמניהו. בתריהו, כל אינון אכלוסין, כל אינון משירין דמצרים, לעילא עליהו כמה קטגורין. שריאו צוחין לקודשא בריך הוא.

באותה השעה ראו ישראל צרות מכל הצדדים: הים בגלוי שעולים לפניהם. מאחוריהם כל אותם איכלוסים, כל אותם מחנות מצרים. מעליהם כמה קטגורים. התחילו צוחים לקדוש-ברוך-הוא.

כדין כתיב, ויאמר ה' אל משה מה תצַעַק אלי. ותאנא בספרא דצניעותא, אלי, (כ"א ע"א) דייקא, בעתיקא תליא כלא. ביה שעתא אתגלי עתיקא קדישא, ואשתכח רעוא בכלהו עלמין עלאין, כדין נהירו דכלא. אתנהיר.

אז כתוב, ויאמר ה' אל משה מה תצַעַק אלי. ושנינו בספרא דצניעותא, אלי דוקא, הכל תלוי בעתיק. באותה השעה נגלה העתיק הקדוש, ונמצא רצון בכל העולמות העליונים, ואז האור של הכל האיר.

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה:

איוב הוא גלגול תרח אבי אברהם

הנה ראשי תבות של 'את יהוה וימינו ביהוה, הוא איוב, והענין הוא כמו שכתוב בזהר בפרשה בא, כי בעת קריעת ים סוף, היה השטן מקטרג על ישראל, ואז מסר ה' בידו את איוב מתעסק בו, ויניח מלקטרג על ישראל^א. וכבר הודעתיה כי איוב הוא גלגול תרח אבי אברהם, ולא נשלים תקונו עד שבאו עליו יסורי הים. ונמצא כי כל תקון איוב היה עתה, ביד הגדולה אשר עשה ה' בקריעת הים, ולכן נרמז שמו בזה:

פרק ט"ו

עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה:

ה' יתברך השמויע ליהודים את שירת המלאכים

(מזולתו) הנה פסוק זה נאמר בתחלת השירה הזאת, לרמוז אל מה שאמרו חז"ל כי פרחו נשמתם ברודתם בים, והשמיעם השם יתברך, זמירות ושירות המלאכים, המשבחים לשם יתברך, הנקרא י"ה, ועל ידי כן חזרה נשמתם. וזהו עזי, כי כחי ועזי נמשך לי, על ידי זמרת יה, שמזמרים המלאכים לפניו, ועל ידי זה ויהי לישועה, שהחייטני מן המיתה:

ימינה ה' נאדרי בפני ימינה ה' תרע"ץ אוי"ב:

צרעת איוב

הנה אותיות תרע"ץ אוי"ב, הם אותיות צרעת איוב בהפוך אתון, כי בהיות ימינו יתברך נאדרי בכח, להציל את ישראל מיד השטן

לשונות הזוהר

(ב פרשת שמות דף ל"ג ע"א

המא שעתא למיהב ליה הולקא, במה (נח ס"ד ע"א) דיתעסק, ויתפרש מנייהו דישראל, והא אוקמוה, לרעיא דבשא למעבר עאניה בחד נהרא וכו', מיד אתעסק ביה ההוא שטן, ולא קטרג עליהו דישראל. ראה שעה לתת לו חלק במה שיתעסק, ויפרד מישראל, והרי פרשה, לרועה שרצה להעביר את צאנו בנהר אחד וכו', מיד התעסק בו אותו שטן ולא קטרג על ישראל.

המקטרג על ישראל, הצילם, על ידי שמסר בידו את איוב, שלקה בצרעת, והוא השחין, שהוא אחד ממיני הצרעת. (מזולת):

**בגלל שאיוב אמר לפרעה שישלם בגופו וממון בני ישראל אבל לא
ומיתם, קבל מדה כנגד מדה**

והענין הוא כמו שכתוב בספר הזוהר, כי שלשה יועצים היו לפרעה, ואחד מהם היה איוב, ונתן עצה לפרעה, ואמר לו, תשלם בגופם ובממונם, אבל לא תמיתם⁶. ולכך פרע לו השם יתברך מדה כנגד מדה, שנתן רשות לשטן לאבד את כל ממונו, ולהלקות גופו בשחין, אך לא המיתו:

בתחילה הגן איוב על פרעה כשהיה עמו

עוד אמרו בזוהר, כי בעוד שהיה איוב עם פרעה, היה מגן עליו, ולכן מה עשה הקדוש ברוך הוא, הלקה לאיוב לסבה הגזכר, ואחר שלקה איוב, אז לא היה יכולת בו להגן על פרעה, ואז הביא הקדוש ברוך הוא המכות על פרעה⁽⁷⁾:

לשונות הזוהר

(ג) פרשת בשלח דף נ"ג ע"א

ר' חייא אמר, איוב לא אלקי, אלא בזמנא דנפקו ישראל ממצרים. אמר איוב, אי הכי, כל אפיא שוין. תם ורשע הוא מכלה, פרעה אתקיה בהו בישראל, ואמר (שמות ה) מי יי אשר אשמע בקולו. ואנא לא אתקיפנא בהו, ולא עבדינא מידי, תם ורשע הוא מכלה. הריא הוא דכתיב, (שמות ט) הריא את דבר יי מעבדי פרעה, זה איוב.

רבי חייא אמר, איוב לא נלקה, אלא בזמן שיצאו ישראל ממצרים. אמר איוב, אם כך, כל תפנים שוים. תם ורשע הוא מכלה. פרעה החזיק בישראל ואמר (שמות ה) מי ה' אשר אשמע בקלו, ואני לא החזקתי בהם ולא עשיתי דבר - תם ורשע הוא מכלה! זהו שכתוב (שם ט) הריא את דבר ה' מעבדי פרעה, זה איוב.

(ד) פרשת בא דף ל"ג ע"א

וכלא בדינא אתא. (כ"א לגביה) במה דאיהו דן, הכי אתדן. בגין דאיוב מקריבי עיטא דפרעה הנה, וכד קם פרעה עליוהו דישאל, בעא לקטלא לון. אמר ליה לא, אלא טול ממונהון ושלוט על גופיהון, בפולחנא קשיא. ולא תקטול לון. אמר ליה קודשא בריך הוא, חניף, בההוא דינא ממש, תהא דאין, מה כתיב, (איוב ב) אולם שלח נא ידך וגע אל עצמו ואל בשרו וגו'. במה דאיהו דן, הכי אתדן. ואף על גב דבכל שאר הנה דחיל לקודשא בריך הוא.

והכל בא בדין (אצלו). כמו שהוא דן - כך נדון. משום שאיוב מקרובי העצה של פרעה היה, וכשעמד פרעה על ישראל, רצה להרג אותם. אמר לו, לא, אלא קח ממונם ושלט על גופם בעבודה קשה, ואל תהרג אותם. אמר לו הקדוש ברוך הוא, חניף, באותו דין ממש תהיה נדון. מה פתוב? (איוב ב) אולם שלח נא ידך וגע אל עצמו ואל בשרו וגו'. במה שהוא דן - כך נדון. ואף על גב שבכל השאר היה נרא מהקדוש ברוך הוא.

אַחֲרֵי צְרִיעַת אוֹיֵב, וּבִרְבַּג גְּאוּנָה תִּהְרַס קְמִידָה

וְעַם שְׁנֵי הַמַּאֲמָרִים הַנּוֹצְפִירִים, יוֹבֵן פְּסוּק זֶה, וְהֶעֱנִין הוּא, כִּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יְמִינוּ תְרַעֵץ אוֹיֵב, הוּא אוֹיֵב, עַל שְׁנַתָּן עֲצָה לַפְרָעָה, וְהִכְהוּ בַשְּׁחִין שֶׁהוּא אֶחָד מִמִּינֵי הַצְרָעַת, אוֹתִיּוֹת תְרַעֵץ, וְאַחַר שֶׁהִכָּה אֶת אוֹיֵב, וְלֹא הָיָה יָכוֹל לְהִגָּן עַל פְּרָעָה וְעַמוֹ, אִז אַחַר כֵּךְ וּבִרְבַּג גְּאוּנָה תִּהְרַס קְמִידָה, הֵם פְּרָעָה וְהַמְצָרִיִּים:

אָמַר אוֹיֵב אֶרְדּוּף אֲשִׁיג

וְאַחַר כֵּךְ נִתֵּן טַעַם לְמָה הוֹכָה אוֹיֵב עַל חֲנָם, כְּדֵי לְהַכּוֹת אֶת מְצָרִים, וּבְאֵר, כִּי גַם אוֹיֵב לֹא עַל חֲנָם הוֹכָה, כִּי אִם בְּדִין, וְהִטַּעַם הוּא, כִּי הֲלֹא אָמַר אוֹיֵב הוּא אוֹתִיּוֹת אוֹיֵב, אֶרְדּוּף אֲשִׁיג, וְקַח שְׁלָלָם וְלֹא נִפְשָׁם כַּנּוֹצֵר, וְלָכֵן הוֹכָה בַצְרָעַת. וְאַחַר כֵּךְ נִשְׁפָּת בְּרוּחָהּ עַל הַמְצָרִיִּים, וְכִסְמוּ יָם, פִּיּוֹן שֶׁכָּבַר אוֹיֵב לֹא הָיָה יָכוֹל לְהִגָּן עֲלֵיהֶם:

וּבָזָה יוֹבֵן שְׁנֵי הַפְּסוּקִים, יַחִיד, רַבִּים

וּבָזָה יוֹבֵן, שְׁנֵי אֵלוֹ הַפְּסוּקִים, שֶׁפַּעַם אַחַת הַזְכִּיר בְּלִשׁוֹן יַחִיד תְרַעֵץ אוֹיֵב. וְאַחַר כֵּךְ אָמַר בְּלִשׁוֹן רַבִּים, תִּהְרַס קְמִידָה. וְאַחַר כֵּךְ חָזַר בְּלִשׁוֹן יַחִיד, אָמַר אוֹיֵב. וְאַחַר כֵּךְ חָזַר וְאָמַר בְּלִשׁוֹן רַבִּים, כִּסְמוּ יָם צִלְלוּ: כַּעֲפוּרַת בְּמִים אֲדִירִים:

הַחֲלַפַּת אוֹיֵב אוֹיֵב

זֶה שֶׁאָמַר אוֹיֵב בְּסִפְרוֹ, (אוֹיֵב י"ג כ"ד) תַּחֲשַׁבְנִי לְאוֹיֵב לָךְ, כִּי שְׁנֵי פַעַמִּים הִחֲלַפְתָּ שְׁמִי, מֵאוֹיֵב לְאוֹיֵב, כַּנּוֹצֵר בְּפִסּוּק תְרַעֵץ אוֹיֵב, אָמַר אוֹיֵב. גַּם יִרְמֵז תְרַעֵץ אוֹיֵב, אֶל מַה שֶׁכָּתוּב בְּסִפְר הַזֶּהר בְּפִרְשַׁת בֵּא כִּי כִשְׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל בְּיַם וְאָמְרוּ שִׁירָה, אִז מָסַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאוֹיֵב בְּיַד הַשִּׁטָּן, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְטַרַג עַל יִשְׂרָאֵל. לָכֵן נִזְכַּר רְמֵז זֶה בְּפִסּוּק הַזֶּה, בְּתוֹךְ הַשִּׁירָה. (עַד כָּאן מִזוּלְתוֹ):

מִי כְמוֹכָה בְּאֵלִים ה' מִי כְמוֹכָה נֶאֱדָר בְּקִדְשׁ וְגו':

זַעִיר אֲנִפִּין שֶׁהוּא הַנְּא"ו, נִמְצָא בֵּין שְׁנֵי הַהִי"ן

(מִזוּלְתוֹ) כְּבָר יְדַעְתָּ, כִּי יַעֲקֹב הוּא זַעִיר אֲנִפִּין הַנִּקְרָא נוֹרָא, וּמִשְׁמַשׁ בֵּין שְׁתֵּי אֱהָלוֹת, שֶׁהֵם לֵאמֹר וְרַחֵל, וְגַם כֵּן מִשְׁמַשׁ לְמַעְלָה, וְזֶה שֶׁכָּתוּב עוֹשֶׂה פְלֵא, אוֹתִיּוֹת אֶל"ף, וְכָבַר יְדַעְתָּ מַה שֶׁכָּתוּב בְּסִפְר הַבְּהִיר, אֶל"ף בִּינָה, נִמְצָא שֶׁהוּא מִשְׁמַשׁ לְמַטָּה וְגַם לְמַעְלָה בְּסוּד ו' בֵּין תְּרִין הַהִי"ן, וְדִי לְמַבִּין. גַּם הַתְּפָאֶרֶת שֶׁהוּא זַעִיר אֲנִפִּין, נִקְרָא נוֹרָא וּמִנַּח תוֹךְ

הארון שהוא השכינה מלכות, ולכן נורא וארוץ הם אותיות שוות. גם כן הוא בצרוף אחר, אדיר ונאורו:

תפול עליהם וגו':

משה פני חמה, יהושע פני לבנה

הנה מה שאמר הכתוב, עד יעבור עמך ה', כנגד דור המדבר שיצאו ישראל ממצרים, שהם נקראים דורו של משה, הנקרא פני חמה, הנאחז בזעיר אנפין, הנקרא יהו"ה. עד יעבור עם זו קניית, הם דורו של יהושע, שנכנסו לארץ. ולכן סמך ליה, תביאמו ותטעמו. ולפי שהם מסטרא דנוקבא הנקראת ארץ ישראל, אמר עם זו קניית, בלשון נקבה, זו ולא זה. (עד כאן מזולתו):

ספר הליקוטים

פרשת בשלח

פרק י"ד

ויקח שש מאות רכב בחזר וכו':

פרעה גרע שש מהאות רכב

פירוש, פרעה לקח שש מאות רכב, פירוש גרע מספר ששה ממלת רכ"ב, ונשאר בחזר, דהינו ר"ו של קדושה. והקדוש ברוך הוא גרע לו אות אחת, וקרא בו יר"ה בים. וכתוב "יהוה ילחם לכם", ראשי תבות יל"י, שהוא חותם שם קדוש, אל פני שור שבמרכבה, שני של שם ע"ב שמות היוצאים מן ויסע ויבא ויט. אלא שבפסוק זה נתעלו היודי"ן, שהם סוד החסדים, ונשארה הלמ"ד למטה, סוד אימא, דדינין מתערין מינה

הגהות המקובל האלקי רבי שמואל ויטאל זיע"א

[א] אמר שמואל: אפשר, שלזה פון הפייטן, הנה בפסוק זה מי כמוך באלים ה' נורא תהלות לומר אדיר ונאור מי אל כמוך, ונרמו הפייט עושה פלא, דוק ותשפח:

לְלַחֹם בַּמִּצְרִים. וְאִז רַחֲמִים לְיִשְׂרָאֵל, כְּדַכְתִּיב (ישעיה י"ט כ"ב) נִגְף לְמִצְרַיִם
וּרְפוּא לְיִשְׂרָאֵל. וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן, אָמַר שִׁישְׁתּוֹקוּ, כִּי לֹא יֵאוֹת לָהֶם לְעוֹרֵר
פְּנֵי שׁוּר, בַּהֲיוֹתֶם עֲתִידִים לַחֲטֹא בְּהֵם בְּעַגְל, שְׁשֹׁמְטוּ אֶחָד מִטַּרְמִילוֹן
שְׁבַמְרוֹם, אֲלֵא אִיהוּ דִּידֵיהּ עֶבֶיד עַל הַיָּם בְּרַחֲמֵי שְׁמַיִם, שְׁלֹא נִדְוֵנוּ יִשְׂרָאֵל
אֲלֵא לְפִי מַעֲשֵׂיהֶם שֶׁל אוֹתָהּ שְׁעָה, וְהֵינּוּ דַכְתִּיב וְאַתֶּם תַּחֲרִישׁוּן חֶסֶד יו"ד,
קְרִי בֵּיהּ נַח"ת שׁו"ר, כְּדִי לְהַשְׁתַּדֵּל בְּהַצְלָתָם:

יֵשׁ מֵאוֹת - בְּנִגְדַּ שְׁשָׁה קִצּוֹת, שְׁלִישִׁים - בְּנִגְדַּ שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת

מוֹרְנוּ הֶרֶב רַבִּי חַיִּים וַיִּטַּל זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, עוֹד, הִנֵּה
שׁוּר מִצְרַיִם הֵבִיא כָּל מַרְכָּבָה הַטְּמֵאָה שְׁלוֹ לְקַטְרֵג, וְהַת"ר כְּנִגְדַּ
שְׁשָׁה קִצּוֹת, וְכָל רֶכֶב מִצְרַיִם כְּנִגְדַּ מַלְכֵי הַטְּמֵאָה. וְשְׁלִישִׁים עַל כּוֹלוֹ כְּנִגְדַּ
שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת, דְּהֵינּוּ מוֹחִין הַנְּחָלְקִים לְשְׁלִישִׁים, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וַיִּסַּר
אֶת אוֹפֶן מַרְכָּבוֹתָיו. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

וַיִּטַּ מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ עַל הַיָּם וַיִּזְלַף ה' אֶת הַיָּם וַיְכוּ:

שְׁלֹשָׁה יוֹדִין וְאַלְף בְּשֵׁם ס"ג [יו"ד ה"י וּא"ו ה"י]

הַרִי שֵׁם שֶׁל אַרְבַּע יוֹדִין שֶׁל ע"ב מְפָרֵשׁ, כְּכַתּוּב לְהַדְיָא. וְהַמְלֶאֱךָ הַגּוֹאֵל
דַכְתִּיב בֵּיהּ (שמות כ"ג כ"א) כִּי שְׁמַי בְּקַרְבּוֹ, הוּא עַל הַסּוּד הַזֶּה. כִּי
כְּשֶׁתְּמַלֵּא שֵׁם אַדְנִי, תִּמְצָא אוֹתִיּוֹת אֲמַצְעִיּוֹת שֶׁהֵם בְּגִימְטְרִיא ע"ב, כְּזֶה,
אֶל"ף דַּל"ת נו"ן יו"ד, שֶׁהֵם לְלו"ו. וַיִּדְוַע מַה שְׁכַתּוּב בְּתַקּוּנִים כִּי מְלוֹאוֹ
שֶׁל ס"ג דְּאִיהוּ שְׁלֹשָׁה יוֹדִין מְלוֹאוֹ וְאַלְף, בְּגִימְטְרִיא א"ל, וְכֵן אַב "אֶחָד
לְכַלְנֹ, רֵאשִׁי תִּבּוֹת א"ל, עַל שֵׁם מ"ה בְּאוֹתוֹ הַשֵּׁם יֵשׁ שְׁלֹשָׁה אֶלְפִין
דְּאִינּוֹן א"ב, וּבְצִרוּף יו"ד רֵאשׁוֹנָה, הַרִי אֶחָד. וְשֵׁם ב"ן נִרְמָז בְּמַדַּת
הַרַחֲמִים, בְּב' הַרְוִי"ת דַכְתִּיב. עוֹד הַלו"א א"ב אֶחָד לְכַלְנֹ, בְּגִימְטְרִיא
צַד"ק. הַלו"א א"ב, בְּגִימְטְרִיא מ"ה.

הַלוֹא אַב אֶחָד לְכַלְנֹ

רֵאשׁוֹנָה, הַרִי אֶחָד. וְשֵׁם ב"ן נִרְמָז בְּמַדַּת הַרַחֲמִים, בְּשֵׁנֵי הַרְוִי"ת
דַכְתִּיב. עוֹד הַלו"א א"ב אֶחָד לְכַלְנֹ, בְּגִימְטְרִיא צַד"ק.

הַלו"א א"ב, בְּגִימְטְרִיא מ"ה. הַלו"א (אָמַר הַמַּגִּיה: נִרְאָה לִי תִּבְתּ מְלֵא טַעוֹת סוֹפֵר,
או צְרִיף לִמְר מֵלַת הַלוֹא וְא"ל וְכֹו) וְהַשֵּׁם יֵאִירֵנוּ בְּתוֹרָתוֹ) מְלֵא וְא"ל הֵם בְּגִימְטְרִיא ע"ג,
שֶׁהוּא ס"ג וְעֶשֶׂר אוֹתִיּוֹתָיו. הַלו"א א"ל אֶחָד, בְּגִימְטְרִיא אֱלֵהִי"ם. הַלו"א
א"ל אֶחָד בְּרֵאנֹ, בְּגִימְטְרִיא מֹשֶׁה, דְּהֵינּוּ אַרְבַּע מוֹחִין דְּקַטְנוֹת, אַרְבַּע

אלהים מתקן, שהוא הכולל הנוסף. הלו"א אל אח"ד עם ב"ן, ועוד ו',
בגימטריא קד"ם:

וַיִּסַּר אֶת אוֹפֶן מִרְפָּבוֹתָיו וַיִּנְהַגְהוּ בְּכַבְדָּת:

אנקת"ם פסת"ם פספסי"ם דיונסי"ם

בְּכַבְדָּת, חסר ו' כתיב, קרי ביה שני מלות, בכ"ב אותיות התורה היו משקיעים את מצרים להציל את ישראל, שכנגדם שם של כ"ב אותיות אנקת"ם של מצרים לא תשמע. פסת"ם, פיוסו של איש תם תקבל, דהינו זכותו. וכן פספסי"ם, זכות יוסף שהיה לו כתנת פסים, והוא משלים במקום יצחק כנודע. דיונסי"ם, הפך די"ו יו"ד, הרי עשרה נסים שנתנסה אברהם, וכולם עמדו לנו על הים:

פסוק אנוסה מפני בני ישראל:

פרעה ינק משם אלהים ולא משם הויה

בְּכָר ידעת, כי פרעה כל יניקתו היה מן מוחין דקטנות, שמות אלהים, ובשם הויה שהוא גדלות לא היה יודע, בסוד (שמות ה' ו') לא ידעתי את ה'. והם היו סבורין כי אצבע אלהים, ולכן לא היו חוששין, כי לא יהיה להם כליה, ועתה ראו שהנהגה הוא על ידי שם הויה, אמר אנוסה וכו', כי הוא בשם הויה נלחם במצרים, לכן אמר לשון הויה, ולא לשון אלהים:

למה נקרא ים סוף

דַּרְשׁ הַרְבּ זְכוּרָנוּ לְבִרְכָה לַחַיִּי הָעוֹלָם הַבֵּא כְבוֹד מוֹרְנוּ הַרְבּ רַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל, בְּעֵינַי קָרִיעַת יַם סוּף, וְאָמַר, לְמָה נִקְרָא יַם סוּף, אָמַר בְּפִסּוּק (בראשית א' י') וּלְמַקְוֵה הַמַּיִם קָרָא יַמִּים, וְלֹא יַם אַחָד. דַּע, כִּי מִצַּד הַיָּם שְׁבַשֵּׁם מִשָּׁם בָּא לְמַקְוֵה, ה' עֵילָאָה הַנִּקְרָא יַם אוּקְיֵינוּס, וְזֶה הַיָּם מוֹצִיא יַם אַחַר הַנִּקְרָא יַם סוּף, ה' תַּתָּאָה, וּבָא לָהּ עַל יַדִּי (קהלת א' ו') הַנִּחְלִים הַהוֹלְכִים אֶל הַיָּם וְכוּ'. וּפְרָעָה הִרְשָׁע כָּפַר בְּשֵׁם הַהוּיָה, וְאָמַר (שמות ה' ב') מִי ה' וְכוּ', וְרָצָה לְמַלֵּךְ בְּכַפֵּה וְלִהְיוֹת רֹאשׁ, בְּהִיּוֹת שְׁהִיָּה בְּמִדְרַגַּת זָנָב, כִּי (יחזקאל כ"ט) מִן הַמַּמְלָכוֹת הַיָּא שְׁפֵלָה. וְרָצָה לִהְיוֹת רֹאשׁ מִצַּד הַמַּיִם, כִּי (שם כ"ט ג') לִי יְאוּרֵי וְכוּ', כִּי הַיָּאוֹר הוּא רֹאשׁ הָאֲרָבֶע נְהוֹרוֹת הַיּוֹצֵאִים מִגֵּן עֵדֶן, וּבְזֶה נִתְגַּאָה וְאָמַר בְּעֵינַי הַמַּיִם לֹא יוּכַל לִי, כִּי אֲנִי הָרֹאשׁ. וְגַם כֵּן הָיָה זָנָב, כִּי

זנב כל הים הוא ים סוף, בסוד נחש זנבא בפומיה, אם כן היה ראש וזנב, וזה סוד (ישעיה ט' י"ד) יכרת ה' ביום ההוא ראש וזנב וכו'. ורמז גם כן ענין הנחש שמקדם היה זנב, והאדם ראש, ונתהפך ונעשה הנחש ראש והאדם זנב. וזה סוד (בראשית ג' ט"ו) הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב, ולכן הנחש עושה עקר הזנב שנושאו על הראש, ומלחכת העפר. ופרעה היה דמות הנחש, שהוא התנין הגדול, ולכן חרה אף ה' בפרעה, וכנגד בחינת שמו דהוי"ה שכפר בה, באותיותיו ממש נפרע ממנו, שהוא היאור, והפכו לדם. מצד הוי"ד, הכהו עשר מכות, והתחיל במה שנעשה ראש שהוא היאור והפכו דם. וכנגד ה' עילאה, אמר (שמות ט' ג') הנה יד ה', שהיא חמש אצבעות, וכיד אמר כמה לקו באצבע, כי האצבע עושה י' אחת, שהם עשר מכות, ועל הים לקו חמשים מכות נגד ה' עילאה. וכנגד הו', נרמז המטה האלהים, ו' תחת ה', ונחלקת ראש תוף סוף שלשה ווין, ועשה רמז לשלשה ווין, ויסע ויבא ויט, שבהם ע"ב שמות, ובקע בהם הים שהוא ים סוף ה' תתאה. ובהיות שו' מוציאה ו' אחרת, כזה, ו'ו, וזהו י"ב בקיעות שבקע בזה הים:

סוד שלשה ווי"ן

ומי הכה זאת הו' לעשותה שלשה ווי"ן, כח הי' שעל הו' משם הוי"ה, וזהו קריעת ים סוף שהיא ה' תתאה, וכאו בני ישראל בתוך זה הים סוף. ומפתח הגדול של הה' באו ויצאו דרך פתח קטן, ונקרא אם הבנים שמחה, שהגינה עליהם, וטבעו אויביהם בים סוף. נמצא, שנפרע מהיאור שהוא הראש, ומהזנב בחינת ים סוף כנזכר לעיל שהוא זנב ים אוקיינוס:

וזה רמז שלשת המצות

ובזה רמז גם כן ענין השלשה מצות, הנרמזות נגד אלו השלשה אותיות יה"ו, וה' אחרונה נגד אפיקומן, שהוא נגד ים סוף, כי נאכל על השובע, וכן קריעת ים סוף וכו'. ורמזם בפסוק הקורא למי הים וישפכם וכו', רצה לומר, כי כשברא הקדוש ברוך הוא העולם עשה ים אוקיינוס וחרבה בתוכו, ולא היה רחב הרבה כמו עתה, כי בעון דור אנוש העלה גליו, וכסה מקום הרחבה ונעשה ים. והשם הקדוש הנרמז בחול, כדי לתת להם גבול וחק שלא יעברו, בעון החטא נתרום משם והלך לו, ויכסו ההרים הרמים, ומה שלא כסה אותם נעשו איים תוף הים, וזה נעשה גם כן בעון דור המבול ודור הפלגה, וים סוף הוא זנב הים הבא לתוכו, זנבא

בפומיה וכו', כמו התנין וכו', ולזה נקרא ים סוף, הים שהוא הזנב של התנין הרומז לפרעה, ולכן נטבע בתוכו וכו'. ורמז בענין הארבע רוחות המנשבות, שכל אחד משמש שש שעות, מערבי מהבקר עד חצי היום, דרומי עד הלילה, מזרחי עד חצות לילה, צפוני מחצות עד הבקר, והוא המנגן בפנור של דוד רוח צפוני, דכתיב (תהלים ק"ט ס"ב) חצות לילה אקום וגו', וכל אחד מנשב בכח שלשה צרופים מי"ב דהוי"ה, והבן. עוד רמז בשלשה מצות בשם הוי"ה, ופרוסה תוך השלמות, שרומזים ל"ו ו' מהוי"ה, וה' באמצע, שהיא הפרוסה. ורמז בשם יה"ו, כי ה' אחרונה נשאת לאפיקומן, שהיא בחינת הים סוף, הנקרא בכח הו' ליי"ב דרכים, ולכן נרמזת ה' קודם ה', רמז לעשר מפות. וה' על ו', להיותה מצה פרוסה, רמז לקריעת ים סוף, ונרמזת לשלשה ווי"ן, כזה, ה', רמז לו' הנעשה שלשה ווי"ן דויסע וכו'. והיו"ד קרעה, ובכח זה הו' קרע גם כן הו' לה' אחרונה ליי"ב קרעים, כי כל ו' מוציאה ו' אחרת בכח.

יהי דן נחש עלי דרך

ו**פרעה** וכל המונו טבעו בזה הים סוף. ורמז זה התנין זנב בפומיה, שהוא תחת הפסא סביביו, וכל הנשמות הבאות משם עושה לו דרך לבוא, ומסיר זה הזנב מפיו, כדי שיעברו הנשמות לבוא בעולם, וכאשר שבים ללכת פותח להם אורח דקיק, אם יזכו לעבור דרך שם. ורמזו בפסוק יהי דן נחש עלי דרך מקדם, ובהשכה שפיפון עלי אורח דקיק, וכשנושכו להפילו בגיהנם, נאמר הנושך עקבי סוס, שהיא הנשמות הרוכבת על הגוף שהוא הסוס, אז ויפל רוכבו אחר לגיהנם חס ושלום. ורמז איך הטיל זוהמא בחוה, ותלד את קין והרגו בנשיכה כנחש, וזה סוד (ישעיה י"ד כ"ט) כי משורש נחש יצא צפע ופריו שרף מעופף, רמז למצרי שהרגו משה שהוא דמות הבל, ומעשה אבות יעשו בנים, כי לקח האשה הישראלית, והיה רוצה להרוג בעלה, עד שבא משה והרגו בפיו, ולקח נקמה ממה שעשה גם כן להבל קין הרגו גם כן בכח שם והרגו גם כן בפיו, והבן. ורמז גם כן פירוש (ויקרא כ"ד י"א) ויקב את השם ויקלל וכו', והדבר סתום וחתום, והמשכיל יבין. עד כאן:

וירא ישראל את היד הגדולה וכו':

הניצוצות

לא נתנה התורה אלא לצרף בה את ישראל, בזה יתישב הפסוק וירא ישראל ואחר כך קראו העם, אלא שישראל כבר נצטרפו במצרים, על

ידי התורה שהיו קוראים שבט לוי, כי היו עקר שרש כל האמה, ובקריאתם בתורה היו מתקנים את כולם, שכל אלו הניצוצות שנשתעבדו במצרים הם ניצוצות שיצאו לחוץ, וחזרו ונצרכו על ידי התורה. ואותם שכבר נתקנו במצרים כראוי, אז הוצרך הפסוק להעיד עליהם, ויאמינו, ועליהם נאמר וירא ישראל, אבל השאר שלא נתקנו כראוי נקראים עם, עליהם נאמר ויראו העם את ה' וכו', עד כאן לשון הכתוב מהרב זכרוננו לברכה לחיי העולם הבא:

פרק ט"ו

אז ישיר משה. אז ידבר יהושע. אז תיראי ונהרת. אז תשמוח בתולה. אז ידלג כאיל פסח. אז תקרא וה' יענה:

שם הקדוש אזבוג"ה

א"ל הם חלוק של אז, פרקמטיא של משה, שהם ו' פעמים שמונה בגימטריא מ"ח, לכתרו של ח"י עלמין. האלף היא מאהי"ה, הזי"ן של נקודת זעיר אנפין. והם תחילה לא"ז ב"ו ג"ה, חותם גדול הנזכר בפרקי היכלות. והינו יסוד דזעיר אנפין דכליל לון להמשיכם אל נוקביה, דכתיב ביה (תהלים י"ב ה) למנצח על השמינית, ואזבוג"ה בגימטריא כ"ד קשויי כלה, שעליה נאמר (שיר השירים) שימני כחותם על לבך. וששה א"ז הם מ"ח אותיות של י"ב צירופי הוי"ה, ששה מהם הם נגלים דהינו הפשוטים, וששה מהם נסתרים, היינו מקורותיהם. וכל אלו השמות חקוקים אחורי שם ב"ן, דהינו קד"ם, בגימטריא חלו"ק, באפן זה, מ"ח אותיות של י"ב היות, שהם מקור הכל, וכ"ד של אזבוג"ה, וכ"ד אותיות מלוי המלוי דשם ע"ב, בלעדי השורש, הם מ"ח לדידיה. ומלוי המלוי של ס"ג ומ"ה מבלעדי השורש כנזכר, הם לדידיה, שהם כ"ד זוגות כמגין ויביאה אל האדם, הרי שלשה פעמים מ"ח, שהם קד"ם בגימטריא חלו"ק. והם פרקמטיא של משה, שהחלוף (שמות ד' י) מאז דברך אל עבדך, (שם ד' כ"ו) אז אמרה חתן דמים. ומאז באתי אל פרעה, כהנהג א"ז של חלוק הנזכר, ונטלם בסוד ושמתי כ"ד כ"ד שמשתך:

מי כמוך באלים ה' מי כמוך נאדר בקדש נורא תהלות עושה פלא:

ע"ב יב"ק בת"ר

דע, כי ראשי תבות של ארבע תבות ראשונות, בגימטריא ע"ב. וראשי תבות של ארבע תבות שניות, בגימטריא יב"ק. וראשי תבות של

ארבע תבות אחרונות, בגימטריא כת"ר, עם י"ו אותיותיהם וארבע התבות:

לקוטי תורה

פרשת בשלח

מה תצעק אלי - ראשי תבות אמת

מה תצעק אלי, בזהר אמרו בעתיקא תליא מילתא, ובאדרא דא תליא בעתיקא בתרין תפוחין, לכן "מה" תצעק "אלי ראשי תבות אמת:

אנוסה מפני בני ישראל כי ה' נלחם להם במצרים

אנוסה מפני בני ישראל כי ה' נלחם להם במצרים, כבר ידעת כי פרעה כל יניקתו היה ממוחין דקטנות שם אלהים ובשם הוי"ה שהוא גדלות לא היה יודע בסוד לא ידעתי את ה', והם היו סבורין כי אצבע אלהים הוא, ולכן לא היו חוששין כי לא יהיה להם כליה, ועתה ראו שהנהגה על ידי שם הוי"ה, אמרו אנוסה הפעם כי הוא יכלה אותנו כי הוא בשם הוי"ה נלחם במצרים:

איוב

'את ה' ויאמינו בה' ראשי תבות איוב כי אז נתקן איוב שהוא תרח אבי אברהם כי כשהיו ישראל עוברים בים ורצה השטן לקטרג הסיתו הקדוש ברוד הוא באיוב ונשלם תרח אבי אברהם:

שמעו את שירת מלאכי השרת

עזי וזמרת יה, פסוק זה נאמר בראש השירה כי פרחה נשמתן, ושמעו קול שירה, ופתח הקדוש ברוד הוא אזניהם ושמעו זמירות כל צבא מרום, ועל ידי כן חזרה נשמתן בהם, כמאמר רבותינו זכרונם לברכה. וזה שאמרו עזי וזמרת יה, פירוש, כחי ועזי שהיה לי, היה על ידי זמרת יה, פירוש על ידי אותן זמירות ששמעתי מן מלאכי השרת שאמרו לשם י"ה, שעל ידי זה ויהי לי לישועה, שנושעתי מן המות:

שַׁעַר הַכּוֹנֹת

דְּרוּשֵׁי תַפִּילַת הַשַּׁחַר

בְּאֵר

פְּסוּק נִהְלֵת בְּעֶזְרָה אֲלֵנוּהָ קַדְשָׁךְ רְאֵשֵׁי תְבוֹת עוֹלָה בִּין קַנְיָא וְהָם
הַהוּיָה דְבִין דְּהֵינן וְאֵהֵי דְהֵינן וְשִׁנְיָהֶם בְּגִימְטְרִיָּא עוֹלִים בְּאֵר:

פְּרִי עֵץ חַיִּים

שַׁעַר הַזְּמִירוֹת פֶּרֶק ו

אָז יִשִּׁיר יֵשׁ בּוֹ ח"י אֲזָכְרוֹת

אָז יִשִּׁיר. יֵשׁ בּוֹ ח"י אֲזָכְרוֹת, מִן אָז יִשִּׁיר עַד בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד.
הֵם נִגְדַּח ח"י אֲזָכְרוֹת, שֵׁשׁ בֵּיחֵי כְבוֹד. וְהוּא בְּסוּד חֲמִשָּׁה פְּרָצוּפִים
שֵׁשׁ בֵּיחֵי. כִּי כָבֵד פְּרָשְׁנוּ לְמַעַלָּה בְּיִבְרָךְ דּוּד, שְׂאֵל תַּתְּמָה שְׁהַזְכְּרָנוּ
הַסְּפִירוֹת. וְהַדְּבָרִים כְּפוּלִים וּמְכוּפְלִין, כִּי יֵשׁ כְּמָה פְּרָצוּפִים בְּכָל עוֹלָם
וְעוֹלָם, לְכֵן אֵף עַל פִּי שְׂאֲמָרְנוּ הַח"י הַיּוֹנִיּוֹת בֵּיחֵי כְבוֹד, מְכָל מְקוֹם צְרִיךְ
לְהַזְכִּיר אוֹתָן כַּאֲזֵי בְּשִׁירַת הַיָּם פַּעַם אַחַר, מִטַּעַם הַנִּזְכָּר לְעֵיל, עַד כְּאֵן:

יְהִלֵּת בְּעֶזְרָה אֲלֵנוּהָ קַדְשָׁךְ

"יְהִלֵּת בְּעֶזְרָה אֲלֵנוּהָ קַדְשָׁךְ. רְאֵשֵׁי תְבוֹת בִּין וְהֵם נוֹדְעִים שְׁהֵם
גִּימְטְרִיָּא בְּאֵר, וְהוּא הַיּוֹנִיּוֹת וְאֵהֵי דְהֵינן:

הגהות המקובל האלקי רבי שמואל ויטאל זיע"א

[ב] אָז יִשִּׁיר, פֶּאן רְמֵז לְיוֹד הַיּוֹנוֹת הַנִּזְכָּרִים לְעֵיל, א' רומז לג"ר חֲשׁוּבִים כְּאֶחָד, ז' לז"ת.
גַּם אָז, הַיּוֹנִיּוֹת אֲדִנִּי, ח' אוֹתִיּוֹת. גַּם לְשֵׁם אֲבוּגָה, שְׂכָל חֶלֶק מִמֶּנּוּ גִימְטְרִיָּא ח' וְאֵת
רוֹדְפֵיהֶם הַשְּׁלֵכֶת בְּמִצּוֹלוֹת רְאֵשֵׁי תְבוֹת רה"ב, שְׁהוּא שׁוֹר שֶׁל מִצְרַיִם, וְזֶהוּ שְׂאֲרוּז"ל וְיָרָא
יִשְׂרָאֵל שׁוֹר שְׁלֵהֶם רָאוּ:

איך צריך לומר בתפילה

צריך לומר ה' ימלוך לעולם ועד, שני פעמים שנים מקרא ואחד תרגום, כי כן היה נוהג האר"י זכרונו לברכה לחיי העולם הבא. ופסוק כי בא סוס פרעה כי כל זה הוא מן השירה. כי הח"י היות שהתחילו מאז ישיר שמשם התחילו את השירה עד ושמו אחד, לכן אין לומר שמע ישראל כי אז יהיה עשרים, ואנו צריכין רק ח"י היותם^(*):

לשונות הזוהר

(ה) [השמטה] פרשת בא דף ל"ד ע"א

תא חזי, איוב מעבדי פרעה הנה, ונדא הוא דקתיב ביה, (שמות ט) הירא את דבר יי' מעבדי פרעה.

בא ראה, איוב היה מעבדי פרעה, וזהו שכתוב בו (שמות ט) הירא את דבר ה' מעבדי פרעה.

תא חזי, דלא בעא קודשא בריך הוא לאעקרא איוב מאתריה דאיהו הנה מכסי (ג"א כולא בעא קודשא בהך הוא לאעקרא מאתריהו איוב הנה מכסי) (ג"א איוב חכים הוה) על פרעה ביון דאתחלש עבד ניקמין לפרעה

בא וראה שלא רצה הקדוש ברוך הוא לעקר את איוב ממקומו, שהוא היה מגן (את הכל רצה הקדוש ברוך הוא לעקר ממקום, איוב היה מגן (איוב חכם היה) על פרעה. כיון שנחלש, עשה נקמות לפרעה).

נעתיק כאן מאגרת קדש - מספר יצחקל משה' דף ל"ז:

ואני הדל פתבתי מעט מזעיר ואמר והודיע לנו שהכלל בריאת העולם והאדם וכל הברואים בכלל הכל כדי להודיע לנו גדל עז אלקותו וחסדו וגבורתו וממשלתו ותפארתו, כאשר אמר דוד לשלמה בנו "דע את אלקי אביך ועבדהו", שאין להקדוש ברוך הוא נחת רוח יותר בעולם אלא ממי שמכיר באלקותו, זה נקרא בן להקדוש ברוך הוא ויש לו רשות לחפש בגנוי דמלקא והקדוש ברוך הוא משתבח עמו בפמליא שלו בכל יום ודיוקנו נרשם למעלה בין אוהבי דמלקא ומכריזין לפניו הוי זחירין בדיוקנא דפמליא, הקדוש ברוך הוא גזור והוא יש לו רשות לבטל, צדיק מושל ביראת אלקים, מי מושל בי צדיק, ובשעה שהנשמה יורדת בזה עולם השפל משביעים אותה קדם ומראה לה רזי דרזין, אוצרי וגניזין דמלקא ומשביעין אותה וגוזרין עליה שלא תרדה לעולם אלא כדי לחקר ולדרש ברזין דאורייתא, וגם הזכחתי מפמה מאמרי זהר של הרבי שמעון בן יוחאי נתן רשות והורמנא מהקדוש ברוך הוא ושכינתיה עם כל פמליא שלו בצרופ כל הנשמות דצדיקאי דגן עדן עליון ותחתון לגלות לנו הזהר, כדאיתא בהקדמת תקוני הזהר ע' אנפין קח צנצנת המן למשכרת עד דרא בתרזיתא ויטעמון. בחבורא דילך יפקון ישראל מן גלותא בלא נסיון כלל ויהרא דאימא עלאה משם יצא לעולם חיים ושלום הוא דאורייתא הנאלה והחרות והשמחה והבתעוררות התחתון אנו מעוררים המקור העליון, עד כאן לשונו.

ומוכא בספר אור ישירים מירא דכיא שפתב: קדם ביאת המשיח תתגבר מינות ואפיקורסות רחמנא ליצולן בעולם. העצה לזה לזהר בשלשה דברים הללו, האחד לאמר בכל יום זהר, אף על פי שאינו מבין מה שאומר, כי אמירת זהר מסגלת לטהרת הלב... ענין שם.

וזאת למודעי, שספרים האלו מתר ומצוה לכל אחד להדפיס פמה שרוצה באילו שפה ולשון שרוצה, וכל המזכה את הרבים זכותו עומדת לעד וזוכה לבנים צדיקים. ובגדל כח זכות הרבים של העוזרים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג

שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י)

עש"ו

עמ"י

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

יד אדר
[יום א']
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוציאו התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישרות. וליבוי ריעות התורה. ונהרתי עושה ויחד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתקשרים יאהרונבה"י על ידי הנעלם בחדליו וקחימו בנחדקא שלים בשם כל ישקאל.

רבינו משה אישקר

רבינו משה אישקר ז"ל
נולד בשנת ה'רמ"א
בפולנא פוילא
היה אב"ד פוילנא
והיה מפורסם
בדרכיו ובפירושי

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו ז"ל
נולד בשנת ה'רמ"ב
בפאנוווא
היה אב"ד פאנוווא
והיה מפורסם
בדרכיו ובפירושי

לא עכב דדעת כל אדם עם הברכה לבער אם נמצא (כל בו):

סימן תלג – דיני בדיקת המזן, וכו' י"א סעיפים

א. הבדיקה צריך שתהיה לאור הנר ולא לאור הלבנה ואם עבר ולא בדק ליל י"ד כשבודק ביום י"ד לא יבדוק לאור החמה אלא לאור הנר ואכסדרה שאורה רב אם בדיקה לאור החמה דיו והוא הדין כנגד ארובה שבחדר:

ב. אין בודקין לאור האבוקה אלא לאור הנר ולא בנר של חלב ולא של שומן ולא של שמן אלא בנר של שעורה. (הגה: והוא יחידי אבל שתי נרות ביחד אפילו קלועים דינם כאבוקה) (מהרי"ל בשם אגודה):

ג. בודק כל המקומות שיש להושיע שמהם הכניסו בהם חמץ ולכן כל חדרי הבית והעליות צריכים בדיקה שפעמים אדם נכנס בהם ופתו כידו אבל אוצרות יין שאין מסתפק מהם וכן מתבן וכיוצא בו אינם צריכים בדיקה:

ד. חורי הבית וזיוון הבולטים מהכתלים שאינם גבוהים הרבה ולא נמוכים הרבה צריכים בדיקה אבל הגבוהים שאין יד האדם מגעת שם והנמוכים פחות משלשה טפחים אינם צריכים בדיקה:

עבדים היינו עד לכפר על כל עונותינו ופוסקים לומר ברכי נפשי (מנחגים):

סימן תלא – זמן בדיקת החמץ, וכו' ב' סעיפים

א. בתחילת ליל י"ד בניסן בודקין את החמץ לאור הנר בחורין ובסדקין בכל המקומות שדרך להכניס שם חמץ:

ב. יזהר כל אדם שלא יתחיל בשום מלאכה ולא יאכל עד שיבדוק ואפילו אם יש לו עת קבוע ללמוד לא ילמוד עד שיבדוק ואם התחיל ללמוד מבעוד יום אין צריך להפסיק. (ויש אומרים שצריך להפסיק וכן קודם נראה לי עיקר):

סימן תלב – דין ברכת בדיקת החמץ, וכו' ב' סעיפים

א. קודם שיתחיל לבדוק יברך אשר קדשנו במצותיו וצונו על ביעור חמץ. ואם התחיל לבדוק בלא ברכה יברך כל זמן שלא סיים בדיקתו (כל בו). ויזהר שלא ידבר בין הברכה לתחילת הבדיקה וטוב שלא ידבר בדברים אחרים עד שיגמור כל הבדיקה כדי שישם אל לבו לבדוק בכל המקומות שמכניסין בו חמץ:

ב. בברכה אחת יכול לבדוק כמה בתים ואם בעל הבית רוצה לעמיד מבני ביתו אצלו בשעה שהוא מברך ויתפזרו לבדוק איש איש במקומו על סמך ברכה שבידך בעל הבית. הגה: ונוהגים להניח פתיתי חמץ במקום שימצאם הבודק כדי שלא יהא ברכתו לבטלה (מהרי"ל בר"ן). ומיהו אם לא נתן

סדר הלימוד ליום הפורים יום א' משלשים יום קודם הפסח

"מתחילין מיום הפורים עצמו"
(חם יעקב, פרי חדש, שו"ע התיבא – עפ"י הגמ' סנהדרין י"ב, ור"ש ו"ה ו' וסנהדרין פ"ג, תוס' בכורות ג"ג, ועוד)

הלכות פסח

סימן תכט – שאין נופלין על פניהם כל ניסן, וכו' ב' סעיפים

א. שואלים בהלכות פסח קודם לפסח שלשים יום. הגה: ומנהג לקנות חטים לחלקן לעניים לצורך פסח וכל מי שדר בעיר י"ב חודש צריך ליתן לזה (אור זרוע):

ב. אין נופלים על פניהם בכל חודש ניסן ואין אומרים צדקתך בשבת במנחה ואין מספידין בו ואין מתעניין בו להזכיר בצבור והבכורות מתענים בו ביום פסח. הגה: גם אין אומרים צדוק כדבך בכל חודש ניסן ונהגו שאין מתעניין בו תענית כלל אפילו יום שמת בו אביו או אמו אבל תענית חלום מתעניין ואין אומרים מזמור לתורה ואל ארך אפים ולמצוא עורב פסח ולא ביום טוב (מנחגים). ונוהגין להרבות קצת באכילה ושתייה ביום אחר החג והוא אסרו חג (גמרא ורש"י פרק ב' ל"ב):

סימן תל, וכו' סעיף אחד

א. שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול מפני הנס שנעשה בו. הגה: והמנהג לומר במנחה ההגדה מתחילת

מוכח לו של אמת כל השנה

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם ח' הפסח. ויהיה בכתב יצא יחטא כל השנה. ואם יצטרעם בכתב ובסויות ובכתי מדרשות. ובשמות. ולקב"ה התברים ויודרים. וזכות את הרבים לחיות "מן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וקב"ה המוקף את הרבים ["יד אדרן]. יום א' משלשים יום קודם הפסח וזכה לז'נים צדיקים

כל ההדיר ממשוה חמץ בפסח

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארה "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
זוהרר ממשדו המיץ בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י"ל)

ע"מי

ע"מי

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו ז"ל
על מחבר ספר "שולחן ערוך"
שפיט ענינים ספר "תוספתא"
והיה ענין ענין ענין ענין ענין
(עם אביו ר' יוסף קארו)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

טו אדר
[יום ב']
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלבנות פסח בפסח הלבנות בצרות הלבנות חג בחג

ג' ניזון

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש ז"ל
על מחבר ספר "דרישה"
שפיט ענינים ספר "תוספתא"
והיה ענין ענין ענין ענין ענין
(עם אביו ר' יוסף קארו)

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידו מרות ושרות. ולידו ודעת התורה.
נהררני עושה לשם יהודי קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ופושם אדני מתקדשים יאהרונתיה
על דבי הנעלה בך חילו ורחמינו בנחרא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום ט"ו אדר יום ב' משלשים יום קודם הפסח

המשד סימן תלג – דיני בדיקת חמץ

ה. גג היציע והמגדל שגניהם משופעים ומפני כך אין גגיהם ראויין לשום תשמיש אינם צריכין בדיקה אפילו הם בתוך הבית:

ו. רפת של בקר אינו צריך בדיקה שאם היה שם חמץ הבהמות יאכלוהו וכן לול של תרנגולים אינו צריך בדיקה מפני שאם היה שם חמץ התרנגולים יאכלוהו וכן אמצעה של חצר אינו צריך בדיקה שאם היה שם חמץ העורבים והנני מוספק חמץ קמח אבל ודאי חמץ לא. הגה: אבל לקמן סימן תמ"ה סעיף ג' מבואר הדותר להשליך חמץ במקום שהעופות מצויים כל שכן שאין צריך לבצר משם אפילו חמץ ודאי עד לאחר זמן איסורו:

ז. חור שבין יהודי לחבירו כל אחד בודק עד מקום שידו מגעת והשאר מבטל בלבד ודיו ושבין יהודי לעכו"ם אינו צריך בדיקה כלל שמא יאמרו כשפים הוא עושה לו ונמצא בא לידי סכנה:

ח. כותל שנשתמש בו חמץ בחורין ונפל ונעשה גל אפילו אינו גבוה ג' טפחים כדי הפישת הכלב אין צריך לבדוק תחתיו כיון שיש בו סכנה עקרב שמצויים בגלים חיישנין שמא אחר

ישלשים בדיקתו שאינו עוסק במצוה יחפש אחר מחט שנאבד לו ויבא לידי סכנה והני מילי כסתם אבל בידוע שיש תחתיו חמץ אם אין עליו גובה שלשה טפחים צריך להוציאו משם במרא והצינא בענין שאין בו סכנה ואם יש עליו גובה שלשה טפחים מבטלו בלבד ודיו:

ט. מרתף שמסדרין בו שורות של חביות זו אצל זו עד שנתמלא כולו וחורוין ומסדרין שורות אחרות על התחנות עד הקורה אין צריך לבדוק אלא שורה העליונה ואחרת למטה ממנה והיינו שורה על פני רוחב המרתף ולא על כל שטח הקורתה אלא העליונה הרואה את הקורה ואת הפתח ואחרת למטה ממנה:

י. בתי כנסיות ובתי מדרשות צריכים בדיקה מפני שהתינוקות מכניסים בהם חמץ:

יא. המכבד הדרו בי"ג בניסן ומכוין לבדוק החמץ ולבערו וזוהר שלא להכניס שם עוד חמץ אף על פי כן צריך לבדוק בליל י"ד. הגה: וכל אדם צריך לבדוק חמץ קודם הבדיקה (מרי"ק ריש פסחים). והכיסים או בתי יד של בגדים שנותנים בהם לפעמים חמץ צריכין בדיקה (מהר"י):

סימן תלד – דינים הנרחבים תיכף אחר הבדיקה, ובר ד' סעיפים

א. אחר הבדיקה יהא נזהר בחמץ שמשייר להצניעו כדי שלא יצטרך

בדיקה אחרת כגון אם יטלנו עכבר בפניו או אם יחסר לחמו כגון שיניח עשר ככרות וימצא תשע אבל כסתם שאינו יודע אם חסר ממנו אם לאו לא ואם כפה עליו כלי ולא מצאו אינו צריך לבדוק שודאי אדם נטלו לכך יניחה עליו כלי או יתלנו באויר או יניחנה בתיבה מקום שאין עכבר יכול לבוא:

ב. אחר הבדיקה מיד בלילה יבטלנו ויאמר כל המיירא דאיתיה ברשותי דלא חזיתיה ודלא בערתייה ליבטל וליהיו כעפרא דארעא. הגה: ויאמר הביטול בלשון שמבין (מהרי"ק). ואם אמרו בלשון הקודש כל המיירא כולל חמץ ושאר (תרומת הדשן סימן קל"ד), אבל בשאר לשונות צריך להוכיח כל אחד בפני עצמו (דברי עמנו). וטוב לחזור ולבטלו פעם אחרת כיום י"ד סוף שעה חמישית קודם שתגיע שעה ששית שמשתיגע שעה ששית נאסר ואין בידי לבטלו. הגה: ואין לבטל ביום אלא לאחר ששרף החמץ כדי לקיים מצות שריפה בחמץ שלו (מהר"י):

ג. כביטול היום יאמר דחזיתיה ודלא חזיתיה דבערתייה ודלא בערתייה:

ד. שולחו יכול לבטל (וכשמבטל שליח צריך שיאמר חמצו של פלוני יהא בטל וכו') (תשובת מהר"י ברי"ק). אם אין האיש בביתו יבטל במקום שהוא ואם אינו עושה כן טוב שתבטל אשתו:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטל שלא יחטא כל השנה. ואם יצרכים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמות. וליכף התברים ויודים. וזכות את הרבים לחיות על זמן עולם הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" כל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המונח את הרבים [ט"ו אדר]. יום ב' משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח שלשלים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשלים יום קודם התג שעה ידו "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחדר עם רמ"א" וזוהיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י"ל)

ע"מי

ע"מי

בנינו יוסף קארל

רבי יוסף קארל ינויא
נפטר מברסלב שנת תלתי"ו ע"ה
שנת ה'תקנ"ח פט' תשנ"א
וי' טבת ה'תש"ח ה'תש"ח
יום הולדתו ה'ת"ח
(עם אביו הרב אהר"ם ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשלים יום

הלכות פסח שלשלים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשלים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

טז אדר
[יום ג']
משלשלים יום
קודם הפסח

ג' דליין

בנינו משה איסרלינג

רבינו משה איסרלינג ינויא
נפטר מברסלב שנת תלתי"ו ע"ה
שנת ה'תקנ"ח פט' תשנ"א
וי' טבת ה'תש"ח ה'תש"ח
יום הולדתו ה'ת"ח
(עם אביו הרב אהר"ם ז"ל)

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידו מרות ושרות. ולידי ידועת התורה. נהרתי עושה וחזר קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ופ"ש אדני מתקדמים יאהרונתי על ידי הנעלם בחי' חילוי וקחימו בנחוקא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום ט"ז אדר יום ג' משלשלים יום קודם הפסח

סימן תלה – דין מו שלא בדק בליל י"ד, ובו סעיף אחד

א. לא בדק בליל י"ד יבדוק ביום י"ד באינו שעה שיזכור מהיום לא בדק כל יום י"ד יבדוק בתוך הפסח לא בדק בתוך הפסח יבדוק לאחר הפסח כדי שלא יכשל בחמץ שנעבר עליו הפסח שהוא אסור בהנאה ועל הבדיקה שלאחר הפסח לא יברך:

סימן תלו – דין המפרש בים, והיוצא בשיירא, ובו ג' סעיפים

א. המפרש מיבשה לים או יוצא בשיירא ואינו מניח בביתו מי שיבדוק תוך שלשלים יום זקוק לבדוק. (ולא יברך אז על ביעור חמץ) (כל ב). קודם שלשלים יום אינו צריך לבדוק (וכשמגיע פסח יבטלנו) (טור) ואם דעתו לחזור קודם הפסח צריך לבדוק ואחר כך יצא החיישינין שמא יחזור ערב פסח בין השמשות ולא יהיה לו פנאי לבער וכן העושה ביתו אוצר תוך שלשלים יום זקוק לבדוק ואחר כך כונס אוצרו לתוכו קודם שלשלים יום אם דעתו לפנותו קודם הפסח צריך לבדוק ואחר כך עושה אוצר ואם אין דעתו לפנותו קודם הפסח אינו

צריך לבדוק. הגה: ואוצר חטים שיש חטים מחומצים בקרקעית הבור אם נעשה האוצר שלשלים יום קודם הפסח אינו זקוק לבער אלא מבטלו בלבד ודיו מיהו לאחר פסח כשמפנה האוצר אסור ליהנות מאותן חטים ואם אין שם חמץ ידוע אלא ספק מותר למכור האוצר כך ביחד (תשובת הרשב"א סימן ע):

ב. ויש אומרים דקודם ל' יום שאינו צריך לבדוק היינו כשאין דעתו לחזור בתוך הפסח ואף על פי שדעתו לחזור קודם הפסח או אחריו אינו צריך לבדוק כיון שהוא קודם שלשלים (וכשיגיע פסח יבטלנו) אבל אם דעתו לחזור בתוך הפסח צריך לבדוק אפילו מראש השנה ואם שכח ולא בדק יבטל כשיגיע הפסח ולא יברך על הבטול. הגה: גם אשתו תבדוק ותבטל בביתו דילמא ישכח לבטל במקום שהוא (כל ב):

ג. ישראל היוצא מבית נכרי תוך שלשלים יום וכנס בבית אחר בעיר זו או הולך לעיר אחרת אינו צריך לבער בית הנכרי שהרי יקיים מצות ביעור באותו בית אחר אבל אם הוא מפרש או יוצא בשיירא ולא יכנס בפסח בבית יש מי שאומר שחל עליו חובת הביעור כיון שהוא תוך ל' יום וצריך לבער בית הנכרי שהוא יוצא ממנו כדי לקיים

מצות ביעור (אף על פי שהנכרי יכנס לבית בפסח ויש אומרים שאינו צריך כשנכנס בו הנכרי) (טור):

סימן תלו – המשכיר בית לחבירו, על מי חל חובת ביעור, ובו ד' סעיפים

א. המשכיר בית לחבירו לצורך י"ד וממנו ואילך וקנהו באחד מהדרכים ששכירות קרקע נקנה בו אם עד שלא מסר לו המפתח חל י"ד על המשכיר לבדוק ואם משמסר לו המפתח חל י"ד על השוכר לבדוק:

ב. השוכר בית מחבירו בי"ד ואינו יודע אם הוא בדוק אם הוא בעיר שואלו אם בדקו ואם אינו בעיר חזקתו בדוק ומבטלו בלבד ודיו:

ג. המשכיר בית לחבירו בחזקת בדוק ונמצא שאינו בדוק על השוכר לבדוק ואינו מקח טעות ואפילו במקום שבדוקים בשכר שהרי מצוה הוא עושה. הגה: ויש אומרים דצריך להחזיר לו שכר הבדיקה הואיל והתנה בהדיא שיהיה בדוק (המגיד פרק ב' ומשמע לעיל סימן י"ד):

ד. בית שהחזיק שלא בדקו המשכיר ואמרו אשה או עבד או קטן אנו בדקנוהו הרי אלו נאמנים והוא שיהא קטן שיש בו דעת לבדוק:

מוכח לו של חטא כל השנה

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשלים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח חג הפסח. ויהיה מוכח שלא יחטא כל השנה. ואם יפרסם בבתי כנסות ובבתי מדרשות. ובשמות. וד"ק החברים ויודים. וזכות את הרבים לחיות על זמן מלא הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים [ט"ז אדר]. יום ג' משלשלים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

כל הדור ממשהו חמי בפסח

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארה"ה הלכות פסח שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך חתבר עם רמ"א"
וזוהיר ממשדו המין הפסח – מובטח לו שלא יהא כל השנה (האריז"ל)

ע"מי

ע"מי

בנינו יוסף אהרן

רבי יוסף אהרן יונאי
נפטר מירושלם שנת ה'תקל"ח
בשנת ה'תקנ"ב (שנת ה'תקנ"ב)
היה מן גדולי חכמי ישראל
(בשנת ה'תקנ"ב)

בנינו משה אישכנל

רבי משה אישכנל יונאי
נפטר מירושלם שנת ה'תקל"ח
בשנת ה'תקנ"ב (שנת ה'תקנ"ב)
היה מן גדולי חכמי ישראל
(בשנת ה'תקנ"ב)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

י"ז אדר
[יום ד']
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלבנה פסח בפסח הלבנה עצרת בעצרת הלבנה חג בחג

ג' ניסן
ד'

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישרות. וליבוי ידעית התורה. ונהריני עושה לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדניי מתוקדמים יאהרונתי על ידי הנעשה בך חילו ורחמינו בנחמדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום י"ז אדר יום ד' משלשים יום קודם הפסח

סימן תלח – עכבר שנכנס למקום בדוק וכבר בפיו, ובו ב' סעיפים

א. עכבר שנכנס לבית בדוק וכבר בפיו ונכנס אחריו ומצא פירורין אפילו כדי כל הכר צריך לחזור ולבדוק הבית אחר הכר שהניח לפי שאין דרכו של עכבר לפרו והני פירורין מעלמא אתו ולא מאותו ככר אבל אם תינוק נכנס לבית בדוק וכבר בידו ונכנס אחריו ומצא פירורין אינו צריך לחזור ולבדוק שחוקתו שאכלו ואלו הפירורין שנפלו ממנו בשעת אכילה שדרך התינוק לפרו ויש אומרים שאם אין בפירורין כדי כל הכר צריך לחזור ולבדוק. (דיני עכבר שנכנס ויוצא השמיט הרב הואיל ולא שכחתי)

ב. כזית חמץ למעלה על הקורה מחייבים אותו מחייבין אותו להביא סולם להורידו מפני שפעמים יפול מהקורה אבל אם היה חמץ בבור אין מחייבין אותו להעלותו אלא מבטלו לבנו ודין:

סימן תלט – דין מי שבדק ולא מצא מספר ככרות שהניח, ובו ד' סעיפים

א. ט' צבורין של מצה ואחד של חמץ ובא עכבר ונטל ולא ידענו אם נטל חמץ או אם נטל מצה ונכנס לבית בדוק צריך לחזור ולבדוק, מיהו אם הככר קטן שיכול העכבר לאכול תלין

להקל שאכלו ואין צריך לבדוק (טו), שכל הקבוע כמחצה על מחצה ואם פירש הככר ממקום קביעתו ונטלו העכבר משם אין צריך לחזור ולבדוק דכל דפריש מרובא פריש:

ב. ב' צבורין אחד של חמץ ואחד של מצה וב' בתים אחד בדוק ואחד שאינו בדוק ובאו שני עכברים זה נטל חמץ וזה נטל מצה ואין ידוע לאיזה בית נכנס זה שנטל החמץ וכן שני בתים בדוקים וצבור אחד של חמץ ובא עכבר ונטל ואין ידוע לאיזה בית נכנס או שידע שנכנס לאחד מהם ונכנס אחריו ובדק ולא מצא כלום או שבדק קצת מהבית ומצא ככר אינו צריך לחזור ולבדוק. (כך הם דברי הרמב"ם אבל מסקנת הפוסקים אינו כן):

ג. הניח ט' ככרות חמץ ומצא י' צריך לבדוק אחר כל הט' וכן אם הניח עשרה ומצא ט' צריך לבדוק אחר כל ה' שאנו אומרים מה שהניח נטל ואלו אחרים הם ויש אומרים הני מילי בקשורים יחד אבל אם אינם קשורים יחד אין צריך לבדוק אלא אחר האחד:

ד. הניח חמץ בזוית זו ומצאו בזוית אחרת צריך לחזור ולבדוק:

סימן תמ – דין המצו של נכרי שהופקד אצל ישראל, ובו ד' סעיפים

א. נכרי שהפקיד חמצו אצל ישראל אם הוא חייב באחריותו מגניבה ואבידה

בין שהוא בביתו בין שהוא בכל מקום ברשותו חייב לבערו. הגה: ואפילו חזר והפקידו ביד נכרי אחר (הגהות אלפסי פרק קמא דפסחים ב). ויש אומרים שאפילו אינו עליו אלא שומר חנם שחייב בפשיעה חייב לבערו ואפילו אם אינו חייב באחריותו בדין אלא שיוודע שהנכרי אלם ויכפהו לשלם אם יאבד חייב לבערו ויש חולקים:

ב. ואם אינו חייב באחריותו אינו חייב לבערו אפילו אם כבוש תחת ידו כגון שהוא גר תושב ושרוי עמו בחצר וצריך לעשות לפניו מחיצה גבוה י' ספחים כדי שלא ישכח ויאכלנו. הגה: ונכרי שהניח חמץ בבית ישראל בלא רשותו כופה עליו כלי (ריב"ש סימן ת"א) ודוקא ביום טוב אבל אם הוא קודם יום טוב צריך לעשות מחיצה (עיין לקמן סימן תמ"ו סעיף א):

ג. נכרי שנכנס לבית ישראל וחמצו בידו אינו זקוק להוציאו אף על פי שהישראל רואה חמץ של נכרי אינו בכך כלום אבל אסור להעלותו עמו על השלחן ואפילו בהפסק מפה:

ד. ישראל שהפקיד חמצו אצל ישראל חבירו או אצל הנכרי אף על פי שקבל עליו הנפקד אחריות עובר עליו [אף] המפקד:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחלק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אדר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה בכתב ש"א וחסא כל השנה. וא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולקבל החברים ויודים. וזכות את הרבים לחיות על זמן מן הבא על ידי לימוד הלכות בכל יום. שהוא תורה לשמה! וכל המונח את הרבים י"ז אדר. יום ד' משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

עמ"י

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארה"ה הלכות פסח שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מותר עם רמ"א" וזהיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יהמא כל השנה (האר"י"ל)

עש"י

לבינו יוסף קארל

רבי יוסף קארל ינאי
נפטר מברסלב ב' י"ח אדר
שנת ה'תקל"ח (1777)
בגיל 70 שנה
ביתו היה שוק פתח תקווה
והיה מן הגדולים שיש להם
בשם אביו ר' יוסף קארל
(עם אביו ר' יוסף קארל)

לבינו משה איסרליש

רבי משה איסרליש ינאי
נפטר מברסלב ב' י"ח אדר
שנת ה'תקל"ח (1777)
בגיל 70 שנה
ביתו היה שוק פתח תקווה
והיה מן הגדולים שיש להם
בשם אביו ר' יוסף קארל
(עם אביו ר' יוסף קארל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

י"ח אדר
[יום ה']
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

ג' ליוזן
ה'

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבו מרות ישרות. ולידי ויעת התורה. ובהריני עושה ודור קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהו"ה ובשם אדניי מתוקדמים יאהרונתי על ידי הנעלה בך חילו ורחמינו ברחוקא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום י"ח אדר יום ה' משלשים יום קודם הפסח

סימן תמא – דיני מו' שהלחה על המין, וכו' ב' סעיפים

- א. נכרי שהלחה לישראל על חמצו ומשכנו בידו ואמר ליה מעכשיו יהא שלך אם לא אפרע לך לזמן פלוני והגיע הזמן ולא פרעו מותר אפילו לא הגיע הזמן שקבע עד אחר הפסח דמשהגיע הזמן ולא פרעו נקנה לו למפרע והוי ליה חמצו של נכרי:
- ב. ישראל שהלחה לנכרי על חמצו אם משכנו בידו ואמר ליה מעכשיו והגיע הזמן אפילו אחר הפסח ולא פרעו אפילו אין אחריותו עליו אסור משום דקני ליה למפרע אבל אם לא אמר ליה מעכשיו ואין אחריותו עליו מותר:

סימן תמב – דין תערובת המין, וכו' י"א סעיפים

- א. תערובת חמץ עוברים עליו משום בל יראה ובל ימצא כגון המוריס וכותח הבבלי ושכר המדי וכל כיוצא באלו מדברים הנאכלים אבל דבר שיש בו תערובת חמץ ואינו ראוי לאכילה מותר לקיימו בפסח כגון עריבת העברנין שנתן לתוכה קמח ועורות אפילו נתנן שעה אחת קודם זמן הביעור הרי זה מותר לקיימו ואם לא

- ג. נתן העורות ונתן הקמח קודם ג' ימים לשעת הביעור מותר לקיימו שהרי נפסד והבאיש תוך שלשה ימים חייב לבער וכן הקילור והרטיה והאספלטית והתריאק"ה שנתן לתוכו חמץ מותר לקיימן בפסח שהרי נפסד צורת החמץ:
- ד. הפת עצמה שעיפשה ונפסלה מלאכול הכלב ומלוגמא שנסרתה אינו חייב לבער:
- ה. בגדים שכבסו אותם בחלב חטה וכן ניירות שדבקו אותם בחמץ וכל כיוצא בזה מותר לקיימן בפסח שאין צורת החמץ עומדת. הגה: ולכן מותר לרדק ניירות בחלון תוך שלשים לפסח ויש מהמייזן אם נראה מבחוץ (תורתם השנין סימן ק"י ופסקו סימן קמ"ט ומהר"ו):

- ו. דבר שנתערב בו חמץ ואינו מאכל אדם כלל או שאינו מאכל כל אדם כגון התריאק"ה וכיוצא בו אף על פי שמותר לקיימו אסור לאכלו עד אחר הפסח ואף על פי שאין בו מן החמץ אלא כל שהוא הרי זה אסור לאכלו. הגה: ולקמן סימן תמ"ז סעיף ד' בהג"ה יחבאר דיש חולקים ומתירים אם נתבטל קודם הפסח והכי קיימא לן:
- ז. שכר שעושים מחיטים ושעורים חייבים לבערו וכן אם העמיד גבינות בחלא משכר שעורים או חטים חייב לבערם:

- א. נהגו לגרר הכתלים והכסאות שנגע בהם חמץ ויש להם על מה שיסמוכו ואם יש חמץ בסדק שאינו יכול לחטט אחריו יטיח עליו מעט טיט:
- ב. בצק שבסדקי עריבה אם יש כזית במקום אחד חייב לבער ואם לאו אם היה עשוי לחזק בו שברי העריבה או לתתם בו נקב בטל במיעוטו ואם לאו חייב לבער:
- ג. היו בו שני הצאי זיתים בב' מקומות וחוט של בצק בנייהם רואים כל שאילו ניטל החוט ניטלין עמו חייב לבער ואם לאו אינו צריך לבער במה דברים אמורים בעריבה אבל בבית אף על פי שאם ניטל החוט אין ניטלין עמו חייב לבער מפני שפעמים מקפץ אותם היה חצי זית בבית וחצי זית בעליה חצי זית בבית וחצי זית באכסדרה חצי זית בבית זה וחצי זית בבית שלפנים ממנו הואיל ואלו החצאי זיתים דבוקים בכותלים או בקורות או בקרקעות אינו חייב לבער אלא מבטלו בלבד ודיו:
- ד. חמץ שנתעפש קודם זמן איסורו ונפסל מאכילת הכלב או ששרפו באש (קודם זמנו) (ר"ן) ונחרך עד שאינו ראוי לכלב או שייחדו לשיבה וטח אותו כביט מותר לקיימו בפסח:
- ה. דיו שהוא מבושל בכשר שעורים מותר לכתוב בו:

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה בכתב שאלא יהמא כל השנה. נא יאסרם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ודף סתרים ודורים. וזכות את הכמים לחיות על זמן עולם הבא על ידי לימוד הלכות פסח כל יום. שהוא תורה לשמה! וכל המזכה את הרבים [י"ח אדר]. יום ה' משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים!

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי המפעל לעומי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א וזוהיר ממשדו המין פסח – מבטח לו שלא יחמא כל השנה (האר"י)

עמ"י

עש"ן

בכינו יוסף קארל

רבני יוסף קארל ינויא
נולד מרחשון תר"ט
נפטר עירובי פסח תשנ"ב
י"ז טבת תש"ה (היה שליח לרב
הגאון מהר"ם אהר"ם ז"ל)

בכינו משה איזנר

רבני משה איזנר ינויא
נולד מרחשון תר"ט
נפטר עירובי פסח תשנ"ב
י"ז טבת תש"ה (היה שליח לרב
הגאון מהר"ם אהר"ם ז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

י"ט אדר
[יום ו']
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הולדת עצרת בעצרת הולדת חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישראל. וליבוי רדיעת התורה. ונהריתי עושה לשם יחוד קודשא הוא ושכינתיה בשם יהוה ופנים אדוני מתקדשים יאהרונתיה על ידי הנעלה בך חילו ורחמינו בנחרא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום י"ט אדר יום ו' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמב – דין תערובת חמץ

יא. עריכות שלשין בהם חמץ אין לסמוך על מה שרוחצים אותן בחמץ ומנקרין החמץ מהן כי אי אפשר לנקרין שלא יאשר בהן בין הכל כזית והכלי מצרפו וצריך ליתנן במתנה לנכרי עד לאחר הפסח או לטוחן בטיט והוא הדין לבצק שבכלי נסרים שאינו יכול להוציא. הגה: וטוב לעשות כן בכלים שמניחין בהם קמח כל השנה (מהר"י) וכן בכלים שמניחים בהם פת כל השנה ומפם שהיתה מונחת על שק קמח לא מהני לה ניעור וצריכה כבוס כדי להשתמש עליה בפסח (מהר"י):

סימן תמוג – דין חמץ בערב פסח לאחר שש, ובו ג' סעיפים

א. חמץ משש שעות ולמעלה ביום י"ד אסור בהנאה, (אפילו חמצו של נכרי אסור ליהנות ממנו) (טור סימן ת"ן וריב"ש סימן י"ח), ואסרוהו חכמים שתי שעות קודם דהיינו מתחלת שעה חמישית ומיהו כל שעה חמישית מותר בהנאה ורשאי למכור לנכרי אפילו הרבה ביחד שודאי לא יאכלנו קודם פסח ויכול להאכילו לבהמה היה ועוף ובלבד שיעמוד עליהם לראות שלא יצנינו ממנו ויבער מה ששיירו ממנו ומתחלת שעה ששית ולמעלה אסורו גם בהנאה. הגה: ובשנת העיבור שהיום ארוך אלו הארבע שעות לפי ענין היום

ומותר לאכול חמץ עד שלש שנים (רמב"ם בפירוש המשנה ריש ברכות ומהר"י). ויש אומרים עד ב' שעות קודם חצות (תורתם הדשן סימן קכ"א):

ב. ישראל שהיה בידו חמצו של ישראל אחר בפקדון יעכבנו עד שעה חמישית ואם לא בא בעליו ימכרנו לנכרי ואם לא מכרו חייב לבערו בזמן אסורו אפילו אם אינו חייב באחריות:

ג. אם קנו שום דבר בחמץ אחר שש שעות מותר מפני שהחמץ אינו תופס דמיו:

סימן תמד – דין ערב פסח שחל להיות בשבת, ובו ח' סעיפים

א. י"ד שחל להיות בשבת בודקין ליל שלשה עשר ומבערים הכל לפני השבת ומשיירין מזון שתי סעודות לצורך השבת דסעודה שלישית זמנה אחר המנחה ואז אינו יכול שהיתה לא במצה ולא בחמץ אלא במצה עשירה וצריך לעשותה קודם שעה עשירית. הגה: ובמדינות אלו שאין נוהגין לאכול מצה עשירה כדלקמן סימן תס"ב סעיף ד' בהג"ה, יקיים סעודה שלישית במיני פירות או בכשר ודגים כדלעיל סימן רצ"א סעיף ה' בהג"ה:

ב. טוב לבער בערב שבת קודם חצות כדי שלא יבואו לטעות בשאר שנים לבער אחר חצות (וביום השבת יבטלנו) (טור):

ג. אין מבשלין לשבת זה דייסא וכיזא בזה ואין עושין בו פת הצנומה בקערה. הגה: ואם עבר ובשל והמאכל דבוק בקדירה ואי אפשר לקנחו יש להדחיו מעט להעביר החמץ (מהר"י):

ד. אחר שאכל בשבת זה סעודת שחרית ינער המפת שאכלו בה ויקנח הקערות באצבעו ויטמנם מן העיץ עם שאר כלי החמץ ואם נשאר פת יכול ליתנו לנכרי על מנת שלא לעצא בו לרשות הברים דרך הערמה ודבר מועט:

ה. אם נשאר חמץ אחר שאכלו מבטלו וכופה עליו כלי עד מוצאי יום טוב ומבערו:

ו. אף על פי שלא יאשר החמץ בבית אחר סעודת שחרית צריך לבטל החמץ כדרך שהוא מבטל בשאר שנים:

ז. ההולך ביום ארבעה עשר לדבר מצוה כגון למול את בנו או לאכול סעודת אירוסין בבית חמיו ונזכר שיש לו חמץ בביתו אם יכול לחזור לביתו ולבער ולחזור למצוה חזרה ויבער ואם לאו יבטלנו בלבו ואם היה הולך להציל מן הנהר ומן הדליקה ומהמפולת ומיד העכו"ם יבטלו בלבו ולא יחזור אפילו יש שהות ואם יצא לצורך עצמו יחזור מיד עד כמה הוא חוזר עד כביצה פחות מכאן מבטלו בלבו ודיו:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחלק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שאלו יתקיים כל השנה. ואף פסחים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמות. וד"ק החברים ויודים. וזכות את הרבים להיות "עוף מן הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" כל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המונח את הרבים "וי"ט אדר]. יום ו' משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג

שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחדר עם רמ"א" וזוהיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

ע"מי

ע"מי

כבינו יוסף קארל

רבני יוסף קארל יוציא
כפי מכתב פני 'שולחן ערוך'
בשני עמודים פתח תפוזא
והיה ענין שנת ה'ת"ת ויהיה פתח
בשנת ה'ת"ת (ב'ת"ת)

כבינו משה איסרלינג

רבני משה איסרלינג יוציא
כפי מכתב פני 'רמב"א'
בשני עמודים תפוזא י"ד
והיה ענין שנת ה'ת"ת ויהיה פתח
בשנת ה'ת"ת (ב'ת"ת)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כ אדר
[יום ז']
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

ג דליון
[יום ז']
משלשים יום
קודם הפסח

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ושרות. וליבוי ודעות התורקה. ונהרירי עושה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ושם אדניו מתתקדים יאהרונתיה על ידו הנעלה בך חילו ורחמינו בנחמך שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום כ' אדר יום ז' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמוז – דין ערב פסח שחל להיות בשבת

ה. היתה לו עיסה בביתו והוא טרוד במקום אחר וירא שמא תחמיץ מבטלה בלבו קודם שתחמיץ אבל אם החמיצה אין הביטול מועיל אם הוא אחר זמן איסורו:

סימן תמוז – דין ביעור חמץ, וכו' ג' סעיפים

א. כיצד ביעור חמץ ושרפו או פוררו וזורה לרוח או זורקו לים ואם היה החמץ קשה ואין הים מחתכו במהרה הרי זה מפררו ואחר כך זורקו לים. הגה: והמנהג לשורפו וטוב לשורפו ביום דומא ונתור שהיה נשרף ביום (דברי עצמו) אך אם רוצה לשורפו מיד אחר הבדיקה כדי שלא יגררנו חולדה השרות בידו (הגהות מיימוני פרק ג' וכל בו):

ב. ואם נתנו לנכרי קודם שעה ששית אינו צריך לבער ואם שרפו קודם שעה ששית הרי זה מותר ליהנות

בפחמיץ שלו בתוך הפסח אבל אם שרפו משעה ששית ולמעלה הואיל והוא אסור בהנאה הרי זה לא יסיק בו תנור וכיריים ולא יבשל ואם בישול או אפה אותה הפת ואותו התבשיל או אסורים בהנאה וכן הפחמיץ שלו או אסורים בהנאה הואיל ושרפו אחר שנאסר בהנאה:

ג. קודם זמן איסורו יכול להשליכו במקום שהעורבים מצויים שם ואם מצאו אחר זמן איסורו שלא אכלוהו העורבים אף על פי שהמקום הפקר לא ינחמו שם אלא יבערנו. (ואם לא מצא חמץ כשבדק שרוף הכלי שלקח לבדיקה כדי שלא ישכח חובת ביעור (מהרי"ל):

סימן תמוז – דין מי שמוצא חמץ בתוך המועד, וכו' ד' סעיפים

א. המוצא חמץ בביתו אם הוא בחול המועד יוציאנו ויבערנו מיד ואם הוא יום טוב יכפה עליו כלי עד הלילה ואז יבערנו, (לפי שלא יוכל לטלטלו ביום טוב (ריב"ש), גם לשרפו במקומו אסור) (ר"ן):

ב. יש מי שאומר דיום טוב שני דינו כחול המועד לענין זה:

ג. גגו של נכרי שהיה סמוך לגגו של ישראל ונתגלגל החמץ מגגו של נכרי לגגו של ישראל הרי זה דוחפו בקנה ואם היה בשבת או ביום טוב כופה עליו כלי (דאסור לטלטלו ביום טוב ושבח):

ד. מצא פת בפסח בביתו ואינו יודע אם הוא חמץ או מצה מותר אפילו באכילה דאולינן בתר כתרז ואם הוא מעופש הרבה שאי אפשר לו להתעפש כל כך משנכנס הפסח אז ודאי הוא חמץ ואם עברו מימי הפסח שנוכל לתלות שנתעפש משנכנס הפסח עד עתה אם אנו נוהגים לאפות בפסח פת הם בכל יום תולין להקל

אפילו הוא מעופש הרבה שאנו תולים לומר בכל יום אפה פת הם ונתנו עליו ולפיכך הרבה להתעפש:

סימן תמוז – דיני תערובת חמץ בתוך הפסח, וכו' י"ב סעיפים

א. חמץ בפסח אסור תערובתו בין במינו בין שלא במינו במשאו אפילו בהנאה. הגה: ועריך לשרוף הכל ולא סגי בפדיון דמי החמץ ולמכור השאר (מרדכי פרק קמא דפסחים ופסקי מהרא"י סימן קס"ד ותשובת מהרי"י ק"ן). מיהו כלים שנתבשל בהם מותרים לאחר הפסח ואין צריכין שבירה או הגעלה (דברי עצמו ותוספות פרק כל שעה). ודין תערובתו כדין שאר תערובות אחר שמה שאוסר בשאר תערובות תחוס שם אוסר בחמץ במשאו אבל אם במשך תערובות לא היה צריך ששים אלא קליפה או נטילת מקום אף בחמץ כן שחם בהם כלא רוטב די בקליפה כשאר איסורים וכן אם נגע בכר חמץ בכר מצה ושניהם חמץ ואין שם דבר המדעפענן לא אסר אלא מקום מגעו בלבד לפי שאינו מבלע יותר. הגה: וברין ריחא מלתא לענין תבשיל שיש בו חמץ עם שאר תבשילין יש מקילין במקום דהיה מותר בשאר איסורים (מרדכי פרק כל שעה) ויש מחמירין דמשהו מיהא איכא (הגהות מ"ק ותוספות דע"ז). ודוקא במקום ששייך בו ריחא אלא דבשאר אסורים לאו מילתא היא כמו שיתבאר ביורה דעה סימן ק"ח בסיעתא דשמיא:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחלקי לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אהר ל"ז. כף יגמור כף הלכות פסח חג הפסח. ויהיה כמקח ש"א וחסא כל השנה. וא יפסדים כבתי כנסיות וכתבי מדרשות. ובשמחות ודב"ק שכתבים ודברים. וזכות את הכתבים לחיות על ידו לימוד 'הלכות' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה' וכל המונחה את הרבים [כ' אדר]. יום ז' משלשים יום קודם הפסח וזכה ל'גנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג

שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י)

עמ"י

עש"י

רבני וספר אורח חיים
פני מורה ספר יחינו ערוך
פני מורה ספר חתומים
וי ספר שולחן ערוך
וי ספר אורח חיים
(ספר אורח חיים)

רבני וספר אורח חיים
פני מורה ספר יחינו ערוך
פני מורה ספר חתומים
וי ספר שולחן ערוך
וי ספר אורח חיים
(ספר אורח חיים)

רבני וספר אורח חיים
פני מורה ספר יחינו ערוך
פני מורה ספר חתומים
וי ספר שולחן ערוך
וי ספר אורח חיים
(ספר אורח חיים)

רבני וספר אורח חיים
פני מורה ספר יחינו ערוך
פני מורה ספר חתומים
וי ספר שולחן ערוך
וי ספר אורח חיים
(ספר אורח חיים)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כא אדר
[יום ח']
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלבנות פסח בפסח הלבנות בעצרת הלבנות חג בחג

גדליזן
ח'

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוציא התלמוד לידי מעשה. ולידי מרות ישרות. ולידי ודיעת התורה. ונהרתי עושה לשם יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהו"ה ופ"ש אדנ"י מתחברים יאהרונתיה על ידי הנעלה בך חילו ורחמינו בנחמדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום כ"א אדר יום ח' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמו – זיני תערובת חמץ בתוך הפסח

- ב. חמץ שנתערב משש שעות (ולמעלה) עד הלילה אינו אוסר במשהו אלא דינו כשאר איסורין (ונותן טעם לפגם נמי שרי) (דברי עצמו אליבא דכולי עלמא):
- ג. חטה שנמצאת בערב פסח בתרנגולת מבושלת מותר לבטלה בס' אבל אם חממו התרנגולת בפסח בעוד שהחטה בתוכה בוררת ליתן טעם בתוכה בפסח והווי משהו. הגה: ומיהו בחימום כלי שני אין לחוש (הגהות מיימוני פרק א'). ויש מחמירין בכלי שני בפסח וטוב להחמיר אם היד סולדת בו דבלאו הכי לא מקרי כלי שני:
- ד. אם נתערב החמץ קודם הפסח ונתבטל בס' אינו חוזר וניערב בפסח לאסור במשהו ויש חולקים. הגה: ונוהגין כסברא הראשונה בכל תערובת שהוא אכל בלח (תרומת הרשן סימן קי"ד). ומיהו דברך יש שנתערב או שיש לחוש לתערובות כגון תפ שנפל ליון אף על פי שנטלו משם אסור בפסח דחיישינן שמא נשאר בו פיורין ונותנין טעם בפסח (בית יוסף בשם תשובת הרשב"א):
- ה. בשר יבש וגבינה ודגים שנמלחו קודם הפסח ולא נזהרו בהם מותר לאכלם בפסח מיהו דגים מלוחים השרוים במים בפסח בכלי חמץ יש להחמיר ליהרהר מהן מפני שהם

- קודם לכן כבר נתייבש ואינו נותן טעם בפסח ושרי (מרדכי ריש פרק כל שעה וסמ"ג והגהות מיימוני פרק א'). מיהו אם יש כוית בצק במקום אחד חייב לבערו אף על פי שעשו לחוק (פסקי מהרא"י סימן קמ"ט) כדלעיל סימן תמ"ב סעיף ד':
- ו. מלח ששמו במדוכה מותר למלוה בו בשר בפסח (משום דאינו מפליט בצונן):
- ז. בוסר שדכין קודם פסח במדוכות מוזמזמות מותר לאכלו בפסח. הגה: משום דאינו מפליט בצונן ואפילו אם נעשה בפסח אינו אוסר אם היה הכלי נקי אבל אם חתכו בסכין של חמץ תוך הפסח יש להחמיר דסתם סכין אינו נקי ויש לחוש לחמץ הרבוק עליו (מהר"ל). אבל אם נתערב אותו דבר בתבשיל אין לחוש להחמיר ולאסור מספק כן נראה לי:
- ח. זיתים שנזהרו לחתכם בסכין חדשה אפילו לא נזהרו לכבשם בקדירה חדשה אם אינה בת יומא מותרת לכולי עלמא:
- ט. יבש ביבש אף על גב דבשאר איסורים חד בתרי בטיל חמץ במצה אפילו באלף לא בטיל ויש אומרים דחמץ שוה לשאר איסורין בזה:
- י. נותן טעם לפגם מותר גם בפסח. הגה: ויש מחמירין וכן נוהגין באלו המדינות ובמקום שיש מנהג להחמיר אפילו משהו ונותן טעם לפגם אסור (תרומת הרשן סימן קצ"ח):

מוכח לו של
חטא כל השנה

הנה מובא פ"א ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אדר ל"א. כן יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה כפסח שא"ל יחטא כל השנה. וא לא יפסדם בבתי מדרשות ובבתי מדרשות. ובשמות. וד"ק החברים ויודים. וזכות את הרבים לחיות על זמן מן הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" יום. שהוא "תורה לשמה" וכן המנהג את הרבים [כ"א אדר]. יום ח' משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

כל הדין
ממשוה חמץ
בפסח

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארה"ה הלכות פסח שלשים יום קודם התג שיעל ידי המפעל לעומי ללימוד שולחן ערוך מתבר עם רמ"א זיחזיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י"ל)

עש"ו

עמ"י

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כ"ב אדר
[יום ט']
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן
ט'

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישראל. וליבוי ידעית התורה. נהרבינו עושה וזכור קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ופושם אדניי מתנחלים יאהרונתיי על ידו הנעלם בקדילו ורחמינו בנחודא שלים בשם כל ישראל.

רבנו משה אישלש יומיא
קבל מרבינו ספי "רמב"א"
פשי פניו קריאת ידו
ידו איהו גינת חור שילת שלם
ועם ספרות ספר
ועם ספרו רש"י (ע"ה)

רבנו יוסף יוסף יומיא
קבל מרבינו ספי "ערוך ערוך"
פשי ערוך פשי תוספת
ידו ערוך גינת חור שילת שלם
ועם ספרות ספר
ועם ספרו רש"י (ע"ה)

ופועלים הנכנסים לשם ישראל חמץ שנמצא שם מותר אפילו באכילה כך היא גירסת רש"י ורבינו האי אבל רבינו הנגאל גורס בהיפך:

סימן תנ – דין ישראל ואינו יהודי שיש להם שותפות, ובו ז' סעיפים
א. ישראל שולח ככר מחבירו קודם הפסח צריך לפרועו אחר הפסח ויש בו משום גזל אם אינו פורעו:

ב. ישראל שמקבל מנכרי רבית ככרות בכל שבוע יאמר לו קודם פסח שיתן לו בשבוע של פסח קמה או מעות וכיון שהתנה עמו כך אף על פי שאחר הפסח נתן לו ככרות חמץ חליפי הקמה והמעות הן ושרי:

ג. ישראל ונכרי שיש להם תנור בשותפות ואמר לנכרי קודם פסח טול אתה של פסח ואני אטול אחר כך:

ד. ישראל שהיה לו תנור ואפו בו נכרים חמץ בפסח אפילו מעות אסור לקבל בכשרו דהוה ליה משתכר באיסורי הנאה ואם קבל כבר המעות מותר ליהנות מהם:

ה. (1) יש מי שמתיר להשכיר תנורו לנכרי על מנת שיאפה בו מצה ואם יאפה בו חמץ אין זקוק לו. הגה: וכן מותר להשכיר לו בית לדור בו ואף על פי שמכניס בו אחר כך חמץ שרי (אגור):

שמחוץ לבית קודם הפסח אף על פי שהישראל מכירו לאינו יהודי ויודע בו שלא יגע בו כלל אלא ישמרנו לו עד לאחר הפסח ויחזור ויתננו לו מותר ובלבד שיתננו לו מתנה גמורה בלי שום תנאי או שיימכרנו לו מכירה גמורה בדבר מועט אבל מתנה על מנת להחזיר לא מהני:

ד. רשאי ישראל לומר לנכרי בשעה חמישית או קודם עד שאתה לוקח חמץ במנה קח במאתים שמה אצרך ואקחנו ממך אחר הפסח אבל לא ימכור לו ולא יתן לו על תנאי ואם עשה כן הרי זה עובר בכל יראה ובל ימצא:

ה. חמץ שנמצא בבית ישראל אחר הפסח אסור אף על פי שביטלו:

1. אסור להאכיל חמצו בפסח אפילו לבהמת אחרים או של הפקר;
2. אסור ליתן בהמתו לנכרי להאכילה בימי הפסח אם הוא יודע שמאכיל אותה פסולת שעורים שהוא חמץ;

סימן תמט – דין חמץ שנמצא בהנות ישראל, והפועלים אינם יהודים, או בהיפוך, ובו סעיף אחד

א. הנות של ישראל ומלאי (פירוש הסחורה וכלי החנות) של ישראל ופועלים הנכנסים לשם נכרים חמץ שנמצא שם אחר הפסח אסור בהנאה הנות של נכרי ומלאי של נכרי

סדר הלימוד ליום כ"ב אדר יום ט' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תמז – דיני הערבות חמץ בתוך הפסח

יא. בין חמץ שנתערב קודם פסח ועבר עליו הפסח בין שנתערב בפסח ועבר עליו כל הפסח בין שעבר הפסח על החמץ ונתערב לאחר הפסח בטל בששים. (ובפחות מששים סגי ליה בהשלכת הנאת האיסור לים המלח (הגהות מיימוני פורק א')):

יב. חמץ נוקשה אפילו בעיניה אינו אסור בהנאה אחר הפסח והפדיון"ש חמץ גמור הן ואסורים בהנאה אחר הפסח. הגה: יש נמנעין לשחוק על השלחן עם קלפים הנקראים קרט"ן בפסח הרוששין שמה יפול מחמץ נוקשה שבתן לתוך מאכל (פסקי מהרא"י סימן קס"ו):

סימן תמח – דין חמץ שעבר עליו הפסח, ובו ז' סעיפים

א. חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח מותר אפילו באכילה:

ב. אם נכרי מביא לישראל דורון חמץ ביום אחרון של פסח לא יקבלנו הישראל וגם לא יהא ניכר מתוך מעשיו שחפץ בו וטוב שיאמר שאינו רוצה שיקנה לו רשותו:

ג. חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח אסור בהנאה אפילו הניחו שוגג או אנוס ואם מכרו או נתנו לנכרי

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח ש"לא יחטא כל השנה. וא יאפרם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ודב"ה סתברים ויודרים. לנבות את הכמים לחיות על זמן מן הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המונחה את הרבים ("כ"ב אדר). יום ט' משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין פסח – מובטח לו שלא יהא כל השנה (האריז"ל)

עמי"ן

עמי"ן

ליבון יוסף יאקוב

רבי יוסף יאקוב יעקב
בן מרדכי בן יצחק יעקב
פני מרדכי בן יצחק יעקב
יהי שם שם שם שם שם
יהי שם שם שם שם שם
(שם אביו ר' יצחק יעקב)

ליבון משה איתמר

רבי משה איתמר יעקב
בן מרדכי בן יצחק יעקב
פני מרדכי בן יצחק יעקב
יהי שם שם שם שם שם
יהי שם שם שם שם שם
(שם אביו ר' יצחק יעקב)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כג אדר
יום י' | משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

גדליזן

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישראל. וליבוי יגיעת התורה. ונהריתי עושה וזוהר קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהו"ה ובשם אדניי מתוקדמים יאהרונתי על ידי הנעלם בחדליו ורחמינו בנחמדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום כ"ג אדר יום י' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תג – זין ישראל ואינו יהודי יש להם שותפות

1. מותר לומר לעבד בפסח הילך דינר זה וקנה ואכול אף על פי שיוודע שיקנה חמץ אבל לא יאמר לו צא ואכול ואני פורע ויש מתירים גם בזה אלא אם כן הקדים דינר או שנשא ונתן ביד. הגה: ואסור לקנות חמץ לנכרי בפסח אפילו במעותיו של נכרי (ריב"ש סימן מ"א):

2. אסור להשכיר כלי לנכרי בפסח כדי שיבשל בו חמץ אבל משכיר לו חמור להביא עליו חמץ. הגה: ויש מתירים להחם חמין בכלי חמץ ולרחוץ בהם וכן שאר צרכי התאה בכלי חמץ וכן הוא המנהג (תוספות פרק אין מעמידן ומרדכי פרק כל שעה):

סימן תנא – דיני הגעלת כלים, ובר כ"ז מעיפים

א. קדרות של חרס שנשתמש בהם חמץ כל השנה אפילו אותם שעושים בהם דייסא ומיני קמחים משפשפן היטב בענין שלא יהא חמץ ניכר בהם ומותר להשהותן לאחר הפסח להשתמש בהם בין במינו בין שלא במינו ומצניען בפסח במקום צנוע שאינו רגיל לילך שם כדי שלא יבא להשתמש בהם בפסח וטוב לסוגרם חזר ולהצניע המפתח אבל היסק

שיסיקם באש אינו מועיל להם ולא לשום כלי חרס שנשתמש בהם חמין אפילו שלא על ידי האור אלא שעירה לתוכו ורתחין. הגה: ויש אוסרים אפילו בכלי שני (המגיד פרק ה). ואפילו אם ימלאום גחלים החיישנין דלמא חייס עלייהו שמא פקעי (פירוש שמא יתבקעו) ולא עבדי להו הסקה מעליא ומיהו אם החזירן לכבשן שמצרפין בו כלי חרס חדשים מותר דכיון שמכניסין להיסק גדול כזה ודאי לא חייס עלייהו דילמא פקעי אבל לתנורים שלנו לא. הגה: כל כלי הצריך ליבון או הגעלה אסור להשתמש בו אפילו צונן בלא הכשר (מרדכי ריש פרק כל שעה) ועיין ביורה דעה סימן קכ"א:

ב. כוביא שהוא כלי שעושין מלבנים ועפר ואופים ומטנגין בו וכן תנור קטן שקורין פדיל"א הסיקו מבחורץ אסור לאפות בו בפסח דאין חמץ שבו נפלט בכך ואם מלאו גחלים מכבנים שרי:

ג. סכינים מגעילן בכלי ראשון ומותרין וכלי ראשון נקרא שהרתיהו בו מים על האש אפילו אינו עתה על האש רק שעודנו רותח וקודם ההגעלה צריך לשופם יפה במשחות או ברחיים להעביר כל חלודה שבהם קודם הכשרה הילכך אם יש בו גומות ואינו יכול לנקותו יפה אין מועיל לו הגעלה (פירוש הפלטה שהכלים פולטים

האיסור שבהם והוא מלשון שורו עבר ולא יגעיל) לבד וצריך ליבון במקום הגומות. הגה: והנדן של סכינים אין לה תקנה בהגעלה ואסור להכניס בה הסכין בפסח (מהרי"ל):

ד. כלים שמשתמשים בהם על ידי האור כגון שפודים ואסכלאות וכיוצא בהם צריכים ליבון והליבון הוא עד שיהו נצוצות ניתזין מהם. הגה: ויש מקילין אם נתלבן כל כך שקש נשרף עליו מבחורץ (מרדכי סוף פרק ד והגהות מיימוני פרק י"ו מהלכות מאכלות אסורות). ונהגין כסברא ראשונה בכל דבר שדינו בליבון אבל דבר שדינו בהגעלה רק שיש בו סדקים או שמחמירין ללבנו סגי בליבון קל כזה. חצובה צריך ליבון (מהרי"ל):

ה. כלים שנשתמש בהם בחמין כפי תשמישן הכשרין אם תשמישן בכלי ראשון כגון כף שמגיטין בו בקדירה צריך להכשירן בכלי ראשון ואם תשמישן בכלי שני הכשרין בכלי שני וכלי שמשתמשים בו בעירוי שמערה מכלי ראשון לא סגי ליה בהכשר דכלי שני אלא צריך לערות עליו מכלי ראשון. הגה: כל הכלים שיש בהן סדקים או גומות או חלודה והוא בתוך הכלי ולא יוכל לנקות ולנקותן אין להגעילן וצריכין ליבון במקום הסדק והחלודה (רשב"א בתשובה):

מוכח לו של חטא כל השנה

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחלק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אהר ל"ז. כף יגמור כף הלכות פסח קדם חג הפסח. וזוהר בכתב יצא יחסא כל השנה. ואי פקדים בכתב כנסיות וכתבי מדרשות. ובשמחות. וזוהר פקדים חג הפסח. וזוהר את הכתבים לחיות על זין פסח הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "זוהר לשקמה" וזוהר המזכה את הרבים (כ"ג אדר). יום י' משלשים יום קודם הפסח וזוהר לזנים צדיקים

כל ההדיר ממשהו חמץ בפסח

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארה"ה הלכות פסח שלשים יום קודם החג שעל ידי המפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך חובר עם רמ"א וזוהיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י"ל)

ע"מי

ע"מי

ליבנו יוסף קארל

רבני ותר קארל יוסף
נפטר מיום פ"ב י"ח תמוז
שנת ה'תקפ"ב (1771)
באגודת פ"ב י"ח תמוז
שנת ה'תקפ"ב (1771)
באגודת פ"ב י"ח תמוז
שנת ה'תקפ"ב (1771)

ליבנו משה איזנר

רבני משה איזנר
נפטר מיום פ"ב י"ח תמוז
שנת ה'תקפ"ב (1771)
באגודת פ"ב י"ח תמוז
שנת ה'תקפ"ב (1771)
באגודת פ"ב י"ח תמוז
שנת ה'תקפ"ב (1771)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

גדליזן

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלבנה פסח בפסח הלבנה עצרת בעצרת הלבנה חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישרות. וליבוי ידעית התורה. ונהרתי עושה לשם הודו קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ופסח אדניי מתקדשים יאהרונתי על ידי הנעלה בך חילו ורחמינו בנחמדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום כ"ד אדר יום ו"א משלשים יום קודם הפסח

המשד סימן תנא – דיני הגעלת כלים

- כל כלי הולכין בו אחר רוב תשמישו הלכן קערות אף על פי שלפעמים משתמשין בהם בכלי ראשון על האש כיון שרוב תשמישן הוא בעירוי שמערה עליהם בכלי ראשון כך הוא הכשרן. הגה: ויש מחמירין להגעיל הקערות בכלי ראשון (טור בשם אבי העזרי ומרדכי פרק כל שעה ותוספת טוף מסכת ע"ז) וכן הוא המנהג. וכן בכל דבר שיש לחוש שמה שנתמש בו בכלי ראשון כגון כפות וכדומה לזה (הגהות מיימוני פרק ה' ואגור). ויש מחמירין להגעיל כל כלי שתייה אף על פי שתשמישן בצונן משום שלפעמים משתמשין בהם בחמין (רבינו ירוחם) וכן הוא המנהג להגעילן ובריעבד סגי להו בשטיפה וקערות גדולות לא יוכל להכניס תוך כלי ראשון יתן להכניס תוך כלי ראשון יתן עליהם תבן מלובן אבן מלובן ויערה עליהם רותחין מכלי ראשון והיו ככלי ראשון וכן כל כיוצא בזה ויעביר האבן על כל הכלי שאז מגעיל כולו (מרדכי פרק כל שעה והגהות מיימוני פרק ה' ואגור ואיסור והיתר כלל נ"ח):
- יש מי שאומר דכפות אין העשויות מקרן אין להם תקנה בהגעלה כדיון שמתקלקלן ממים חמים חיישינן דיולמא חיים עלייהו:
- אחד כלי עינן ואחד כלי אבן ואחד כלי מתכת דינן להכשירם בהגעלה.

- הגה: וכן כלי עצם צריכים הגעלה (מרדכי פרק כל שעה):
- המגעיל קודם שעה חמישית יוכל להגעיל ביחד כלי ראשון וכלי שני וכלים שבלעו דבר מועט ואינו הושש (גם כן אם מגעיל מקצת הכלי שני פעמים) (דברי עצמו):
 - סלים שמולחים בהם הבשר יש מצריכין להם הגעלה ויש מי שחולק ונראה דבריו (וטוב להגעילן אף לקות חדשים):
 - מחבת שמתגנין (פירוש שיוצקין בה שמן לאפותו) בה מותרת בהגעלה ואם היא ארוכה משים חציה והופך עוד ומשים חציה האחר ואם היא ארוכה ביותר מלבנה באמצע. כן מחמירין ללבן המחבת (טור יורה דעה בשם רבינו יואל ותשובת רש"א וטור בשם רש"י ורבינו תם) ובלבדן כל דהו שקש נשרף עליו מבחוץ סגי ליה (דברי עצמו) ונוהגין ללבנו לכתלה מיהו סגי ליה בהגעלה אם אין בו גומות (מהר"ל):
 - כל הכלים צריך להגעיל ידותיהם כמותן. הגה: מיהו אם לא הגעילו הידות אין לאסור בריעבד ואפילו לכתלה יכול להגעילו על ידי עירו שמערה עליהן (איסור והיתר האריך כלל ע"א):
 - כלי שיש בו טלאי אם קדם הטלאי בלעית האיסור אין צריך להסירו דבולעו כך פולטו ואם קדמה בלעית האיסור לטלאי צריך להסיר להסיר הטלאי קודם הגעלה או ישים גחלים על מקום הטלאי עד שישרף גוף

- האיסור אם ישנו ואחר כך מגעיל כל ואחר כך מגעיל כל הכלי ואם הוא של עץ אין לו תקנה אלא אם כן ירחיב הסדק כל כך שיוכל להוציא משם מה שבתוכו. הגה: אלא אם כן ירחיק הסדק כל כך שיוכל להוציא משם מה רושם שבתוכו. הגה: ורושם שעושים האומנים בתוך כלים מותר להגעילן מאחר להגעילו מאחר שנעשה מחדש וינקרם היטב (איסור והיתר והגהות):
- כסוי של ברזל שמכסים בו הקדירה צריך הגעלה כיון שמויע בכל שעה מהום הקדירה ואם נתגורו בפסח על הקדירה בלא הגעלה כל התבשיל אסור שזיעת הכסוי מתערב בתבשיל:
- כיסוי של ברזל שמשמים אותו שמשמינן אותו על החררה כשנאפית על כשנאפת על הכירה צריך ליבון:
- מדוכה מותרת בהגעלה ואם היא גדולה שאינו יכול להכניסה ביהרה משים בה מים רותחים ומכניס רותחין ומכניס בתוכה אבן רותחת ועולה הרתיחה בכל שפתה דכל כהאי גוונא הוי הגעלה דכלי ראשון. הגה: ויש מחמירין ללבן המדוכה (טור יורה דעה בשם רבינו יואל ותשובת רש"א וטור בשם רש"י ורבינו תם) אך בליבון כל דהו דהיינו שישרף עליו קש מבחוץ סגי (דברי עצמו). ונוהגין ללבן לכתלה מיהו סגי ליה בהגעלה אם אין בו גומות (מהר"ל) ואם המדוכה של עץ יש לקלפו בכלי אומנות דחיישנן לגומות ולהגעילו אחר כך (הגהות מיימוני פרק ה'):

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קודם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה ככתב ש"א ויטא כל השנה. ואף פסחים בבתי מדרשות. וישמחות. וידין הקברים וידידים. וזכות את הרבים לחיות על גוף מן הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המןקה את הרבים (כ"ד אדרן) יום כ"א משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנינים צדיקים

כל ההיר ממשוה חמי בפסח

מוכח לו של חטא כל השנה

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין פסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י"ל)

עמ"י

עש"ו

רבי יוסף קארו
 רבני וזקני אגורי וכוונת
 בעל מחבר ספר שולחן ערוך
 נפטר עתידת פסח תשס"ג
 י"ד טבת ה'ת"ת (ה'ת"ק)
 (עם אביו ר' אהרן יחיאל)

רבינו משה איסרליש
 רבני משה איסרליש וכוונת
 בעל מחבר ספר "מאמרי"
 נפטר עתידת פסח תשס"ג
 י"ד טבת ה'ת"ת (ה'ת"ק)
 (עם אביו ר' יחיאל יחיאל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כה אדר
 יום י"ב
 משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
 לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' יז

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישראל. וליבוי רדיעת התורה. ונהרתי עושה חזק וקדושא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדניי מתנהלים יאהרונתיה על ידי הנעלה בך חילו ורחמינו בנחמדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום כ"ה אדר יום י"ב משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנא – דיני הגעלת כלים

יז. הרף שעורכים עליו כל השנה וכן עריבה שלשין בה צריכים הגעלה.

הגה: ולא מהני בה קילוף בכלי אומנות וכן כל דבר שצריך הגעלה הצריך הגעלה לא מהני ליה קליפה (מהר"י). והמנהג שלא להשתמש בפסח בעריבות ודפין שלשין עליהן כל כלים כל השנה אפילו על ידי הגעלה וכן עיקר (מרדכי) פרק כל שעה וכל בו) וכבר נתבאר לעיל סימן תמ"ב סעיף י"א:

יח. הנפה צריך לרדקת בה מאד לנקותה מפתיית החמץ הנדבק בה ונסרך ונדבק בנקבי אריגת הנפה ובעץ שבה

וישפשפו אותה וישפשו אותה במים יפה יפה והוא הדין לכל שאר כלי הלישה שהשפשוף בהם עיקר גדול. הגה: ונהגו שלא להשתמש בנפה על ידי הגעלה ואין לשנות (מהר"ל ובית יוסף) וכן בכל כינצא בזה כגון הכלי שקורין רי"ב אייז"ן או הכיס של רחיים (מהר"ל) ככולן לא מהני להו הגעלה וכן סלים שמשתמשין בהן חמץ בהם חמץ דינם כנפה אבל שקים ישנים נוהגין בהן היתר על ידי כבוס וצורך להתיך כל הפירות שבהן קודם הכבוס (תרומת הדרשן סימן קי"ו):

יט. הרחת שקורים פאליה יש אורמים שאין שאין מועיל מועיל לה הגעלה וצריך לקנות חדשה:

כ. השלחנות והתיבות שמצניעים בהם אוכלין כל השנה רגילים כלה שנה רגילים לערות עליהם ורחמין לפי שלפעמים נשפך מרק מן הקדירה לתוכן:

כא. חביות של חרס שנתנו בהם שחר שעורים מותרים בהגעלה או בעירוי ג' ימים. הגה: והגעלת החביות יעשה והגעלה החביות יעשה בדרך זה ילבן אבנים ושיימם בהם ויערה עליהם ורחמים מכלי ראשון ויגלגל את החבית שישע הגעלה לכל מקום (הגהות מיימוני פרק ה). ובדיעבד אם נתנו בהם יין או דבש בלא הגעלה רק שהדיחן היטב תחלה מותר לשתות ממנו בפסח (מרדכי) פרק כל שעה והגהות אשירי פרק ב' דע"א ותרומת הדרשן בסימן ר"א):

כב. כל הכלים אפילו של חרס שנשתמש בהם חמץ בצונן מותר להשתמש בהם מצה אפילו בחמין חוץ בחמץ חוץ מבית שאור ובית חרוסת שאף על פי שלא שאף על פי שלא נשתמש בהם חמץ אלא בצונן אסור להשתמש בהם מצה בחמין אבל בצונן להניח בהם מצה אפויה מותר אבל אסור ללוש בהם וכל זה בלא הגעלה אבל על ידי הגעלה אפילו בית שאור ותרוסת מותרים אם אינם של חרס אבל לשל

חרס לא מהני הגעלה ואפילו לא נשתמש בהם חמץ אלא בצונן לא נשתמש בהם מצה אפילו בצונן והאידיגא נהגו עלמא דלא לאשתמושי בפסחא במאני דפחרא עתיקי (פירוש כלי חרס ישנים) (ותגור של בית החורף דינו ככלי חרס ואסור לשום שום דבר על התגור בפסח) (מהר"י):

כג. כלי חרס המצופין בהתך זכוכית דינם ככלי חרס. הגה: ויש מקומות שנהגו שלא להשתמש בכלי חרס גליזארי'ט אפילו חדשים (מהר"ל) ואין להחמיר רק במקום המנהג (תשובת מהר"ל):

כד. כלי עץ המצופים בסממנים שקורים ברנים דינם ככלי חרס. הגה: ויש מקומות שמחמירים שלא להשתמש בכלים מצופים אפילו הן חדשים (מהר"ל) וכן המחופין בבדיל ואין להחמיר בזה רק במקום שנהגו איסור (תשובת מהר"ל):

כה. כל כלי השתיה בין צלוחיות בין כוסות מותרים בשטיפה בין שהם של זכוכית בין שהם של עץ בין שהם של מתכת בין שהם של חרס ואף על פי שלפעמים נותנים בהם לחם חם כיון שרוב תשמישן אינו אלא בצונן סגי בשטיפה שלא הלכו בכל כלי אלא אחר רוב תשמישו. הגה: מיהו יש מחמירים ומצריכין הגעלה וכן נוהגין ועיין לעיל סעיף ו':

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה כמבואר ש"א יחטא כל השנה. נא יפסדו כבתי כנסיות ובתי מדרשות. ובשמחות. וז"ל שחברים ויודים. וזכות את הרבים להיות "מן עולם הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המןקה את הרבים יום י"ב משלשים יום קודם הפסח וזכה לזכרון צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזיהור ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמי"

עמי"

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כ"ו אדר
יום י"ג
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן
יום י"ג

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוציאו התלמוד לידי מעשה. ולידו מרות וישרות. ולידו ויעית התורה. ונהרתי עושה יחדו קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתקשרים יאהרונתי על ידי הנעלה בך חילו וקחימו בנחוקא שלים בשם כל ישקאל.

רבי יוסף קארו וז"ל
על מנת שיהיו פסח ופסח
על מנת שיהיו פסח ופסח
על מנת שיהיו פסח ופסח
על מנת שיהיו פסח ופסח
על מנת שיהיו פסח ופסח

סדר הלימוד ליום כ"ו אדר יום י"ג משלשים יום קודם הפסח

המשך סימון תנא – דיני הגעלת כלים

כז. וכלי זכוכית אפילו מכתניסן ליום ואפילו משתמש בהן בחמין אין צריכים שום הכשר שאינם בולעים ובשטיפה בעלמא סגי להו. הגה: ויש מחמירין ואומרים דכלי זכוכית אפילו הגעלה לא מהני להו וכן המנהג באשכנז ובמדינות אלו (פמ"ג ואגור). וכן כלי כסף שיש בתוכם התוך זכוכית שקורין גישמעלצ"ט אין להגעילו אבל מבחוץ אינו מוזק (תרומת הדשן סימן קל"ב):

כז. שפוד ישן שעלו בו עופות בפסח מותרין אף על פי שמקודם צלו בו בשר מלוח מתוך שלא נבדק. הגה: מיהו אין להתיר כן ברביעך וכן הכרותות שבחבתיש של יין נוהגין להדירן (אגור ומהרי"ל). וכן העצים שתוחבין בהם כלי שתייה צריכין הדחה לשום בהם כלים בפסח (מהרי"ו):

סימון תנב – דין זמן הגעלת הכלים, וכו' ז' סעיפים

א. יש לזוהר להגעיל קודם שעה המשיש כדי שלא יצטרך לדקדק עם הכלים בני יומן או לאו (א"א או יש ששים במים נגד כלי שמגעיל או לאו) (טור) וכן אם מגעיל כלים שבליעתן מועטת עם כלים שבליעתן מרובה וכן אם משהה הכלים בתוך היורה יותר מדי ואינו משהה אותם כל כך וכן כלי שלא יצטרך לזוהר שלא ינחו המים מרתיחתן. הגה: אך רבים חולקים

וסבירא להו דאין הגעלה מועלת כלום אם אין המים רותחים (וכן משמע מהרא"ש וסמ"ג ותרומת הדשן סימן קל"א ואגור וטור בסימן ק"ה) על כן יש לזוהר אפילו קודם זמן איסורו שלא ינחו מרתיחתם כל זמן שמגעיל (דברי עצמם) ושלא יכתנן הכלים עד שירתיחו המים וכן כדי שלא יצטרך להגעיל היורה הגדולה שמגעילים בה תחלה וסוף. הגה: ואם לא הגעיל קודם זמן איסורו יכול להגעיל עד הפסח שאז חמץ במשהו ואינו מועיל הגעלה שחזור וכולע אבל מותר ללבן כל תוך הפסח (דברי עצמו ותשובת רשב"א). וכשמגעיל קודם פסח לאחר שש צריך לזוהר בכל הדברים הנוכרים שאין צריך לזוהר בהם קודם שש:

ב. יש לזוהר מלהגעיל כלי הבשר וכלי חלב ביהד אלא אם כן אחר מהם אינו כן יומרו. (וכל שכן כלי של איסור. על כן נהגו שלא להגעיל שום כלי כן יומרו):

ג. לא יניח כלים הרבה לתוך כלי ויגעילם יחד (אם נוגעים זה בזה):

ד. אם מגעיל בצבת יגלגל הכלי דאם לא כן במקום הצבת לא סליק דיקולא דמיא:

ה. אין מגעילין בחמי טבריה אפילו כלים שדינם ככלי שני מפני שאינה תולדות האור וככולעו כך פולטו מה בולעו על ידי תולדות האור אף פולטו על ידי תולדות האור. הגה: ומיהו אם נשתמש בו רק במי טבריה מגעילו בהן (בית יוסף בשם אורחות חיים). ואין מגעילין בשום משקה רק במים מיהו

ברביעך מהני הגעלה בכל משקה (בית יוסף בשם אורחות חיים). אם הגעיל הרבה כלים ביורה עד שמרוב פליטת הכלים נעשו המים כציר אין להגעיל עוד באותן המים (ר"ן פרק כל הבשר):

ו. כלי גדול שאינו יכול להכניסו לתוך כלי אחר מחמת גדולו עושה שפה לפיו בטיט כדי שיתמלא היטב ויגיעו המים בשפתו וממלאו מים ומרתיחו או יקח אבן רותחת או לפיד אש וישליכנו לתוכו בעודו רותח ומתוך כך רתיחו המים יותר ויעלו על שפתו:

ז. נוהגין לשטוף הכלי במים קרים אחר הגעלה מיד:

סימון תנג – דיני החטים וטחינתם למצות, וכו' ט' סעיפים

א. אלו דברים שיוצאים בהם ידי חובת מצה בחטים ובשעורים ובכוסמין ובשבולת שועל ובשיפון (והמנהג ליקח לכתחלה חטים) (מהרי"ל) אבל לא באורז ושאר מיני קטניות וגם אינם באים לידי חימוץ ומותר לעשות מהם תבשיל. הגה: ויש אוסרים (טור והגהות מיימוני פרק ה' ומרדכי פרק כל שעה) והמנהג באשכנז להחמיר ואין לשנות מיהו פשוט דאין אוסרים ברביעך אם נפלו תוך התבשיל וכן מותר להדליק בשמנים הנעשים מהם ואין אוסרים אם נפלו לתוך התבשיל וכן מותר להשקות מיני קטניות בבית (תרומת הדשן סימן ק"ג). ודע אקליזיא (מהרי"ל) ועני"ס אלינדי"ר אינן מיני קטניות ומותר לאכלן בפסח כן נראה לי:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמרו כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח ש"א יחטא כל השנה. ואם יפסדו בכוונתו ובכתיב מדרשות. ובשמחות. וז"ל שחברים ויודים. וזכות את הרבים להיות "בזמן הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המןקחה את הרבים [כ"ו אדר]. יום י"ג משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג

שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יהמא כל השנה (האר"י)

ע"מי

ע"מי

לבינו יוסף קארל

רבי יוסף קארל ינאי
נפטר בשנת ה'תקל"ח
בבית מדרשו שם יושב
בבית מדרשו שם יושב
בבית מדרשו שם יושב
בבית מדרשו שם יושב

לבינו משה איסרליש

רבי משה איסרליש ינאי
נפטר בשנת ה'תקל"ח
בבית מדרשו שם יושב
בבית מדרשו שם יושב
בבית מדרשו שם יושב
בבית מדרשו שם יושב

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כ"ו אדר
[יום י"ד]
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' סיון
י"ד

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בנצרות הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוציא התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישראל. וליבוי ידעית התורה. ונהרתי עושה לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדוני מתקדמים יאהרונתי על ידי הנעלם בקדילו וקדמיו בנחמא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום כ"ו אדר יום י"ד משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תנג – דיני החטים וטחינת המצות

- ב. העושה עיסה מן החטים ומן אם יש בה טעם דגן יוצא בה ידי חובתו בפסח:
- ג. אם לא ביררו החטים מאכילת עכבר אין בכך כלום. הגה: וכן אם לא ביררו ממנו אותו דגן עצמה מיהו צריך לראות שאין בו כל כך שלא יהא ששים כנגדו מן ההיתר (הגהות מיימוני בשם סמ"ק ותרומת הדשן סימן קי"ד):
- ד. החטים שעושים בהם מצת מצוה טוב לשמרן שלא יפלו עליהם מים משעת קצירה ולפחות משעת טחינה ובשעת הדחק מותר ליקח קמח מן השוק:
- ה. האידינא אסור ללתות בין חטים בין שעורים:
- ו. שקים שנותנים בהם קמח כל השנה אם רוצה ליתן בהם קמח ומכבסים אותם יפה צריכים להתיר קודם הכבוס כל התפירות שבהם בקצוות או אם הם מטולאים:
- ז. כשמולכים השקים שיש בהם קמח מהרחיים אסור להניחם על גבי בהמה שאין אוכף או עור עב תחת השק. הגה: וכן יזהר לכתחלה שלא להניח הרבה שקים עם קמח זה על זה במקום שאפשר (מרדכי סוף פרק אלו עובדין):
- ח. נוהגים לנקות הרחיים משום דזמנין נתנו בהם תבואה לתותה לסולת ונוהגים שקמה הראשון שנטחן אחר הניקור שומרים אותו עד לאחר הרגל. הגה:

- אנשי מעשה רגילים לילך בעצמם אל מקום הרחיים לראות הם בעצמם לטחינת קמחיהם (מרדכי):
- ט. צריך לטחון החטים יום או יומים לפני הלישה ואם טחנו בערב פסח יש אומרים שאסור ללוש מצה בו כיוול לפי שהקמה בשעת טחינה רותח ומחמם המים והעיסה נוחה להחמיץ:
- סימן תנר – באיזה מצה אינו יוצא ידי חובתו, ובר' סעיפים**
- א. אין יוצאין לא בפת טובין ולא בפת מורסן אבל לש הוא את העיסה בסובין ובמורסן שבה ויוצא בה ויוצא במצה מסלת נקיה ביותר ואין אומרים אין זה לחם עוני. הגה: וטוב לכתחלה שלא לעשות המצה רחבה יותר מדאי דהוי כאששה (מהר"י):
- ב. עיסת הכלבים בזמן שהרועים אוכלים ממנה יוצאים בה ואם לאו אין יוצאים בה שאין זו משומרת לשם מצה. הגה: כך הם דברי הרמב"ם אבל יש אומרים הטעם משום שאינו קרוי לחם כל זמן שאין הרועים אוכלים ממנו וכן נראה עיקר (טור יורה דעה סימן ש"ו ר"ש בפרוש דמסכת חלה פרק קמא):
- ג. ליכא בזמן הזה דידע למחלט הלכך כל מין חליטה אסור:
- ד. אין אדם יוצא ידי חובתו במצה גזולה במה דברים אמורים כשגזול מצה אבל אם גזל חטים או קמח ועשאו מצה יוצא בה שקנאה בשינוי ודמים לבד הוא חייב לו. (ולגנן ברכה עיין לקמן ריש סימן תרמ"ט):

- סימן תנח – דין מים שלנו, ובר' סעיפים**
- א. אין לשון אלא במים שלנו בין שהם מי בורות ומעינות בין שהם מי נהרות ושואבים אותן מבעור יום (שמואל לבין השמשות) (דברי עצמו והגהות מיימוני פרק ה') או בין השמשות ואין לשון בהן עד שיעבור הלילה כולה ויכולים לשאוב יום אחד לימים הרבה ואם הזמן הם יניחם במרתף שהוא קר ואם הזמן קר יניחם באויר כי המרתף הוא קר וצריך להשכים ולהכניסם לבית קודם שירוח השמש ואפילו ביום המעונן. הגה: ואם לא הכניסם בהשכמה אם לא עמדו כל כך עד שהוחמו אינו מדיק ויותר טוב להעמידם תחת התקרה שמה ישכח להכניסם בהשכמה (בית יוסף בשם אורחות חיים). וכשמולקין המים תחת אויר הרקיע יש לבסותם (תרומת הדשן סימן קט"ו בשם סמ"ג וסמ"ק ומהרי"ק). כשחל פסח באחד בשבת יש לשאוב המים אור י"ג דיינו בליל ה' (מרדכי סוף פרק קמא דספחים). לכתחילה יש לשאוב מן הנהרות ולא מן הבארות (אשרי ומרדכי) אבל כשהנהרות גדולות מהפשות שלגים ונשמים טוב יותר לשאוב מן הבארות (מהרי"ם). ואין לשפוך מים שלנו מכח מת או תקופה הנופלת (מרדכי פרק כל שעה והגהות מיימוני פרק ה') ומכל מקום טוב לכתחלה להשים בהם ברזל גם אסור לשאוב מים על ידי נכרי למצות של מצוה ואף לשאר מצות יסאב ישראל (מרדכי ומהרי" ברי"ן ומהרי"ל) אם אפשר ונהגין לטול מים מיוחדים למצה של מצוה ונהגין ליקח כלי חרס חדשים ואין לשנות המנתה אבל בשל עץ אין להקפיד (כל בח):

עוד מובא פה שר שולחן ערוך הלכות פסח מחלקק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אהר' ל"ז. כך יגמור כ"ה הלכות פסח קדם חג הפסח. וזוהר מבטח ש"א יחטא כל השנה. וא' יפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמות. וז"ל שהכרים ויודים. וזכות את הכבים לחיות על זמן מן הבא' על ידי לימוד 'הלכות' בכל יום. שהוא 'תורה' לשקמ' וז"ל המןקה את הרבים [כ"ו אדר]. יום י"ד משלשים יום קודם הפסח וזכה לז'נים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין בפסח – מבטחה לו שלא יחטא כל השנה (האר"י"ל)

עמ"י

עש"ו

רבינו יוסף יוסף

רבינו יוסף יוסף ז"ל
נפטר בת"ת ס"ב
ביום ח' שבט ה'תק"ל
בביתו שבירושלים
בביתו שבירושלים
בביתו שבירושלים

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש ז"ל
נפטר בת"ת ס"ב
ביום ח' שבט ה'תק"ל
בביתו שבירושלים
בביתו שבירושלים
בביתו שבירושלים

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח

קודם הפסח שלשים יום

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו

של יום הלבנות פסח בפסח הלבנות בעצרת הלבנות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי ודעות ופירות. וליבוי ודעות התורה. ונהרתי עושה לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתחברים יאהרונתיה על ידי הנעלה בך חילו וקחימו בנחמדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום כ"ח אדר יום ט"ו משלשים יום קודם הפסח

המשך סימון תנה – דין מים שלנו

- ב. יש אומרים שמים המכוסין בכסיטינג'ה מותר ללוש בהם סמוך לשאיבתן ואין להקל בדבר אם לא בשעת הדחק:
- ג. אין ללוש במים חמין אפילו לא נתחממו אלא בחמה ולא במים הגרופים מדוד גדול שנחשתו עבה ותלוי על מקום האש ומים שבתוכו פורשים אפילו כשאין האש תחתיו ואם עבר ולש בין באלו בין במים שלא לנו אסור ויש חולקין ומתירין בלש במים שלא לנו ויש אומרים דבשווג מותר ובשעת הדחק יש לסמוך עליהם. הגה: ואפילו בלא דחק יש להתיר אם עבר בשווג ולש במים שלא לנו (רבינו ירוחם ובית יוסף):
- ד. מים שלא לנו שנתבטלו חד בתרי במים שלנו לשין בהם:
- ה. נוהגין שלא ליתן מלה במצה ובנון הדב (ואפילו בדיעבד יש לאסור) (מרדכי ודברי עצמו):
- ו. לש המצה בקצה ושומשמיין ובמיני תבלין כשרה כיון שיש בה טעם מצה ומכל מקום אין ליתן בה תבלין לפי שהוא חד ומחמם העיסה. הגה: ופלפלין אפילו בדיעבד אסור וכן אם נפל בה סיד (מהר"ב):

סימן תנו – דין שיעור במות לישת המצות, ובו ג' סעיפים

- א. אין לשין לפסח עיסה גדולה משיעור חלה שהיא מ"ג ביצים וחומש ביצה בינונים והוא עשרון וכן ישער אותה ימלא כלי מים ויערה המים ממנו לכלי אחר ואחר כך יתן בו מ"ג ביצים ויחירו בו המים שיעירה ממנו והמים שיתחירו יתנם בכלי אחר והכלי המחזיק אותם הוא המדה למלאותו מקמה והמדה מחוקה ולא גדושה ושיעורה מקמה חטה מצרית ת"כ דרהם מצריים דאקור. הגה: ולא ידחק הקמה במדה דאם כן לא ילוש יפה וטוב לומר בשעת נתינת הקמה למדה שעושה לשם מצוה (מהר"ל):
- ב. אם לש יותר משיעור זה מותר בדיעבד:
- ג. אף על פי שאין מודדין קמה ביום טוב ללוש ביום טוב של פסח שאין לשין עיסה גדולה מעשרון מותר למדוד ויש אוסרים אלא יקה באומד הדעת ולא ירבה על עשרון (והכי נהוג):

סימן תנו – דין הנהגת החלה בעיסת מצה, ובו ב' סעיפים

- א. מפני שצריך לדקדק בשיעור העיסה שלא להרבות בה משום חשש חימוץ ומוטב שימעט בה לכן טוב לקרב העיסות יחד בשעת הפרשת חלה שישקו זו בזו דשמא יש בהם שלא יהיה בה כשיעור ואם אי אפשר להפריש חלה בעורה עיסה מפני

המהירות יפרישנה אחר אפייה מיד שיתן כל המצות בסל והסל מצרפם לחלה וזהו הדרך חיותר נכון. הגה: ואם היה בו שיעור חלה ושכח להפריש יפריש אחר כך ואפילו צירוף סל לא צריך ואם לקח ממקצת העיסות וממקצת לא לקח ונתערבו צריך ליקח חלה מכל אחד ואחד או לתש עיסה אחרת ויקח ממנו גם כן על אותן שנתערבו ואם מכיר מצה אחת שחייבת בחלה נוטל ממנה על האחרות (הגהות מיימוני פ"ג א' ומדרכי ריש פרק אלו עוברין ובית יוסף בשם תוספות פרק קמא דביצה):

- ב. הלש עיסה ביום טוב של פסח לא יקרא שם לחלה עד שתאפה שאם יקרא לה שם אינו רשאי לאפותה ואם יניתנה כן תתמיץ ואינו רשאי לשורפה ביום טוב ואם שכח וקרא לה שם טיילנה לצונן וימנענה מלהחמיץ. הגה: ואם יש כהן קטן שלא ראה קרי או גדול שטבל לקריו מותרים לאפות החלה בשבילו (טור) ויש אומרים שאין מאכילין חלה בזמן הזה לשום כהן (מהר"ו). יש אומרים דמותר ביום טוב ללוש פחות מכשיעור כדי לפטור עצמו מן החלה (ר"ן ויש פרק אלו עוברין):

סימן תנה – דין מצוה ללוש המצה בערב פסח, ובו סעיף אחד

- א. נוהגים שלא ללוש מצת מצוה בערב פסח עד אחר שש שעות שהיא זמן הקרבת קרבן פסח ובי"ד שחל להיות בשבת לשין בערב שבת אחר שש שעות:

מוכח לו של חטא כל השנה

הנה מובא פה ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אהר ל"ז. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח ל"א וחסא כל השנה. וא לפרסם בבתי בנסות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולקבץ הכתרים ויודרים. לזכות את הכתים לחיות על זמן מלא הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המןקה את הרבים **י"ח אדרן**. יום ט"ו משלשים יום קודם הפסח וזכה ל"בנים צדיקים

כל ההורח ממשהו חמץ בפסח

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג

שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מותר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

ע"מי

ע"מי

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו ז"ל
נפטר ביום שני כ"ט אדר
בשנת ה'תקל"א (1700)
באשכנז וברוב ארצות
הקודש וברוב ארצות
הנתיבות (האריז"ל)

רבינו משה איסרליש

רבינו משה איסרליש ז"ל
נפטר ביום שני כ"ט אדר
בשנת ה'תקל"א (1700)
באשכנז וברוב ארצות
הקודש וברוב ארצות
הנתיבות (האריז"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

כ"ט אדר
[יום ט"ו]
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניזון
מ"ז

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ושרות. וליבוי ויעת התורה. ונהרתי עושה לשם יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתקדשים יאהרונתיה על ידי הנעלם בחדליו ורחמינו בנחודא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום כ"ט אדר יום ט"ו משלשים יום קודם הפסח

סימן תנט – דין מקום וסדר לישה המצות, וכו' פעינים

א. אין לשין במקום השמש וביום המעונן אסור תחת כל איור הרקיע משום דיומא דעיבא כוליה שמשא. הגה: ועל כן נהגו לזוהר מללש נגד החלק הפתוח אפילו אין שם שמש שמא יהיה מעונן ולא אדעתיה (תרומת הרשן סימן קצ"א) וכן יש לזוהר מלהרויך המצות לתנור תחת הרקיע מגולה וכן המים או הקמח (הגהות מיימוני פרק ה' בשם ס"ק ומהרי"ו). ולא יתקרב ללוש אצל התנור מפני חום התנור:

ב. לא יניחו העיסה בלא עסק ואפילו רגע אחד וכל זמן שמתעסקים בו אפילו כל היום אינו מחמיץ ואם הניחו בלא עסק שיעור מיל הוא חמיץ ושיעור מיל הוא רביעית שעה וחלק מעשרים מן השעה. הגה: ויש להחמיר למהר בענין עשיית המצות כי יש לחוש שהשהיות יצטרפו לשיעור מיל או שיהיה במקום חם שממחר להחמיץ (הגהות מיימוני פרק ה' ומרדכי פרק אלו עוברין). ואחר שנתעסקו בעסק ונתחמם בידים אם יניחוהו בלא עסק מיד חמיץ ואם התחילו בשתי עיסות כאחד והחמיצה האחת בידוע שהחמיצה גם השנית אפילו אין רואין בה סימני חמיץ

נכרי ואם אין נכרי יטילם לצונן או יתנם לתנור שיאפה הבצק שעליהם והעריבות שאפשר לתת דבר בתוכו מותר להדיח וכן כל כיוצא בזה ויש לזוהר בעריבה שלשין בה שלא יהיה בו שום גומא או סדק שלא יוכל לנקו אחר הלישה ותחמיץ ואחר כך כשחוזר ולש בו מתערב בבצק (מהרי"ל). ולא יתן העריבה על כר או כסת צמר בשעת הלישה שמחמם העריבה אבל על של עור שרי (מהרי"ו):

ה. עברה ולשה תחת השמש הפת ומותרת:

א. אם העיסה רכה לא יוסיף בה קמח אלא עושה עיסה קטנה מגביול קשה ויערבנה עם העיסה הרכה. הגה: וירחיק המצות מהקמח כי הקמח הנדבק בהן אחר כך כתבשיל ומתחמיץ (מרדכי ריש פרק אלו עוברין):

סימן תס – דיני מצת המצוה, וכו' פעינים

א. אין לשין מצת מצוה ולא אופין אותה על ידי נכרי ולא על ידי חרש שוטה וקטן:

ב. הרא"ש היה משתדל במצת מצוה ועומד על עשייתם ומזרו העוסקים ומסייע בהן בעריכתן וכן ראוי לכל אדם לעשות להטפל הוא בעצמו במצוה:

ואם החמיצה עד שיש בה סדקים אפילו לא נתערבו הסדקים זה בזה אלא אחד הולך הנה ואחד הולך הנה הוא חמיץ גמור והאוכלו חייב כרת ואם אין בו סדק אלא הכסיפו (פירוש נשתנה מראיתו לרובן, ערוך) פנוי כאדם שעמרו שערותיו האוכלו פטור. הגה: ואם המצה עשויה וירא שלא תבא לידי חמיץ מותר לשברו ולחזור לעשותה כדי שהעסק יבטל החימוץ מיהו טוב לזוהר לכתחלה (מהרי"ל בשם אגודה ורוקח):

ג. אם האשה שהיא לשה היא מקטפת במים לא תקטף כאותם מים שמצננת בהם ידיה מפני שהם מתחממים ומחמיצים את העיסה אלא יתא לה כלי אחר מלא מים שתקטף בו. הגה: ומיהו בעברה ולא צננה ידיה מותר (רמב"ם פרק ה'):

ד. אם לש אחר זמן איסור חמיץ אלו המים עם שאר המים שרוחצים בהם העריבה לא ישפכם אלא במקום מדרון כדי שלא יתקבצו במקום אחד ויחמיץ. הגה: והכלים שמתקנים בהם המצות והסכין שחותרין בו העיסה יגרדם תמיד בשעת עשייה שלא ידבק בהם הבצק ולאחר עשייה ידחים וינגבם היטב לחזור ולתקן בהם פעם שנית (מהרי"ל) וזהו עירף טפי ממה שנוהגין לגררן כי אי אפשר לנקותן היטב על ידי גרידה והמחמיר יגררן ואחר כך ידחין (וכרי עצמו). וביום טוב מותר לעשותו על ידי

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבקש שלא יחטא כל השנה. ואם יצאם בביתו כנסות ובביתו מדרשות. ובשמחות. ודב' החברים ויודים. וזכות את הרבים להיות 'מן עולם הבא' על ידי לימוד 'הלכות פסח' כל יום. שהוא 'תורה לשמה' וכל המונחה את הרבים 'כ"ט אדר'. יום ט"ו משלשים יום קודם הפסח וזכה ל'פנים צדיקים'

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך חתבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י)

עמ"י

עש"ו

רבינו יוסף קארו זצ"ל

רבינו יוסף משה אייזיקס זצ"ל

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

א ניסן
יום י"ז
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן
י"ז

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלבנות פסח בפסח הלבנות בעצרת הלבנות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לירי מעשה. ולידי מרות ושרות. ולידי ויעית התורה. ונהרתי עושה לשם יהודי קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהו"ה ובשם אדני מתחזקים יאהרונתי על ידי הנשאלים בך חילו ורחמינו ברחוקא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום א' ניסן יום י"ז משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תס – דיני מצת המצוה

ג. הלש אחר זמן איסור חמץ יאמר בשעת לישנה כל פירושים שיפלו בשעת לישנה ועריכה וכן בצק הנדבק בכלים אני מבטל אותם כדי שנמצא שמבטלין קודם חימוצן:

ד. אין עושין סריקין המצויירין דהיינו לצעיר בפת כמין חיה ועוף אבל כל מה שעושים אותו במסרק כדי שלא יתפח וכן מה שמגבין המצות מותר ומכל מקום טוב למהר לעשותן שלא להשהות בהן. הגה: ויש לעשות המצות רוקינן ולא פת עבה כשאר לחם כי אין הרוקינן ממהרים להחמיץ:

ה. אין עושין בפסח פת עבה טפח:

ו. אין להקל במה שהחמירו הקדמונים שלא לעשות פאנדי"ש או פלאדוני"ש:

ז. אין ליתן ביצים שלמים במצה שתאפה עמהם:

סימן תסא – דיני אפיית המצה, ובו ה' סעיפים

א. תנור שאופים בו חמץ צריך ליהור כשיסיקוהו כדי לאפות בו מצה שילכו הגחלים על פני כולו ואין די לו בלהבה דכמו שבוטע על ידי גחלים כך פוטל על ידי גחלים ושיהו ניצוצות נתין ממנו הילכך אם

ה. אם אפו חמץ עם מצה לא נאסרה אלא אם כן נגעה בחמץ ונטל ממקום שנגעה כדי נטילת מקום והשאר מותר. הגה: מצה שנתכפלה בתנור ודבוקה עד שאין שולט שם האש אוסרים אותה תוך הפסח אבל שאר מצות שבתנור מותרים וקודם פסח אין לאסור רק מקום הדבוק (תרומת הדשן סימן קנ"ו ופסקיו סימן קמ"ח). מצה נפוחה באמצעייתה אסורה אבל עלה עליה קרום כדרך שעולה על הפת בשעת אפייה מותרת (מהר"ל). אם שני מצות שוככות זו על זו בתנור קודם אפייתן אסורים דהוי כמצה כפולה (מהר"ו). וכן יש לזהר שלא יגעו זה בזה בתנור בעורן לחין כי אין האור שולט במקום נגיעתן וביאים לירי חימוצן (בית יוסף בשם ארוכות חיים):

סימן תסב – דין מי פירות אם מחמיצין, ובו ד' סעיפים

א. מי פירות בלא מים אין מתמיצין כלל ומותר לאכול בפסח מצה שנילושה במי פירות אפילו שהתה כל היום אבל אין יוצא בה ידי חובתו מפני שהיא מצה עשירה וקרא כתיב לחם עוני:

ב. מי פירות עם מים ממהרים להחמיץ יותר משאר עיסה הלכך אין ללוש בהם ואם לש בהם יאפה מיד:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח ש"א יחטא כל השנה. ואי יסרסם בביתו כנסות וצבתי מדרשות. ובשמחות. ודבקות החברים וידידים. וזכות את הרבים לחיות על עולם הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המונח את הרבים [א ניסן]. יום י"ז משלשים יום קודם הפסח וזכה לזמנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך חתבר עם רמ"א"
זוהיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י"ל)

ע"מי

ע"מי

בנינו יוסף קארל

רבי יוסף קארל ווינא
נפטר מירושלם שנת ה'תרס"ג
בגיל 77 שנה. הותיר אחריו
אשה וילדים. נהג ללמוד
בביתו כל ימיו. נפטר
ביום שבת, י"ח שבט ה'תרס"ג
(1903).

בנינו משה איסרלינג

רבינו משה איסרלינג ווינא
נפטר מירושלם שנת ה'ת"ק
בגיל 77 שנה. הותיר אחריו
אשה וילדים. נהג ללמוד
בביתו כל ימיו. נפטר
ביום שבת, י"ח שבט ה'ת"ק
(1698).

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

ב' ניסן
יום י"ח
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלבנה פסח בפסח הלבנה בצורת הלבנה חג בחג

ג' ניסן
יום י"ח

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידי מרות ישרות. ולידי ודעית התורה.
נהרתי עושה יחוד קודשא ריבוי וישיבתיה בשם יהו"ה ובשם אדניי מתקדמים יאהרונתי
על ידי הנעלה בך חילו ורחמינו בנחודא שלים בשם כל ישרא'ל.

סדר הלימוד ליום ב' ניסן יום י"ח משלשים יום קודם הפסח

המשד סימן תסב – דין מי פירות אם מחמיצין

ג. מותר ללוש ביין אף על פי שאי אפשר לו בלא טיפת מים שנופלת בשעת הבעיר ואף לכתחלה רגילים ליתן מים בשעת הבעיר כדי להתיר נצוק ואף על פי כן אין לחוש להם הואיל וכבר נתבטלו המים ביין קודם שלשו העיסה:

ד. מי ביצים ושאר משקים כולם הוו ככלל מי פירות. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין ללוש במי פירות ואפילו לקטף המצות אין נוהגין רק לאחר אפיתן בעוד חמין וזשנות אם לא בשעת הרוק לצרכי חולה או זקן הצריך לזה:

ה. הלש עיסה במי פירות טוב לעשותה פחות משיעור עשרון כדי שלא תתחייב בחלה:

ו. חטה שנמצאת בדבש או ביין וחומץ מותר ובלבד שלא נתערב בהם מים:
ז. יש לברר המלח קודם פסח מחטים שלא יהיו בתוכו כי כשהמלח מתחלחל הוא נכנס מעט מעט בחטים ומתחמץ:

סימן תסג – אם מותר להרוך שני שבלים יחד, ודיני ברמל, וכו' ג' סעיפים

א. מותר להרוך שני שבלים ביחד ולא חישינן שמא יצאו מים מאחת

להברתה שהם מי פירות ואינם מחמיצים:

ב. ותיקא שהוא תבשיל העשוי משמן ומלח עם קמח מותר והוא שלא יחא בו מים. הגה: ולדין שנוהגים להחמיר במי פירות גם זה אסור:

ג. כרמל שמהבהבין אותו וטוחנין אותו אין מבשלים הקמח שלו במים שמא לא נקלה באור יפה ונמצא מחמיץ כשמבשלים אותו וכן כשמוללין הקדירות החדשות (פירוש שנותנים קמח לתוך המאכל להקפות) אין מבשלים בהם אלא מצה אפויה שחזרו וטחנו אותה:

סימן תסד – חרדל שנתערב בתוכו קמח, וכו' סעיף אחד

א. חרדל או שאר מיני טיבול שיש בהם מים אין נותנין בהם קמח ואם נתן לתוך החרדל יאכל מיד ולא ישנהו שמא יחמיץ ובשאר מיני טיבולין כיון שאינם חדין כמו חרדל ודאי החמיץ וצריך לשרפו אם הוא אחר זמן איסור חמץ. הגה: והמנהג שלא לאכול חרדל כלל בפסח אפילו נתערב קודם פסח הדיו כמיני קטניות שנוהגין בו איסור (הגהות מיימוני ויש פרק ה' התרומת הדשן סימן קי"ב):

סימן תסה – דיני מורסן בפסח, וכו' ג' סעיפים

א. אין שורין מורסן לתרנגולים בשום פנים ולא חולטין. הגה: וכשנותנים

להם שעורים או חטים לאכול יזהר שלא להשליכם במקום לח שיבואו לידי חימוץ (מהר"ו):

ב. אין האשה שפה מורסן על בשרה אפילו יבש:

ג. אם שפשו מורסן באווז לח ממים יש מי שאומר שתאווז אסור. הגה: והכי נהוג לענין איסור חמץ שהוא במשחה ויש לזהר שלא להבהב העופות בקשין שמא יהיו שם חטים או דגן מחומץ ויתן טעם בעופות בשעת ההבהב:

סימן תסו – אם הרוק ומי רגלים ודומיו מחמיצים, וכו' ו' סעיפים

א. לא ילעוס אדם חטים ויתן על גבי מכתו מפני שהן מחמיצות שהרוק מחמיץ:

ב. הנותן שעורים לבהמתו ומצא בהם ריר צריך לבערם. הגה: אבל בסתם אין לחוש הואיל וכבר בטל (רבי עמנו). ויש מחמירין לבער כל הנותר מן הבהמה אף על פי שאין רואה עליו ריר (מרדכי ויש פרק אלו עוברין בשם הרוקח):

ג. שק מלא קמח שנתלחח מזיעת החומה מותר ויש אוסרים:

מוכח לו של חטא כל השנה

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מוכח שלא יחטא כל השנה. ואז יצטרע בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וז"ל החברים ויודים. וזכות את הרבים להיות על זמן מלא הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" כל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים (ב' ניסן). יום י"ח משלשים יום קודם הפסח וזכה לזמנים צדיקים

כל הדור ממשהו חמץ בפסח

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל הארצה (האריז"ל)

עש"ו

עמ"י

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

ג' ניסן
יום י"ט

הלכות פסח לשלשים יום

ג' ניסן
י"ט

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

רבנו משה אריז"ל ז"ל
קנה מחבר ספר "רמ"א"
בשם מורה נבוכים י"ד
הוא אב"ד בית דין ירושלים
בשם אב"ד ירושלים (דף)

רבנו יוסף קארו ז"ל
קנה מחבר ספר "שולחן ערוך"
בשם ערוך פת תשובה
הוא אב"ד בית דין ירושלים
בשם אב"ד ירושלים (דף)

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידי מרות ושרות. ולידי ודעת התורה. ונהרתי עושה לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדניי מתוקדמים יאהרונתי על ידי הנעלה בך בחילו ורחמינו בנחמדא שלים בשם כל ישראל.

סדר הלימוד ליום ג' ניסן יום י"ט משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תסו – אם הרוק ומי רגלים ודומיו מחמצים

ד. נפלו מים על קמח או נתלחלה השק יאחו בידו כל המקום המלוחלה בשק עד שיריק כל הקמח שבשק ואם אי אפשר לעשות כן ירקד הקמח והשאר מותר ודוקא כל זמן שהוא מלוחלה אבל אם נתייבש ומתעורב עם השאר ירקוד דמיפרך ומתערב עם השאר ואסור לאכול בפסח אלא ירקדנו וישמרנו עד אחר הפסח ואם נתייבש בפסח אסור להשהותו:

ה. הטל מחמיץ וכן מי רגלים ומי הפה והחוטם והעין והאוזן (אבל דם) (רבינו יוחנן) וחלב וזיעת אדם אינו מחמיץ (טור):

ו. קמח שנפל עליו דלף אפילו כל היום אינו בא לידי חימוץ והוא שיהיה הדלף טורד בלי הפסק ויאפנו מיד לכשיפסיק ואם הוא מסופק אם הדלף טורד אם לאו אסור:

ז. סימן תסז – דין הטיס שנפל עליהם מים, ותבשיל שנמצא לתוכו חטה, וכו' מ"ז טעמים

א. דגן שנטבע בנהר או שנפל עליו מים כשם שאסור לאכול כן אסור לקיימו אלא מוכרו לישראל ומודיעו כדי שיאכלנו קודם הפסח ואם מכרו לעכו"ם קודם הפסח מוכר מעט לכל

אחד ואחד כדי שיכלה קודם הפסח שמא יחזור הנכרי וימכרנו לישראל:

ב. דגן זה שנטבע בנהר או שנפלו עליו מים אף על פי שלא נתבקע אסור דכיון דמינה גיחתי אתי לידי חימוץ. הגה: ולכן יש ליהרר שלא יבואו מים או גשמים מזלפים על החטים כי אז אפילו לא נתבקעו אסורות ודגן שהיה מונח בעלייה וירדו גשמים דרך הגג בקצת המקומות ונתלחלו אותן שנתלחלו אסורות אבל שאר מקומות מותר להשהותן מכח ספק ספיקא שמא לא ירדו עליהם גשמים ואם תמצוי לומר ירדו שמא לא נתחמצו אבל לאכלן בפסח אסור ולא מהני ספק ספיקא (אגור וכל בו):

ג. חטים שבאו בספינה אם הם יבשות וקשות ולא נשתנה מראיהן אחזוקי איסורא לא מחזוקין:

ד. שנה שרבו גשמים וירדו על ערימות שבשדות עד שהיו קצת מהשבילים שעל הערימות מעלים צמחים אין חוששין לסתם חטים של אותה שנה:

ה. דגן שבמחבר שנתייבש לגמרי ואינו צריך ליניקה כמאן דמנה בכדא דמי ומקבל חימוץ אם ירדו עליו גשמים:

ו. חטים שנמצאו בהם מבוקעות אותן שאין מבוקעות מותרות מפני שהדבר מצוי שבשעת גשמים עליונות הגדיש ותחתיתו מתחמץ ומתבקע ואין המים נוגעים באמצעיתו כלל:

ז. ישראל שיש לו בורות מלאים חטים וחושב שמא יש בקרקעית הבור ובקירותיו חטים מבוקעים מלחות הבור והארץ כביטול בעלמא סגי (ועיין לעיל סימן תל"ו טע"א א):

ח. דבש של נכרי אין מחזיקין בו איסור ואוכלים אותו בפסח. הגה: מיהו יש מחמירין (מרדכי פרק כל שעה והגהות מימתי פרק ד). והמנהג במדינות אלו שלא לאכול דבש רק אותו שמביאים בחביות מן הכוורת שעושין ממנו משקה שקורין מע"ד. ותאנים יבשים וענבים יבשים שקורין רוזינו"י גדולים או קטנים חלויים במנהג המקומות כי יש מחמירין שלא לאכלן ויש מקילין ולכן נהגו במדינות אלו להחמיר שלא לאכול שום פירות יבשים אם לא שידוע שנתייבשו בדרך שאין לחוש לחמץ וצוקר אסור לאכלו ואפילו להשהותו אסור (תוימת הדין סימן ק"ד). וביום טוב האחרון אוכלין פירות יבשים וצוק"ר קנדי"ל שאין בו חשש חימוץ (מהרי"ל). והמנהג במדינות אלו שלא לאכול כרכום שקורין זפרין"י או נעגלי"ך (מהרי"ל). מיהו אינן אוסרין תערובתן וכן נראה לי:

ט. תבשיל שנחבשל ונמצאו בו שעורים או חטים אם נתבקעו ממש הרי כל התבשיל אסור ואם לא נתבקעו ממש התבשיל מותר. הגה: ואין המנהג כן אלא אוסרים הכל במשהו אפילו לא נתבקעו. ואתם חטים או שעורים שורפים אותם:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שלא יחטא כל השנה. ואם יצרכם בבית כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמות. וד"ץ והקברים ויודים. וזכות את הרבים לחיות על זמן מן הבא על ידי לימוד הלכות בכל יום. שהוא זמורה לשמחה וכל המןקה את הרבים [ג' ניסן]. יום י"ט משלשים יום קודם הפסח וזכה לזמנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי המפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מותר עם רמ"א וזוהר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י)

עמ"י

עש"י

רבי יוסף קארו
 רבני ומה שפי' אורח חיים
 ספר שו"ת מהר"ם
 פני עמוד פתח תפוח
 ור' עקיבא ב"ר יוחנן
 רב עקיבא ב"ר יוחנן
 רב עקיבא ב"ר יוחנן

רבי משה איסר"ל
 רבני ומה שפי' אורח חיים
 ספר שו"ת מהר"ם
 פני עמוד פתח תפוח
 ור' עקיבא ב"ר יוחנן
 רב עקיבא ב"ר יוחנן
 רב עקיבא ב"ר יוחנן

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

ה'לכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן חסה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלוות פסח בפסח הלוות עצרת בעצרת הלוות חג בחג

סדר הלימוד ליום ד' ניסן יום כ' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תסז – דין חטים שנפל עליהם מים, ותבשיל שנמצא לתוכו חטה

תרנגולת מבושלת שנמצא בה בפסח חטה מבוקעת מותר למוכרה לנכרי שאינה נמכרת יותר ביוקר בשביל החטה שנמצאת בתוכה. הגה: ובמדינות אלו נוהגין לשרוף הכל (ועיין לעיל סימן תמ"ז סעיף ג'). ואם נמצאת ביום שמיני של פסח מותר להשוותה עד אחר הפסח:

א. אם נמצאת חטה בקועה בעיסה או במצה אפיה יסיר ממנה כדי נטילת מקום והשאר מותר ויש מי שאוסר כל העיסה או אותה מצה וראוי לחוש לדבריו אם לא במקום הפסד מרובה או בשעת הדחק. הגה: וכן נוהגין תוך הפסח לאסור אותה מצה שנמצא בה החטה ומתירין את האחרות בין שנמצא בה אפיה או היה ואמרין כאן נמצאת כאן היתה ואם נמצאת בעיסה אוסרין כל העיסה ודוקא תוך הפסח אבל קודם הפסח אין אוסרין רק כדי נטילה והכי נוהג:

ב. אם מלגו (פירוש שהרתחתו במים להעביר הנוצה) תרנגולת ואחר כך מצאו במים גרעין חטה בקועה אסורה התרנגולת ואם נמצאת חטה בקועה או לחם חמץ בכלי של מים ואין בו כדי ליתן טעם שהמים צוננים ובישלו באותם מים תבשיל או לשו עיסה מותר ויש מי שאוסר אם הוא

בתוך הפסח. הגה: ויש מי שמתיר אפילו במליגת תרנגולים משום דאמרין שמא אחר כך נפלה לשם (תולדות אדם וזהו נתיב ה' מחלק ו' ומהיר"ב) ויש מי שאוסר בשאר בשר ומתיר בתרנגולת מכח ספק ספיאק (מדריכ פרק כל שעה) ולענין מנהג נראה לאסור בשאר בשר או בחטה שלימה אפילו בתרנגולת ודוקא אם נמלגו תרנגולים דהיינו שהיו המים חמין אבל אם היו צוננין ושרו שם התרנגולים אין לאסור מספיאק ובמקום דאיכא למימר שמא נתעכלה החטה בתרנגולת כגון שהיא שבורה (מהיר"ב) אפילו במליגה יש להתיר מכח ספק ספיאק מיהו אם נתערבו התערובות ויש הפסד מרובה ומניעת שמחת יום טוב יש להקל בכל זה בספיאק איסור דרבנן שהוא משהו ויש להתיר שאר הבשילין שיש בהן תערובת מאותו תבשיל של הבשר שנשרה במים או נמלג כך נראה לי:

ג. אם הגעילו יורה מחומצת בת יומא וירדו המים (המחומצים) לבור בתוך הפסח אסור לשותת מימיו בפסח בשביל שנתערבו:

ד. אם נמצאת חטה מבוקעת בתרנגולת קודם מליחה די בשטיפה ואם אחר מליחה די בקליפה ויש מחמירים לומר שמעמיק כל סביבותיה וחותך ומשליך ואם נמלחו עמה תרנגולות אחרות קולף את כולם. הגה: ויש מחמירים לאסור כל מה שנמלח ביחד אבל העיקר לאסור אותה חתיכה כולה שנמצא החטה עליה ולהתיר האחרות על

ידי קליפה קצת ואם רוצה ויכל למכור הכל לנכרי כמו שנתבאר סימן תמ"ז סעיף א' אף על גב דאין נוהגין כן בשאר תערובות כן נראה לי:

טו. תרנגולת צלוייה שנמצאת בה חטה מבוקעת בתוך הפסח חותך מקום פיעופעו לפי אומדן הדעת ויש אוסרין את כולה לפי שכשמהפכים השפורד מתפשט הטעם בכל התרנגולת וכן יש מי שאוסר כל התרנגולות הצלוייות עמה באותו שפורד הנוגעות זו בזו כי על ידי היפוך השפורד מתפשט מזו לזו:

טז. חטה או שעורה שנמצאת בזפק העוף לאחר שהבהבו אותו העוף מותר והחטה והשעורה צריך לשרופם דלא חשיבי כמעובלים:

סימן תסח – שלא לעשות מלאכה בערב פסח אחר הצות, ובו ז' מעיפים

א. העושה מלאכה בערב פסח מחצות ולמעלה משמתין אותו ואפילו לעשות בחנם אסור ויש מי שאוסר אפילו על ידי נכרי ויש מי שמתיר (וכן הוא המנהג):

ב. כמה דברים אמורים בעושה מלאכה להשתכר (או בחנם והוא מלאכה גמורה לתפור בגדים ממש) (בית יוסף) אבל מתקן הוא כליו ליום טוב וכן מי שכותב ספרים לעצמו דרך לימודו מותר:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח לחלוק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מוכח ויחטא כל השנה. ואז יפרישם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וז"ל שהחברים ויודרים. וזכות את הרבים להיות "בן מלך המב" על ידי לימוד "הלכות פסח" כל יום. שהוא "תורה לשמה" וז"ל המזכה את הרבים **ד' ניסן. יום כ' משלשים יום קודם הפסח** וזכה ל'גנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי המפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מתברר עם רמ"א וזוהיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י"ל)

עמ"י

עש"ו

רבי יוסף קארו וינאי
מלך מחבר ספר "שולחן ערוך"
על פניו עמוד פתח המכתב
ור' עמרם פתח חילוקי הדעות
ביום ה' (ה'תק"ל) (ה'תק"ל)

רבי משה אייזיקס וינאי
מלך מחבר ספר "תורת משה"
ור' עמרם פתח חילוקי הדעות
ביום ה' (ה'תק"ל) (ה'תק"ל)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

ה' ניסן
יום כ"א
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן
כ"א

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחד

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. ולידי מרות ישירות. ולידי ודעית התורה. ונהריתי עושה לשם ייחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדניי מתוקדמים יאהרונתי על ידי הנעשה בך חילו ורחמינו בנחמדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום ה' ניסן יום כ"א משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תסח – שלא לעשות מלאכה

בערב פסח אחר הצות

ג. קודם הצות במקום שנהגו לעשות מלאכה עושים מקום שנהגו שלא לעשות אין עושין. הגה: ולדין מקום שנהגו שלא לעשות (מהרי"ו). ודוקא מלאכות גמורות אבל שאר מלאכות אפילו מנהג ליכא (מהרי"ם):

ד. ההולך במקום שעושים למקום שאין עושים לא יעשה בישוב מפני המחלוקת אבל עושה הוא במדבר וההולך ממקום שאין עושים למקום שעושים לא יעשה ונותנים עליו חומרי מקום שיצא משם וחומרי מקום שהלך לשם ואף על פי כן לא יתראה בפניהם שהוא בטל מפני איסור לעולם אל יעשה אדם מפני המחלוקת: וכן מי שדעתו לחזור למקומו נוהג כאנשי מקומו בין להקל בין ההחמיר והוא שלא יתראה בפני אנשי המקום שהוא בו מפני המחלוקת:

ה. אפילו במקום שנהגו לעשות לא יתחיל בתחלה מלאכה בארבע עשר אף על פי שהוא יכול לגומרה קודם הצות אלא שלשה אומניות בלבד הם שמתחילים בהם במקום שנהגו לעשות ועושין עד הצות ואלו הם החייטים והספרים והכובסים אבל שאר אומניות אם התחיל בהם קודם ארבעה עשר הוא שיגמור עד הצות.

הגה: ויש מקילין לומר שלשה אומניות הנזכרים מתחילין ועושין עד הצות אפילו במקום שנהגו שלא לעשות ואם התחיל מכבוד יום בשאר אומניות והוא לצורך המועד עושין עד הצות והכי נהוג (טור) בשם הרא"ש):

ו. מושיבין שובכין לתרנגולים בארבעה עשר הדיינו לתקן מקום שיעמדו התרנגולים והתרנגולות:

ז. תרנגולת שישבה על הביצים שלשה ימים או יותר ומתה מושיבין אחרת תחתיה כדי שלא יפסידו הביצים:

ח. גורפין (פירוש מוציאין במגרפה והוא כלי מיוחד לכך) זבל מתחת רגלי בהמה:

ט. הזבל שבהצר לא יוציאנו אלא יסלקנו לצדדים ואם נתרבה בחצר יוציאנו לאשפה:

י. מולכים ומביאים כלים מבית האומן כל היום אף על פי שאינם לצורך המועד. הגה: ונהגו שלא להקיז דם בשום ערב יום טוב ואין לשנות (כל בו) בשם מהרי"ו):

סימן תסט – שלא ליחד בשר לפסח, ובו סעיף אחד

א. אסור לומר על שום בהמה בין חיה בין שחוטתה בשר זה לפסח לפי שנתראה שהקדישו מחיים לקרבן פסח ונמצא אוכל קדשים בחיין אלא יאמר בשר זה ליום טוב. הגה: וגדי מקולס (פירוש שלם על ראשו ועל כרעיו ועל קרבו) אף על פי שלא פירש ואמר בשר זה

לפסח אסור לעשותו (טור) כדלקמן ריש סימן תע"ו. אבל מותר לומר חטים אלו לפסח:

סימן תע – שהכבורות מתעניין בערב פסח, ובו ג' סעיפים

א. הכבורות מתעניין בערב פסח בין בכור מאב בין בכור מאם ויש מי שאומר שאפילו נקבה בכורה מתענה (ואין המנהג כן) (מהרי"ל):

ב. אם חל ערב פסח בשבת יש אומרים שמתענים הכבורות ביום ה' ויש אומרים שאינם מתענים כלל. הגה: אבל יש לנהוג כסבא הראשונה ונוהגין כשהאב בכור האם מתענה תחת בנה הבכור כשעדיין קטן ואם אין האב בכור הוא מתענה בעד בנו עד שיגדל:

ג. האיטנטים מתענה בערב פסח כדי שיאכל מצה לתיאבון:

סימן תעא – בערב פסח אחר שעשה עשירית אסור לאכול פת, ובו ג' סעיפים

א. אסור לאכול פת משעה עשירית ולמעלה כדי שיאכל מצה לתיאבון אבל אוכל מעט פירות או ירקות אבל לא ימלא כריסו מהם (ואם הוא איטנטים שאפילו אוכל מעט מזיק לו באכילתו הכל אסור) (רבינו ירוחם). ויין מעט לא ישתה משום דמיסעו סעידי אבל אם רצה לשותות יין הרבה שותה מפני שכשהוא שותה הרבה גורר תאות המאכל:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחלק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. וזוהי מכתב ש"א יקרא כל השנה. וא לפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמות. והק"י הכתרים ויודים. לזכות את הרבים לחיות על פני עולם הבא על ידי לימוד הלכות בכל יום. שהוא זמורה לשמח"ו וכל המזכה את הרבים (ה' ניסן) יום כ"א משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג
שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א"
וזיהיר ממשדו המין פסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י)

עש"ו

עמ"י

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

ו' ניסן
יום כ"ב
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן
כ"ב

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלבנה פסח בפסח הלבנה עצרת בעצרת הלבנה חג בחג

רבינו יוסף קארו וינא
כתיב מיום פסח יחלו עמך
כתיב מיום פסח יחלו עמך
וי' טעם מיום פסח יחלו עמך
וי' טעם מיום פסח יחלו עמך
(עם אב"י ופ"ק פ"ד)

רבנינו משה איסרלעו וינא
כתיב מיום פסח יחלו עמך
כתיב מיום פסח יחלו עמך
וי' טעם מיום פסח יחלו עמך
וי' טעם מיום פסח יחלו עמך
(עם אב"י ופ"ק פ"ד)

רבנינו יוסף קארו וינא
כתיב מיום פסח יחלו עמך
כתיב מיום פסח יחלו עמך
וי' טעם מיום פסח יחלו עמך
וי' טעם מיום פסח יחלו עמך
(עם אב"י ופ"ק פ"ד)

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוציא התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ושרות. וליבוי ידעית התורה.
נהרתי עושה לשם יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתקדמים יאהרונתי
על יבוי הנעלה בך חילו וקחימו בנחוקא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום ו' ניסן יום כ"ב משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תעא – בערב פסח אחר שעה
עשירית אסור לאכול פת

- ג. וקודם שעה עשירית מותר לאכול מצה עשירה. הגה: אבל מצה שיוצאין בה בלילה אסורים לאכול כל יום ארבעה עשר (ר"ן) פרק אלו עוברין בשם הרמב"ם והמגיד פרק ו'). וקטן שאינו יודע מה שמספרים בלילה מציאת מצרים מותר להאכילו (תרומת הדשן סימן ז'). ויש נוהגין שלא לאכול חזרת בערב פסח כדי לאכול מרור לתיאבון (תולדות אדם וחוה נתיב ה') חלק ג') וכן ביום ראשון של פסח כדי לאכול בליל שני לתיאבון וכן נוהגין קצת למעט באכילת מצה ביום ראשון מהאי טעמא (כל בו). ויש מחמירין עוד שלא לאכול פירות כדי לאכול החרוסת לתיאבון ואין לחוש למנהג ההוא ויש מחמירין שלא לפרו או לשבור המצות בערב פסח שלא לבוא לאכול מהם (מהרי"ן) ואין לחוש גם לזה. מצה שנאפה כתקנה ואחר כך נתפררה ונילושה ביין ושמן אינה נקראת מצה עשירה ואסורה לאכלה בערב פסח (מהרי"ן):
- ג. אם התחיל לאכול קודם שעה עשירית ומשכה סעודתו עד הלילה דינו כמו בשבתות ושאר ימים טובים שנתבאר סימן רע"א סעיף ו'. (ומצוה לרחוק ולגלח בערב יום טוב ולבלוש בגדים נאים כמו בשבת ועיין לעיל סימן ר"ס ורס"ב):

סימן תעב – דיני הסיכה וארבע כוסות, וכו' מ"ז מעינים

- א. יהיה שלחנו ערוך מבעוד יום כדי לאכול מיד כשתחשך ואף אם הוא בבית המדרש יקום מפני שמצוה למחר ולאכול בשביל התינוקות שלא ישנו אבל לא יאמר קידוש עד שתחשך:
- ב. יסדר שלחנו יפה בכלים נאים כפי כחו ויכין מקום מושבו שישב בהסיכה דרך חירות. הגה: ואפילו עני שאין לו כרים ישב על הספסל (מרדכי ויש פרק ערבי פסחים):
- ג. כשהוא מיסב לא יטה על גבו ולא על פניו ולא על ימינו אלא על שמאלו (ואין חילוק בין אטר לאחר) (טור בשם רש"י ותרומת הדשן סימן קל"ו):
- ד. אשה אינה צריכה הסיכה אלא אם כן היא חשוכה. הגה: וכל הנשים שלנו מקירי חשובות (מרדכי ויש פרק ערבי פסחים ורבינו ירוחם) אך לא נהגו להסב כי שמכו על רביעיה דכתב דבזמן הזה אין להסב (דברי עצמו):
- ה. בן אצל אביו צריך הסיכה אפילו הוא רבו מובהק תלמיד לפני רבו אינו צריך הסיכה אפילו אינו רבו מובהק אלא אם כן יתן לו רבו רשות ותלמיד חכם מופלג כדורו אף על פי שלא למד ממנו כלום חשוב כרבו ואינו צריך הסיכה (ודוקא כשאוכלין על שלחן אחד אבל אם אוכל על שלחן בפני עצמו צריך להסב):

- א. השמש צריך הסיכה:
- א. כל מי שצריך הסיכה אם אכל או שתה בלא הסיכה לא יצא וצריך לחזור לאכול ולשתות בהסיכה. הגה: ויש אומרים דבזמן הזה דאין דרך להסב כדאי הוא ראבי"ה לסמוך עליו שבדיעבד יצא בלא הסיכה (אגודה פרק ערבי פסחים). ונראה לי אם לא שתה כוס שלישי או רביעי בהסיכה אין לחזור ולשתות בהסיכה דיש בו חשש שנראה כמוסיף על הכוסות אבל בשני כוסות ראשונות יחזור וישתה בלא ברכה (מנהגים) וכן באכילת מצה ולכתחלה יסב כל הסעודה (מהרי"ב):
- ה. צריך לשתות ארבע כוסות על הסדר ואם שתאן זה אחר זה שלא כסדר לא יצא:
- ט. שיעור הכוס רביעית לאחר שימוגגו (אם רוצה למוגג) וישתה כולו או רובו ואם יש בו הרבה רביעיות שותין ממנו כל כך בני אדם כמניין רביעיות שבו ויש אומרים שצריך לשתות רוב הכוס אפילו מחזיק כמה רביעיות (וצריך לשתות השיעור של כל הכוס גדול בנתיים) (כתיב יוסף בשם רוקח):
- י. מי שאינו שותה יין מפני שמזיקו או שונאו צריך לדחוק עצמו ולשתות לקיים מצות ארבע כוסות:
- יא. מצוה לחזור אחר יין אדום (אם אין הלבן משובח ממנו) (טור):

מוכח לו של
חטא כל השנה

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחד ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מוכח ש"א יחטא כל השנה. ואז יצאם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וז"ל החברים ויודים. וזכות את הרבים להיות על זמן מן הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" כל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים (ו' ניסן). יום כ"ב משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח שלשלים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשלים יום קודם החג שעל ידי המפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א זיזוהיר ממשדו המין פסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י)

עש"ו

עמ"י

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשלים יום

ז' ניסן

יום כ"ג

משלשלים יום קודם הפסח

הלכות פסח שלשלים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח שלשלים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הלבנות פסח בפסח הלבנות בעצרת הלבנות חג בחג

ג' ניסן

כ"ג

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

עמ"י

עש"ו

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני המלמד לידי מעשה. ולידי מרות ושרות. ולידי ודיעת התורה. ובהריני עושה לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתקדמים יאהרונתי על ידי הנעלם בך חילו ורחמינו ברחוקא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום ז' ניסן יום כ"ג משלשלים יום קודם הפסח

המשך סימן תעב – דיני הסיבה וארבע כוסות

- יב. יוצאים ביין מבושל ובקונדיטין;
- יג. אפילו עני המתפרנס מן הצדקה ימכור מלבושו או לילה או ישכיר עצמו בשביל יין לר' כוסות;
- יד. גם הנשים חייבות בארבע כוסות ובכל מצות ונהיגות באותו לילה;
- טו. תינוקות שהגיעו לחינוך מצוה ליתן לכל אחד כוסו לפניו. הגה: ואין ליקח כוס שפיו צר כעין קרו"ג גלא"ז מפני שלא יוכל לשתות רביעית כאחד (מהרי"ב). ובכוס של ברכת המזון בלאו הכי אין לוקחין אותו ועיין לעיל סימן קפ"א סעיף ד' בהג"ה וכן הכוס של קידוש ועיין לעיל סימן רע"א סעיף ו' (בית יוסף);
- טז. מצוה לחלק התינוקות קליות ואגוזים כדי שיראו שינוי וישאלו;

סימן תעב – דיני כוס ראשון וסדר הפסח עד כוס השני וכו' עיפ"ם

- א. מוזגין לו כוס ראשון ומקדש עליו ומברך שהחינו ואם חל בשבת אומר ויכלו ואם חל במוצאי שבת אומר יקנה"ו ואם שכח להבדיל ולא נזכר עד שהתחיל ההגדה ישלים ההגדה עד גאל ישראל ואחר כך יבדיל. הגה: ואין ליטול ידיו כלל קודם קידוש (ריבנו יוחם הראש בתשובה ומדרכי פרק ערבי

פסחים). ואם אין ידיו נקיות יטול מעט אבל אין לברך על הנטילה ובעל הבית לא ימוזג בעצמו רק אחר ימוזג לו דרך חירות (מהרי"ב);

- ב. שותה בהסיבה ואינו מברך אחריו;
- ג. אם יצאה לשתות כמה כוסות הרשות בידו ומכל מקום ראוי ליהדר שלא לשתות בין ראשון לשני אם לא לצורך גדול כדי שלא ישתכר וימנע מלעשות הסדר וקריאת ההגדה;
- ד. מביאין לפני בעל הבית קערה שיש בה שלש מצות ומרור והרוסת וכרפס או ירק אחר (וחומץ או מי מלח) ושני תבשילין אחד זכר לפסח ואחד זכר לחגיגה ונהגו בבשר וביצה. הגה: ויסדר הקערה לפניו בענין שאינו צריך לעבור על המצות והיינו הכרפס שיש למעלה מן הכל ותחומין סמוך לו יותר מן המצה והמצות מן המרור והחרוסת והם יהיו יותר קרובים אליו מן הבשר והביצה (מהרי"ל). והבשר נהגו שיהיה זרוע ונהגו שהבשר יהיה צלי על הגחלים והביצה תהיה מבושלת (והוא הדין צלויה וכן נוהגין בעירנו);
- ה. אלו ירקות שיוצא בהם ידי חובתו חזרת ועלשין תמכא חרחבינא (פירוש מיני עשבים מרים) מרור ויוצאים בעלין שלהן ובקלחן אבל לא בשרוש אלא שבעלין אין יוצאים אלא אם כן הם לחים ובקלחים יוצאים בין לחים בין יבשים אבל לא כבושים ולא שלוקים ולא מבושלים וכולם מצטרפים לכית

שהוא השיעור שלהם ועיקר המצה בחזרת ואם אין לו חזרת יחזור אחר ראשון ראשון כפי הסדר שהם שנויים. הגה: ואם אין לו אחד מאלו הירקות יקח לענה או שאר ירק מר (אגור). וחרוסת יעשה עב זכר לטיט ואחר כך נותנין בו מעט חומץ או יין אדום זכר לדם (טור). ועושין חרוסת מפירות שנמשלו בהם ישראל (תוספות פרק ערבי פסחים) כגון תפוחים תאנים אגוזים רימונים שקדים ונותנין עליו תבלין כגון קמח ורנביל הדומים לתבן שהיו מגבלין בו הטיט (טור);

- א. נוטל ידיו לצורך טבול ראשון ולא יברך על הנטילה ויקח מהכרפס פחות מכזית ומטבילו בחומץ ומברך בורא פרי האדמה ואוכל ואינו מברך אחריו ויקח מצה האמצעית ויבענה לשתים ויתן חציה לאחד מהמסובין לשומרה לאפי"קומן ונותנים אותה תחת המפה וחציה השני ישים בין שתי השלימות ויגביה הקערה שיש בה המצות ויאמר הא לחמא עניא עד מה נשתנה. הגה: ויאמר בלשון שמבינים הנשים והקטנים או יפוש להם העינין וכן עשה ר"מ מלונדין כל ההגדה בלשון לע"ז כדי שיבינו הנשים והקטנים (כל על ומהרי"ל). ואז יצוה להסירם מעל השלחן ולהניחם בסוף השלחן כאילו כבר אכלו כדי שיראו התינוקות וישאלו:

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשלים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה בכתב ש"א ויחטא כל השנה. ואם יצטרך בכתב כנסיות מדרשות. ובשמות. ויבדוק החברים ויודיעם. ויבדוק את החברים לחיות על מן עולם הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המן וקנה את הרבים. וז"ל ניסן. יום כ"ג משלשלים יום קודם הפסח. וזכה לנגינים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי המפעל לעומי ללימוד שולחן ערוך חתבר עם רמ"א זיזהיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י)

עמ"י

עש"י

ביני יוסף קארל

רבי יוסף קארל ינאי
נפטר עתה ביום חמישי
ביום י"ג שבט ה'תש"ל
בביתו בירושלים
ביום י"ג שבט ה'תש"ל
(בביתו בירושלים)

ביני משה איסרליש

רבינו משה איסרליש ינאי
נפטר עתה ביום חמישי
ביום י"ג שבט ה'תש"ל
בביתו בירושלים
ביום י"ג שבט ה'תש"ל
(בביתו בירושלים)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

ח ניסן
יום כ"ד
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלבנה פסח בפסח הלבנה עצרת בעצרת הלבנה חג בחג

ג' ניסן
כ"ד

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שיוציא התלמוד לידי מעשה. ולידו מרות ישרות. ולידו ידעית התורה. נהררני עושה לשם חזון קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתקשרים יאהרונתי על ידי הנעלה בך חילו וקחימו בנחודא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום ח' ניסן יום כ"ד משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תעג – דיני כוס ראשון, וסדר הפסח עד כוס השני

א. מוזגין לו מיד כוס שני כדי שישאלו התניקות למה שותים כוס שני קודם סעודה ואם אין חכמה בכך אביו מלמדו אם אין לו בן אשתו שואלתו ואם לאו הוא שואל את עצמו ואפילו תלמידי חכמים שואלים זה לזה מה נשתנה וכי' (וכשהבן או האשה שואלת אין צריך לומר מה נשתנה אלא מתחיל עבדים) (מהר"ל). וכשמתחיל עבדים היינו לפרעה מחזור הקערה שבה המצות לפניו וקורא כל ההגדה וכשיגיע למצה זו צריך להגביה להראותה למסובין שתחוב המצוה עליהם (ויש להגביה מצה הפרוסה שהיא כלחם עוני) (מהר"י) וכן כשיגיע למרור זה וכשיגיע ללפניך מגביה כל אחד כוסו בידו עד שחותם גאל ישראל. הגה: ונוהגין לזרוק מעט מן הכוס באצבעו (דברי עצמו) כשמגיע לדם ואש תמרות עשן וכן כשמזכיר המכות דצ"ח עד"ש באח"ב בכלל ובפרט הכל ט"ז פעמים (מהר"ל). ויהיה הפת מגולה בשעה שאומר ההגדה עד לפיך שאותו הכוס בידו ואז יכסה הפת (אגור וביח יוסף):

סימן תעד – על כוס ב' אין מברכין, וכו' סעיף אחר

א. שותה כוס שני ואין מברך עליו לא ברכה ראשונה ולא ברכה אחרונה

שאינן מברכין בורא פרי הגפן כי אם על כוס של קידוש ועל כוס של ברכת המזון ואין מברכין על הגפן כי אם אחר כוס רביעי. הגה: והמנהג בין האשכנזים לברך ברכה ראשונה על כל כוס וכוס אבל ברכה אחרונה אין מברכין רק אחר האחרון לבד וכן דעת רוב הגאונים:

סימן תעה – יתר דיני הסדר, וכו' ז' סעיפים

א. יטול ידיו ויברך על נטילת ידים ויקח המצות כסדר שהניחם הפרוסה בין שתי השלימות ויאחזם בידו ויברך המוציא ועל אכילת מצה ואחר כך יבצע מהשלימה העליונה ומהפרוסה משתייהן ביחד ויטבלם בכלת. הגה: ואין המנהג לטבל במלח בלילה הראשונה דפת נקי אין צריך מלח. ויאכלם בהסיבה ביחד כזית מכל אחד ואם אינו יכול לאכול כשני יתיים ביחד יאכל של המוציא תחלה ואחר כך של אכילת מצה ואחר כך יקח כזית מרור וישקענו כולו בחרוסת ולא ישגנו בתוכו שלא יתבטל טעם מרירתו ומטעם זה צריך לנער החרוסת מעליו ויברך על אכילת מרור ויאכלנו בלא הסיבה ואחר כך נוטל מצה שלישית וברצע ממנה וכורכה עם המרור וטובלה בחרוסת. הגה: ויש אומרים דאין לטובלו וכן הוא במנהגים וכן ראיתי נוהגין. ואומר זכר למקדש כלל ואוכלן ביחד בהסיבה ומשבירך על אכילת מצה לא יסיה בדבר שאינו מענין הסעודה עד

שיאכל כריכה זו כדי שתעלה ברכת אכילת מצה וברכת אכילת מרור גם לכריכה זו:

ב. אם אין לו ירקות לטיבול ראשון אלא מרור יברך עליו בטיבול ראשון בורא פרי האדמה ועל אכילת מרור ובטיבול השני יטבלנו בחרוסת ויאכלנו בלא ברכה:

ג. בלע מצה יצא אבל אם בלע מרור לא יצא דטעם מרור בעינו וליכא ואפילו אם בלע מצה ומרור כאחד ידי מצה יצא ידי מרור לא יצא ואם כרכם בסיב ובלעו לא ידי מצה לא יצא לפי שאין דרך אכילה בכך:

ד. אכל מצה בלא כוונה כגון שאנסוהו נכרים או לטעים לאכול יצא ידי חובתו כיון שהוא יודע שהלילה פסח ושהוא חייב באכילת מצה אבל אם היה סבור שהוא חול או שאין זו מצה לא יצא:

ה. אכל כזית מצה והוא נכפה בעת שותוה ואחר כך נתפרא חייב לאכול אחר שנתפרא לפי שאותה אכילה היתה בשעה שהיה פטור מכל המצות:

ו. אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית יצא ובלבד שלא ישעה בין אכילה לחברתה יותר מכדי אכילת פרס (ועיין לקמן סימן תר"ב סעיף ג):

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחלקי שלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה כובח ש"א יחטא כל השנה. וא יפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וד"ק הכתרים ויודים. וזכות את הכתים לחיות על זמן מלא הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" כל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המזכה את הרבים [ח' ניסן]. יום כ"ד משלשים יום קודם הפסח וזכה ל'גנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארה"ה הלכות פסח שלשים יום קודם החג שעל ידי המפעל לעומי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א וזוהיר ממשדו המין פסחה – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (ההר"י"ל)

עש"ו

עמ"י

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

ט ניסן

יום כ"ה

משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום

לימוד שולחן ערוך הלכות פסח

לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו

של יום הלבנה פסח בפסח הלבנה עצרת בעצרת הלבנה חג בחג

ג' ניסן

כ"ה

עמ"י

עמ"י

עמ"י

עמ"י

עמ"י

עמ"י

עמ"י

עמ"י

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ושרות. וליבוי ודעות התורה. ונהריתי עושה לשם יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ופושם אדניי מתקדמים יאהרונתי על ידי הנעשה בך חילו וקחימו בנחודא שלים בשם כל ישקאל.

סימן תעה – שלא לאכול אחר אכילת האפיקומן, ובו ב' סעיפים

א. אחר אפיקומן אין לאכול שום דבר. הגה: ולא יאכלנו בשני מקומות דלא עדיף מאילו הפסיק בשניה דאסור לאכלו משום דהוי כשני מקומות (טור):

ב. מי שישן בתוך הסעודה והקיץ אינו חוזר לאכול. בני הבורה שישנו מקצתן בתוך הסעודה חוזרים ואוכלים נרדמו כלם ונעורו לא יאכלו נתנגמנו כלם יאכלו. הגה: וכל זה אינו אלא שישנו לאחר שהתחילו לאכול האפיקומן אבל שינה קודם לזה לא הוי הפסק (טור ורבינו ירוחם):

סימן תעט – ברכת המזון על כוס שלישי, ובו סעיף אחד

א. אחר כך מוזגין לו כוס שלישי ומברך עליו ברכת המזון ובורא פרי הגפן ושנתו בהסיבה ולא יברך אחרי ולא ישתה יין בינו לכוס רביעי. הגה: מיהו מכוס שלישי יכול לשתות כמה פעמים והכל מחשב שתייה אחת אף על גב דהפסיק בינתים (מהר"ל מהרי"א ותשב"ץ). מצוה לחזור אחר זימון. הגה: והגדול שבהן אומר הורו ואנו והאחרים עונין אחרי (כל בו). והגדול יכול ליתן לקטן רשות (מהרי"ל). ויכול לצרף לזימון לענין הלל אף על גב שלא אכל עמהם ונהגו שבעל הבית מברך ברכת המזון בליל פסח שנאמר טוב עין הוא יבורך והוא מיקרי טוב עין שאמר כל הדפני ייתי ויכול וכו':

לאכילת ונראה לי הטעם משום שליל תשעה באב נקבע בליל פסח ועוד זכר לחורבן שהיו מקריבין קרבן פסח ויש נהגין שלא לאכול שום טבול בלילה רק ב' טיבולים שעושים בסדר (מהר"ל):

סימן תעז – דיני אכילת האפיקומן, ובו ב' סעיפים

א. לאחר גמר כל הסעודה אוכלים ממצה השמורה תחת המפה כזית כל אחד זכר לפסח הנאכל על השובע ויאכלנו בהסיבה ולא יברך עליו ויהא זהיר לאכלו קודם חצות (ויקדים עצמו שגם ההלל יקרא קודם חצות) (ר"ן פרק עזבי פסחים וסוף פרק ב' דמגילה):

ב. אם שכח ולא אכל אפיקומן ולא נזכר עד שנטל ידיו או שאמר הב לך ונברך אוכל אפיקומן בלא ברכת המוציא ואם לא נזכר עד שברך ברכת המזון אם נזכר קודם שברך בורא פרי הגפן יטול ידיו ויחזור המוציא ויאכל האפיקומן (ויחזור ויברך ברכת המזון ויברך בורא פרי הגפן וישתה הכוס) (בית יוסף) ואם לא נזכר עד אחר שברך בורא פרי הגפן לא יאכל האפיקומן ויסמוך על מצה שאכל בתוך הסעודה שמוכח שמורתו הן משעת לישה אבל במקום שנהגו לעשות שימור למצת מצוה משעת קצירה אפילו לא נזכר עד אחר ההלל יטול ידיו ויברך המוציא ויאכל האפיקומן. הגה: ויחזור ויברך על הכוס ואין לחוש כמה שמוסיף על הכוסות (תשובת הרא"ש כלל כ"ד). ואם נאבד האפיקומן יאכל כזית אחד ממצה שמורה אחרת (רוקח):

סדר הלימוד ליום ט' ניסן יום כ"ה משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תעה – יתר דיני הסדר

א. אין חיוב אכילת מצה אלא בלילה הראשון בלבד. הגה: ונהגו לעשות שלש מצות של סדר מעשרון זכר ללחמי תורה ועושים בהם סימן לידע איזה ראשונה או שניה או שלישית ומניחים הראשונה עליונה והשניה באמצע והשלישית בתחתונה לכריכה ואם שונה לא עיכב (טור בשם הרא"ש). ואופן אותה גם כן כסדר (כל בו ואבורה) ואם נשברה אחת מהן לוקחין אותה לשינה דבלאו הכי פורסין אותה (אגור). ואף בלילה הראשון יוצא בכזית (ושעור כזית עיין לקמן סי' ע"א):

סימן תעז – מנהג אכילת צלי בליל פסח, ובו ב' סעיפים

א. מקום שנהגו לאכול צלי בליל פסחים פסחים אוכלים מקום שנהגו שלא לאכול אין אוכלין גזירה שמה יאמרו כשר פסח הוא ובכל מקום אסור לאכול של צלי כולו כאחד בלילה זה מפני שנראה כאוכל קדשים בחוץ ואם היה מחותך או שחסר ממנו אבר או שלק בו אבר והוא מחובר הוי זה מותר במקום שנהגו. הגה: ולא יאכל ולא ישתה הרבה יותר מדאי שלא יאכל האפיקומן על אכילה גסה או ישתכר וישן מיד (מהרי"ל):

ב. אפילו בשר עגל וערפך כל דבר שטעון שחיטה אסור לאכול צלי במקום שנהגו שלא לאכול צלי. הגה: נוהגים בקצת מקומות לאכול בסעודה ביצים וזכר

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחלקי שלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כ"ה הלכות פסח קדם חג הפסח. ויחיה ברכה ושלום ושלום כל השנה. ואף פסחים בביתו כנסות וכתבי מדרשות. ובשמחות. וק"ק החברים ויודים. וזכות את הרבים לחיות על גוף מן הבא על ידי לימוד ו"לכחה" בכל יום. שהוא "תורה לשמה" וכל המןקחה את הרבים [ט' ניסן]. יום כ"ה משלשים יום קודם הפסח וזכה ל'גנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג

שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מוצר עם רמ"א" וזיהור ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יהמא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י

עש"ו

רבנו יוסף קארו זצ"ל
בנין יוסף קארו זצ"ל
בנין יוסף קארו זצ"ל
בנין יוסף קארו זצ"ל
בנין יוסף קארו זצ"ל

רבנו יצחק לוריא זצ"ל
בנין יוסף קארו זצ"ל
בנין יוסף קארו זצ"ל
בנין יוסף קארו זצ"ל
בנין יוסף קארו זצ"ל

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

י' ניסן
יו"ם כ"ו
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן
כ"ו

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישראל. וליבוי ידועת התורה. ונהרתי עושה ויחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהו"ה ובשם אדנ"י מתקדשים יאהרונתיה על ידו הנעלם בחילולו וקחימו בנחוקא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום י' ניסן יום כ"ו משלשים יום קודם הפסח

סימן תפ – סדר כוס רביעי, ובו סעיף אחד

א. מתחיל לא לנו וגומר עליו את ההלל ואינו אומר היהלוך אלא אומר אחר גמור ההלל הלא הגדול שהוא מהודר לה' עד על הגפן בבל שהיא כ"ו כי לעולם חסדו ואחר כך אומר נשמת כל חי וישתבח עד מעולם ועד עולם אתה אל ואז יאמר היהלוך עד מלך מהולל בתשבחות ושותהו בהסיבה בלא ברכה תחלה (וכבר נתבאר לעיל סימן תע"ד דאנו נוהגין לברך) ומברך אחריו על הגפן והשתחוה ואת הסיבה צריך לשתות פעם אחרת בהסיבה (ועיין לעיל סימן תע"ב סעיף ז') ומברך לפניו בורא פרי הגפן לפי שהסיח דעתו מלשתות עוד. הגה: ויש אומרים שיש לומר שפוך חמתך וכו' קודם לא לנו (ר"ן) פרק ערבי פסחים ולפתוח הפתח כדי לזכור שהוא ליל שמורים ובזכות אמונה זו יבא משיח וישפוך חמתו על העכו"ם (מהר"ב) וכן נוהגים ויכול לגמור הלל אף שלא במקום סעודה (רמב"ם והמגיד פרק ח):

סימן תפא – שלא לשתות אחר ארבע כוסות, ובו ב' סעיפים

א. אחר ארבע כוסות אינו רשאי לשתות יין אלא מים. הגה: וכל המשקים דינן כיון (בית יוסף). ומי שהוא איסטניס או

תאב הרבה לשתות יכול לשתות כוס חמישי ויאמר עליו הלל הגדול (מרדכי):

ב. חייב אדם לעסוק בהלכות הפסח וביציאת מצרים ולספר בניסים ובנפלאות שעשה הקדוש ברוך הוא לאבותינו עד שתחטפנו שינה. הגה: וכל דין ליל ראשון יש גם כן בליל שני (אגור). ונוהגים שלא לקרות על מטחו רני פרשת שמע ולא שאר דברים שקרין בשאר לילות כדי להגן כי ליל שמורים הוא מן המזיקין:

סימן תפב – מי שאין לו מצה שמורה, ובו סעיף אחד

א. מי שאין לו מצה משומרת אלא כזית מברך על אכילת מרור ואוכל וכשגומר סעודתו מצה שאינה משומרת מברך על אכילת מצה ואוכל אותה כזית ואינו טועם אחריו כלום. הגה: ומי שאין לו ב' הלילות רק ג' מצות יברך ליל ראשון המוציא ועל אכילת מצה וכן הכריכה הכל מן הפרוסה ושתי השלימות לליל ב' (אבודרהם בשם אבן ירתי):

סימן תפג – דין מי שאין לו יין, ובו סעיף אחד

א. מי שאין לו יין בליל פסח מקדש על הפת שמברך המוציא וברוצע ומניח ידיו עליו עד שגומר הקידוש ומברך על אכילת מצה ואוכל ואחר כך אוכל שאר ירקות ומסלק השלחן ואומר מה נשתנה וכל ההגדה עד גאל ישראל ומברך על המרור ואוכל ואחר כך

כורך מצה ומרור ואוכל. הגה: בלא ברכה. ובמקומות שנוהגים לשתות משקה הנעשה מדבש שקרין מע"ד יכול ליקח אותו משקה לארבע כוסות אם אין לו יין (מהר"ל). ויש אומרים שאין עושין קידוש על שאר משקין כמו שנתבאר לעיל סימן ער"ב סעיף ט'. ולי נראה דלענין ד' כוסות יש לסמוך אמאן דאמר דמקדשין על שאר משקין אם הוא חמר מדינה כמו שנתבאר לעיל סימן ער"ב:

סימן תפד – דין מי שרוצה לעשות הסדר בהרכה כתיב, ובו סעיף אחד

א. מאן דבעי לברוכי בתווי או בתלאתא בתי מברך ברישא בביתיה ואכיל כל מאי דצריך ומברך ברכת המזון והדר מברך לכל חד וחד בביתיה ושתי אינהו ושתי אינהו כסא דקידושא ודאגדתא ואכלי ירקי ואכלו ירקי ומצה ואיהו לא אכיל ושתי בהדיהו ושביק להו למגמר סעודתיהו ומברכי אינהו ברכת המזון ואי לא ידעי יקרא מלה במלה והדר אוזיל לביתא אחרינא ועביד הכי והדר אוזיל לביתיה וגמר הלילא ושתי כסא ושתי כסא דהלילא ואי בעי לאקדומי להנך בתי ברישא בריך להו ולא אכיל ולא טעים והדר אוזיל לביתיה ומקדש ואם יצאה יגמור הכל בביתו ואחר כך ילך ואחר כך ילך לקדש בבתיים האחרים ולא יאכל וישתה עמהם:

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויחיה ברכה שלא יחטא כל השנה. ואם יפרסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וליקח התברים וירדים. ויזכות את הרבים לחיות על גוף מלך המלך על ידי לימוד "הלכות פסח" כל יום. שהוא "תורה לשמה" ויקח המזקה את הרבים י' ניסן. יום כ"ו משלשים יום קודם הפסח וזכה לזנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האר"י)

עמ"י

עש"י

רבי יוסף קארו יצא
בשנת ה'תקנ"ב
בבית מדרשו
בפרי צדק
בשנת ה'תקנ"ב
בבית מדרשו
בפרי צדק
בשנת ה'תקנ"ב
בבית מדרשו
בפרי צדק

ב"ז

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

יא ניסן
יום כ"ו
משלשים יום
קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו ובגן חסה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

ג' ניסן
כ"ז

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני המלמד לידי מעשה. ולידי מרות ישרות. ולידי רדיעת התורה. ונהרתי עושה לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה בשם יהוה ובשם אדני מתקדמים יאהרונתי על ידי הנשלים בך חילו ורחמינו בנחדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום י"א ניסן יום כ"ו משלשים יום קודם הפסח

סימן תפה – דין מו שנשבע שלא לאכול מצה, ובו סעיף אחד
א. אמר שבועה שלא אוכל מצה סתם אסור לאכול מצה בליל פסח אמר שבועה שלא אוכל מצה בליל פסח לוקח ואוכל מצה בליל פסח:
סימן תפז – שיעור כזית, ובו סעיף אחד

א. שיעור כזית יש אומרים דהוי כחצי ביצה. הגה: ויאכלנו ביחד ולא מעט מעט וביקות צריך למען חלל האויר שבין הירק ולשער שיעור הכזית בירקות עצמן ולא באויר שביניהם:

סימן תפז – סדר תפלת ערבית של פסח, ובו ד' סעיפים

א. ערבית סדר היום ערבית ושחרית ומנחה אומר ג' ראשונות וג' אחרונות שלש ראשונות ושלש אחרונות וקדושת היום באמצע אתה בחרתנו וכו' ותתן לנו ה' אלהינו את יום הג המצות הזה את יום טוב מקרא קדש הזה (ועיין לקמן סימן ת"צ סעיף ג') זמן חירותנו יעלה ויבא והשיאנו וחותם מקדש ישראל והזמנים ואם אמר מקדש השבת וחזר בו תוך כדי דיבור יצא אחרי שהוא יודע שהוא יום טוב ואם חל בשבת אומר את יום המנוח הזה ואת יום הג המצות הזה וחותם מקדש ישראל והזמנים ואין אומרים ברכה מעין שבע:

ב. אין שליח צבור מקדש בבית הכנסת:

א. שכת לומר אתה בחרתנו ואמר יעלה ויבא יצא. הגה: ואפילו היה שבת אם הזכיר ביעלה ויבא יצא (בית יוסף בשם אורחות חיים). ואם אמר אתה בחרתנו והזכיר בו שבת אפילו הכי צריך לחזור ולהזכירו ביעלה ויבא (תשובת מהרי"ל) מיהו אם לא הזכירו ביעלה ויבא אין צריך לחזור (בית יוסף). ושליח ציבור ששכח להזכיר של יום טוב בשחרית עיין לעיל סימן קכ"ו:

ד. בליל ראשון של פסח גומרין ההלל בצבור בנעימה בברכה תחלה וסוף וכן בליל שני של שני ימים טובים של גלויות. הגה: וכל זה אין אנו נוהגים כן כי אין אנו אומרים בלילה בבית הכנסת ההלל כלל:

סימן תפח – סדר תפלת שחרית של פסח, ובו ג' סעיפים

א. שחרית נכנסים לבית הכנסת וקורים הזמירות של שבת ומתפללין תפלת שחרית וגומרין ההלל (ומברכין לקרות ההלל). ואין מפסיקין בו אלא כדרך שאמר בקריאת שמע באמצע הפרק שואל בשלום אביו או רבו ומשיב שלום לאדם נכבד שנתן לו שלום ובין הפרקים שואל בשלום אדם נכבד ומשיב שלום לכל אדם. הגה: (דווקא בבי ימים הראשונים שגומרים בהם ההלל דינא הכי לענין הפסקה אבל בימים שאין גומרין עיין לעיל סימן תכ"ב סעיף ד'). ואם פסק באמצע ושהה אפילו כדי

לגמור את כולו אינו צריך לחזור אלא למקום שפסק:

ב. בהלל אפילו עשרה קורין כאחד:
ג. מוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה גברי (ואם מוסיפין ביום טוב עיין לעיל ריש סימן רפ"ב) בפרשת בא מן משכו עד מארץ מצרים על צבאותם ומפטיר קורא בשני בפרשת פינחס ובחודש הראשון ומפטיר ביהושע בעת ההיא ומתפללין תפלת מוסף ואין מזכירין גשם מכאן ואילך (ועיין לעיל סימן קי"ד סעיף ג') וכן פוסקים משם ואילך מלשול בברכת השנים. הגה: ונוהגין לומר בכל יום טוב בתפלת מוסף פסוקי מוסף היום אחר שאמר על ידי משה עבדך כאמור:

סימן תפט – סדר תפלת ליל שני של פסח, וספירת העומר, ובו י' סעיפים

א. בליל שני אחר תפלת ערבית מתחילין לספור העומר ואם שכח לספור בתחלת הלילה הולך וסופר כל הלילה ומצוה על כל אחד לספור לעצמו וצריך לספור מעומד ולברך תחלה וסופר הימים והשבועות כיצד ביום הראשון אומר היום יום אחד (בעומר) עד שמונה ימים ושבועה ימים ואז יאמר היום שבעה ימים שהם שבוע אחד (בעומר) וביום שמיני יאמר היום שמונה ימים שהם שבוע אחד ויום אחד (בעומר) וכן עד שיעג לארבעה עשר יאמר היום ארבעה עשר ימים שהם שני שבועות (בעומר) ועל דרך זה נוהג והולך עד מ"ט יום:

הנה מובא פה ספר ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם הג' הפסח. ויהיה מבטח לאל יחטא כל השנה. וא' פסחים בבתי כנסיות מדרשות. ובשמחות. וז"ל הפסחים וידידים. וזכות את הרבים לחיות על בן עולם הבא על ידי לימוד 'הלכות' בכל יום. שהוא 'תורה לשמה' וכל המונחה את הרבים [ו"א ניסן]. יום כ"ו משלשים יום קודם הפסח וזכה ל'גנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארה"ה הלכות פסח שלשים יום קודם החג שעל ידי המפעל לעומי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א וזוהיר ממשדו המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (האריז"ל)

עמ"י

עש"י

רבנו יוסף קארו זי"ע
נפטר מירושלם כ"ג טבת ה'רמ"א
היה מנהיג גדול ופוסק
בדורו ונודע בשם
"שולחן ערוך"

רבנו יוסף קארו זי"ע
נפטר מירושלם כ"ג טבת ה'רמ"א
היה מנהיג גדול ופוסק
בדורו ונודע בשם
"שולחן ערוך"

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

יב ניסן
[יום כ"ח]
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום

ג' ניסן
כ"ח

תנו רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו של יום הולדת פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ושרות. וליבוי ודיעת התורה. ונהרגיני עושה יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם ה'ו"ה ובשם אדני"י מתוקתרים יאהרונגה"י על ידו הנעלם בחידלו ורחמינו בנחמדא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום י"ב ניסן יום כ"ח משלשים יום קודם הפסח

המשך סימן תפט – סדר תפלת ליל שני של פסח, וספירת העומר

- ג. אם טעו ביום המעונן ובירכו על ספירת העומר חוזרים לספור כשתחשך והמדקקים אינם סופרים עד צאת הכוכבים וכן ראוי לעשות:
- ג. המתפלל עם הצבור מבעוד יום מונה עמהם בלא ברכה ואם יזכור בלילה יברך ויספור. הגה: ואפילו ענה אמן על ברכת הקהל אם היה דעתו שלא לצאת יחזור ויברך ויספור בלילה (בית יוסף בשם רשב"א):
- ד. מי ששואל אותו חבירו בין השמשות כמה ימי הספירה בזה הלילה יאמר לו אתמול היה כך וכך שאם יאמר לו היום כך וכך אינו יכול לחזור ולמנות בברכה אבל קודם בין השמשות כיון שאינו זמן ספירה אין בכך כלום. הגה: וכשהגיע הזמן אסורים לאכול עד שיספור ואפילו התחיל לאכול פוסק וסופר מיהו אם התחיל לאכול קודם שהגיע הזמן אינו צריך להפסיק אלא גומר אכילתו וסופר אחר כך (דברי עצמו למאן דאמר ספירה בזמן הזה דאורייתא):
- ה. אם אינו יודע החשבון ופתח אדעתא דלסיים כמו שישמע מחבירו ושתק עד ששמע מחבירו וסיים כמוהו יצא:
- ו. אם פתח ואמר ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אדעתא דלימא היום ד'

- שהוא סבור שהם ד' ונזכר וסיים בה' והם ה' או איפכא שהם ד' ופתח אדעתא דלימא ארבעה וטעה וסיים בה' אינו חוזר ומברך:
- ז. שכח ולא בירך כל הלילה ויספור ביום בלא ברכה:
 - ח. אם שכח לברך באחד מהימים בין יום ראשון בין משאר ימים סופר בשאר ימים בלא ברכה אבל אם הוא מסופק אם דילג יום אחד ולא ספר ויספור בשאר ימים בברכה:
 - ט. ליל שבת וליל יום טוב מברכים וסופרים אחר קידוש בבית הכנסת ובמוצאי שבת ויום טוב קודם הבדלה אחר קדיש תתקבל וכשחל יום טוב האחרון של פסח במוצאי שבת דאז אומר קידוש והבדלה בפעם אחת יש לספור קודם שמברכין על הכוס בבית הכנסת. הגה: ואם אין לו יין וצריך לקדש יקנה"ז עיין לעיל סימן רצ"ו:
 - י. אסור לאכול חדש אף בזמן הזה בין לחם בין קלי בין כרמל עד תחלת ליל י"ח בניסן וברא"ץ ישראל עד תחלת ליל י"ז בניסן:
- סימן תצ – סדר תפלת יום שני, ותפלת חולו של מועד, ובו ט' סעיפים**
- א. ביום שני קורין בפרשת אמור שור או כשב עד סוף הענין ומפטיר קורא כמו ביום ראשון ומפטיר במלכים

- בפסח דיאשיהו מוישלה המלך עד ואחריו לא קם כמוהו:
- ג. יום ג' שהוא חולו של מועד ערבית ושחרית ומנחה מתפלל כדרכו ואומר יעלה ויבא בעבודה ואם לא אמרו מחזירין אותו וכן מזכירו בברכת המזון ואם לא אמרו אין מחזירין אותו ובמוסף מתפלל כדרך שמתפלל במוסף של יום טוב. הגה: אלא כשמגיע לעל ידי משה עבדך מפי כבודך כאמר אומר והקרבתם עולה וגו' עד ושני תמידין כהלכתן (טור):
 - ג. נוהגים שביום טוב אומר את יום טוב מקרא קדש הזה ובחולו של מועד אומר את יום מקרא קדש הזה. (ואנו אין נוהגין לומר מקרא קדש כלל כלל ביום טוב ולא בחול המועד) (טור):
 - ד. כל הימים של חולו של מועד ושני ימים אחרונים של יום טוב קורין ההלל ברילוג כמו בראש חודש:
 - ה. סימן הפרשיות של שמונת ימי הפסח משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא וזה הסדר לא ישנתה כי אם כשחל פסח ביום ה' שביום שלישי שהוא שבת קודא ראה אתה אומר אלי שהוא פסל וביום א' ב' ג' קורין קדש בכספא במדברא:

מוכח לו של חטא כל השנה

הנה מובא פאן ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויקח מכתב פסח ויחטא כל השנה. ואז יפרישם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמות. ויקח ספרים ויודיעם. ויבנות את הכתבים לחיות על ידו לימוד ו"תלכה" בכל יום. שהוא "תורה וישקח" וכל המוקד את הרבנים [י"ב ניסן]. יום כ"ח משלשים יום קודם הפסח וזכה ל'גנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל אורח "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהיר ממשורר המין בפסח – מובטח לו שלא יחטא כל השנה (ההר"י"ל)

עמ"י

עש"י

רבינו יוסף קארו

רבינו יוסף קארו זי"ע
נפטר בתרס"ב
ביום שבת ט"ז שבט ה'תקכ"ב
בביתו שבירושלים
בגיל 75 שנה
(עם אביו הר"ר יוסף קארו)

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח
קודם הפסח שלשים יום

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח
לשלשים יום – עמוד אחד ליום

תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלבנות פסח בפסח הלבנות בצרת הלבנות חג בחג

י"ג ניסן
יום כ"ט
משלשים יום קודם הפסח

ג' ניסן
כ"ט

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ושרות. וליבוי ודעות התורה. ונהרגי עושה וזהו קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ופ"ש אדני מתנחלים יאהרונתיה על ידו הנעלם בחדליו ורחמינו בנחורא שלים בשם כל ישקאל.

נהגו להתענות ועושין אותו כמו תענית צבור לקרות ויחל (טו):

סימן תצג – דינים הנהגים בימי העומר, וכו' ד' סעיפים

א. נוהגים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא אבל לארס ולקדש שפיר דמי ונשואין נמי מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו. הגה: מיהו מל"ג בעומר ואילך הכל שרי (אבודרהם ובית יוסף ומנהגים):

ב. נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות ואין להסתפר עד יום ל"ד בבוקר אלא אם כן חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו אלא מסתפרין ביום ל"ג ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון (מהרי"ל ומנהגים). ואין להסתפר עד ל"ג בעצמו ולא מבערב (מהרי"ל). מיהו אם חל ביום ראשון נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת (מהרי"ל). ומי שהוא בעל ברית או מל בנו מותר להסתפר בספריה לכבוד המילה (הגהות מנהגים):

ההפסחה לפסח לא באמצע ולא בחתימה ונוהגין לומר שיר השירים בשבת של חול המועד ואם שבת ביום טוב האחרון אומרים אותו באותו שבת וכן הדין בסוכות עם קהלת ונוהגין לומר רות בשבועות (אבודרהם). והעם נהגו שלא לברך עליהם על מקרא מגילה ולא על מקרא כתובים:

סימן תצא – סדר הברלה במוצאי יום טוב, וכו' ב' סעיפים

א. במוצאי יום טוב בין במוצאי יום טוב לחול של מועד מבדיל בתפלה כמו במוצאי שבת אלא שאינו מברך לא על הנר ולא על הבשמים:

ב. יום טוב שחל להיות במוצאי שבת אומר באתה בחרתנו ותודיענו:

סימן תצב – דין תענית שני וחמישי ושני אחר המועדים, וכו' פעיף אחד

א. יש נוהגים להתענות שני וחמישי ושני אחר הפסח וכן אחר חג הסוכות וממתינים עד שיעבור כל חדש ניסן ותשרי ואז מתענים. הגה: מיד שני וחמישי ושני שאפשר להתענות (דברי עצמו). ובאכנו צרפת

סדר הלימוד ליום י"ג ניסן
יום כ"ט משלשים יום קודם הפסח

המשד סימן תצ – סדר תפלת יום שני, ותפלת חולו של מועד

א. בכל ימי חול המועד ושני ימים טובים אחרונים קורים (הרביעי) בספר שני בקרבנות המוספין שבפינחס ומתחיל והקרבתם עד סוף פיסקא:

ב. כליל יום טוב האחרון מקדשין על היין ואין אומרים זמן. הגה: ואומרים בתפלה ובקידוש זמן חירותנו כמו ביום טוב ראשון (מהרי"ל ומנהגים):

ג. מפטירין ביום שביעי וידבר דוד וביום השמיני עוד היום בנוב לעמוד:

ד. שבת שחל בחול המועד ערבית שחרית ומנחה מתפלל כדרכו של שבת ואומר יעלה ויבא בעבודה ובמוסף אומר סדר מוסף יום חול המועד אלא שמזכיר של שבת ואומר ותתן לנו את יום המנוח הזה ויום חג המצות הזה וכן אומר את מוספי יום המנוח הזה ויום חג המצות הזה וחותרם מקדש השבת וישראל והזמנים ומפטירין היתה עלי. הגה: ואין מזכירין בברכת

הנה מובא פה ספר שולחן ערוך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. ויהיה מבטח שלא יחטא כל השנה. ואם צרפסם בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. ולקבלת התברים וידידים. ויבנות את הכתבים לחיות על זמן עולם הבא על ידי לימוד "הלכות פסח" כל יום. שהוא "תורה לשמה" ולקבלת המנוחה את הרבים [י"ג ניסן]. יום כ"ט משלשים יום קודם הפסח וזכה לזמנים צדיקים

הלכות פסח בהמשכים

מכון "הלכות פסח לשלשים יום" – ללימוד כל ארץ "הלכות פסח" שלשים יום קודם החג שעל ידי "מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך מחבר עם רמ"א" וזוהר ממשדו המזן פסח – מובטח לו שלא יהא כל השנה (האר"י) עמי

עש"ו

עמ"י

תניא שואלין ודורשין בהלכות פסח קודם הפסח שלשים יום

יד ניסן
[יום ל']
משלשים יום קודם הפסח

הלכות פסח לשלשים יום
לימוד שולחן ערוך הלכות פסח לשלשים יום – עמוד אחד ליום
תנו רבנן חשה תיקון להם לישראל שיהו שואלין ודורשין בענינו
של יום הלבנות פסח בפסח הלבנות בצרות הלבנות חג בחג

גדליזן
ל'

רבינו יוסף קארו ורמ"א
פסקי מוסרי פסח ושלחן ערוך
משיב פנינו פסח ושלחן ערוך
ורבינו יוסף קארו ורמ"א
פסקי מוסרי פסח ושלחן ערוך
(עם אב"ד אר"י)

קודם הלימוד יאמר: הנני רוצה ללמוד. כדי שביאני התלמוד לידי מעשה. וליבוי מרות ישרות. וליבוי ודעית התורה. נהרתי עושה לשם יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה בשם יהוה ופנים אדוני מתנחלים יאהרונתי על ידי הנעלה בך חילו ורחמינו בנחרא שלים בשם כל ישקאל.

סדר הלימוד ליום ערב פסח יום ל' משלשים יום קודם הפסח

המשך סימו תצג – דינים הנוהגים בימי העומר

- ג. יש נוהגים להסתפר בראש חדש אייר וטעות הוא בידם. הגה: מיהו בהרבה מקומות נוהגים להסתפר עד ראש חדש אייר ואותן לא יסתפרו מ"ג בעומר ואילך אף על פי שמוותר להסתפר ב"ג בעומר בעצמו. ואותן מקומות שנוהגין להסתפר מ"ג בעומר ואילך לא יסתפרו כלל אחר פסח עד ל"ג בעומר. ולא ינהגו בעיר אחת מקצת מנהג זה ומקצת מנהג זה משום על התגורר וכל שכן שאין לנהוג היתר בשתייה (דברי עזמון):
 - ד. נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה מפסח ועד עצרת משקיעת החמה ואילך:
- סימן תצד – סדר תפלת חג השבועות, ובו ג' סעיפים**
- א. ביום חמשים לספירת העומר הוא חג השבועות וסדר התפלה כמו ביום טוב של פסח אלא שאומרים את שולחן ערוך השבועות הזה זמן מתן תורתנו וגומרים ההלל ומוציאין שני ספרים וקורין בראשון חמשה מחדש השלישי עד סוף הסדר ומפטיר קורא בשני וביום הבכורים ומפטיר במרכבה דיוחזקאל ומסיים בפסוק ותשאני רוח:
 - ב. ביום השני קוראים בפרשה כל הבכור עד סוף הסדר ומפטיר קורא כמו

- א. תאמול ומפטיר בחבקוק מן וה' בהיכל קדשו עד למנצח בניגונתי:
 - ג. אסור להתענות במוציא חג השבועות. הגה: ואין אומרים תחנון מתחלת ראש חדש סיון עד ח' בו דהיינו אחר אסרו חג (הגהות מיימוני הלכות תפלה ומנהגים). ונוהגין לטעות עשבים בשבועות בבית הכנסת והבתיים זכר לשמחת מתן תורה ונוהגין בכמה מקומות לאכול מאכל חלב ביום ראשון של שבועות: ונראה לי הטעם שהוא כמו השני תבשילין שלוקחים לבילל פסח זכר לפסח וזכר לחגיגה כן אוכלים מאכל חלב ואחר כך מאכל בשר וצריכין להביא עמהם ב' לחם על השלחן שהוא במקום המזבח ויש בזה זכרון לב' הלחם שהיו מקריבים ביום הבכורים:
- סימן קיז – דיני ברכת השנים, ובו ה' סעיפים**
- א. ברכת השנים צריך לומר בה בימות הגשמים ותן טל ומטר ומתחילין לשאול מטר בחוצה לארץ בתפלת ערבית של יום ס' אחרי תקופת תשרי (ויום התקופה הוא בכלל ה'ס'). הגהות מיימוני פרק ב). ובארץ ישראל מתחילין לשאול מליל ז' במרחשון ושואלין עד תפלת המנחה של ערב יום טוב הראשון של פסח ומשם ואילך פוסקין מלשאל:
 - ב. יחידים הצריכים למטר בימות החמה אין שואלין אותו בברכת השנים אלא בשומע תפלה ואפילו עיר גדולה כנגה או ארץ אחת כולה כמו ספרד

- ב. כללה או אשכנז בכללה כיחידים דמו בשומע תפלה ומיהו אם בארץ אחת כולה הצריכים מטר בימות החמה טעה בה יחיד ושאל מטר במרכת השנים (אם רוצה) חוזר ומתפלל בתורת נדבה בלא שאלה במרכת השנים (אבל אינו מחויב לחזור כלל) (בית יוסף בשם מהר"א והרמב"ן ותר"ן סבירי להו כהרא"ש):
- ג. אם שאל מטר בימות החמה מחזירין אותו:
- ד. אם לא שאל מטר בימות הגשמים מחזירין אותו אף על פי ששאל טל אבל אם שאל מטר ולא טל אין מחזירין אותו:
- ה. אם לא שאל מטר וזכר קודם שומע תפלה אין מחזירין אותו ושואל בשומע תפלה. (ואם היה לו תענית וצריך לומר עננו יאמר השאלה קודם עננו) (אבודרהם). ואם לא זכר עד אחר שומע תפלה אם לא עקר רגליו חוזר לברכת השנים ואם עקר רגליו חוזר לראש התפלה ואם השלים תפלתו ואינו רגיל לומר תחנונים אחר תפלתו אף על פי שעדיין לא עקר רגליו כעקורים דמי ואם זכר אחר שהתם שומע תפלה קודם שהתחיל רצה נראה שאומר ותן טל ומטר ואחר כך אומר רצה:

הנה מובא פה ערך הלכות פסח מחולק לשלשים יום קדם הפסח. עמוד אחר ליום. כך יגמור כל הלכות פסח קדם חג הפסח. וזהו מוכח ש"א יחזק כל השנה. ואף פסחים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות. ובשמחות. וק"ל שהכרים ויודים. וזכות את הכמים לחיות על זמן מן הבא" על ידי לימוד "הלכות פסח" יום. שהוא "תורה לשמה" וק"ל המוקף את הרבים "ו' יד ניסן" יום ל' משלשים יום קודם הפסח וזכה ל'גנים צדיקים

